

Årsredovisning

Folksam ömsesidig sakförsäkring

2019

Folksam

Folksamgruppens vision:

Våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld

Vi finns till för kunderna

Att ge trygghet i livets alla skeenden är vårt jobb. Hos oss kan kunden försäkra sig själv, sina nära och kära, sina ägodelar samt spara till pensionen. Nästan varannan person i Sverige är försäkrad i Folksamgruppen och över tre miljoner människor sparar långsiktigt till sin pension hos oss. Det gör Folksamgruppen till en ledande aktör inom försäkring och pensionssparande i Sverige.

Folksam, som är en betydande del av Folksamgruppen, ägs av kunderna. Istället för att dela ut vinsten till aktieägare går den tillbaka till våra ägare, kunderna, i form av återbäring, premiesänkningar eller bättre service, tjänster och erbjudanden.

Tillsammans med våra samarbetspartner

Många av våra kunder kommer till oss via samarbeten med fackliga organisationer och andra partner. Genom vårt täta samarbete kan vi erbjuda attraktiva erbjudanden till förmånliga priser – tillsammans bidrar vi till att våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld.

Vi tar ansvar

Vår verksamhet, ömsesidighet och storlek medför ett ansvar. Som stor aktör och investerare har vi möjlighet att påverka, vara långsiktiga och bidra till en hållbar utveckling. Därför gör vi affärer som ökar tryggheten för kunderna samtidigt som vi värnar om människa och miljö. Vår målsättning är att vara ledande när det gäller hållbarhet. Vårt klimatmål är att ha nettonollutsläpp av växthusgaser i den egna verksamheten till 2030 och i placeringsportföljerna till 2050. Folksamgruppen var först bland de svenska pensions- och försäkringsbolagen att anta målet om nettonollutsläpp i placeringsportföljerna.

Vi är ekonomiskt starka

Vår ekonomiska styrka ger oss goda förutsättningar att utveckla konkurrenskraftiga erbjudanden för våra kunder. Vi är en av Sveriges största investerare och det är. För oss betyder det att de ska ge god och konkurrenskraftig avkastning samtidigt som vi bidrar till ett mer hållbart samhälle.

Innehåll	Sid
Året i korthet.....	4
Det här är Folksamgruppen	6
Finansiell utveckling 2019	10
Kunden i fokus	16
Förvaltningsberättelse	20
Hållbarhetsrapport	30
Bolagsstyrningsrapport	33
Finansiella rapporter.....	47
Noter.....	59
Årsredovisningens undertecknande	159
Revisionsberättelse.....	160
Definitioner och begrepp.....	165
Bolagsbenämningar	167

Året i korthet

Ny vd och koncernchef

Ylva Wessén efterträder Jens Henriksson som ny vd och koncernchef för Folksamgruppen.

Northvolt

Folksamgruppen investerar 200 miljoner i batteriutvecklaren Northvolt för byggandet av Europas första storskaliga fabrik för tillverkning av hållbara batterier.

Höjd återbäringsränta

Folksam Liv höjer återbäringsräntan för traditionell tjänstepensionsförsäkring från fyra procent till fem procent den 1 oktober. Återbäringsräntan på övrig livförsäkring behålls oförändrad på fem procent.

“Hur säker är bilen” firar 35 år

För att våra kunder ska kunna göra ett tryggt och säkert val när de köper bil har vi i 35 år undersökt olika bilmodellerna krocksäkerhet och presenterar resultaten i rapporten “Hur säker är bilen”.

Nettonollutsläpp

Folksamgruppen är en av sex initiativtagare till UN-convened Net-Zero Asset Owner Alliance som under FN:s klimattmöte i september presenterar sitt mål att till senast 2050 ha nettonollutsläpp av växthusgaser i placeringsportföljerna.

HBTQ-certifiering

KPA Pension blir under året finansbranschens första HBTQ-certifierade bolag.

2,8 miljarder kronor för att minska matsvinn

Folksamgruppen investerar i en obligation utgiven av Världsbanken som är riktad mot FN:s hållbarhetsmål nr 12 om ansvarsfull produktion och konsumtion. Obligationen är exklusivt utgiven för Folksamgruppen.

Fackförbundet ST väljer Folksam

Försäkringsskyddet omfattar sakförsäkringar och obligatorisk inkomstförsäkring för förbundets 95 000 medlemmar.

Alfrida

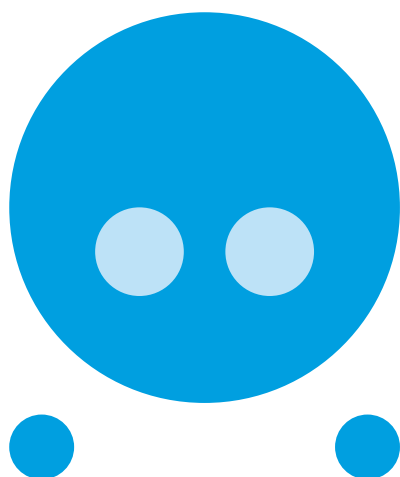
Stormen Alfrida drar in över landet i början av året och i juni är det en hagelstorm i Lidköping. Händelserna belastar skadekostnaderna med 91 miljoner kronor.

Heimstaden

Folksam och KPA Pension investerar fyra miljarder kronor i aktier utgivna av bostadsutvecklingsbolaget Heimstaden Bostad AB.

Sam

Vi lanserar vår digitala assistent Sam som är utvecklad i AI-teknik. Sam reglerar skadeärenden för mobiltelefoner på folksam.se

---

IF Metall väljer Folksam

...för medlemmarnas inkomstförsäkring. Den ingår i medlemskapet för förbundets 250 000 yrkesaktiva medlemmar.

Trygg Hansa-huset

KPA Pension förvärvar fastigheten Brädstapel 16 för 4,3 miljarder kronor. Det är den tredje största fastighetsaffären som hittills gjorts i Sverige.

Nordisk infrastruktur

Folksamgruppen satsar 1,5 miljarder kronor i infrastrukturfonden Infranode II. Målet är att ge god avkastning och att bidra till omställningen till ett mer hållbart samhälle.

Stärkt hållbarhetsnivå i aktieportföljen

Från slutet av mars till mitten av april mer än halverar Folksamgruppen antalet innehav i utländska aktier till ett värde på 80 miljarder kronor. Aktieplaceringarnas koldioxidavtryck mät i viktat medeltal minskar med cirka 30 procent..

I topp som ansvarsfulla investerare

Folksam och KPA Pension toppar livförsäkringsförmedlare Max Matthiessens granskning av hur pensionsbolagen arbetar med hållbara och ansvarsfulla investeringar inom traditionell försäkring och fondförsäkring.

Hållbara varumärken

KPA Pension toppar för åttonde året i rad listan över pensionsbranschens mest hållbara varumärken enligt Europas och Sveriges största studie om hållbara varumärken, Sustainable Brand Index. Folksam är det näst mest hållbara varumärket inom kategorin försäkring.

Volvo Cars

Folksam och KPA Pension återinvesterar två miljarder kronor i preferensaktier i Volvo Car AB i samband med att befintliga preferensaktier löses in.

Högst snittavkastning

Folksam LO Pension och KPA Pensionsförsäkring har högst respektive näst högst snittavkastning i branschen inom fondförsäkring, vid jämförelse över fem respektive tio år.

Det här är Folksamgruppen

Att ge trygghet i livets alla skeenden är vårt jobb. Hos oss kan kunden försäkra sig själv, sina nära och kära, sina ägodelar samt spara till pensionen. Nästan varannan person i Sverige är försäkrad i Folksamgruppen och över tre miljoner människor sparar långsiktigt till sin pension hos oss. Det gör Folksamgruppen till en ledande aktör inom försäkring och pensionssparande i Sverige.

Folksam, som är en betydande del av Folksamgruppen, ägs av kunderna. Istället för att dela ut vinsten till aktieägare går den tillbaka till våra ägare, kunderna, i form av återbäring, premiesänkningar eller service, tjänster och erbjudanden.

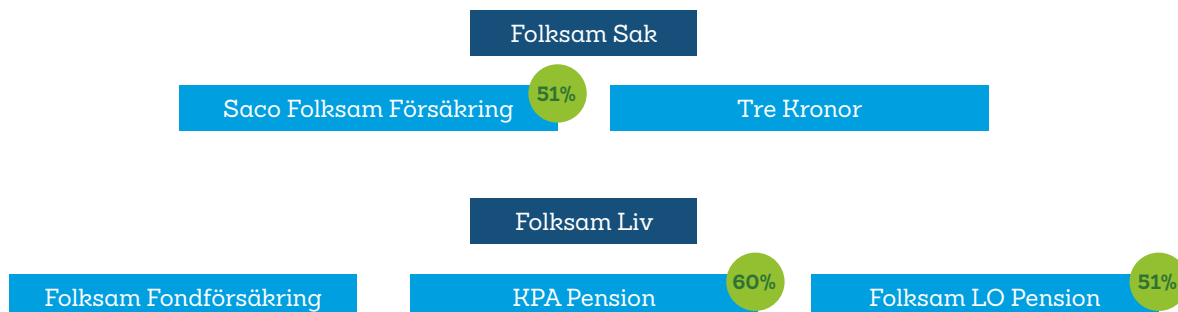
Vårt hållbarhetsarbete utgår från vår vision att våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld. Vi är övertygade om att ett hållbarhetsarbete integrerat i våra erbjudanden och verksamhet förbättrar förutsättningarna för långsiktig framgång.

Företag och organisation som kompletterar varandra

Folksamgruppen omfattar moderföretagen Folksam ömsesidig sakförsäkring (Folksam Sak) och Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv) med dotterföretag.

Folksamgruppen är idag Sveriges största aktör inom livförsäkring och den tredje största inom sakförsäkring.

Folksam Sak är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget omfattar försäkringsverksamhet i det helägda dotterföretaget Tre Kronor Försäkring AB* (Tre Kronor), och 51 procent i Saco Folksam Försäkrings AB (Saco Folksam Försäkring).

* Tillhandahåller försäkringar som säljs under annat varumärke.

Folksam Liv är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget omfattar det helägda dotterföretaget Folksam Fondförsäkringsaktiebolag*, det till 60 procent ägda bolaget KPA AB med dotterföretag, vilka bedriver verksamhet under varumärket KPA Pension samt Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag, som bedriver verksamhet under varumärket Folksam LO Pension, som ägs till 51 procent.

KPA Pension omfattar dotterföretagen KPA AB, KPA Livförsäkring AB, KPA Pensionsförsäkring AB och KPA Pensionservice AB.

* Folksam Fondförsäkring utvärderas för eventuell införlivning med Folksam Liv.

Strategiska varumärken

I Folksamgruppen ingår huvudvarumärket Folksam och de två kompletterande varumärkena KPA Pension och Folksam LO Pension.

Folksam

Folksam Sak erbjuder ett fullsortiment av skadeförsäkringar till svenska hushåll och privatpersoner med bil- och boendeförsäkring som bas.

Folksam Liv erbjuder tjänstepensioner och långsiktigt sparande direkt till privatpersoner, eller via samarbeten samt grupplivförsäkringar och andra typer av riskförsäkringar.

KPA
PENSION

KPA Pension är pensionsbolaget i kommunsektorn och förvaltar tjänstepensioner för anställda i kommun, regioner samt kommunala och kooperativa företag.

FOLKSAM-LO
PENSION

Folksam LO Pension erbjuder fondförsäkring för kollektivavtalad tjänstepension i huvudsak till anställda inom SAF-LO-området. Bolaget samägs av Folksam och LO.

Strategi, vision och övergripande mål

Vårt övergripande mål är att ha branschens mest nöjda kunder. För att lyckas med det behöver vi vara lönsamma, finansiellt stabila och vara ledande när det gäller hållbarhet. Därtill behöver vi vara en attraktiv arbetsplats som arbetar modernt och effektivt, med våra värderingar som rättesnöre. Vi ska vara den självklara försäkringspartnern som skapar ömsesidigt mervärde genom samarbeten och för att värna våra kunders trygghet krävs ordning och reda i vår verksamhet.

Vår vision

Våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld.

Vårt jobb är att skapa trygghet för våra kunder i livets alla skeden. Hos oss kan kunden försäkra sig själv, sina nära och kära, sina ägodelar samt spara till pensionen. På så sätt skapar vi samtidigt trygghet i samhället i stort. Vi engagerar oss i det våra kunder bryr sig om och främjar därför en hållbar utveckling.

Affärsidé

Vi är kundernas företag som erbjuder försäkringar, pension och långsiktigt sparande för de många.

Våra värderingar

Personliga, engagerade och ansvarstagande.

Allt vi gör ska genomsyras av våra värderingar. Vi ska vara:

- Personliga genom att visa omtanke, föra dialog och utgå från kunden.
- Engagerade genom att vara aktiva och ta initiativ för kundens bästa samt se möjligheter och vara lösningsinriktade.
- Ansvarstagande genom att vara pålitliga, kunniga och långsiktiga.

Vårt övergripande mål

Att ha försäkrings- och pensionssparandebansschens mest nöjda kunder.

Strategiska huvudområden

Vi når våra mål genom att utveckla fyra strategiska huvudområden:

Långsiktiga och hållbara

Vi ska vara lönsamma, finansiellt stabila och ledande när det gäller hållbarhet.

Starka tillsammans

Vi ska vara den självklara försäkringspartnern och skapa ett ömsesidigt mervärde genom samarbeten.

Attraktiv arbetsplats

Vi ska vara en attraktiv arbetsplats där vi arbetar modernt och effektivt.

Ordning och reda

Vi ska ha en verksamhet och organisation som kännetecknas av ordning och reda.

Målstruktur

För att mäta vårt övergripande mål om att ha branschens mest nöjda kunder utgår vi från två delmål: "Nöjda kunder" och "Driftskostnader".

För att mäta andelen nöjda kunder använder vi vår återkommande kundundersökning Folksams kundindex, FKI. Den ger oss kundinsikter, identifierar våra styrkor och svagheter samt visar hur vi uppfyller våra kundmål. Varje kvartal tolkar och analyserar vi vårt läge och tar fram förbättringsområden. Årets kundundersökning visar att 75 procent av kunderna är nöjda med oss. Det tangerar uppsatt mål för 2019.

Driftskostnads målet anges exklusive provisioner och engångseffekter.

Vi bryter ner vårt övergripande mål och affärs mål i mätetal fördelade mellan våra strategiska fokusområden: Långsiktiga och hållbara, Starka tillsammans, Attraktiv arbetsplats och Ordning och reda. Utifrån detta sätter respektive affärsområde, enhet och dotterföretag upp mål som bryts ner hela vägen till mål för varje medarbetare.

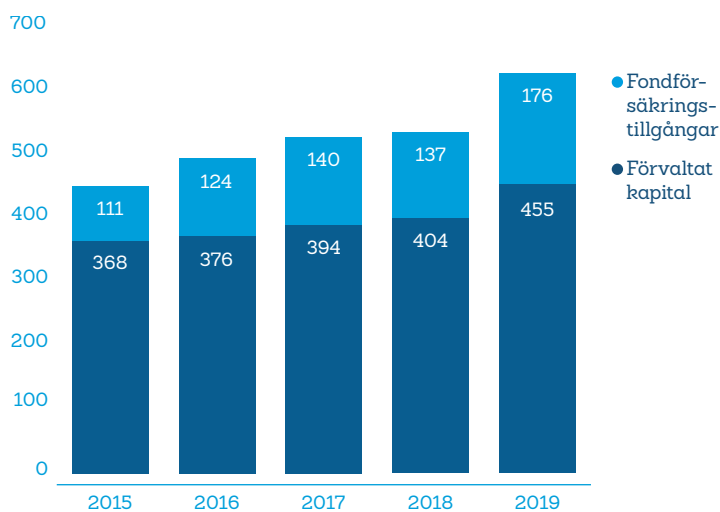
Måluppfyllelse 2019	Resultat 2019	Mål 2019
Folksams kundindex (FKI) %	75	75
Driftskostnader ¹⁾ (mdkr)	5,5	5,6

¹⁾ Exklusive provisioner och engångseffekter

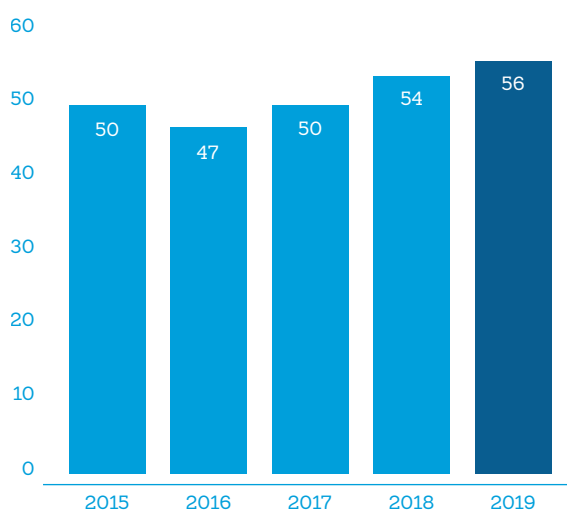
Finansiell utveckling 2019

Folksamgruppen ökade premierna till 55,5 miljarder kronor under 2019 främst drivet av tillväxten inom kollektivavtalad tjänstepension. Inom sakförsäkring var intäkterna i nivå med föregående år. Marknadsandelarna var överlag stabila liksom kundnöjdhetsindex jämfört med föregående år.

Totalt förvaltad kapital och fondförsäkringstillgångar, mdkr

Total premievoly, mdkr

Nyckeltal

Folksamgruppen	2019	2018	2017	2016	2015
Folksam kundindex (FKI) % ¹⁾	75	75	78	79	78
Premier, Mkr ²⁾	55 543	53 812	49 778	47 023	50 469
Förvalt kapital, Mkr ^{3) 4)}	454 536	404 059	394 125	375 794	368 454
Fondförsäkringstillgångar, Mkr ^{3) 4) 5)}	175 826	137 076	139 632	124 042	111 144
Antal heltidstjänster ⁶⁾	3 633	3 771	3 716	3 731	3 706

¹⁾ Ny mätmetod som medför lägre numerärt värde. Utfallet för 2018 är likvärdigt med utfallet för 2017. I det nya FKI-mätetalet ingår inte partner och företag, utan bara privat- och individmarknad.

²⁾ Premier omfattar premieintäkt i sakförsäkring, premieinkomst i livförsäkring samt inbetalningar från sparare i fondförsäkring i de försäkringsbolag som ingår i Folksamgruppen.

³⁾ Avser vid periodens slut.

⁴⁾ Tillgångar enligt totalavkastningstabell med avdrag för bolagsstrategiska innehav, vilket i huvudsak avser värdet av dotterföretag.

⁵⁾ Placeringstillgångar för vilka försäkringstagarna bär risken.

⁶⁾ Baseras på betald tid under perioden.

Sakförsäkring

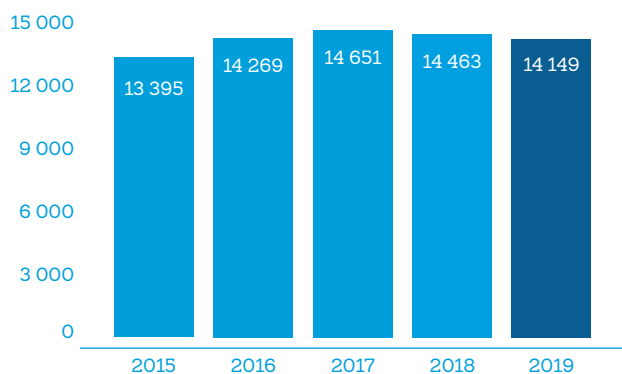
Folksam bedriver skadeförsäkringsverksamhet med huvudsaklig inriktning på den svenska hushållsmarknaden. Folksam Sak erbjuder ett fullsortiment av försäkringar till hushåll och privatpersoner med bil- och boendeförsäkringar som bas samt företagsförsäkringar inom särskilt utvalda områden. Verksamheten bedrivs under det strategiska varumärket Folksam.

Folksam

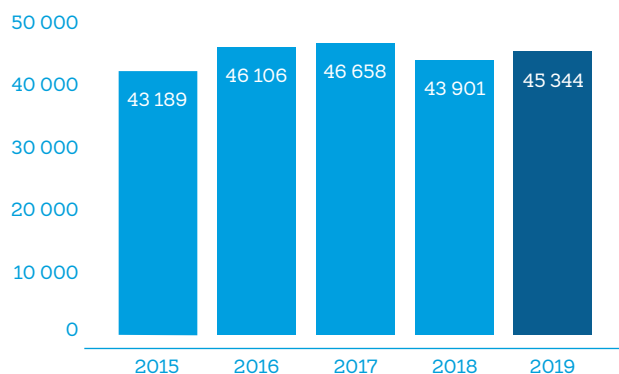
Folksam erbjuder ett fullsortiment av skadeförsäkringar till svenska hushåll och privatpersoner med bil- och boendeförsäkringar som bas.

Folksam Sak-gruppen

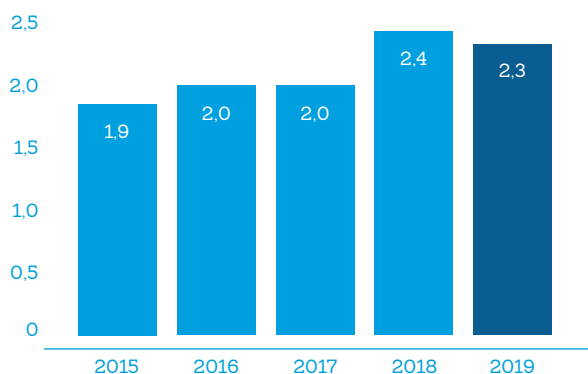
Premieintäkt, Mkr

Förvaltad kapital, vid periodens slut, Mkr

Solvenskvot (SCR), vid periodens slut

Folksam Sak-gruppen	2019	2018	2017	2016	2015
Premieintäkt, Mkr	14 149	14 463	14 651	14 269	13 395
Förvaltad kapital, vid periodens slut, Mkr	45 344	43 901	46 658	46 106	43 189
Solvenskvot ¹⁾ (SCR), vid periodens slut	2,3	2,4	2,0	2,0	1,9

¹⁾ Solvenskvoten avser kapitalbas i relation till kapitalkrav i enlighet med Solvens II-regelverket.

Premieintäkterna inom Folksam Sak-gruppen minskade till 14 149 (14 463) miljoner kronor. Minskningen förklaras av att premier för Förenade Liv och Folksam Skadeförsäkring Finland ingick under föregående år. Förenade Liv blev under föregående år beståndsöverlåtet till Folksam

Sak och Folksam Liv i juni och Folksam Skadeförsäkring Finland såldes den sista november. Justerat för dessa premier så växte gruppens premieintäkt med 574 miljoner kronor jämfört med föregående år. Solvenskvoten uppgick till 2,3 (2,4).

Folksam Sak (moderföretag)	2019	2018	2017	2016	2015
Premieintäkt, Mkr	12 885	12 379	11 671	11 298	10 592
Försäkringstekniskt resultat, Mkr	237	81	108	-250	148
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	1 298	1 349	913	1 746	557
Totalkostnad, %	96,1	97,9	97,9	100,8	96,8
varav skadekostnad, %	81,8	79,4	82,7	84,0	77,9
varav driftskostnad, %	14,3	18,5	15,2	16,8	18,9
Totalavkastning, %	3,0	4,1	3,4	6,6	2,4
Konsolideringskapital, vid periodens slut, Mkr	22 821	21 565	18 996	18 092	16 708
Konsolideringsgrad, vid periodens slut, %	178	177	168	157	133
Solvenskvot ¹⁾ (SCR), vid periodens slut	2,2	2,4	2,2	2,2	-

¹⁾ Solvenskvoten avser kapitalbas i relation till kapitalkrav i enlighet med Solvens II regelverket.

Livförsäkring

Folksam bedriver livförsäkringsverksamhet och erbjuder tjänstepensioner och långsiktigt sparande direkt till privatpersoner, eller via partnersamarbeten samt grupplivförsäkringar och andra typer av riskförsäkringar. Verksamheten bedrivs under tre strategiska varumärken, Folksam, KPA Pension och Folksam LO Pension.

Folksam

Folksam erbjuder tjänstepensioner och långsiktigt sparande direkt till privatpersoner, eller via samarbeten samt grupplivförsäkringar och andra typer av riskförsäkringar.

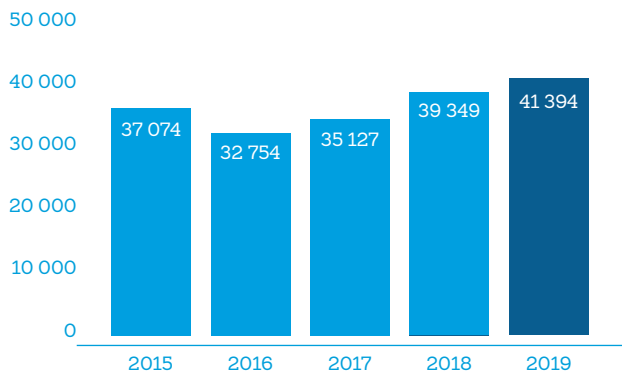
KPA Pension är pensionsbolaget i kommunsektorn och förvaltar tjänstepensioner för anställda i kommun, regioner samt kommunala och kooperativa företag.

Folksam LO Pension erbjuder fondförsäkring för kollektiv-avtalad tjänstepension i huvudsak till anställda inom SAF-LO-området. Bolaget samägs av Folksam och LO.

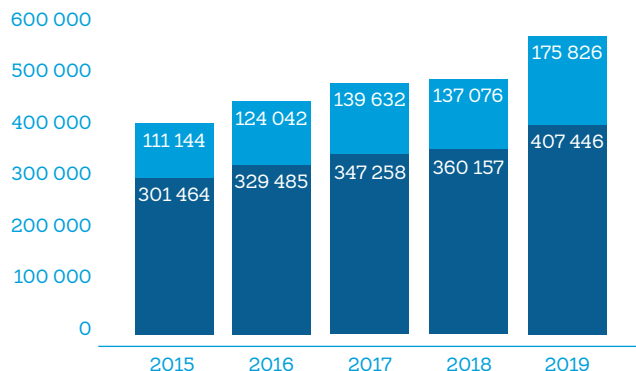
Folksam Liv-gruppen

Premieinkomst, Mkr

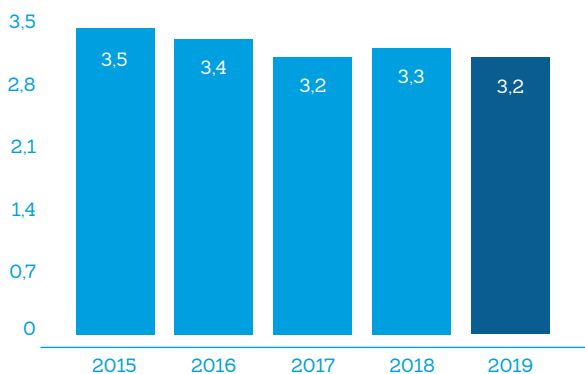

● Förvaltad kapital, vid periodens slut, Mkr

● Fondförsäkringstillgångar, vid periodens slut, Mkr

Solvenskvt, vid periodens slut

Folksam Liv-gruppen	2019	2018	2017	2016	2015
Premieinkomst, Mkr	41 394	39 349	35 127	32 754	37 074
Förvaltad kapital, vid periodens slut, Mkr	407 446	360 157	347 258	329 485	301 464
Fondförsäkringstillgångar, vid periodens slut, Mkr	175 826	137 076	139 632	124 042	111 144
Solvenskvot, vid periodens slut ¹⁾	3,2	3,3	3,2	3,4	3,5

¹⁾ Solvenskvoten avser kapitalbas i relation till kapitalkrav i enlighet med Solvens II regelverket.

Premierna för Folksam Liv-gruppen uppgick till 41 394 (39 349) miljoner kronor för helåret 2019. Det förvaltade kapitalet uppgick till 407 446 (360 157) miljoner kronor och fondförsäkringstillgångarna till 175 826 (137 076)

miljoner kronor. Totalt ökade kundernas tillgångar med drygt 17 procent under 2019 jämfört med motsvarande period föregående år. Solvenskvoten, som redovisas med ett kvartals eftersläpning, var 3,2 (3,3).

Folksam Liv (moderföretag)	2019	2018	2017	2016	2015
Premieinkomst, Mkr ¹⁾	12 040	11 584	10 324	9 840	13 479
Försäkringstekniskt resultat, Mkr	11 777	2 018	5 706	8 190	8 985
Förvaltningskostnad, %	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7
Totalavkastning, %	10,4	1,5	4,2	8,4	3,7
Förvaltad kapital, vid periodens slut, Mkr	200 134	183 259	179 413	176 267	164 489
Solvensgrad, vid periodens slut, %	169	163	165	165	162
Solvenskvot ²⁾ blandade bolag	3,7	3,8	3,7	3,9	4,1
Kollektiv konsolidering tjänstepension, vid periodens slut, %	119	110	120	121	119
Kollektiv konsolidering övrig livförsäkring, vid periodens slut, %	119	114	118	120	118

¹⁾ Premier omfattar premieinkomst för sparförsäkring och premieintäkt för riskförsäkring samt inbetalningar från sparare i fondförsäkring.

²⁾ Solvenskvoten för blandade bolag avser summan av kapitalbasen i relation till kapitalkrav för övrig livförsäkring (i enlighet med Solvens II-regelverket) och kapitalbasen i relation till kapitalkrav (i enlighet med Solvens I-regelverket) för tjänstepensionsverksamhet.

Kunden i fokus

Att ge trygghet i livets alla skeenden är vårt jobb. Hos oss kan kunden försäkra sig själv, sina nära och kära, sina ägodelar samt spara till pensionen. Nästan varannan person i Sverige är försäkrad i Folksamgruppen och över tre miljoner människor sparar långsiktigt till sin pension hos oss. Vårt mål är att ha branschens mest nöjda kunder.

Värdekedja för kund

Folksamgruppens värdekedja visar hur vi använder vår samlade kompetens, erfarenheter och andra tillgångar för att genom vår affärsverksamhet skapa många värden för våra kunder.

1 Tillgångar

I Folksamgruppen ingår huvudvarumärket Folksam och de två kompletterande varumärkena KPA Pension och Folksam LO Pension. 2019 hade vi 55,5 miljarder kronor i premier och totalt förvaltar vi 631 miljarder kronor, inklusive fondförsäkringstillgångar, åt våra kunder.

I över 100 år har Folksamgruppen skapat trygghet för kunderna. För att vara relevanta och attraktiva har vi utvecklat våra kunderbjudanden i takt med att behoven har förändrats.

Många av våra kunder kommer till oss via samarbeten med fackliga organisationer och andra partner. Tillsammans bidrar vi till att våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld.

Idag är vi knappt 4 000 medarbetare som varje dag arbetar mot målet att ha branschens mest nöjda kunder.

Vi ska ha försäkrings- och pensionssparandebanshens mest nöjda kunder

Vi är övertygade om att ett hållbarhetsarbete integrerat i våra erbjudanden och verksamhet förbättrar förutsättningarna för långsiktig framgång. Därför har Folksamgruppen som mål att vara ledande när det gäller hållbarhet.

2 Affär och verksamhet

Vi skapar värde för kunden i varje del av vår verksamhet. Det gör vi genom att ha tydliga riktlinjer för alla våra delar av verksamheten, från kundmöten och produktutveckling till förvaltningen av kundernas pengar.

Produktutveckling och erbjudande

Vi erbjuder produkter som ger skydd för olika händelser och bidrar till våra kunders trygghet genom livets olika skeden. Kunderna ska uppleva att våra produkter är enkla att förstå, lätta att förhålla sig till och att de känns viktiga. Vi utvecklar vårt erbjudande i takt med hur kundbehoven förändras.

Försäljning och marknadsföring

Vi vet att kontakten med kunderna påverkar deras nöjdhet. I försäljningssammanhang utgår vi från varje kunds enskilda behov, upplyser om tänkbara alternativ och övertalar aldrig en kund att köpa något den inte behöver. Vi ska alltid ha ett rådgivande förhållningssätt. Folksams etiska regler styr oss i vårt dagliga arbete.

Service och rådgivning

Digitalisering och förändrade beteenden hos kunderna driver på behovet av nya och förändrade sätt att bedriva vår verksamhet. Kunderna vill i allt högre grad möta oss när och där det passar dem. Utveckling av det digitala kundmötet är därför prioriterat. Oavsett om kundmötet är digitalt eller bemannat ska det vara enkelt att få kontakt med oss och få den hjälp som förväntas.

Vi ger behovsanpassad rådgivning inom försäkringar, pension och långsiktigt sparande och ger även råd om hur skador, brand eller inbrott kan undvikas.

Ansvarsfull kapitalförvaltning

Vår förvaltning av kundernas pengar ska främja långsiktig trygghet utifrån avkastning och hållbar utveckling. För att nå god riskspridning fördelar vi våra investeringar på olika tillgångsslag och marknader. Vi är övertygade om att ansvarsfulla företag på sikt blir mer lönsamma, vilket ökar möjligheten att ge våra kunder en god avkastning.

Vi kompromissar aldrig med den ekonomiska avkastningen, men menar att den avkastning våra kunder kan förvänta sig från oss är mer än bara ekonomisk. Vi tar utgångspunkt i vår tro på påverkan, ständiga förbättringar och transparens.

Värde för kund

4

Trygghet i livets alla skeenden

Ömsesidigt mervärde tillsammans med samarbetspartner

Effektiv och hållbar skadereglering och pensionsutbetalning

Framgångsrikt skadeförebyggande arbete och forskning

God och konkurrenskraftig avkastning på pensionssparande

Återbäring till våra kunder

75 % nöjda kunder i Folksam kundindex

Fristående kundombudsman

Flerspråkig kundservice på 18 språk

Klimatmål:

Nettonollutsläpp av växthusgaser i den egna verksamheten till 2030 och i placeringsportföljerna till 2050.

Vi ska ha försäkrings- och pensionssparandebranschens mest nöjda kunder

3 Strategiska huvudområden

Vi når våra mål genom att utveckla fyra strategiska huvudområden:

Långsiktiga och hållbara

Vi ska vara lönsamma, finansiellt stabila och ledande när det gäller hållbarhet. Vi är övertygade om att ett hållbarhetsarbete integrerat i våra erbjudanden och verksamhet förbättrar förutsättningarna för långsiktig framgång.

Starka tillsammans

Vi ska vara den självklara försäkringspartnern och skapa ett ömsesidigt mervärde genom samarbeten. Det gör vi både genom affärsmässig samverkan med samarbetspartner och genom samarbete mellan bolagen inom Folksamgruppen.

Attraktiv arbetsplats

Vi ska vara en attraktiv arbetsplats där vi arbetar modernt och effektivt. Då kan vi attrahera och behålla den kompetens vi behöver och möta kundernas förväntningar som ett modernt och digitalt bolag.

Ordning och reda

Vi ska ha en verksamhet och organisation som kännetecknas av ordning och reda. Vår verksamhet omfattas av en stor mängd regelverk och det tillkommer ständigt nya. Ordning och reda krävs för att värna våra kunders trygghet, att upprätthålla förtroende bland kunder, myndigheter och andra intressenter samt för att kunna öka affärsnyttan.

4 Värde för kund

Att ge trygghet i livets alla skeenden är vårt jobb. Hos oss kan kunden försäkra sig själv, sina nära och kära, sina ägodelar samt spara till pensionen. Vårt mål är att ha försäkrings- och pensionssparandebansens mest nöjda kunder. Årets kundundersökning visar att 75 procent av kunderna är nöjda med oss. Det tangerar uppsatt mål för 2019 och är på samma höga nivå som 2018.

Tillsammans med fackliga organisationer och andra samarbetspartner skapar vi ett ömsesidigt mervärde genom samverkan. Genom vårt täta samarbete kan vi erbjuda attraktiva erbjudanden till förmånliga priser till våra kunder.

Vår skadereglering bidrar till kundernas trygghet och underlättar den situation de hamnat i. Som stor aktör har vi samtidigt möjligheter att påverka. Att till exempel återanvända och reparera istället för att köpa nytt, är inte bara en vinst för miljön utan även en god affär för oss och våra kunder. Vi renoverar hus med bra och hållbart material, köper och återvinner reservdelar på skadade bilar och när kunden får en hyrbil ska den hålla hög säkerhets- och miljöstandard. Om en kund är missnöjd med ett beslut kan Kundombudsmannen ompröva beslutet.

Pensionen är något som för många ligger långt fram i tiden och förvaltningen av kundernas pensionssparande ska främja långsiktig trygghet utifrån avkastning och hållbar utveckling. Vi är övertygade om att ansvarsfulla företag på sikt blir mer lönsamma, vilket ökar möjligheten att ge våra kunder en god avkastning.

Genom att hjälpa kunderna att välja rätt, tänka efter före och förhindra att en skada eller olycka inträffar kan vi bidra till tryggare kunder, lägre resursanvändning och därmed lägre försäkringspremier. Vår forskning och vårt skadeförebyggande arbete gynnar både våra kunder och vår miljö. I 35 år har vi till exempel undersökt olika bilmodellers krocksäkerhet och presenterat resultaten i rapporten "Hur säker är bilen".

Folksam, som är en betydande del av Folksamgruppen, ägs av kunderna. Istället för att dela ut vinsten till aktieägare går den tillbaka till våra ägare, kunderna, i form av återbäring, premiesänkningar eller bättre service, tjänster och erbjudanden.

För kunder som inte har svenska som modersmål erbjuder vi kundservice på 18 andra språk, däribland teckenspråk. Det ger fler människor en möjlighet att få information om försäkring och sparande på sitt modersmål.

Vårt hållbarhetsarbete ger långsiktig framgång

Vi är övertygade om att ett hållbarhetsarbete integrerat i erbjudanden och verksamhet förbättrar våra förutsättningar för långsiktig framgång. Genom vår storlek och verksamhet har vi stora möjligheter att vara en positiv kraft för kunderna och samhället i stort. Därför är vår målsättning att vara ledande när det gäller hållbarhet. Vårt klimatmål är att ha nettonollutsläpp av växthusgaser i den egna verksamheten till 2030 och i placeringsportföljerna till 2050.

Folksamgruppen bidrar även till FN:s Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling genom våra erbjudanden, våra placeringar och hur vi bedriver vår verksamhet. Folksamgruppens målområden är direkt kopplade till mål nummer 3, 5, 8, 11, 12 och 13.

Brett kunderbudande

Vi utvecklar våra erbjudanden i takt med hur kundbehoven förändras. Vi arbetar nära våra samarbetspartner för att kunderna ska få de bästa försäkrings- och pensionslösningarna på marknaden.

2019 har vi bland annat utvecklat ett nytt erbjudande för fackförbundens studerandemedlemmar, vilket är utformat för studentens specifika behov. För IF Metalls räkning har vi utvecklat en inkomstförsäkring för förbundets yrkesaktiva medlemmar och till Fackförbundet ST har vi utarbetat sak- och personriskförsäkringar samt obligatorisk inkomstförsäkring för förbundets medlemmar.

Därtill har vi utvecklat ett nytt sakförsäkringsskydd till det nybildade Saco-förbundet Akavias medlemmar samt fortsatt lanseringen av Folksam juristförsäkring för medlemmar i fackförbund. Folksam är även ny försäkringsgivare till Kooperativa Förbundet och Coop.

Folksam LO Pension har under 2019 ökat flexibiliteten för kunderna vid val i det fria fondutbudet och KPA Pension har bland annat vidareutvecklat den digitala tjänsten som erbjuds kommuner och regioner för hantering av deras pensionsåtaganden.

Våra erbjudanden till kund

Våra försäkrings- och pensionserbjudanden kan delas in i följande områden:

Traditionell försäkring – tryggt och enkelt sparande

Traditionell försäkring är en trygg och enkel sparform. Kunden påverkar inte själv sin risknivå utan Folksamgruppen placerar kapitalet i aktier, räntebärande värdepapper och övriga tillgångar. Kunden garanteras ett visst belopp när det blir dags för utbetalning.

Fondförsäkring – möjlighet att påverka avkastningen

Fondförsäkring är en sparform som innebär att kunden själv bestämmer vilka fonder premierna ska placeras i och står därmed själv risken för fondvärdets utveckling. Fonderbudandet bygger på att det ska vara enkelt att placera i fonder av god kvalitet och med ett brett utbud, anpassat till våra kunders olika behov.

Personriskförsäkring – trygghet vid olycksfallsskada, sjukdom och dödsfall

Personriskförsäkring ger ekonomisk trygghet vid olycksfallsskada, sjukdom och dödsfall. Folksamgruppen erbjuder både individuella försäkringslösningar och grupp-försäkringar. Kundenpassade gruppliv- och tjänstegrupp-livförsäkringar respektive sjuk- och olycksfallsförsäkringar är speciellt framtagna för fackförbund, företag och organisationer.

Sakförsäkring – försäkringar för hemmet, bilen och andra saker

Folksamgruppen erbjuder ett fullsortiment av sakförsäkringar till hushåll och privatpersoner med bil- och boendeförsäkringar som bas samt företagsförsäkringar inom särskilt utvalda områden. Därtill erbjuder vi inkomstförsäkring vid arbetslöshet för medlemmar i fackförbund samt arbetslöshetsförsäkring via Swedbank och Sparbankerna.

Översikt över vårt kunderbudande per företag

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören (vd) för Folksam ömsesidig sakförsäkring (Folksam Sak) med organisationsnummer 502006–1619 avger härmed årsredovisning för 2019, företagets 112:e verksamhetsår. Styrelsen har sitt säte i Stockholm.

Ägarförhållanden och koncernstruktur

Folksam Sak är moderföretag i Folksam Sak-koncernen. Koncernen omfattar de helägda och delägda försäkringsdotterföretagen Tre Kronor Försäkring AB och Saco Folksam Försäkrings AB samt dotterföretag som bland annat bedriver fastighetsverksamhet. I koncernen ingår även Förenade Liv Grupp-försäkring AB (publ) i likvidation (Förenade Liv). Förenade Liv redovisas som en finansiell tillgång med anledning av att företaget är under likvidation.

Innehav i företag som är verksamma i andra branscher såsom fastigheter framgår av noterna 16–18. Saco Folksam Försäkrings AB redovisas i koncernen som ett intresseföretag.

Folksam Sak är ett ömsesidigt försäkringsföretag och därmed kundägt. Istället för att dela ut vinsten till aktieägare går den tillbaka till kunderna. Det överskott som inte behövs för att förbättra kunderbjudandet eller att sänka premierna går alltid tillbaka till kunderna i form av återbäring. Återbäringens storlek är beroende på Folksam Saks ekonomiska ställning och på hur stor vinsten har varit under året.

Samverkan med dotterföretag sker inom bland annat distribution, administration och kapitalförvaltning för att nå stordriftsfördelar till nytta för kunderna. Detaljerad redovisning av samtliga dotterföretag och intresseföretag finns i noterna 16–18. Not 51. Upplysningar om närstående redovisar företagen och deras relationer.

Verksamhet

Folksam Sak bedriver skadeförsäkringsverksamhet med inriktning på den svenska hushållsmarknaden. Företaget erbjuder ett fullsortiment av försäkringar till hushåll och privatpersoner med bil- och boendeförsäkringar som kompletterat med företagsförsäkringar inom utvalda områden. Folksam Sak verkar även inom en partneraffär indelad i Idrottsaffär, Motoraffär, Företagsaffär och Facklig affär. Koncernens verksamhet bedrivs endast i Sverige.

Koncernens verksamhet omfattar helägda dotterföretaget Tre Kronor Försäkring AB, försäkringsgivare för sak-, person- och

företagsförsäkring som distribueras av Swedbank och Sparbankerna samt delägda Saco Folksam Försäkrings AB som erbjuder inkomstförsäkringar, dels individuella som tecknas av medlemmar i Saco-förbunden, dels gemensamma som tecknas av förbund och som omfattar alla medlemmar.

Väsentliga händelser under året Verksamhet och affär

Stormen Alfrida som drog in över Sverige i januari 2019 ledde till cirka 2 600 skador och en uppskattad kostnad på omkring 53 miljoner kronor för Folksam Sak.

Området kring Lidköping drabbades under sommaren av hagelstormar som orsakade skador på närmare tusen fordon. Uppskattad skadekostnad är 38 miljoner kronor.

Folksam Sak lämnade i februari 2019 ett ovillkorat aktieägartillskott om 1,6 miljarder kronor och ytterligare ett i december 2019 om 348 miljoner kronor till Förenade Liv. Aktieägartillskotten hanterades som koncernbidrag. Aktieägartillskottet om 1,6 miljarder kronor hanterades i bolagens inkomstdeklarationer för beskattningsåret 2018.

IF Metall valde Folksam till sin inkomstförsäkring för sina 250 000 yrkesaktiva medlemmar. Försäkringen som är obligatorisk gäller i 100 dagar och täcker inkomster upp till 50 000 kronor.

Det nybildade fackförbundet Akavia tecknade avtal om att erbjuda sina medlemmar sakförsäkringar genom Folksam. Akavia organiserar 130 000 medlemmar efter en sammanslagning mellan Civilekonomerna och Jusek.

Ledande befattningshavare

Folksam's personalorganisationer har förändrat sin representation i styrelsen genom att Kerstin Kujala har ersatts av Anneli Ersson (arbetstagarrepresentant) och Kerstin Edin har ersatts av Mats Kjellgren (suppleant - arbetstagarrepresentant).

Björn Siljeholm utsågs av stämman den 11 april 2019 till ny kundombudsman för Folksam Sak.

Pernilla Glad tillträdde i maj 2019 som ny chef Människor och Miljöer och medlem i koncernledningen. Hon ersatte Harriet Pontán som gått i pension.

Jens Wikström utsågs i juni 2019 till ny chef Marknad och Försäljning, tillika medlem i koncernledningen. Jens Wikström ersatte Per Ardehed som lämnat koncernen.

Eva Nordmark lämnade Folksam Saks styrelse, där hon var vice styrelseordförande, sedan hon den 10 september 2019 utsågs till statsråd i regeringen.

Jens Henriksson lämnade i augusti 2019 Folksamgruppen för att bli vd och koncernchef för Swedbank. Ylva Wessén utsågs till tillförordnad vd och koncernchef för Folksamgruppen. I december 2019 utnämnde styrelserna i Folksam Liv och Folksam Sak Ylva Wessén till ny vd och koncernchef för Folksamgruppen.

Kapitalförvaltning

Folksamgruppen, FAM och Proventus sålde i januari vindkraftsbolaget PWP till EnBW, ett av Tysklands största energibolag. De tre säljarna ägde innan försäljningen en tredjedel var i PWP som in sin tur äger totalt 47 vindturbiner. Därutöver säljer Folksamgruppen ytterligare fyra vindturbiner till EnBW inom ramen för Gnosjö Energi.

I januari 2019 investerade Folksamgruppen i en blå och en grön obligation om totalt 825 miljoner kronor, varav Folksam Saks del av investeringen uppgick till 52 miljoner kronor. Den ena obligationen gavs ut av Nordiska Investeringsbanken (NIB) och är en nordisk-baltisk blå obligation, Baltic Blue Bond, som går till investeringar för att hantera och skydda vattenresurser i Östersjöområdet. Den andra, med bolån som säkerhet, är en grön obligation och emitterades av SBAB.

Folksamgruppen investerade den 20 mars 2019 exklusivt 2,8 miljarder kronor (300 MUSD) i en obligation, utgiven av Världsbanken, som fokuserar på matsvinn. Det är Världsbankens första obligation riktad mot FN:s hållbarhetsmål 12 om ansvarsfull produktion och konsumtion. Investeringen fördelade sig enligt följande: Folksam Liv 1 246 miljoner kronor (133 MUSD), Folksam Sak 375 miljoner kronor (40 MUSD), RPA Pension 1 189 miljoner kronor (127 MUSD).

Folksamgruppen investerade i juni 2019 drygt 200 miljoner kronor i batteriutvecklaren Northvolt för byggandet av Northvolt Ett i Skellefteå. Northvolt Ett blir Europas första storskaliga fabrik för tillverkning av hållbara batterier. Full produktion beräknas till 2021. Investeringen fördelade sig med en tredjedel vardera mellan Folksam Liv, Folksam Sak och RPA Pension.

Folksamgruppen blev en av initiativtagarna i en ny global investerarallians för nettonollutsläpp av växthusgaser, FN:s Net-Zero Asset Owner Alliance, med samlade förvaltade tillgångar till ett värde om cirka 40 000 miljarder kronor.

Folksamgruppen fortsatte att investera i nordisk infrastruktur. Efter en framgångsrik investering i infrastrukturfonden Infranode I investerade Folksam Sak i november 2019 ytterligare drygt 150 miljoner kronor i den nya fonden Infranode II.

Folksamgruppen återinvesterade 2 miljarder i preferensaktier i Volvo Car AB, i samband med att befintliga preferensaktier löses in i december. Folksam Saks andel var 200 miljoner kronor.

Folksamgruppen kontrakterade i december 2019 att investera 4 miljarder kronor i aktier utgivna av Heimstaden Bostad AB, vid en riktad nyemission den 7 januari 2020. Folksam Saks andel var 750 miljoner kronor.

Regelverk

Arbetsgivardeklaration på individnivå (AGI)

Den 1 januari 2019 trädde lagen om AGI i kraft, vilket innebär förändringar i hur Folksam som arbetsgivare och försäkrings- och pensionsföretag redovisar skattepliktiga utbetalningar och avdragen skatt till Skatteverket. I och med det nya regelverket görs rapporteringen på individnivå och aggregerad nivå istället för som tidigare, summerat på bolagsnivå

Ekonomisk översikt

Folksam Sak var fortsatt tredje största sakförsäkringsbolaget i Sverige enligt branschstatistiken som publicerades av Svensk försäkring efter fjärde kvartalet 2019. Nästan varantant hushåll i Sverige har sin hemförsäkring i Folksam Sak. Med Folksam Sak avses, enligt Svensk försäkringsstatistik, Folksam Sak moderföretag, Tre Kronor Försäkrings AB och SACO Folksam Försäkrings AB.

Koncernen

Koncernens resultat innefattar för innevarande år resultatet för moderföretaget Folksam Sak och det helägda dotterföretaget Tre Kronor. I resultatet föregående år ingick även det tidigare finska dotterföretaget Folksam Skadeförsäkring Ab som såldes i november 2018. En jämförelse av resultatet mellan åren blir därför något missvisande. Resultat före bokslutsdispositioner och skatt uppgick för Tre kronor till 83 (45) miljoner kronor. Motsvarande resultat för Folksam Skadeförsäkring Ab uppgick för föregående år till -48 miljoner kronor.

Resultat

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, hänförligt till företag som konsolideras, uppgick till 1 068 (1 158) miljoner kronor. Försäkringsrörelsens tekniska resultat uppgick till 139 (-36) miljoner kronor. Det är framförallt utvecklingen i Folksam Sak som förklarar utvecklingen i koncernen under året

Premieintäkt

Premieintäkterna i koncernen uppgick till 13 973 (14 086) miljoner kronor vilket gav en minskning med 1 procent jämfört med föregående år. Minskningen förklaras av att koncernen föregående år hade en premieintäkt för Folksam Skadeförsäkring om 667 miljoner kronor vilket ger att justerat för detta så ökade premieintäkten för koncernen mellan åren.

Försäkringsersättningar och driftskostnader

Försäkringsersättningarna i koncernen uppgick till -11 318 (-11 138) miljoner kronor vilket gav en ökning med 1,6 procent. Skadeprocenten uppgick till 81,0 (79,1) procent och ökningen berodde på ett försämrat skadeutfall delvis drivet av fler natur- och storskador.

Driftskostnaderna uppgick till -2 246 (-2 806) miljoner kronor vilket var en minskning med 561 miljoner kronor. Driftskostnadsprocenten för året uppgick till 16,1 (19,9) procent. Minskningen förklaras primärt av en ändrad metod för aktivering av anskaffningskostnader under föregående år i kombination med att man under året aktiverat immateriella tillgångar primärt relaterade till utvecklingen av den nya riskförsäkringsplattformen. Ett ökat kostnadsfokus har också bidragit till sänkta kostnader.

Totalkostnadsprocenten för koncernen uppgick till 97,1 (99,0) procent vilket var 1,9 procentenheter lägre jämfört med föregående år.

Moderföretaget

Resultat

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till 1 298 (1 349) miljoner kronor. Resultatminskningen var driven av en minskad kapitalavkastning då det försäkringstekniska resultatet var högre än föregående år. Försäkringsrörelsens tekniska resultat uppgick till 237 (81) miljoner kronor. I resultatet ingår också en reservation för återbäring till kund vilken var något högre än föregående år.

Premieintäkt

Premieintäkten efter avgiven återförsäkring ökade i moderföretaget med 4 procent till 12 885 (12 379) miljoner kronor. Ökningen förklaras av viss beståndstillväxt i kombination med premiejusteringar och helårseffekten av beståndsöverlåtelsen från Förenade Liv. De största

premieökningarna var inom Hem och Villa, Motor och Trafik, och Sjuk- och olycksfall.

Försäkringsersättningar och driftskostnader

Försäkringsersättningarna efter avgiven återförsäkring ökade i moderföretaget med 7,2 procent och uppgick till -10 539 (-9 831) miljoner kronor. Givet att försäkringsersättningarna ökade mer än premieintäkten gav detta att skadekostnadsprocenten ökade till 81,8 (79,4) procent. Ökningen var driven av en mindre avvecklingsvinst jämfört med föregående år i kombination med en större avsättning till skadelivräntereserven som en effekt av ändrade räntesantaganden. Under året har försäkringsersättningarna även belastats av fler natur- och storskador jämfört med föregående år.

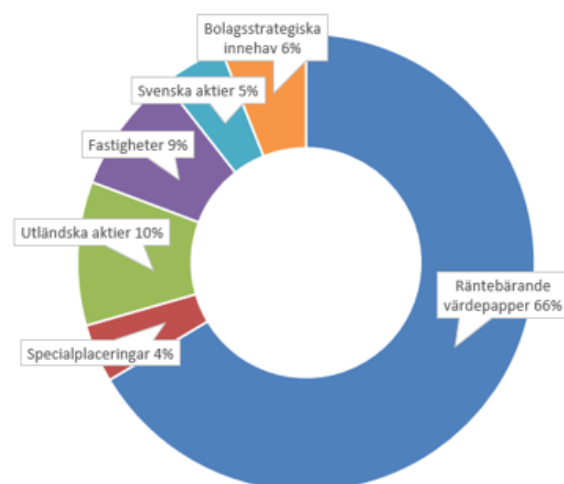
Driftskostnaderna i moderföretaget minskade med 447 miljoner kronor och uppgick för året till -1 842 (-2 289) miljoner kronor. Även driftskostnadsprocenten minskade för året och uppgick till 14,3 (18,5) procent. Minskningen i driftskostnader berodde främst på att företaget under året aktiverade immateriella tillgångar, primärt relaterade till utvecklingen av den nya riskförsäkringsplattformen, i kombination med den ändrade metoden för aktivering av anskaffningskostnader, vilket medförde att företaget föregående år endast hade avskrivningar av tidigare aktiverade anskaffningskostnader. Ett ökat kostnadsfokus har också bidragit till sänkta kostnader.

Totalkostnadsprocenten i moderföretaget minskade jämfört med föregående år och uppgick till 96,1 (97,9) procent.

Totalavkastningen i moderföretaget minskade till 3,0 (4,1) procent.

Kapitalförvaltning och kapitalavkastning

Folksam Saks investeringar fördelas på olika tillgångsslag och marknader för att nå en god riskspridning och en god avkastning. Investeringar görs i räntebärande värdepapper, aktier, fastigheter och specialplaceringar (onoterade tillgångar). Dessutom finns bolagsstrategiska innehav, främst dotterbolag.

Folksam Sak tillämpar ansvarsfull kapitalförvaltning. Detta innebär att samtliga tillgångar förvaltas utifrån ett långsiktigt ansvarsfullt perspektiv, avseende såväl etik som miljömässiga hänsyn, utan att göra avkall på avkastningskrav och lämplig risknivå.

Året dominerades av den amerikanska centralbankens helomvändning från räntehöjningscykel till snabba räntesänkningar, föranledd av det skarpa fallet i investerares riskbenägenhet under slutet av 2018. Ändrad retorik från den amerikanska centralbanken efter årsskiftet fick den amerikanska 10-åriga statsobligationsräntan att falla omkring 1,25 procentenheter, varpå den amerikanska styrräntan sänktes med 0,25 procentenheter tre gånger i kort följd under det andra halvåret. Svenska räntor följde med i den globala förändringen av investerares riskbenägenhet och den svenska 10-åriga statsobligationsräntan föll omkring en procentenhet fram till hösten. I september överraskade Riksbanken med tydliga signaler om en kommande räntehöjning, vilken också genomfördes i december. Kombinationen av en helomvändning från den amerikanska centralbanken och en styrräntehöjning från Riksbanken i slutet av året innebar att räntan på en svensk 2-årig statsobligation föll ungefär 0,5 procentenheter fram till hösten för att mot slutet av året ha återhämtat nästan hela fallet. Riksgälden flaggade under hösten för ett något större utbud av svenska statsobligationer under 2020, vilket troligtvis också bidrog till högre svenska räntor. Däremot var förväntningarna på ytterligare höjningar av reporäntan under de kommande åren fortsatt mycket låga vid årets slut.

Aktiemarknaderna steg kraftigt under 2019. Både den svenska och den globala aktiemarknaden levererade en avkastning på cirka 30 procent i lokal valuta. De utländska innehaven fick dessutom hjälp av en svagare krona vilket medförde att avkastningen på den globala aktiemarknaden omräknat i svenska kronor uppgick till cirka 35 procent. Aktiemarknadens kraftiga uppgång var till viss del en effekt av att förväntningarna var lågt ställda inför året, efter det kraftiga börsfallet i slutet på 2018. När det visade sig att oron för den globala konjunkturutvecklingen var överdriven, centralbanker återigen började stimulera ekonomin och räntorna föll, gav det bränsle åt aktiemarknaden. Framgångar i handelskonflikten mellan USA och Kina var en annan bidragande orsak till börsuppgången under året.

Om aktiemarknaden levererade ett historiskt mycket starkt år 2019 så gäller det motsatta för det strategiska innehavet i Swedbank. Efter avslöjanden om att banken kan ha använts för omfattande penningtvätt föll Swedbanks aktiekurs kraftigt och innehavet gav en negativ avkastning på drygt 20 procent. Det var den lägsta avkastningen sedan finanskrisen 2008.

Den svenska kommersiella fastighetsmarknaden var generellt stark under år 2019, främst drivet av att räntorna under lång tid sjunkit och att marknaden räknar med låga räntor även framgent. God tillgång till finansiering bidrar till stark efterfrågan på fastigheter. Utöver detta ser vi en fortsatt press uppåt när det gäller kontorshyror.

Företagets förvaltade kapital uppgick vid utgången av 2019 till 46 051 (42 762) miljoner kronor. Av detta utgjorde cirka 66 (71) procent räntebärande värdepapper utgivna av stater och kommuner och bostadsinstitut, eller motsvarande. Totalt uppgick räntebärande värdepapper till 30 595 (30 256) miljoner kronor vid utgången av året och durationen i den räntebärande portföljen har under året varit cirka 3 (3) år. Aktieportföljen stod för 15 (14) procent av det förvaltade kapitalet och uppgick till 6 778 (6 146) miljoner kronor vid utgången av året. Folksam Sak äger också en större post aktier i Swedbank. Värdet på Swedbank-innehavet var vid årsskiftet cirka 2 095 (2 971) miljoner kronor. Fastigheter stod för 9 (9) procent av kapitalet och uppgick till 4 000 (3 727) miljoner kronor. Värdet på specialplaceringar, bland annat onoterade aktier, var vid årsskiftet 1 902 (1 862) miljoner kronor vilket motsvarade 4 (4) procent. Bolagsstrategiska innehav består av dotter- och intresseföretag. Innehavet uppgick till 2 776 (770) miljoner kronor vilket utgjorde 6 (2) procent. Skälet till ökningen är främst ett aktieägartillskott till dotterföretaget Förenade Liv Grupp försäkring AB. Valutaexponeringen var vid utgången av året cirka 13 (11) procent.

Totalavkastningen för år 2019 på företagets tillgångar blev 3,0 (4,1) procent, motsvarande 1 293 (1 737) miljoner kronor. Det som normalt i huvudsak förklarar totalavkastningen är företagets strategiska tillgångsfördelning, vilken bland annat styrs av försäkringsåtagandenas art och företagets risktolerans, i kombination med marknadsutvecklingen för olika tillgångsslag. Mot bakgrund av vald tillgångsfördelning förklaras årets avkastning främst av en mycket god avkastning för aktier och fastigheter, i kombination med en positiv avkastning för räntebärande tillgångar. Avkastningen för aktier blev 9,5 (4,6) procent, för fastigheter 9,1 (12,0) procent, för räntebärande tillgångar 1,1 (1,1) procent, för bolagsstrategiska innehav 4,1 (17,4) procent och för specialplaceringar -2,6 (20,4) procent.

Totalavkastningstabell, moderföretaget									
	Ingående	Utgående		Total-	Total-	Total-	Total-	Total-	Total-
	marknads-	marknads-	Total-	avkastning	avkastning	avkastning	avkastning	avkastning	avkastning
	värde	värde	avkastning	2019	2018	2017	2016	2015	2015
Mkr	2019-01-01	2019-12-31	2019	%	%	%	%	%	%
Räntebärande värdepapper	30 256	30 595	339	1,1	1,1	-0,2	3,2	0,9	
Aktier	6 146	6 778	576	9,5	4,6	1,8	23,6	3,1	
Specialplaceringar	1 863	1 902	-49	-2,6	20,4	50,0	6,5	0,2	
Fastigheter	3 727	4 000	337	9,1	12,0	12,6	14,3	8,4	
Bolagsstrategiska innehav	770	2 776	89	4,1	17,4	5,6	3,6	2,2	
Summa	42 762	46 051	1 293	3,0	4,1	3,4	6,6	2,4	

Totalavkastningstabellen är uppställd enligt rekommendation från Svensk Försäkring och företagets riktlinjer för mätning och rapportering av totalavkastning. I not 53 redovisas hur totalavkastningstabellen är kopplad till resultat- och balansräkningen.

Egen risk- och solvensbedömning

Moderföretaget och försäkringsföretagen i Folksam Sakgruppen har under 2019 genomfört en egen risk- och solvensbedömning för den femåriga perioden för den finansiella planen 2020 till 2024. Det övergripande syftet med denna risk- och solvensbedömning är att bedöma det egna solvensbehovet samt att säkerställa att Folksam Sakgruppen och de däri ingående försäkringsföretagen är tillräckligt kapitaliserade för att genomföra sina affärsplaner. I tillägg till detta utvärderas externt kvotmått (SCR-kvot).

Då moderföretaget är ömsesidigt och därmed har begränsade möjligheter att förstärka kapitaliseringen med externa medel är det av yttersta vikt att moderföretaget har en mycket god finansiell ställning samt undviker att hamna i situationer där det tvingas begränsa risktagandet. Den egna risk- och solvensbedömningen visar att moderföretaget och alla i gruppen ingående försäkringsföretag är tillräckligt kapitaliserade för att genomföra sina affärsplaner.

Medarbetare

Inom Folksam tillämpas tillikaanställning vilket innebär att medarbetarna är anställda i flera företag inom gruppen. Folksam har cirka 4 000 medarbetare på flera orter i Sverige. Folksam har en gemensam HR-funktion som ger stöd i kompetensförsörjningen för samtliga företag inom Folksam. Folksam ska vara en attraktiv arbetsplats med kända och konkurrenskraftiga erbjudanden till nuvarande och framtida medarbetare. 2019 års medarbetarundersökning visade generellt goda resultat. Resultatet slutade på 78 (76) procent positiva svar i genomsnitt och 83 (83) procent svarade att de gärna eller mycket gärna vill arbeta kvar i Folksam framöver. Under 2019 nyanställdes 429 (673) personer totalt inom Folksam.

Folksam ska ha miljöer med processer, informationsstöd och teknik som stödjer effektivitet samt legala krav och som dessutom främjar god hälsa och motivation. Som ett led i

detta har Folksam fortsatt att utveckla arbetssätt och digitalt stöd för en sammanhållen och effektiv kompetensförsörjning.

Folksam har också gjort insatser för att stärka det aktivitetsbaserade arbetssättet som bland annat bidrar till samarbete, lärande, hållbarhet och kostnadseffektivitet.

Folksam sjuktal för helåret 2019 uppgick till 5,0 procent, vilket är lägre än föregående årsutfall på 5,3 procent (rullande 12 månader). Under året har Folksam arbetat för ökad hälsa, sänkta sjuktal och ett gemensamt lärande inom området. Respektive verksamhet har identifierat behov och genomfört riktade insatser. Dessa har sedan följts upp på övergripande nivå. Uppföljning på individnivå avseende prestation, arbetsbelastning och välmående genomförs löpande.

Kompetensutveckling

Folksam s medarbetare ska bidra till en kultur där gemensamt ansvar tas för kontinuerlig utveckling, samarbete och lärande. Folksam arbetar löpande med kompetensutveckling för att säkerställa regulatoriska kunskaps- och kompetenskrav. Under 2019 har berörda medarbetare genomgått kompetensutveckling inom bland annat klagomålshantering, åtgärder mot penningtvätt, hot i yrkesrollen, konkurrensrätt, intern kontroll och arbetsmiljö. Dessutom har lärande tagits fram eller vidareutvecklats inom gruppörsäkring, djurörsäkring, individuell personrisk, vuxensjuk och regress.

Försäkringsdistributionslagen (FDL/IDD) som trädde i kraft 2018 ställer krav på kunskap, kompetens och lämplighet hos försäkringsdistributörer. Folksam har infört en tydlig struktur för att säkerställa att regelverket efterlevs. Medarbetare och chefer som berörs av FDL/IDD har genomgått externa certifieringar, interna utbildningar med kunskapstest samt årlig fortbildning.

För att ha försäkrings- och pensionssparandebansrens mest nöjda kunder behöver Folksam chefer och ledare som, genom ett strategiskt och coachande förhållningssätt, tar

ansvar för kompetensförsörjning och rätt prestation. Under 2019 har en särskild insats gjorts för att stärka cheferna i att tilldela och tydliggöra mål, stämma av kompetens och lämplighet samt följa upp prestation och utveckling i Folksam:s digitala stöd för talent management.

Löner, ersättningar och övriga villkor

Folksam är genom medlemskapet i arbetsgivarföreningen KFO bundet av kollektivavtal om löner och allmänna anställningsvillkor. Enligt Folksam:s lönepolitik ska lönerna vara individuella och differentierade, motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med kundernas förväntningar. Folksam har en restriktiv hållning till rörliga ersättningar eftersom de kan medföra ett överdrivet risktagande, varför huvuddelen av ersättningarna utgörs av fast grundlön. Rörliga ersättningar får endast utgöra en liten del av den totala ersättningen. Vad gäller jämställda löner inom Folksam låg skillnaden i medellön mellan kvinnliga och manliga medarbetare på 7 (6) procent för 2019. Vid en nedbrytning på likvärdiga arbeten (svårighetsgrad) låg löneskillnaden på 3 (0) procent. Vid denna nedbrytning kan man se att skillnaderna inte är ensidiga, dvs i vissa arbeten är kvinnornas medellön högre än männens och i andra arbeten är männens högre. Huvuddelen av skillnaderna har sakliga förklaringar som kompetens, erfarenhet, prestation och marknadskrafter. Där osakliga löneskillnader upptäcks är dessa föremål för åtgärder i den årliga lönekartläggningen.

Folksam har ett belöningsprogram för medarbetare som syftar till att synliggöra och sätta fokus på Folksam:s affärsstrategier och övergripande mål. Belöningsprogrammet omfattar samtliga medarbetare utom koncernledningen, vd och vice vd i dotterföretagen samt chefen för internrevision Folksam Sak respektive Folksam Liv. Utfall från belöningsprogrammet betalas inte ut som kontant ersättning utan avsätts i en pensionsförsäkring. Belöningsprogrammet kan falla ut med 0 kronor upp till maximalt 20 000 kronor per medarbetare, beroende på grad av målpuppfyllelse.

Medelantal anställda samt löner och ersättningar, med särskild specifikation på ersättningar till ledande befattningshavare, redovisas i not 52.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Resultatutvecklingen påverkas i hög grad av börs- och valutakursers utveckling liksom av förändringar i det allmänna ränteläget. Dessa påverkas i sin tur av förändringar av makroekonomiska faktorer såsom tillväxt, inflation och arbetslöshet. Under senare år har förändringar i klimatet och ökade variationer i väderleken medfört att skadefrekvensen och skadekostnaderna har ökat. Klimatförändringar skapar en ökad osäkerhet i bedömningen av riskerna i ett

skadeförsäkringsföretag. Riskerna och de beslut som fattas för att hantera dessa påverkar företagets ekonomiska ställning och förmåga att nå dess mål. Genom aktiva, kontrollerade och affärsmässiga beslut med beaktande av risker skapas förutsättningar att erbjuda kunderna trygga försäkringslösningar. Därför är det viktigt att risker hanteras och kontrolleras på ett strukturerat sätt, både i ett kort och ett långt tidsperspektiv. En beskrivning av Folksam Saks samlade risker och hur de styrs samt hanteras återfinns i not 2 Upplysningar om risker.

Framtida utveckling

Fortsatta förändringar i den finansiella marknaden, digitalisering, hållbarhet och genomgripande regelverksförändringar påverkar Folksam Sak med dotterföretag. Omvärlden förändras i allt snabbare takt och kundernas krav ökar och därmed förändras även Folksam Sak.

Kapitalmarknaden

Den svenska ekonomin har gått in i en avmattningsfas. Tillväxttakten har gradvis sjunkit sedan 2015. Arbetslösheten väntas bli något högre än normalt och inflationen väntas bli lägre än 2 procent under de kommande två åren, enligt Konjunkturinstitutet. 7,4 procent var inskrivna som arbetslösa, enligt Arbetsförmedlingen, i december jämfört med 7,0 procent i december 2018.

Internationellt har förhandlingarna mellan USA och Kina gjort framsteg genom att ett partiellt avtal skrivits på men ännu kvarstår många frågor kring ett handelsavtal mellan länderna. Risker för eskalerande kris mellan USA och Iran är oroande. Storbritanniens utträde ur EU skedde den 31 januari 2020. Under en övergångsperiod som sträcker sig fram till den 31 december 2020 ska framtida avtal – som rör bland annat handel, säkerhet, fiske och olika utbyten – mellan EU och Storbritannien förhandlas fram.

Riksbanken höjde reporäntan i samband med decembermötet och ligger nu på 0 procent. Prognosen för reporäntan är oförändrad sedan i oktober och räntan väntas ligga kvar på 0 procent de närmaste åren. Om konjunktur- eller inflationsprognoserna förändras kan penningpolitiken komma att behöva anpassas till den nya situationen, enligt Riksbanken.

Tillväxtutsikterna har justerats ner under året och den globala tillväxten minskar vilket gör att lågräntepolitiken fortsätter. För att bibehålla Folksam Saks goda förutsättningar att leverera på sina åtaganden till kunderna fortsätter strategin att diversifiera portföljens sammansättning av tillgångar.

Digitalisering

Folksamgruppens digitaliseringsresa handlar om stora investeringar, nya applikationer och uppgraderingar av befintliga system som hjälper Folksam att arbeta smartare, effektivare och samtidigt minska kostnader. Folksam har beslutat att i ännu större utsträckning använda molntjänster för att på så sätt snabbt kunna nyttja nya tekniker och funktioner så som artificiell intelligens. Arbetet med att införa en ny standardplattform för att utveckla riskförsäkringsaffären möjliggör snabbare produktutveckling, effektivare skadereglering och den lägger även grunden för vidare utvecklandet av det digitala kundmötet. Under året har det också tagits flera viktiga steg för att utveckla tecknarflödet på folksam.se och kundinformationen på Mina sidor.

Mycket pekar på att framtiden inom finans- och försäkringsbranschen ligger inom fältet Artificiell Intelligens. Folksam har som första försäkringsbolag skapat en digital kollega, Sam, med Artificiell Intelligens (AI). Folksams kunder väntar idag ungefär ett dygn på besked. Sam fungerar som en självständig skadereglerare och nyttjar bland annat AI-teknikerna Machine Learning (ML) och Natural Language Understanding (NLU). Med den digitala assistenten kortas väntetiden väsentligt eftersom Sam skadereglerar i realtid via chatt. Därtill har även arbetet med att utveckla nya användningsområden för AI initierats.

Hållbarhet

Att Folksam Sak lyckas med ett långsiktigt hållbarhetsarbete är avgörande för företagets framtida utveckling då kraven på mätbarhet, transparens och standardiserad redovisning och rapportering ökar. Framtida klimatpåverkan blir en allt tydligare fråga för försäkringsbolagen när det gäller att förebygga skador på grund av högre vattennivåer och stormar på lång sikt. Det ställs också högre krav på finansiella aktörer att redovisa vilka resultat företagen uppnår i sitt hållbarhetsarbete. Därför genomförs återkommande utbildningsinsatser och andra aktiviteter i syfte att stärka kunskapen inom hållbarhetsområdet för styrelser och medarbetare.

Kommande regelverksförändringar

Inom regelverksområdet pågår ett antal större förändringar vilka väsentligt kommer att prägla Folksam Saks verksamhet. Kommande regelverksförändringar kan komma att påverka företagets risker och riskhantering. Folksam Sak bevakar löpande utvecklingen och analyserar eventuella konsekvenser av förändrade regelverk.

IFRS 9 Finansiella instrument

Standarden IFRS 9 Finansiella instrument trädde i kraft den 1 januari 2018 och ersätter IAS 39 Finansiella instrument:

Redovisning och värdering. Folksam har dock valt att tillämpa det tillägg till nuvarande tillämpad standard IFRS 4 Försäkringsavtal, som medger tillfälligt undantag från IFRS 9 för perioden 2018–2020. IASB har gett ut ett förslag att denna möjlighet till tillfälligt undantag ska utsträckas till 2021. Analys pågår för att bedöma effekterna av IFRS 9.

IFRS 17 Insurance contracts

IASB har i maj 2017 publicerat standarden IFRS 17 Insurance contracts som ursprungligen föreslogs träda i kraft den 1 januari 2021. Standarden är ännu inte antagen i EU. Utformningen av standarden har varit omdebatterad och innebär stora förändringar i värdering, en förändrad presentation av resultaträkningens poster och en ny intäktsredovisning. I somras gav IASB ut en Exposure Draft med förslag till ändringar i IFRS 17 som syftade till att adressera några av de områden i standarden som har debatterats. Ett av de områden som har varit föremål för omfattande diskussioner har varit IASB:s förslag på första tillämpningsdatum för standarden. Mot bakgrund av dessa diskussioner fattade IASB i mars 2020 ett beslut att första tillämpningsdatum ska vara den 1 januari 2023. I vilken utsträckning standarden blir tillämplig på onoterade försäkringsföretag i Sverige är oklart och Finansinspektionen utreder för närvarande hur implementationen ska ske i Sverige. Finansinspektionen har emellertid under sommaren kommunicerat att de överväger att införa en tvåårig implementeringstid av sina redovisningsföreskrifter för juridisk person och onoterade försäkringsföretags koncernredovisningar. Finansinspektionen har även tillkännagivit att man under 2020 kommer att inleda ett regelprojekt för att ta bort kravet för onoterade försäkrings- och tjänstepensionsföretag att tillämpa full IFRS i koncernredovisningen. I vilken utsträckning IFRS 17 blir tillämplig på försäkringsföretagen i Folksam är därför ännu inte klart. Inom Folksam pågår ett arbete med att analysera effekterna av standarden.

2020-översyn Solvens II

2020-översynen kom igång 2018/2019 och behandlar såväl Solvens II-direktivet som Solvens II-förordningen. Översynen motiveras av att det i Solvens II-regelverket finns ett antal bestämmelser om att reglerna innan utgången av 2020 ska följas upp, utvärderas och eventuellt ändras.

Kommissionen har begärt tekniska råd från den europeiska myndigheten för försäkring och tjänstepension, EIOPA, som del av översynen. EIOPA har under 2019 lämnat ett stort antal förslag till översynen, som varit föremål för remisser under 2019 och början på 2020. EIOPA ska publicera sina

slutgiltiga tekniska råd senast den 30 juni 2020. Konkreta lagförslagsinitiativ från Kommissionen väntas senast i slutet på 2020. Om Parlamentet och Rådet antar förslagen utan revideringar kan ny EU lagstiftning tidigast träda i kraft mot slutet på 2021/början på 2022. Implementering av nya lagförslag kommer att medföra förändringar både i Solvens II-förordningen och i försäkringsrörelselagen samt med denna lagstiftning tillhörande myndighetsföreskrifter från Finansinspektionen.

I Sverige har arbetet med översynen börjat på allvar under hösten 2019. Folksam s arbets arbete med översynen under 2019 har främst skett via Svensk Försäkring och Insurance Europe samt AMICE, där försäkringsbranschen gemensamt identifierar prioriterade områden och lämnar samordnade svar till remisserna. I nuläget bedöms förslag till förändringar i solvenskapitalkraven, diskonteringsräntan och grupp-solvensberäkningarna vara prioriterade områden. Även omfattningen av tillsynsrapporteringen är av stort intresse.

Sustainable Finance

EU är fast beslutet att nå Parisavtalet och begränsa den globala uppvärmningen till en nivå max 2 grader och helst max 1,5 grader. Det kommer krävas enorma kapital för att nå målen. Finansbranschen har därför en nyckelroll i att skapa en hållbar ekonomi och nu kommer krav på ökat ansvar. Ambitionen är att det finansiella systemet ska bli en del av lösningen för att skapa en grönare och mer hållbar ekonomi. För det krävs dock en omfattande förändring av det finansiella systemet. För att åstadkomma detta har EU-kommissionen tagit fram en handlingsplan med 10 åtgärder. De tre övergripande målen för EU-kommissionens handlingsplan är att:

1. Ställa om finansiella flöden i mer hållbar riktning
2. Integrera hållbarhet i riskhanteringen
3. Främja transparens och långsiktighet i ekonomin

De första stegen för att åstadkomma önskad förändring har redan tagits och innebär bland annat att Folksam Sak behöver anpassa sig efter såväl nya förordningar som förändringar genom så kallade delegerade akter under de kommande åren.

Femårsöversikt

Koncernen, Mkr	2019	2018	2017	2016	2015
Resultat					
Premieintäkt (efter avgiven återförsäkring)	13 973	14 086	13 391	12 997	12 224
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	13 926	13 921	13 017	13 234	12 605
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	88	135	208	242	336
Försäkringsersättningar (efter angiven återförsäkring)	-11 318	-11 138	-10 912	-10 708	-9 403
Återbäring och rabatter (efter angiven återförsäkring)	-325	-341	-321	-366	-498
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	139	-36	74	-161	358
Årets resultat	853	1 229	605	1 258	605
Ekonomisk ställning					
Placeringsstillgångar till verkligt värde	43 925	41 345	41 471	41 019	38 311
Försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	29 281	28 896	28 690	28 421	27 673
Konsolideringskapital ¹⁾	21 031	19 944	18 878	18 505	16 856
varav uppskjuten skatt	3 365	2 975	3 601	3 690	3 340
Solvens I					
Kapitalbas	-	-	-	-	16 605
Erforderlig solvensmarginal	-	-	-	-	2 589
Solvens II					
Kapitalbas	20 533	19 775	18 177	17 338	-
Solvenskapitalkrav	8 778	8 260	8 920	8 852	-
Ekonomisk ställning, procent					
Skadeförsäkringsrörelsen					
Konsolideringsgrad	151	143	144	139	133
Nyckeltal, procent ²⁾					
Skadeförsäkringsrörelsen					
Skadeprocent	81,0	79,1	81,5	82,4	76,9
Driftskostnadsprocent	16,1	19,9	17,0	17,6	18,7
Totalkostnadsprocent	97,1	99,0	98,5	100,0	95,6
Kapitalförvaltning					
Direktavkastning	1,6	1,5	1,7	1,9	2,3
Totalavkastning	2,8	3,5	3,1	6,6	2,2

¹⁾ Från och med 2018 har beräkningen avseende konsolideringskapitalet ändrats. Även jämförelsetalen har räknats om.

²⁾ Beräkning av nyckeltalen framgår i Definitioner och begrepp

Femårsöversikt

Moderföretaget, Mkr	2019	2018	2017	2016	2015
Resultat					
Premieintäkt (efter avgiven återförsäkring)	12 885	12 379	11 671	11 298	10 592
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	12 813	12 171	11 289	11 520	10 933
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	86	131	192	227	309
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	-10 539	-9 831	-9 646	-9 489	-8 247
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)	-325	-341	-321	-366	-498
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	237	81	108	-250	148
Årets resultat	1 406	141	360	1 353	41
Ekonomisk ställning					
Placeringsstillgångar till verkligt värde	43 333	40 826	40 327	39 656	36 972
Försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	27 833	27 537	26 147	26 050	25 439
Konsolideringskapital	22 821	21 565	18 996	18 092	16 293
varav övervärden i placeringar i koncern- och intresseföretag	1 030	1 313	721	494	296
varav uppskjuten skatt	992	934	1 225	1 365	1 048
Solvens I					
Kapitalbas	-	-	-	-	16 114
Erforderlig solvensmarginal	-	-	-	-	2 020
Solvens II					
Kapitalbas	20 496	19 778	17 237	16 378	-
varav primärkapital	20 496	19 778	17 237	16 378	-
Minimikapitalkrav	2 940	2 871	2 668	2 716	-
Solvenskapitalkrav	9 154	8 119	7 746	7 595	-
Ekonomisk ställning, procent					
Skadeförsäkringsrörelsen					
Konsolideringsgrad	178	177	168	157	149
Nyckeltal, procent ¹⁾					
Skadeförsäkringsrörelsen					
Skadeprocent	81.8	79.4	82.7	84.0	77.9
Driftskostnadsprocent	14.3	18.5	15.2	16.8	18.9
Totalkostnadsprocent	96.1	97.9	97.9	100.8	96.8
Kapitalförvaltning					
Direktavkastning	1.0	1.1	1.4	1.7	2.1
Totalavkastning	3.0	4.1	3.4	6.6	2.4

¹⁾Beräkning av nyckeltalen framgår i Definitioner och begrepp

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen och verkställande direktör föreslår att vinstmedlen 9 354 416 064,92 kronor balanseras i ny räkning.

Till stämmans förfogande står:

Balanserad vinst	7 948 046 713,10
Årets vinst	1 406 369 351,82
Summa	9 354 416 064,92

En överföring om 260 882 288 kronor från fritt eget kapital till fond för utvecklingsutgifter i bundet eget kapital har skett. Fonden får inte användas till förlusttäckning.

Hållbarhetsrapport

Trygghet i en hållbar värld

Försäkringsbolag har en viktig roll i samhället. Genom att fördela risker - mellan parter och över tid - bidrar försäkringsbolag till ekonomisk tillväxt och trygghet för den enskilde, företag, organisationer och andra. Utöver försäkringstjänsten som sådan kan försäkringsbolag bidra till en miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbar utveckling genom det sätt på vilket tjänsten utförs.

Folksam Saks hållbarhetsarbete har stolta traditioner och höga ambitioner. Visionen, "Våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld", vittnar om den centrala betydelse hållbarhetsarbetet har för den verksamhet Folksam Sak bedriver.

Folksam Saks hållbarhetsarbete tar sitt avstamp i internationella överenskommelser och ramverk såsom ILO-konventionerna, FN Global Compacts tio principer och FN:s Globala mål för hållbar utveckling inom Agenda 2030. Folksam Sak anser att ett hållbarhetsarbete integrerat i erbjudanden och verksamheten i övrigt, ger bättre förutsättningar för långsiktig framgång.

Folksam Sak eftersträvar därför att vara ledande på hållbarhetsområdet relativt sina konkurrenter och att bedriva ett hållbarhetsarbete som är intressant att granska. Hållbarhetsarbetet syftar till att skapa värden för intressenter såsom kunder (tillika ägare), försäkrade, anställda, samarbetspartners, leverantörer och samhället i stort. God och transparent samverkan med intressenter är en förutsättning för att nå målet. Arbetet är inriktat mot områden som är relevanta och meningsfulla för intressenterna såsom hälsa, jämställdhet och mångfald, anständiga arbetsvillkor, effektiv resursanvändning och klimatpåverkan. Hållbarhet ska integreras i verksamhetens alla delar omfattande såväl samarbetspartners som leverantörer.

Styrande regelverk för hållbarhet

Folksamgruppen står bakom flera internationella överenskommelser och ramverk som påverkar hållbarhetsarbetet. Några av dessa är:

- FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (PRI)
- FN:s Global Compact
- Global Reporting Initiative (GRI)
- The Montreal Carbon Pledge
- Green Bond Principles (GBP)
- Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD)

Till grund för allt arbete i Folksamgruppen finns Folksams värderingar: personliga, ansvarstagande och engagerade. Folksam har interna styrdokument i form av policyer, riktlinjer och instruktioner som relaterar till hållbarhetsarbetet. Samtliga styrelser i Folksamgruppen har antagit en hållbarhetspolicy. Policyn har en gemensam grund för samtliga företag, med företagsspecifika inslag. Den anger vad som ska gälla för Folksamgruppens arbete för en hållbar utveckling.

De etiska reglerna är ett av Folksams viktigaste interna regelverk. De omfattar hela verksamheten och anger vilka rättigheter och skyldigheter medarbetarna har att förhålla sig till i olika situationer, inte minst i samspel med företagets omvärld. Inget av företagen inom Folksamgruppen har hanterat något bekräftat fall av korruption under 2019.

Några av de andra interna styrdokument som är relaterade till hållbarhetsarbetet är miljöpolicy, klagomålpolicy, inköpsriktlinjer, Uppförandekod för leverantörer (med krav gällande mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, antikorruption och miljö). Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och visseblåsning, Resor och möten, arbetsmiljö och diskriminering och trakasserier.

Organisation och styrning inom hållbarhet

Ansvar för det strategiska hållbarhetsarbetet inom Folksamgruppen är samlat inom enheten Kapitalförvaltning och hållbarhet. Chefen för Kapitalförvaltning och hållbarhet har det övergripande ansvaret för att samordna, utvärdera och rapportera Folksamgruppens hållbarhetsarbete samt att utgöra stöd för övriga affärsområden och enheter i hållbarhetsrelaterade frågor.

Folksamgruppens Hållbarhetskommitté består sedan början av 2019 av chefen för Kapitalförvaltning och hållbarhet (ordförande), affärsområdeschefen för affärsområde Sak, affärsområdeschefen för affärsområde Liv, chefen för Skador, chefen för Människor och miljöer samt chefen för Marknad och försäljning. Hållbarhetskommitténs uppgift är att bereda verkställande direktörens beslut i hållbarhetsrelaterade frågor så som ambitioner, prioriteringar och mål.

Affärsområdes- och enhetschefer ansvarar för att implementera och bedriva hållbarhetsarbetet inom sina respektive ansvarsområden i enlighet med hållbarhetspolicy

och övriga relevanta styrdokument och beslut. Dotterföretagens vd:ar får via Bolagsforum information om både det strategiska- och operativa hållbarhetsarbetet inom Folksamgruppen. Strategiska beslut fattas i respektive styrelse och hållbarhetsfrågan finns med på de strategiska dagordningarna som sätts för varje kalenderår.

Risker och riskhantering

Risk och riskhantering är en central del av verksamheten inom Folksamgruppen. Vår förmåga att uppfylla åtaganden mot våra kunder, efterleva legala krav och nå målen för verksamheten påverkas av hur vi styr, hanterar och följer upp risker. Det finns därför interna regelverk som reglerar och stödjer en strukturerad och enhetlig riskhantering.

Inom Folksamgruppen kategoriseras risker i tre övergripande kategorier som ingår i företagets riskhanteringssystem. Försäkringsrisker är den första och utgör själva kärnan i ett försäkringsbolag. Den andra kategorin är finansiella risker. Finansiella risker handlar om den ständiga balansgången mellan trygghet och möjlighet till avkastning. Den tredje riskkategorin är verksamhetsrisker som kan uppstå i försäkrings- och finansieringsverksamheten på grund av olika brister i affärsprocesser, informationssystem eller medarbetares förmågor och kompetens.

Samhällets utmaningar i förhållande till hållbar utveckling har en tydlig påverkan på riskbedömningen. Ett exempel är klimatförändringarna som kan ses som vår tids ödesfråga. Vi måste begränsa uppvärmningen till under en och en halv grad för att inte konsekvenserna ska bli alltför svåra för människor, biologiska system och företag. Inom ramen för TCFD-rapporteringen och den egna risk och solvensbedömningen (ORSA) har två olika klimatscenarioer analyserats under året. Ett scenario med kraftiga stormar inom kategorin försäkringsrisker och ett scenario där företag med fossila tillgångar kraftigt tappar i värde, inom kategorin finansiella risker. Scenariobeskrivningar ingår som en del i den övergripande riskhanteringsprocessen och riskhanterande åtgärder i form av olika skadeförebyggande åtgärder pågår. De hållbarhetsfrågor Folksam har identifierat som väsentliga har därför ett naturligt riskminimeringsperspektiv i sig.

Väsentliga frågor och målområden

Folksamgruppen har identifierat målområden för hållbarhetsarbetet som utgår ifrån affären och där Folksams möjlighet att påverka är som störst. Vad som är viktigast för våra kunder och intressenter har också bidragit till urvalet. Folksamgruppens målområden ligger till grund för såväl det strategiska utvecklingsarbetet som för det operativa arbetet med att integrera hållbarhet i erbjudandena, kapitalförvaltningen och den egna verksamheten. Målområdena är

direkt kopplade till sex av FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling, nämligen Hälsa (mål 3), Jämställdhet (mål 5), Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (mål 8), Hållbara städer och samhällen (mål 11, speciellt fokus för RPA Pension), Hållbar konsumtion och produktion (mål 12) och Bekämpa klimatförändringarna (mål 13).

Folksam bidrar till målen genom att integrera hållbarhet i företagets affärer, placeringar och hur verksamheten bedrivs. Samtliga styrelser inom Folksamgruppen har under 2019 antagit mätbara hållbarhetsmål kopplade till målområdena. Några av målen gäller för samtliga företag inom Folksamgruppen, som målet om att ha nettonollutsläpp från egen verksamhet 2030, att minska koldioxidavtrycket i aktieportföljen, att ha jämställd könsfördelning bland såväl medarbetare som chefer och ledning samt att ha lika lön för lika arbete.

Hälsa: Folksam gynnar god hälsa och motverkar skada

Folksam arbetar hälsofrämjande och skadeförebyggande genom att hjälpa kunderna att välja rätt och förhindra att en skada eller olycka inträffar. Folksamgruppen ska vara en attraktiv arbetsplats som erbjuder en arbetsmiljö som främjar god hälsa, motivation och produktivitet. Folksam genomför årligen en medarbetarundersökning och följer genom den exempelvis engagemang, arbetsmiljö, hälsa och medarbetarskap. Folksams forskningsavdelning har stor påverkan på det skadeförebyggande arbetet då de bedriver forskning inom framförallt trafiksäkerhet och idrottsskador. Några konkreta åtgärder och nyckeltal för 2019:

- Folksam samarbetar med Svenska Fotbollförbundet för Grönt Kort som gynnar fair play inom barn- och ungdomsfotbollen och erbjuder Råd och Vård för idrottsskador, en kostnadsfri tjänst som ingår i idrottsförsäkringen.
- 2019 beslutade Folksam Sak och Folksam Liv att inte investera i spelbolag där över fem procent av omsättningen kommer från kommersiell spelverksamhet.
- Tillsammans med fackförbunden har Folksam Sak infört mobbning mot barn som ett ersättningsbart moment i barnförsäkringen. Här ger vi barnen samtalsstöd med rätt till tio samtal med en psykolog.
- Folksamgruppen har ett strategiskt arbetsmiljöarbete och följer upp sjuktal bland medarbetarna. Under 2019 sjönk den totala sjukfrånvaron bland Folksamgruppens medarbetare till 5,0 procent jämfört med 2018 då den var 5,3 procent. För fler nyckeltal och indikatorer gällande medarbetarna, se sida 24–25.

Jämställdhet och mångfald: Folksam motverkar diskriminering och främjar lika rättigheter och möjligheter

Folksam har bedrivit ett aktivt arbete med jämställdhet och mångfald i många år, som ägare genom bolagsstämmor och dialog med företagen men också i den egna verksamheten.

Folksam arbetar för en jämn könsfördelning mellan kvinnor och män på alla nivåer och i alla yrkesgrupper, exempelvis vid rekrytering och vid antagning till våra interna ledarutvecklingsprogram. Några konkreta åtgärder och nyckeltal för 2019:

- Folksamgruppen uppfyllde målet om att ha en jämn könsfördelning mellan kvinnor och män (50/50 ± 5 procent) inom såväl totala medarbetarstyrkan som för chefer och koncernledning. Styrelserna för både Folksam Liv och Folksam Sak har också en jämn könsfördelning inom intervallet (50/50 ± 5 procent). För fler nyckeltal och indikatorer gällande jämställdhet, se sida 24–25.
- Jämställd sponsring, för Folksam är det självklart att dam- och herridrotten får lika stort stöd. 2018 fokuserade Folksam på att säkerställa att den centrala sponsringen av idrottsförbund var jämställd såtillvida att satsade pengar inte fördelas olika mellan herr- och damidrott. Under 2019 har Folksam avslutat de lokala nätverksavtal som man tidigare haft inom herrfotbollen. Därmed kan Folksam känna sig trygga med att all sponsring är jämställd.

Anständiga arbetsvillkor: Folksam arbetar för anständiga arbetsvillkor och för att möjliggöra att alla kan försäkra sig

Tillsammans med fackliga partners arbetar Folksam för att kunderna ska känna sig trygga på sin arbetsplats och hålla ett helt yrkesliv. Det är i nära samarbete, med medlemmarnas behov som utgångsläge, som Folksam utvecklar tjänster och villkor för grupp-försäkringarna. Några konkreta åtgärder och nyckeltal för 2019:

- Under året har uppförandekoden för leverantörer uppdaterats och Folksam arbetar fortsatt med uppföljning i leverantörsledet och ställer krav på kollektivavtal hos alla leverantörer.
- Fackförbundens medlemmar får hem- och barnförsäkring med i princip samma villkor som de försäkringar som kan tecknas individuellt, men betalar lägre premie. För LO-förbundens medlemmar ingår försäkringarna ofta i medlemsavgiften. På så vis erbjuder Folksamgruppen trygghetslösningar till personer som kanske annars inte hade valt ett så omfattande försäkringsskydd.

Effektiv resursanvändning: Folksam driver på utvecklingen av cirkulär ekonomi och minimerar resursanvändning

Folksam investerar i gröna obligationer kopplade till effektiv resursanvändning och screenar även innehaven utifrån miljö- och klimatkriterier. I skaderegleringen arbetar Folksam

cirkulärt, återvunnet material används och Folksam reparerar och återanvänder kundernas skadade gods och vi strävar efter att verksamhetens processer ska bli mer cirkulära. Allt detta bidrar till att Folksam Sak, som enda stora försäkringsbolag, kan erbjuda Bra Miljövals certifierade försäkringar. Några konkreta åtgärder och nyckeltal för 2019:

- Folksamgruppen förvärvade en obligation utgiven av Världsbanken som fokuserar på matsvinn. Investeringen uppgick till 2,8 miljarder kronor (300 MUSD). Det var Världsbankens första obligation riktad mot FN:s hållbarhetsmål 12 om ansvarsfull produktion och konsumtion och obligationen var exklusivt utgiven för Folksamgruppen.
- Folksam är sedan 2011 det enda bolaget i branschen som erbjuder Bra Miljövalcertifierade villa-, fritidshus- och bilförsäkringar.
- Folksams cirkulära skadereglering bidrar till minskat avfall och koldioxidutsläpp.

Klimat: Folksam arbetar för ett fossilfritt samhälle

Inom Folksam ses klimatförändringarna som ett hot mot den grundläggande principen om försäkringsbarhet och möjligheten för kunderna att leva i en trygg och hållbar värld. Genom att investera kapital både för att minimera avtryck och för att skapa ett mer klimatsmart samhälle driver Folksam på finansbranschens omställning till fossilfrihet. Folksam minskar påverkan på miljö och klimat i den egna verksamheten genom att effektivera resurserna inom kontor och förbrukningsmaterial samt minska antalet tjänsteresor. Några konkreta åtgärder och nyckeltal för 2019:

- Tillsammans med några av världens största pensions- och försäkringsbolag har Folksamgruppen tagit initiativ till alliansen UN-convened Net-Zero Asset Owner Alliance. Alliansens mål är att investeringsportföljerna ska ha nettonollutsläpp av växthusgaser år 2050.
- Koldioxidutsläppen från verksamhet minskar i linje med Folksams mål om nettonollutsläpp 2030. 31 procent lägre utsläpp från flygresor och totalt 17 procent lägre utsläpp från vår verksamhet jämfört med 2018.

För en mer heltäckande beskrivning av arbetet med hållbarhet samt mål och nyckeltal för 2019, se Folksamgruppens Års- och hållbarhetsrapport 2019 (<http://ir.folksam.se>).

Bolagsstyrningsrapport

Folksam Sak är ett kundägt företag. Att det är kundägt innebär att det inte finns några aktieägare, det är istället försäkringstagarna som är företagets ägare. Alla försäkringars grundidé är att dela risker. I Folksam delas också vinsten. Överskottet går tillbaka till Folksam Saks kunder, dels via återinvestering i affären, dels via återbäring.

God bolagsstyrning handlar om att säkerställa att företag sköts hållbart, ansvarsfullt och så effektivt som möjligt. Förtroendet hos lagstiftare och i samhället för att företag agerar ansvarsfullt är avgörande för företagets frihet att förverkliga sina strategier för att skapa värde. En övergripande målsättning med Folksam företagsstyrning är att den ska överensstämma med företagets vision och etiska principer.

Förutom att verka för en god intern bolagsstyrning agerar företagen inom Folksamgruppen aktivt genom extern bolagsstyrning. Folksam påverkar andra företag genom sina placeringar för att tillvarata kundernas gemensamma intressen i ägarfrågor. En aktiv bolagsstyrning, såväl internt som externt, ger en ökad avkastning och bidrar till en långsiktigt god utveckling.

Styrelsen ansvarar ytterst för Folksam Saks organisation och för förvaltningen av dess angelägenheter. Det är styrelsen som ansvarar för företagets interna styrning och kontroll och som ansvarar för att det finns en policy och en organisation för det operativa arbetet kring detta.

Styrande regelverk

Styrelsen är ytterst ansvarig för regelefterlevnaden i Folksam Sak medan vd har det operativa ansvaret.

Externa regler

Bolagsstyrningen i Folksam Sak utgår från lagstiftning (främst försäkringsrörelselagen), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd samt olika rekommendationer såsom Svensk kod för bolagsstyrning (koden).

Koden, senast reviderad den 1 januari 2020, vänder sig i första hand till företag noterade på en reglerad marknad i Sverige. Koden är i första hand skriven för aktiebolag, men är också relevant för företag som Folksam med ett spritt ägar- och allmänintresse. Koden bygger på principen "följ eller förklara". Företag som tillämpar koden kan avvika från enskilda regler, men ska då lämna förklaringar till avvikelserna. Folksam tillämpar koden från och med 2007 med en mindre avvikelse; företagets revisorer granskar inte Folksam halvårs- eller niomånadersrapport. Avvikelse från kodens bestämmelser sker med hänsyn till att företaget inte är ett aktiemarknadsföretag och med syftet att begränsa kostnaderna för försäkringstagarna.

Solvens II-direktivet är ett europeiskt regelverk för försäkringsföretag som syftar till att skapa en enhetlig europeisk försäkringsmarknad med ökat skydd för försäkringstagare. Reglerna trädde i kraft 2016.

"Efter en gedigen rekryteringsprocess har vi välkomnat en ny vd för Folksam Sak, Ylva Wessén, som dessutom är första kvinna på posten. Vi i styrelsen ser fram emot ett gott samarbete inför de kommande utmaningar som Folksam Sak står inför. Beslutet att investera i en ny riskplattform togs 2018 men det är under fjolåret som utvecklingsarbetet har tagit ordentligt fart. Med plattformen säkras tryggheten för kunderna och en modern och effektiv verksamhet skapas. Engagemanget från styrelsen är stort och fokus riktas mot våra kunders trygghet."

Karl-Petter Thorwaldsson
Styrelseordförande
Folksam Sak

Interna regelverk

Utöver de externa regelverken finns interna styrande regelverk som fastställts av stämman, styrelse eller vd. Styrande regelverk utgörs främst av policyer och riktlinjer. Företagsstyrningssystemet formaliseras främst genom företagsstyrningspolicyn och företagsstyrningsriktlinjerna. Därtill tillkommer ett antal andra interna styrdokument i form av strategidokument (planerande dokument) respektive andra interna regelverk. Exempel på planerande dokument är affärsplanen och planen för riskkontroll.

De interna styrande regelverken genomgår en årlig översyn och uppdateras löpande vid behov. Alla styrande regelverk har en utsedd regelverksägare och minst en regelverksspecialist.

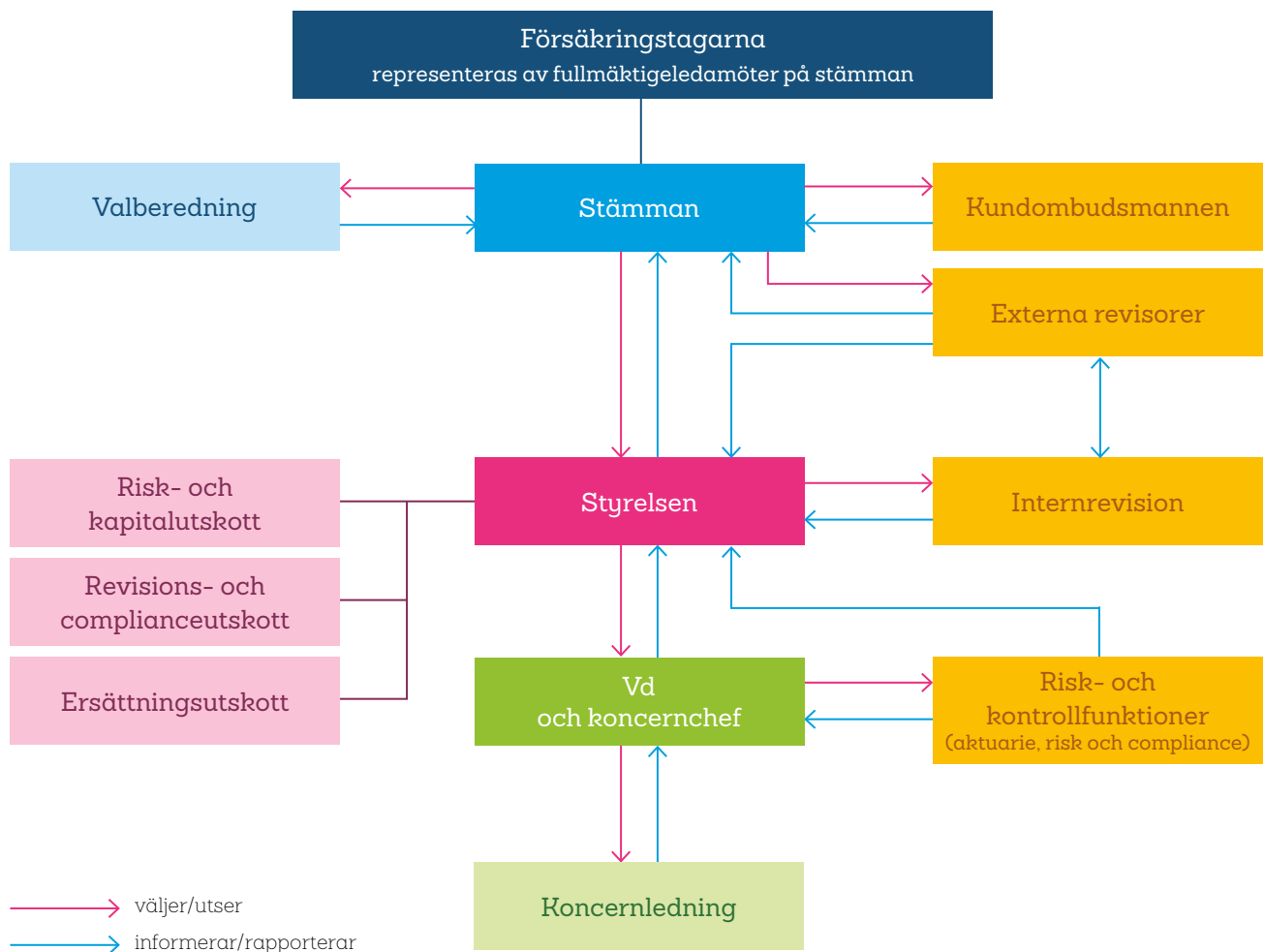
Exempel på interna regelverk

Bolagsordningen anger, tillsammans med lagstiftningen, verksamhetens ramar och ger en beskrivning av företaget och hur det ska styras. Stämmans sammansättning samt ansvar framgår av bolagsordningen. Beslut om ändring av bolagsordningen sker på stämman. Ett beslut att ändra bolagsordningen är, i enlighet med försäkringsrörelselagen, giltigt om två tredjedelar av samtliga röstande förenat sig om det.

I arbetsordningen för styrelsen tydliggörs styrelsens och styrelseordförandens ansvar. Här finns även regler för styrelsens utskott, deras sammanträden och deras sammansättning. Styrelsen beslutar även om instruktion för vd. Styrelsen fastställer företagsstyrningspolicyn som omfattar områden som företagsstyrningssystem, strategi- och affärsplanering, riskhanteringssystem, internkontrollsystem, intressekonflikter, externrapportering, kontinuitet och säkerhet etc. Bland övergripande regelverk som fastställs av styrelsen ingår även etiska regler, konkurrenspolicy, försäkringspolicy, kapitalhanteringspolicy, ersättningspolicy med flera.

Struktur bolagsstyrning

Bilden nedan visar strukturen för de övergripande styrande organen i Folksam Sak; stämman, styrelse och vd (tillika koncernchef). Eftersom Folksam Sak är ett kundägt företag finns det inte några aktieägare. På stämman företräds kunderna av fullmäktigeledamöter. Folksam Sak tillämpar därför kodens bestämmelser om aktieägare på fullmäktigeledamöterna.

Stämman

Folksam Saks högsta beslutande organ är stämman. Enligt bolagsordningen är försäkringstagarna i Folksam Sak delägare. Försäkringstagarnas inflytande i form av rösträtt, yttranderätt och förslagsrätt utövas på stämman genom särskilt valda fullmäktigeledamöter. Ledamöterna utses dels av de organisationer som företräder försäkringstagarna och dels genom direktval av försäkringstagarna (där valet genomförs av särskilt utsedd valanordnare). Försäkringstagarna representeras av 80 fullmäktigeledamöter och mandatfördelningen baseras på antal försäkringstagare, premievolyms och strategisk betydelse för respektive kundgrupp och finns reglerad i bolagsordningen.

Enligt bolagsordningen ska ordinarie stämman hållas årligen under andra kalenderkvartalet. Under 2019 hölls stämman den 11 april i Stockholm. Stämman fastställer resultat- och balansräkningar, tar beslut om disposition av resultat samt beviljar styrelseledamöterna och vd ansvarsfrihet för verksamhetsårets förvaltning.

Stämman beslutar om val av styrelseledamöter, styrelseordförande samt revisorer. Stämman fastställer även arvoden för dessa. Principer för ersättning och anställningsvillkor för vd och övriga ledamöter i Folksam Saks ledningsgrupp fastställs också av stämman. Mer information om stämman finns på www.folksam.se

Mandatfördelning Folksam Saks stämman

Valberedning

Valberedningen är stämmans organ med uppgift att bereda stämmans beslut i val- och arvodesfrågor i enlighet med bolagsordningen. Valberedningen ska bestå av fyra ledamöter som utses av ordinarie stämman för en mandatperiod på ett år. Valberedningens sammansättning och den process som ska tillämpas för arbetet regleras i en instruktion för valberedningen.

Valberedningens huvudsakliga uppgift är att utarbeta förslag till val av stämмоordförande, styrelseledamöter och styrelseordförande. Förslag ska även lämnas på val av valanordnare (med ansvar för direktval till stämman), revisorer, lekmannarevisorer och kundombudsman. Vidare ska förslag lämnas på ersättningar till stämмоordförande, fullmäktigeledamöter, styrelsens ordförande och vice ordförande, styrelseledamöter, ledamöter i styrelsens utskott, valanordnare, revisorer/revisionsbyrå och lekmannarevisorer.

Fullmäktigeledamöter och de organisationer som utser dessa får nominera styrelseledamöter till valberedningen. Information om

detta finns på www.folksam.se. Valberedning fram till och med 2020 års stämman består av Ella Niia (ordförande), Torbjörn Bredin, Tommy Ohlström och Robert Söderhjelm.

Styrelse

Stämman utser styrelsen som ansvarar för företagets övergripande organisation och förvaltningen av företagets angelägenheter inom de ramar som stämman och externa regelverk ger. I ett kundägt företag som Folksam Sak företräder styrelseledamöterna försäkringstagarna både som ägare och kunder. Folksam Saks styrelse har tolv ledamöter inklusive styrelseordförande.

I valberedningens arbete med förslag till styrelseledamöter beaktas den samlade kompetens och erfarenhet som svarar upp mot företagets totala behov. För Folksam Sak ska styrelsen exempelvis ha kompetens inom områden som: försäkrings- och finansmarknad, affärsstrategier och affärsmodeller, företagsstyrning, finansiell analys, aktuariell analys, regler som gäller för den tillståndspliktiga verksamheten samt kundkännedom. Valberedningen ska utöver kravet på mångsidighet och bredd i styrelsen eftersträva en jämn könsfördelning. Vid stämman 2019 valdes sex kvinnor samt sex män till Folksam Saks styrelse. Enligt koden ska majoriteten av de stämmovalda styrelseledamöterna vara oberoende i förhållande till företaget och företagsledningen. Enligt valberedningen uppfyller samtliga ledamöter förutsättningar för sådant oberoende.

Styrelsen fastställer årligen dels en arbetsordning, dels en så kallad strategisk dagordning. Syftet med dessa handlingar är att skapa ett effektivt styrelsearbete genom att bland annat bestämma när under året olika ämnesområden ska behandlas.

Styrelsens övergripande uppgift är att för kundernas räkning förvalta företagets angelägenheter. Styrelsen ska bland annat se till att Folksam Saks organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och företagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Vidare ska styrelsen fortlöpande kontrollera företagets ekonomiska situation vilken regelbundet ska rapporteras till styrelsen. Det är styrelsen som utser företagets vd samt vice vd.

Styrelsens arbete

Under året hölls elva styrelsemöten. Styrelsens utskott, risk- och kapitalutskottet hade under året sju sammanträden, revisions- och complianceutskottet sju sammanträden och ersättningsutskottet tio sammanträden. Inför varje ordinarie sammanträde har styrelsen fått en skriftlig rapport av vd, vilken behandlat viktiga händelser i Folksam, men också i branschen i övrigt.

I enlighet med en strategisk dagordning har styrelsen under året bland annat behandlat följande: kontinuerligt följt upp förverkligandet av ett antal strategiska mål, egen risk- och solvensbedömning (ORSA), finansiella rapporter, kvartalsrapporter, affärsplan, budget och prognosrapporter, Solvens II-rapportering,

genomgång av dotterföretagens verksamheter och ekonomi, omvärlds- och konkurrentanalyser, intressekonflikter, aktuarierapporter, compliancerapporter, riskrapporter, internrevisionsrapporter, fastställt ett återförsäkringsprogram, genomfört en årlig regelverksgenomgång av samtliga av styrelsen fastställda regelverk, fastställt ett belöningsprogram samt sammanträtt med den externa revisorn.

På samtliga ordinarie styrelsemöten finns tid avsatt för fördjupning. Det kan dels utgöras av de fasta temaområden som styrelsen fastställt, dels av ad hoc anmälda fördjupningsfrågor under året. För att få tillfälle att diskutera strategiska och framåtblickande frågor mer ingående genomför styrelsen under året även ett tvådagarsseminarium. På seminariet 2019 var första dagen gemensam för Folksam Sak och Folksam Liv och fokuserade på gemensamma fördjupningsområden och gemensamma strategiska frågor. Den andra dagen fördjupade styrelserna sig i sina respektive företagsstrategier och affärer. Stående punkter på seminariet är finansmarknaden, Folksams övergripande strategi samt omvärlds- och nulägesanalys. I oktober hölls en gemensam styrelseutbildning för nyvalda styrelseledamöter i moderföretagen samt i försäkringsdotterföretagen inom Folksamgruppen. Utbildningen behandlade bland annat Folksams verksamhet, organisation och styrning samt betydelsefulla lagregler och det styrelseansvar som följer av dessa regler.

Under året hölls två möten för samtliga styrelseordföranden inom Folksam Sak-gruppen för att åstadkomma en bättre samverkan med dotterföretagen vad gäller egen risk och solvensbedömning där föreslagna scenarier och efterföljande resultat diskuterades. Genomgång skedde även av de kapitalkvoter som under året rapporterats till Finansinspektionen. Samtliga ordföranden i risk- och kapitalutskott, för de företag som har detta, deltog också.

Enligt koden ska styrelsen årligen utvärdera styrelsearbetet med syfte att utveckla dess arbetsformer och effektivitet. En sådan utvärdering har under november genomförts i form av en webbenkät. Utvärderingen omfattar områden som "kunskap och kompetens" (dels avseende styrelsen som helhet, dels avseende de enskilda ledamöterna), "styrelsearbete och möten" samt "roller och samarbeten". Resultatet rapporterades och diskuterades på styrelsemötet i december. Rapporten delgavs därefter även valberedningen.

Styrelsens arbetsfördelning

Enligt Svensk kod för bolagsstyrning ska en bolagsstyrningsrapport innehålla uppgifter om det finns, alternativt saknas, en särskild arbetsfördelning i styrelsen. Styrelsen kan inte delegera sitt ansvar men den kan utse utskott som bereder frågor inom ett visst område. Utskottens sammansättning, ansvar och befogenheter med mera regleras i styrelsens arbetsordning.

Risk- och kapitalutskott

Utskottet bistår styrelsen i dess arbete med riskhantering, solvenskrav och kapitalbehov och bidrar därigenom till att utveckla Folksam Sak och Sak-gruppens samlade hantering av nämnda områden.

Utskottet bedömer löpande företagets och gruppens samlade riskbild samt utfallet av risktagandet, och inför styrelsens beslut:

- Lämnar rekommendationer och åtgärdsförslag för företagets och gruppens risk- och kapitalstyrning.
- Bedömer och lämnar förslag på processer, metoder och modeller gällande risk- och kapitalfrågor.
- Utvärderar företagets och gruppens egen risk- och solvensbedömning.
- Utvärderar alternativa scenarier relaterade till företagets och gruppens egna risk- och solvensbedömning.
- Bedömer förslag till återförsäkringsprogram.
- Bereder styrande regelverk; placeringspolicy, försäkringspolicy samt relevanta delar av företagsstyrningspolicy.
- Behandlar frågor som rör tilldelning av återbäring.

Utskottet består av tre styrelseledamöter och utses för en period om ett år. Ledamöter är: Leif Linde (ordförande), Pia Carlsson Thörnqvist och Björn Eriksson. Vid mötena närvarar även vd, chefen för Affärsområde Sak, chefen för Ekonomi och Finans tillika CFO, ansvarig för riskhanteringsfunktion, ansvarig för aktuariefunktion, chefen för Kapitalförvaltning och Hållbarhet, samt chefen för Internrevision.

Revisions- och complianceutskott

Utskottets huvudsyfte är att bistå styrelsen i att fullgöra dess skyldigheter och ansvar för den finansiella rapporteringen samt den interna styrningen och kontrollen i moderföretaget och i dotterföretagen.

På uppdrag av styrelsen har utskottet följande uppgifter, att:

- Säkerställa den finansiella rapporteringen.
- Bedöma den interna styrningen och kontrollen inklusive riskhanteringen.
- Bedöma regelefterlevnaden.
- Utvärdera kvaliteten på intern- och externrevision, inklusive övervakning av externrevisionens opartiskhet.

Utskottet består av tre styrelseledamöter och utses för en period om ett år. Ledamöter är: Ulf Andersson (ordförande), Patrik Nygren och Pia Carlsson Thörnqvist. Vid mötena närvarar även vice vd, chefen för Internrevision, chefen för Compliancefunktionen samt CFO. Även externrevisorn deltar vid vissa möten.

Ersättningsutskott

Ersättningsutskottet är gemensamt för Folksam Sak och Folksam Liv med ledamöter från båda styrelserna. Utskottet bereder och lämnar till respektive företags styrelse förslag till principer för ersättning och andra anställningsvillkor för vd och ledamöter i koncernledningen. Utskottet säkerställer att Folksams ersättningspolicy bereds och följs upp.

Principerna fastställs av styrelserna och godkänns därefter av respektive stämma. Utskottet lämnar, mot bakgrund av dessa principer, även förslag till respektive styrelse om avtal om lön, andra ersättningsförmåner och övriga anställningsvillkor för vd och för ledamöterna av koncernledningen. Utskottet beslutar även om lön, andra ersättningsförmåner och övriga anställningsvillkor för chefen för Internrevision. Vid somliga tillfällen konsulterar vd utskottet i frågor som rör annan personals lön, andra ersättningsförmåner och övriga anställningsvillkor.

Ledamöter är: Ulf Andersson (styrelseledamot i Folksam Sak och ordförande i ersättningsutskottet), Lars Ericson (styrelseordförande i Folksam Liv) och Eva Nordström (styrelseledamot i Folksam Liv).

Styrelsens samlade kompetens

Styrelsen och styrelseledamöterna ska, såväl ur ett helhetsperspektiv som enskilt, uppfylla de kompetenskrav som ställs i gällande regelverk, samt ha kunskap och erfarenhet som är relevant utifrån verksamhetens karaktär och inriktning. För att säkerställa detta gör valberedningen varje år en lämplighetsprövning av styrelsen och styrelseledamöterna.

Område

- Försäkrings- och finansmarknad
- Affärsstrategier och affärsmodeller
- Företagsstyrning
- Finansiell analys
- Aktuariell analys
- Regler för den tillståndspliktiga verksamheten
- Kunskap eller erfarenhet för att leda verksamheten
- Kunskap om regelverk
- Kunskap om försäkringsmarknaden
- Kunskap om försäkringar

Styrelsen Folksam Sak

Karl-Petter Thorwaldsson

Styrelseordförande
Invald 2013. Född 1964.

Nuvarande uppdrag

Ordförande LO. Ledamot av socialdemokraternas partistyreelse och VU. Bitr. ordförande Internationella fackliga samorganisationen. Ledamot Europa-fackens styrelse, samt i nordiska fackliga samorganisationens styrelse.

Urval av tidigare uppdrag

Ombudsman på IF Metall. Informationschef Socialdemokraterna. Sakkunnig Statsrådsberedningen. Ensamutredare föräldraförsäkring. Ordförande Storstadskommittén parlamentarisk utredning. Ledamot i regeringens jämställdhetsorganisation i arbetslivet.

Utbildning

Gymnasieexamen.

Malin Ackholt

Invald 2017. Född 1972.

Nuvarande uppdrag

Förbundsordförande Hotell- och restaurangfacket. Ledamot LO styrelse. Ordförande Europeiska fackliga federationen EFFAT. Vice ordförande Internationella unionen IUL. Ledamot (lekmanadomare) Arbetsdomstolen. Ordförande i Hotell- och restauranganställdas A-kassa, samt i Besöksnäringens forsknings- och utvecklingsfond, BFUF.

Urval av tidigare uppdrag

Avtalssekreterare Hotell- och restaurangfacket, samt ordförande i HRF-Folksams försäkringskommitté.

Utbildning

Högre ledarskapsutbildning från IFL, Rutgers University och Handelshögskolan Stockholm.

Ulf Andersson

Invald 2009. Född 1965.

Nuvarande uppdrag

Ekonomichef IF Metall. Förtroendevald revisor för LO, samt för Industri All Global. Ordförande i Revisions- och complianceutskottet för Folksam Sak, samt i Folksams ersättningsutskott.

Urval av tidigare uppdrag

Ekonomi- och redovisningschef för Wedins Norden. Skattervisor och skattehandläggare på Skatteverket. Förtroendevald revisor för AFA Försäkring. Styrelseledamot Folksam LO Fondförsäkrings.

Utbildning

Civilekonom Handelshögskolan Umeå.

Björn Eriksson

Invald 2016. Född 1945.

Nuvarande uppdrag

Ordförande Riksidrottsförbundet. Styrelseordförande i Gymnastik och Idrottshögskolan, Årets Nybyggare (invandrarföretagande), samt i Tidningsutgivarnas sociala trygghetsfond. Ledamot i Risk- och kapitalutskottet för Folksam Sak.

Urval av tidigare uppdrag

Landshövding i Östergötland. Rikspolischef. Generaltulldirektör. Vice riksbankschef. President Interpol, samt World Customs Organization. Enmansutredningsuppdrag (SOU) avseende rymningar från fängelser, invandrarföretagande, ensamkommande flyktingbarn och huliganism inom idrott.

Utbildning

Civilekonomexamen Handelshögskolan Stockholm. Hedersdoktor Linköpings universitet.

Åsa Fahlén

Invald 2018. Född 1967.

Nuvarande uppdrag

Förbundsordförande Lärarnas Riksförbund. Styrelseledamot i Saco. Offentliganställdas förhandlingsråd (OFR) och Nordiska lärarorganisationers samråd (NLS). Ordförande i förvaltningsaktiebolaget Luna, samt i Skoltema.

Urval av tidigare uppdrag

Styrelseledamot i Svenska Lärarförsäkringar och i Lärarnas Riksförbund, samt flera förtroendeuppdrag för Lärarnas Riksförbund Göteborg.

Utbildning

Gymnasielärarexamen, Lunds Universitet. Samhällsvetarlinjen Lunds Universitet.

Anders Lago

Invald 2013. Född 1956.

Nuvarande uppdrag

Förbundsordförande HSB. Styrelseledamot i We Effect, samt i Berättarministeriet och i Internationella kooperativa alliansen. Vice ordförande FUB.

Urval av tidigare uppdrag

Kommunstyrelsens ordförande i Södertälje kommun. Styrelseordförande för Telgekoncernen, samt Svenskt Vatten. Styrelseledamot för SKL, samt för Kommunförbundet Stockholms län. Utredare på Arbetsmarknadsdepartementet Sveriges regering.

Utbildning

Statsvetenskap, nationalekonomi och statistik vid Stockholms universitet.

Årsredovisning 2019

Folksam ömsesidig sakförsäkring
Organisationsnummer 502006-1619

Helena Liljedahl

Vice ordförande
Invald 2017. Född 1969.

Nuvarande uppdrag

Vd KF Fastigheter. Styrelseordförande Coeli Fastighet II, Bostadsutveckling Kungens Kurva och Norra Backaplan Fastighets AB. Styrelseledamot i Bro Markutveckling och Valbo Volymhandel.

Urval av tidigare uppdrag

Styrelseledamot, samt ledamot av revisionsutskottet, Technopolis Oyj. Vd KF Fastigheter Centrumhandel. Chef Kommersiell utveckling Ingka Centres Russia. Asset Manager Kapitalförvaltning, Alecta. Vice vd Centrumutveckling.

Utbildning

Civilekonom Högskolan i Örebro.

Leif Linde

Invald 2010. Född 1955.

Nuvarande uppdrag

Styrelseordförande arbetsgivarföreningen KFO, samt i Fonus. Ledamot i Svensk kooperativ. Ordförande i Risk- och kapitalutskottet för Folksam Sak.

Urval av tidigare uppdrag

Vd Riksbyggen. Förbundsledare KF. Vd Konsumentföreningen Svea. Generaldirektör Ungdomsstyrelsen. Sakkunnig Näringsdepartementet. Partisekreterare Socialdemokraterna. Förbundssekreterare ABF och SSU.

Utbildning

Gymnasieexamen.

Patrik Nygren

Invald 2017. Född 1973.

Nuvarande uppdrag

Vd Unionen Medlemsförsäkring. Ledamot i Revisions- och complianceutskottet för Folksam Sak.

Urval av tidigare uppdrag

Controller för Unionen Medlemsförsäkring, samt som inköpschef på Unionen. Administrativ chef på Tjänstemannaförbundet HTF.

Utbildning

Gymnasieexamen.

Heidi Stensmyren

Invald 2017. Född 1973.

Nuvarande uppdrag

Förbundsordförande Sveriges Läkarförbund. Styrelseordförande Läkartidningen. Styrelseledamot OFR, ForskalSverige. Ledamot i valberedningen SBU:s nämnd.

Urval av tidigare uppdrag

Ordförande i Stockholms läkarförening, Donationsrådet, SPUR-stiftelsen och SYLF. Styrelseledamot Blomsterfonden. Ledamot VINNOVA:s programråd. Vice ordförande Sveriges Läkarförbund. Specialist i anestesi och intensivvård.

Utbildning

Läkarutbildning Würzburg Universitet Tyskland.

Pia Carlsson Thörnqvist

Invald 2017. Född 1964.

Nuvarande uppdrag

Chef Varumärke och Medlem KF. Styrelseordförande Vi skogen. Styrelseledamot Medmera Bank och Svenska Hockeyligan (SHL). Ledamot i Risk- och kapitalutskottet, samt i Revisions- och complianceutskottet för Folksam Sak.

Urval av tidigare uppdrag

Styrelseordförande för Tre Kronor försäkring, samt Folksam Skadeförsäkring. Styrelseledamot i KPA Livförsäkring, KPA AB, Folksam LO fondförsäkring, Förenade Liv Gruppförsäkring, Riksbyggen och Kombispiel. Marknads- och Kommunikationsdirektör Folksam med dotterföretag.

Utbildning

Gymnasieexamen.

Arbetstagarrepresentanter

Ann-Louise Andersson

Arbetstagarrepresentant sedan 2005.
Född 1971.

Utsedd av
Akademikerföreningen inom Folksam.

Anställd i Folksam sedan
2001.

Anneli Ersson

Arbetstagarrepresentant sedan 2019.
Född 1967.

Utsedd av
Forena Folksam.

Anställd i Folksam sedan
1984.

Mikael Karlsson

Arbetstagarrepresentant sedan 2013.
Född 1961.

Utsedd av
Handelsanställdas förbund.

Anställd i Folksam sedan
2003.

Närvaro på styrelsemöten och styrelseutskott 2019					
Namn	Funktion i styrelsen	Styrelsemöten ¹⁾	Ersättningsutskott ²⁾	Revisions- & complianceutskott	Risk- & kapitalutskott
Karl-Petter Thorwaldsson	ordförande	10 av 11	-	-	-
Eva Nordmark ³⁾	vice ordf.	5 av 7	-	-	3 av 3
Malin Ackholt	ledamot	10 av 11	-	-	-
Ulf Andersson ^{4) 5)}	ledamot	11 av 11	10 av 10	7 av 7	-
Björn Eriksson	ledamot	9 av 11	-	-	7 av 7
Åsa Fahlén	ledamot	9 av 11	-	-	-
Anders Lago	ledamot	11 av 11	-	-	-
Helena Liljedahl ⁶⁾	ledamot	11 av 11	-	-	-
Leif Linde ⁶⁾	ledamot	11 av 11	-	3 av 3	4 av 4
Patrik Nygren	ledamot	11 av 11	-	4 av 4	-
Heidi Stensmyren	ledamot	11 av 11	-	-	-
Pia Carlsson Thörnqvist	ledamot	11 av 11	-	7 av 7	7 av 7
Ann-Louise Andersson	personalrepr.	11 av 11	-	-	-
Annelie Ersson	personalrepr.	8 av 8	-	-	-
Mikael A Carlsson	personalrepr.	11 av 11	-	-	-
Lars Ericson ⁷⁾	-	-	10 av 10	-	-
Eva Nordström ⁷⁾	-	-	9 av 10	-	-

¹⁾ Ordinarie möten, konstituerande möte och två extra styrelsemöten. Därutöver har det hållits ett tvådagars seminarium, två ORSA-möten (egen risk- och solvensbedömning) där enbart ordförande närvarar, en styrelseutbildning på Handels-högskolan i Stockholm, samt introduktionsutbildning för nya ledamöter.

²⁾ Gemensamt utskott för Folksam Sak och Folksam Liv

³⁾ Avgick i september 2019

⁴⁾ Ordförande i Ersättningsutskottet

⁵⁾ Ordförande i Revisions- och complianceutskottet

⁶⁾ Ordförande i Risk- och kapitalutskottet

⁷⁾ Styrelseledamot i Folksam Liv

⁸⁾ Vice ordförande från oktober

Ersättning till styrelsens ledamöter

Stämman beslutar om styrelsens arvoden vilka består av dels ett årsarvode, dels ett sammanträdesarvode

Årsarvodena beslutade av stämman 2019:

Styrelseordförande	198 900 kr
Vice styrelseordförande	107 100 kr
Övriga styrelseledamöter	76 000 kr
Ordförande i Risk- och kapitalutskott	76 000 kr
Ledamöter i Risk- och kapitalutskott	47 000 kr
Ordförande i Revisions- och complianceutskott	76 000 kr
Ledamöter i Revisions- och complianceutskott	47 000 kr
Ledamöter i Ersättningsutskott	18 400 kr

Sammanträdesarvode beslutade av stämman 2019:

Samtliga ovan utom ledamöter i Ersättningsutskottet	7 800 kr
Ledamöter i Ersättningsutskottet (gemensamt med Folksam Liv) - arvodet avser Folksam Saks andel	3 900 kr

Se även not 52 ("Medelantal anställda samt löner och ersättningar") för uppgift om årets totala arvodesutbetalningar

Centrala funktioner

Inom Folksam följer risk- och kontrollorganisationen en modell med tre ansvarslinjer vilket beskrivs i not 2 "Upplysningar om risker" avsnitt "Risk- och kontrollorganisation".

Utöver de tre ansvarslinjerna utser stämman revisionsföretag och lekmannarevisorer som granskar Folksam Saks årsredovisning inklusive bolagsstyrningsrapport samt styrelsens och vd:s förvaltning (externrevision).

Riskhanteringsfunktionen och aktuariefunktionen inom Folksam Sak har organiserats i en gemensam avdelning, medan compliancefunktionen utgör en egen avdelning. Dessa funktioner är skilda från motsvarande enheter och funktioner i Folksam Liv-gruppen och fristående från den operativa verksamheten. Funktionerna är underställda vd men är även ålagda att rapportera till styrelsen.

Riskhanteringsfunktion

Riskhanteringsfunktionen ansvarar bland annat för att utveckla och förvalta (normera) riskhanteringssystemet samt stödja första ansvarslinjen i att genomföra riskhantering effektivt. Ansvar, mandat och uppgifter framgår av företagsstyrningsriktlinjerna. Ansvarig för företagets riskhanteringsfunktion, tillika chef för Risk- och aktuariefunktionen Sak är Artur Chmielewski.

Compliancefunktion

Compliancefunktionen ansvarar bland annat för att identifiera, övervaka och rapportera risker kopplat till externa eller interna regler för den tillståndspliktiga försäkringsverksamheten. Compliancefunktionen kontrollerar, följer upp och utvärderar regelefterlevnaden i verksamheten samt utgör ett stöd för verksamheten och företagets ledning i frågeställningar rörande efterlevnad och förändring av försäkringsrörelselagen och lagen av försäkringsdistribution. Compliancefunktionen ger också råd och stöd avseende etikfrågor. Ansvar, mandat och uppgifter framgår av företagsstyrningsriktlinjerna. Chef för Compliancefunktionen, tillika ansvarig för regelefterlevnaden i företaget, är Susanne Sjödin-Svensson.

Aktuariefunktion

Aktuariefunktionen ansvarar för att samordna de försäkringstekniska beräkningarna, vilket bland annat innebär att säkerställa lämpligheten i använda metoder och antaganden samt att validera kvaliteten i beräkningar och underliggande data. Aktuariefunktionen ansvarar också för att bedöma risker i försäkringsrörelsen, bidra till företagets riskhanteringssystem och analysera nya lagar och föreskrifter som påverkar ansvarsområdet. Aktuariefunktionen är normgivande på det aktuariella området och har en stödjande roll gentemot övriga aktuariella resurser i företaget. Ansvar, mandat och uppgifter framgår av företagsstyrningsriktlinjerna. Ansvarig för Aktuariefunktionen för Folksam Sak är Johan Rydin.

Internrevision

Internrevisionen är en oberoende, objektivt granskande och rådgivande verksamhet. Internrevisionen stödjer företaget att nå sina mål genom att systematiskt och strukturerat utvärdera systemet för intern kontroll och andra delar av företagsstyrningssystemet samt lämna råd och synpunkter på desamma i syfte att bidra till ökad effektivitet i riskhantering, intern kontroll samt ledningsprocesser.

Internrevisionen är direkt underställd och rapporterar till styrelsen och är fristående från den verksamhet som granskas. Funktionens oberoende innebär att den normalt inte får delta i den operativa verksamheten eller vara involverad i det löpande arbetet med intern kontroll. Internrevisionens arbete bedrivs enligt god sed för internrevision som bland annat framgår av det internationella ramverket International Professional Practices Framework (IPPF). Internrevisionens uppdrag fastställs av styrelsen och regleras i en Policy för Internrevision. Ulrika Guimaraes är internrevisionschef, tillika ansvarig för funktionen för Internrevision för Folksam Sak med dotterföretag.

Externa revisorer

Stämman utser en auktoriserad revisor alternativt ett registrerat revisionsföretag för granskning av årsredovisning och räkenskaper samt vd:s förvaltning. För granskning av företagets verksamhet och interna kontroll utses även tre lekmannarevisorer. Mandatperioden är för samtliga ett år. Stämman 2019 valde KPMG AB som företagets revisionsbyrå. Därutöver valdes Hans Eklund, Michael Nyqvist och Leif Hansson till lekmannarevisorer.

Kundombudsmannen

En kund som är missnöjd med Folksams beslut i ett försäkrings-, sparande- eller skadeärende erbjuds ett snabbt, enkelt och kostnadsfritt omprövningsförfarande. Kundombudsmannen är fristående, ställer höga krav på kvalitet och har rätt att rekommendera ändringar i ärenden som anmälts för prövning. Kundombudsmannen har dessutom rätt att föreslå förbättringar i Folksams försäkrings-, sparande- och skadeverksamhet samt kan verka som intern remissinstans. Rapportering sker direkt till stämman. Stämman utser Kundombudsman för en period om tre år samt fastställer instruktion för denne. Björn Siljeholm är utsedd till Folksams kundombudsman till och med stämman 2022.

Operativ organisation

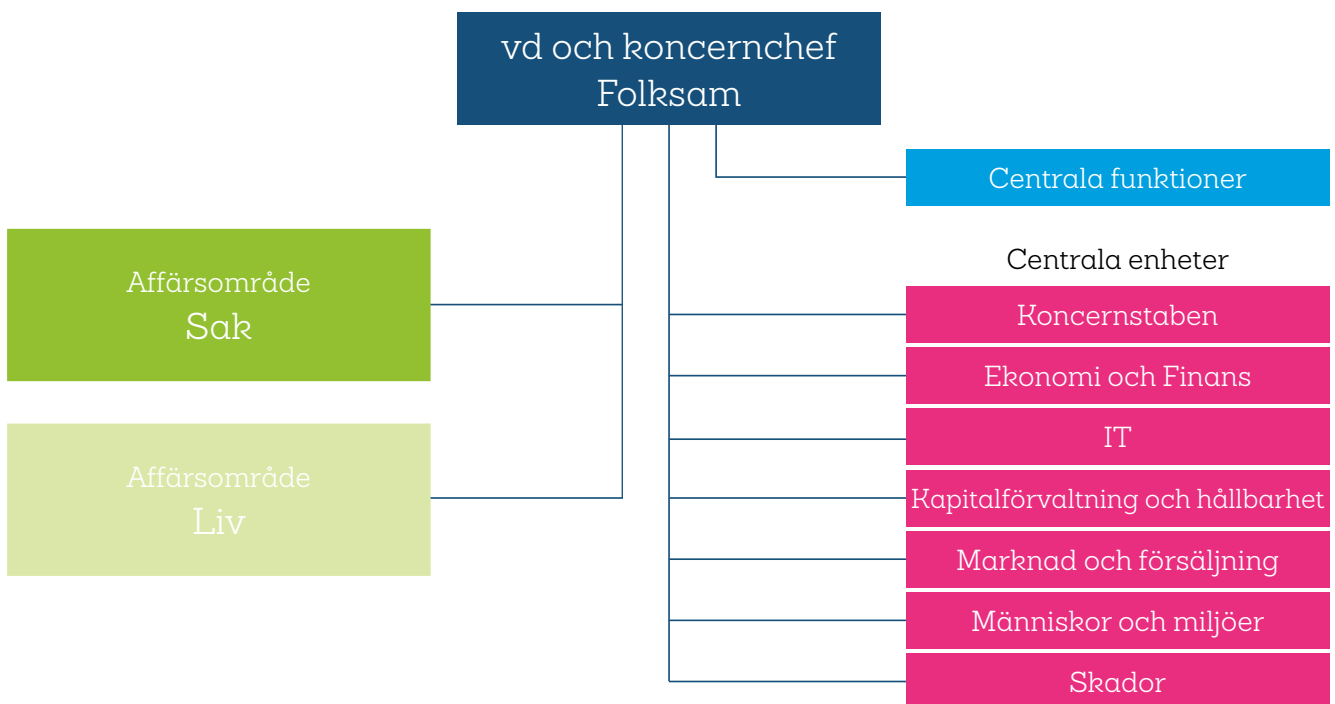
Folksam Liv-gruppen och Folksam Sak-gruppen har en gemensam operativ organisation. Moderföretagen Folksam Liv och Folksam Sak har en gemensam ledningsgrupp benämnd Koncernledningen. Vd utser de ledamöter som ingår i denna och som ansvarar för olika delar av verksamheten.

Till följd av den gemensamma operativa organisationen är vissa enheter och funktioner gemensamma med andra företag inom Folksamgruppen. Frågor rörande den gemensamma organisationen behandlas i Folksams Bolagsforum, vilket omfattar vd i de dotterföretag som är parter i Folksams Multipartsavtal (ett avtal avseende organisatorisk samverkan mellan företag inom Folksam Liv-gruppen och företag inom Folksam Sak-gruppen).

Folksam Sak har ett affärsområde, Affärsområde Sak. Affärsområdet ansvarar för att hantera och utveckla den affär som avser individuell försäkring riktad mot privatpersoner och företag.

Affärsområdet ansvarar dessutom för affär som avser partnersamarbete. Chefen för affärsområdet disponerar över de samlade resurserna inom affärsområdet, samt svarar för processerna och har det yttersta ansvaret för ledningsarbetet inom affärsområdet. Affärsområdeschefen är ansvarig för den verksamhet som bedrivs inom affärsområdet och har ett resultat- och lönsamhetsansvar för företagets verksamhet samt ägaransvar för Folksam Saks dotterföretag. Chefen för affärsområdet har därtill ett särskilt ansvar att bevaka Folksam Saks ekonomiska intressen.

Därutöver finns sju centrala enheter. Den övergripande organisationen, med bland annat affärsområden och centrala enheter, fastställs i företagsstyrningspolicyn, medan ansvarsområden för dessa framgår av företagsstyrningsriktlinjerna. För dotterföretagen finns dessutom ägardirektiv formulerade, vilka anger i vilken riktning ägaren önskar att respektive företag ska styras och ledas.

Förändringar i koncernledningen

- Pernilla Glad är sedan den 1 maj 2019 ny chef för Människor och miljöer, efter att tidigare chefen Harriet Pontán har gått i pension.
- Folksams vd Jens Henriksson slutade sitt arbete i Folksam den 28 augusti 2019. I samband med det trädde Ylva Wessén in som tillförordnad vd och Björn Nordin som tillförordnad chef för Koncernstaben.
- Den 1 september 2019 tillträdde Jens Wikström som ny chef för Marknad och försäljning. Tidigare chefen för Marknad och försäljning, Per Ardehed, har slutat i Folksam.
- Den 19 december utnämnde styrelserna i Folksam Sak och Folksam Liv Ylva Wessén till vd för Folksamgruppen.

Folksamgruppen

koncernledning

Ylva Wessén

Vd och koncernchef

Född 1970.

Övriga pågående uppdrag

Styrelseordförande i KPA AB, samt i Folksam Forskningsstiftelse. Styrelseledamot i We effect. Ledamot i Svensk försäkrings styrelse, samt nomineringskommitté. Styrelseledamot och ledamot av Executive Committee, ICMIF.

Tidigare uppdrag

Vice vd och chef Koncernstaben, Folksam. Chef för Governance, Risk och Compliance, Folksam. Bolagsjurist och försäkringsjurist, Folksam. Advokat, Lindhs DLA Nordic. Biträdande jurist, Häggglund & Ramm-Ericsson.

Utbildning

Jur kand, Stockholms universitet.

Jesper Andersson

CFO och chef Ekonomi och Finans

Linn Edström Larsson
tillförordnad mars- december 2020

Född 1977.

Övriga pågående uppdrag

Styrelseledamot i Landstingens ömsesidiga försäkringsbolag, i Fonus samt i Familjens Jurist.

Tidigare uppdrag

Chef AO Privat, Koncernchefaktuarie samt Aktuarie Sak – samtliga på Folksam. Vd Tre Kronor Försäkring.

Utbildning

Examen i matematisk statistik, Stockholms universitet.

Britta Burreau

Vd KPA Pension

Avgick från koncernledningen januari 2020

Född 1964.

Övriga pågående uppdrag

Vd i KPA AB samt i KPA Pensionsförsäkring. Ordförande i KPA Pensionservice. Medlem av Förtroenderådet SNS, Studieförbundet Näringsliv och Samhälle. Ordförande i Scouterna samt styrelseledamot i Akademiska Hus.

Tidigare uppdrag

Vd Nordea Liv & Pension samt ett flertal tjänster på Accenture Financial Services. Styrelseledamot i Svensk Försäkring.

Utbildning

Civilingenjör, Chalmers Tekniska Högskola samt Executive MBA – Finance, Handelshögskolan i Stockholm.

Pernilla Glad

Chef Människor och miljöer

Född 1967.

Övriga pågående uppdrag

Styrelseledamot i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse.

Tidigare uppdrag

HR-direktör Region Stockholm. Personaldirektör Regeringskansliet. Senior Vice President HR Nasdaq samt chefstjänster inom HR på Tredje AP-Fonden, Hemsö Fastighet samt Vattenfall.

Utbildning

Fil-kandexamen personal- och arbetslivsfrågor, Stockholms universitet samt HR Executive Program på Handelshögskolan i Stockholm.

Årsredovisning 2019

Folksam ömsesidig sakförsäkring
Organisationsnummer 502006-1619

Michael Kjeller

Chef Kapitalförvaltning och hållbarhet

Vice vd från februari 2020

Född 1964.

Övriga pågående uppdrag

Styrelseledamot i UN-Convened Net Zero Asset Owner Alliance.

Tidigare uppdrag

Olika befattningar inom Folksam sedan 1988, bland annat vd på KPA Kapitalförvaltning AB 2000-2001.

Utbildning

Fil kand i matematisk statistik/matematik, Uppsala universitet.

Anna-Karin Laurell

Chef Affärsområde Liv

Född 1963.

Övriga pågående uppdrag

Styrelseordförande i Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag, samt i Folksam Fondförsäkringsaktiebolag. Styrelseledamot KPA AB.

Tidigare uppdrag

Chef Affärsområde Privat, Folksam. Vd Bukowskis, samt för SalusAnsvar. Verksamhetschef Skador, Folksam. Försäljningschef, SalusAnsvar. Kundenservicedirektör, Tre.

Utbildning

Humanistisk utbildning, Lunds universitet.

Johan Rudén

Chef IT och CIO

Född 1965.

Övriga pågående uppdrag

Ledamot i SOS International A/S.

Tidigare uppdrag

På Nasdaq; Global Head of Post Trade, COO Nordic Operation, CEO Nordic Clearing, Regional General Manager Baltics, Kundansvarig och del av VD-stab.

På Ericsson; VD-koordinator, olika projektledarroller, Medicintekniker Södersjukhuset.

Utbildning

Civilingenjör KTH Maskinteknik/Industriell Ekonomi.

Elisabeth Sasse

Chef Affärsområde Sak

Född 1966.

Övriga pågående uppdrag

Vice ordförande i Saco Folksam's styrelse, styrelseordförande i Tre Kronor Försäkring samt styrelseledamot i Riksbyggen.

Tidigare uppdrag

Chef för flera affärsområden i Folksam. Kanslichef och förhandlingschef i Offentliganställdas förhandlingsråd (OFR).

Utbildning

Civilekonom, Göteborgs universitet.

Jens Wikström

Chef Marknad och försäljning

Född 1973.

Tidigare uppdrag

Strategisk Partner Personal Banking, Chef Region Norr och Chef Corporate Service – samtliga på Nordea. Vd Skellefteå Industrihus. Ett flertal politiska uppdrag inom Skellefteå kommun samt även inom Sparbanksstiftelsen Norrland och Swedbank Bothnia.

Utbildning

Examen Computer Science, Luleå Tekniska universitet.

AnnKristine Wuopio-Mogestedt

CCO och chef Skador

Född 1961.

Övriga pågående uppdrag

Styrelseuppdrag i Trafikförsäkringsföreningen, Larmtjänst, GSR, CAB samt Stölskyddsföreningen.

Tidigare uppdrag

Olika chefsuppdrag inom Skador på Folksam sedan 1988. Vd på Svenska Konsumentförsäkringar 2005–2006.

Utbildning

Ämneslärarexamen, Linköpings universitet.

Björn Nordin

Chef Koncernstaben

Född 1959.

Tidigare uppdrag

Chef för Koncernjuridik, Bolagsjuridik, bolagsjurist och försäkringsjurist – samtliga på Folksam. Advokat, advokatfirman Fylgia. Hovrättsfiskal och tingsfiskal vid Svea hovrätt.

Utbildning

Jur kand, Uppsala universitet.

Årsredovisning 2019

Folksam ömsesidig sakförsäkring
Organisationsnummer 502006-1619

Styrelsens rapport om intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen 2019

Målsättningen med Folksams arbete med intern kontroll finansiell rapportering, IKFR, är att bokslut- och myndighetsrapportering ska vara tillförlitlig och i överensstämmelse med lag och gällande redovisningsregler. Internkontrollarbetet baseras på det ramverk som tagits fram av The Committee of Sponsoring Organisations of the Threadway Commission "COSO" och beskrivs nedan.

Kontrollmiljö

Kontrollmiljön utgör grunden för den interna kontrollen och är central för hur risker identifieras och hanteras baserat på den kultur och de värderingar som styrelse och ledning etablerat.

Folksams kultur och värderingar har sin utgångspunkt i att företaget ägs av sina kunder och att målsättningen är att ha branschens mest nöjda kunder. Folksam eftersträvar både affärsmässighet samt ordning och reda. Med affärsmässighet avses bland annat att det ska finnas tydliga mål och strategier. Med ordning och reda avses att företaget ska ha god intern styrning och kontroll.

Kontrollmiljön utgörs även av tydliga ansvar och roller. Ansvar och roller i den finansiella rapporteringen fastställs i styrande regelverk, vidare finns det styrande regelverk som fastställer roller och ansvar i arbetet med risk- och internkontroll.

Internkontrollsystem

Ett företagsövergripande internkontrollsystem är under införande. Internkontrollsystemet syftar bland annat till att utvärdera om den finansiella rapporteringen är tillförlitlig genom att identifiera risker och kontroller i väsentliga processer som påverkar bokslut- och myndighetsrapportering. Kontrollerna ska därefter regelbundet utvärderas och resultatet analyseras för att bedöma risken för fel i den finansiella rapporteringen. Därutöver ska det finnas rutiner för att löpande hantera de förbättringsmöjligheter som framkommer i arbetet.

Riskbedömning

Halvårsvis genomför alla affärsområden och enheter en självutvärdering av risker. Därutöver görs riskanalyser per process inom ramen för internkontrollsystemet. Risker för väsentliga fel i den finansiella rapporteringen ska beaktas i analyserna. Det är chefen för respektive verksamhetsområde eller processägaren för en process som är ansvarig för att genomföra självutvärderingen. Självutvärdering innebär att identifiera risker, bedöma sannolikheten för att risken ska inträffa, vilken påverkan risken kan få på verksamheten samt vilka åtgärder som behöver vidtas för att hantera risken.

Kontroller

Riskåtgärder och kontroller

Åtgärdsplaner ska tas fram för de risker som verksamheten vill hantera genom förebyggande aktiviteter. Åtgärderna kan till exempel innebära att införa eller förbättra kontroller som syftar till tillförlitlig finansiell rapportering. Kontroller för att hantera risker avseende den finansiella rapporteringen är till exempel analyser och prognoser, avstämningar av huvudbok mot försäkringssystem, bankkonton eller andra register och underlag. Andra kontroller som också påverkar den finansiella rapporteringen är de kontroller som utförs avseende försäkringssättningar, och driftskostnader där det finns särskilda principer och rutiner såsom krav på dualitet, kontroll av större belopp samt slumpvisa utbetalningskontroller.

Information och kommunikation

För att säkerställa effektivt och korrekt informationsutbyte krävs att alla delar inom verksamheten kommunicerar och delar relevant information såväl inom och mellan affärsområden och enheter som till och från styrelse och ledning. Informationsgivning från styrelsen och ledningen till chefer och medarbetare sker bland annat genom de styrande regelverken samt genom andra ledningsgrupper i verksamheten.

De principer som företaget ska följa har fastställts i ett styrande regelverk för extern rapportering och det finns tillgängligt för alla via företagets intranät. Det finns även en regelverksgrupp inom Ekonomi och Finans som bevakar och informerar om regelverksförändringar som påverkar den finansiella rapporteringen.

Styrelsen får regelbunden återkoppling från verksamheten om aktuella redovisningsfrågor samt intern styrning och kontroll via Revisions- och complianceutskottet. Utskottet har regelbundna möten med CFO (ekonomidirektören), företagets externrevisorer samt kontrollfunktionerna risk, compliance och internrevision.

Uppföljning

Kontroller följs regelbundet upp inom ramen för Folksams internkontrollsystem. Uppföljning görs genom att verksamheten genomför självutvärderingar av nyckelkontroller.

Därutöver genomför de centrala funktionerna granskningar och andra aktiviteter för att utvärdera den interna styrningen och kontrollen. Årsbokslut samt processen för framtagande och rapportering av finansiell information granskas även årligen av de externa revisorerna. Resultatet av den finansiella granskningen rapporteras till Revisions- och complianceutskottet, samt avrapportering minst en gång per år till styrelsen. Till stämman sker avrapportering genom avlämnande av revisionsberättelsen.

Ett annat stöd i arbetet med att identifiera risker och väsentliga händelser är det företagsövergripande risk- och incidenthanteringssystemet. I systemet rapporteras oönskade händelser och verksamheten vidtar åtgärder för att förhindra att samma sak inträffar igen.

Finansiella rapporter

Koncernen och moderföretaget

Resultaträkning	48
Rapport över totalresultat	49
Resultatanalys	50
Balansräkning	52
Rapport över förändringar i eget kapital	54
Kassaflödesanalys	56

Noter

Not 1	Redovisningsprinciper i koncernen och moderföretaget	59	Not 30	Materiella anläggningstillgångar	129
Not 2	Upplysningar om risker	74	Not 31	Förutbetalda anskaffningskostnader	130
Not 3	Premieinkomst	101	Not 32	Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	130
Not 4	Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen	101	Not 33	Disposition av företagets vinst eller förlust	130
Not 5	Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	101	Not 34	Obeskattade reserver	131
Not 6	Driftkostnader	103	Not 35	Ej intjänade premier och kvardröjande risker	131
Not 7	Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)	104	Not 36	Oreglerade skador	132
Not 8	Kapitalavkastning, intäkter	104	Not 37	Återbäring och rabatter	133
Not 9	Orealiserade vinster på placeringstillgångar	104	Not 38	Pensioner och liknande förpliktelser	133
Not 10	Kapitalavkastning, kostnader	105	Not 39	Uppskjuten skatteskuld	138
Not 11	Orealiserade förluster på placeringstillgångar	105	Not 40	Skulder avseende direkt försäkring	138
Not 12	Nettoresultat per kategori av finansiella instrument	106	Not 41	Skulder avseende återförsäkring	138
Not 13	Skatter	108	Not 42	Skulder till kreditinstitut	138
Not 14	Immateriella tillgångar	109	Not 43	Derivat	139
Not 15	Förvaltningsfastigheter / Byggnader och mark	111	Not 44	Övriga skulder	139
Not 16	Aktier och andelar i koncernföretag	114	Not 45	Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	139
Not 17	Aktier och andelar i intresseföretag	115	Not 46	Resultat per försäkringsklass	140
Not 18	Moderföretagets andelar i intresseföretag	115	Not 47	Ställda säkerheter	141
Not 19	Aktier och andelar	116	Not 48	Eventualförpliktelser	142
Not 20	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	116	Not 49	Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen	142
Not 21	Övriga lån	117	Not 50	Leasing	143
Not 22	Utlåning till kreditinstitut	117	Not 51	Upplysningar om närstående	146
Not 23	Derivat	117	Not 52	Medelantal anställda samt löner och ersättningar	149
Not 24	Upplysningar om kvittning	118	Not 53	Avstämning av totalavkastningstabell	156
Not 25	Fordringar avseende direkt försäkring	119	Not 54	Twister	158
Not 26	Fordringar avseende återförsäkring	119	Not 55	Väsentliga händelser efter balansdagen	158
Not 27	Övriga fordringar	119			
Not 28	Finansiella tillgångar och skulder	120			
Not 29	Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder	127			

Resultaträkning

Mkr	Not	Koncernen		Moderföretaget	
		2019	2018	2019	2018
Teknisk redovisning av skadeförsäkringsrörelse					
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)					
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	3	14 067	14 049	12 950	12 291
Premier för avgiven återförsäkring	3	-141	-128	-137	-119
Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker före avgiven återförsäkring		47	162	72	208
Återförsäkrarens andel av förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-	3	-	-
		13 973	14 086	12 885	12 379
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	88	135	86	131
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)		15	57	15	57
Försäringssättningar (efter avgiven återförsäkring)	5				
Utbetalda försäringssättningar					
Före avgiven återförsäkring		-11 007	-10 883	-10 290	-9 681
Återförsäkrarens andel		106	77	104	75
Förändring i Avsättning för oreglerade skador					
Före avgiven återförsäkring		-545	-356	-481	-249
Återförsäkrarens andel		128	24	128	24
		-11 318	-11 138	-10 539	-9 831
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)		-325	-341	-325	-341
Driftskostnader	6	-2 246	-2 806	-1 842	-2 289
Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)	7	-48	-28	-43	-25
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		139	-36	237	81
Icke-teknisk redovisning					
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		139	-36	237	81
Kapitalavkastning, intäkter	8, 12	1 329	3 046	1 357	3 048
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	9, 12	208	19	151	125
Kapitalavkastning, kostnader	10, 12	-247	-426	-172	-517
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	11, 12	-229	-1 263	-190	-1 255
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen	4	-88	-135	-86	-131
Övriga intäkter		-	253	-	-
Övriga kostnader		-3	-382	-	-
Andel i intresseföretags resultat		-41	82	-	-
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		1 068	1 158	1 298	1 349
Bokslutsdispositioner		-	-	-76	-1 113
Resultat före skatt		1 068	1 158	1 222	236
Skatt på årets resultat	13	-216	70	185	-95
Årets resultat		853	1 229	1 406	141
Hänförligt till:					
Försäringstagarna		853	1 239	-	-
Innehav utan bestämmande inflytande		-	-11	-	-

Rapport över totalresultat

Mkr	Not	Koncernen		Moderföretaget	
		2019	2018	2019	2018
Årets resultat		853	1 229	1 406	141
Övrigt totalresultat					
Poster som inte kan omföras till periodens resultat					
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner		-202	-410	-	-
Skatt hänförlig till poster som inte kan återföras till årets resultat	13	42	84	-	-
Poster som kan omföras till periodens resultat					
Omräkningsdifferenser hänförliga till utlandsverksamhet		3	-72	-	-
Övrigt totalresultat för året, netto efter skatt		-157	-397	-	-
Årets totalresultat		696	831	1 406	141
Hänförligt till:					
Försäkringstagarna		696	842	1 406	141
Innehav utan bestämmande inflytande		-	-11	-	-

Resultatanalys

Moderföretaget	Direkt försäkring, svenska risker		Sjuk- & olycksfall			Sjöfart, luftfart & transport		varav företag och fastighet	
	Totalt	Sjukvård	olycksfall	Motorfordon	Trafik	Egendom	fastighet		
Mkr									
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)									
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	12 950	12 933	179	2 384	3 420	1 134	37	5 553	323
Premier för avgiven återförsäkring	-137	-137	-	-2	-9	-3	-	-108	-43
Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	72	71	5	-14	43	-7	-	32	-7
	12 885	12 867	183	2 368	3 454	1 124	36	5 478	274
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen									
	86	86	1	25	-	56	-	3	-
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)									
	15	15	-	4	3	6	-	2	-
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)									
Utbetalda försäkringsersättningar									
Före avgiven återförsäkring	-10 289	-10 266	-169	-1 724	-2 672	-1 026	-20	-4 482	-330
Återförsäkrarens andel	104	104	-	-	4	-1	-	81	23
Förändring i Avsättning för oreglerade skador									
Före avgiven återförsäkring	-481	-430	-21	26	2	-317	4	-34	-77
Återförsäkrarens andel	128	109	-	-	-4	15	-	68	66
	-10 539	-10 483	-190	-1 698	-2 670	-1 329	-16	-4 367	-318
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)									
	-325	-325	-	-51	-91	-42	-1	-140	-
Driftskostnader									
	-1 842	-1 841	-40	-318	-433	-233	-10	-778	-52
Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)									
	-43	-43	-	-	-	-43	-	-	-
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat									
	237	276	-46	330	264	-460	10	198	-95
Avvecklingsresultat (före avgiven återförsäkring)									
	123	190	-12	206	48	-12	1	34	-11
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring									
Ej intjänade premier och kvardröjande risker									
	5 439	5 439	30	401	2 031	592	18	2 315	69
Oreglerade skador									
	22 243	22 144	198	7 994	366	10 932	7	2 278	411
Återbäring och rabatter									
	444	444	-	140	97	46	1	160	-
	28 126	28 027	228	8 535	2 494	11 570	26	4 753	480
Återförsäkrarens andel av försäkrings- tekniska avsättningar									
Oreglerade skador									
	293	274	-	1	1	65	-	135	129
	293	274	-	1	1	65	-	135	129

Resultatanalys forts.

Moderföretaget	varav hem och villa	varav övrig egendom	Ansvar	Assistans	Inkomst- och avgångs- bidrag	Mottagen återför- säkring
Mkr						
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)						
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	4 293	936	92	12	121	17
Premier för avgiven återförsäkring	-65	-	-15	-	-	-
Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	77	-38	-4	16	1	1
	4 305	898	73	28	122	18
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	3	-	-	-	-	-
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)	2	-	-	-	-	-
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)						
Utbetalda försäkringsersättningar						
Före avgiven återförsäkring	-3 427	-725	-52	-24	-97	-23
Återförsäkrares andel	57	-	20	-	-	-
Förändring i Avsättning för oreglerade skador						
Före avgiven återförsäkring	-17	60	-68	-	-22	-51
Återförsäkrares andel	2	-	29	-	-	19
	-3 385	-665	-71	-24	-119	-56
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)	-114	-26	-	-	-	-
Driftskostnader	-616	-110	-16	-4	-9	-1
Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)	-	-	-	-	-	-
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	194	97	-13	-	-6	-39
Avvecklingsresultat före avgiven återförsäkring	-5	50	-74	-2	-	-67
Försäkringstekniska avsättningar före avgiven återförsäkring						
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	1 767	479	28	23	-	-
Oreglerade skador	1 773	94	292	2	75	99
Återbäring och rabatter	132	28	-	-	-	-
	3 672	601	320	25	75	99
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar						
Oreglerade skador	6	-	73	-	-	19
	6	-	73	-	-	19

Balansräkning

Tillgångar		Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	Not	2019	2018	2019	2018
Immateriella tillgångar					
Goodwill	14	30	30	-	-
Andra immateriella tillgångar		263	81	261	-
Summa		293	111	261	-
Placeringsstillgångar					
Förvaltningsfastigheter/ Byggnader och mark	15	2 515	2 372	1 875	1 714
Placeringar i koncern- och intresseföretag					
Aktier och andelar i koncernföretag	16	-	-	3 825	1 900
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag		-	-	145	145
Aktier och andelar i intresseföretag	17, 18	318	405	128	55
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag		101	87	101	87
Summa		2 934	2 864	6 074	3 902
Andra finansiella placeringstillgångar					
Aktier och andelar	19, 28	9 767	7 121	7 695	7 082
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	20, 28	30 374	30 698	28 713	29 181
Lån med säkerhet i fast egendom		10	10	10	10
Övriga lån	21, 28	474	376	474	376
Utlåning till kreditinstitut	22	250	185	249	185
Derivat	23, 28	116	90	116	90
Summa		40 990	38 479	37 258	36 923
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		1	1	1	1
Summa placeringstillgångar		43 925	41 345	43 333	40 826
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar					
Oreglerade skador	36	294	165	293	165
Summa		294	165	293	165
Fordringar					
Fordringar avseende direkt försäkring	25	4 634	4 519	4 143	4 043
Fordringar avseende återförsäkring	26	45	33	44	33
Övriga fordringar	27	752	845	749	829
Summa		5 431	5 397	4 937	4 906
Andra tillgångar					
Materiella anläggningstillgångar	30	906	898	92	103
Nyttjanderätter leasing materiella tillgångar	50	438	-	-	-
Likvida medel/ Kassa och bank		2 332	3 802	2 083	3 495
Aktuell skattefordran		359	39	346	-
Uppskjuten skattefordran	39	288	579	-	-
Summa		4 323	5 317	2 521	3 598
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter					
Upplupna ränte- och hyresintäkter	28	130	171	123	163
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	32	201	113	190	95
Summa		330	284	313	257
Summa tillgångar		54 596	52 619	51 658	49 752

Balansräkning

Eget kapital, avsättningar och skulder		Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	Not	2019	2018	2019	2018
Eget kapital					
Andra fonder		9 551	9 352	261	-
Balanserad vinst/förlust		7 263	6 378	7 948	8 068
Årets resultat	33	853	1 239	1 406	141
Eget kapital hänförligt till försäkringstagarna		17 667	16 969	9 616	8 209
Summa eget kapital		17 667	16 969	9 616	8 209
Obeskattade reserver	34	-	-	11 184	11 108
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)					
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	35	5 958	6 004	5 439	5 511
Oreglerade skador	36	23 173	22 627	22 243	21 761
Återbäring och rabatter	37	444	430	444	430
Summa		29 575	29 061	28 126	27 702
Andra avsättningar					
Pensioner och liknande förpliktelser	38	1 076	825	-	-
Aktuell skatteskuld		17	19	-	9
Uppskjuten skatteskuld	39	3 653	3 554	992	934
Summa		4 747	4 397	992	943
Depåer från återförsäkrare		23	23	23	23
Skulder					
Skulder avseende direkt försäkring	40	342	273	339	268
Skulder avseende återförsäkring	41	7	-	7	-
Skulder till kreditinstitut	42	86	10	85	10
Derivat	43, 28	32	56	32	56
Finansiella skulder leasing	50	442	-	-	-
Övriga skulder	44, 28	651	959	623	885
Summa		1 560	1 298	1 086	1 219
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter					
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	45, 28	1 024	870	632	548
Summa		1 024	870	632	548
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		54 596	52 619	51 658	49 752

Rapport över förändringar i eget kapital

Koncernen	Eget kapital hänförligt till försäkringstagarna							Innehav utan bestämmande inflytande	Totalt eget kapital
	Bundet eget kapital			Fritt eget kapital					
	Andra fonder			Fond för utvecklingsutgifter ¹⁾	Omräkningsreserv ²⁾	Balanserat vinst/förlust ³⁾	Årets resultat		
Kapitalandelsfond	Reservfond	Eget kapitalandel obeskattade reserver							
Mkr									
Ingående balans 2018-01-01	22	-	8 304	-	96	6 254	439	161	15 276
Vinstdisposition	-	-	-	-	-	439	-439	-	-
Beståndsoverlåtelse	-	-	-	-	-	1 025	-	-	1 025
Förändring i intresseföretags egna kapital	241	-	-	-	-	-241	-	-	-
Förändring obeskattade reserver	-	-	699	-	-	-699	-	-	-
Avyttring av dotterföretag	-	-	-	-	-20	7	-	-151	-164
Årets resultat	82	-	-	-	-	-82	1 239	-10	1 229
Årets övriga totalresultat	-	-	-	-	-72	-325	-	-	-397
Årets totalresultat	82	-	-	-	-72	-407	1 239	-10	832
Utgående balans 2018-12-31	345	-	9 003	-	4	6 378	1 239	-	16 969
Ingående balans 2019-01-01	345	-	9 003	-	4	6 378	1 239	-	16 969
Vinstdisposition	-	-	-	-	-	1 239	-1 239	-	-
Förändring i intresseföretags egna kapital	-122	-	-	-	-	122	-	-	-
Förändring obeskattade reserver	-	-	96	-	-	-96	-	-	-
Förändring utvecklingsutgifter	-	-	-	263	-	-263	-	-	-
Årets resultat	-41	-	-	-	-	41	853	-	853
Årets övriga totalresultat	-	-	-	-	3	-160	-	-	-157
Årets totalresultat	-41	-	-	-	3	-118	853	-	697
Utgående balans 2019-12-31	182	-	9 099	263	7	7 263	853	-	17 667

¹⁾ Fond för utvecklingsutgifter får inte användas till förlusttäckning.

²⁾ Omräkningsreserver avser omräkning av utländska verksamheter.

³⁾ Balanserat resultat inkluderar Reservfond, Kapitalandelsfond, Eget kapitalandel i obeskattade reserver, Aktuariella vinster och förluster inkl. löneskatt, skatt hänförlig till komponenter avseende övrigt totalresultat och årets resultat.

Innehav utan bestämmande inflytande avser andra ägare i vinstutdelande företag inom Folksam Sak-koncernen.

Rapport över förändringar i eget kapital

Moderföretaget	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital		Totalt eget kapital
	Andra fonder		Balanserad vinst/förlust	Årets resultat	
Mkr	Reservfond	Fond för utvecklingsutgifter			
Ingående balans 2018-01-01	-	-	6 696	360	7 056
Vinstdisposition	-	-	360	-360	-
Beståndsöverlåtelse	-	-	1 013	-	1 013
Årets resultat	-	-	-	141	141
Årets totalresultat	-	-	-	141	141
Utgående balans 2018-12-31	-	-	8 069	141	8 209
Ingående balans 2019-01-01	-	-	8 069	141	8 209
Vinstdisposition	-	-	141	-141	-
Förändring utvecklingsutgifter	-	261	-261	-	-
Årets resultat	-	-	-	1 406	1 406
Årets totalresultat	-	-	-	1 406	1 406
Utgående balans 2019-12-31	-	261	7 948	1 406	9 616

Kassaflödesanalys

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Den löpande verksamheten				
Resultat före skatt ¹⁾	1 068	1 158	1 222	236
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet ²⁾	688	-129	253	908
Betald skatt	-129	-272	-113	-268
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring i tillgångar och skulder	1 627	757	1 362	876
Förändring av övriga rörelsefordringar	-207	-159	-202	-95
Förändring av övriga rörelseskulder	101	203	95	317
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 522	801	1 255	1 098
Investeringsverksamheten				
Förändring av placeringstillgångar ³⁾	-2 556	176	-360	107
Beståndsoverlåtelse ⁴⁾	-	123	-	123
Förändring i koncernföretag ⁵⁾	-	1 161	-	1 082
Förändring i intresseföretag ⁶⁾	-116	126	-116	126
Förändring av materiella tillgångar ⁷⁾	-21	-	-21	-36
Förändring av immateriella tillgångar ⁸⁾	-265	-41	-265	-
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-2 957	1 545	-761	1 401
Finansieringsverksamheten				
Aktieägartillskott ⁹⁾	-	-	-1 925	-24
Amortering av leasingskuldens kapitalbelopp ¹⁰⁾	-53	-	-	-
Årets kassaflöde	-1 488	2 346	-1 431	2 475
Likvida medel vid årets början¹¹⁾	3 802	1 440	3 495	1 011
Årets kassaflöde	-1 488	2 346	-1 431	2 475
Valutakursdifferens i likvida medel	19	16	19	9
Likvida medel vid årets slut^{11) 12)}	2 332	3 802	2 083	3 495
Från och med 2019 har definitionen av likvida medel ändrats till att endast innefatta banktillgodohavanden. Föregående års siffror har justerats.				
^{1) Räkningar och utdelningar}				
Inbetald ränta	446	620	432	564
Utbetald ränta	-43	-89	-34	-72
Inbetald utdelning	522	280	562	530
Summa räntor och utdelningar	925	811	960	1 022
^{2) Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet}				
Avskrivningar	133	282	32	200
Nedskrivningar	56	6	28	8
Bokslutsdispositioner	-	-	76	1 113
Resultatandel i intresseföretag	41	-82	-	-
Realiserade vinster (-) / förluster (+)	122	-1 644	-26	-1 643
Orealiserade vinster (-) / förluster (+)	18	946	37	1 141
Valutakursvinster (-) / förluster (+)	-377	-242	-377	-242
Förändring av upplupet anskaffningsvärde räntebärande värdepapper	200	332	188	317
Förändring försäkringstekniska avsättningar	385	179	296	34
Övriga förändringar avsättningar	109	44	-	-13
Förändring av premiefordran	-	-7	-	-7
Realisationsförlust vid försäljning av dotterföretag	-	57	-	-
Summa poster som inte ingår i kassaflödet	688	-129	253	908

Kassaflödesanalys forts.

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Den löpande verksamheten				
³⁾Förändring av placeringstillgångar				
Investering i placeringstillgångar	-16 817	-29 695	-14 620	-29 755
Försäljning av placeringstillgångar	14 261	29 871	14 261	29 862
Summa förändring av placeringstillgångar	-2 556	176	-360	107
⁴⁾Beståndsoverlåtelse				
Finansiella tillgångar	-	2064	-	2064
Övriga tillgångar	-	185	-	185
Likvida medel	-	123	-	123
Summa tillgångar	-	2 372	-	2 372
Eget kapital	-	1 013	-	1 013
Avsättningar	-	1 356	-	1 356
Övriga skulder	-	3	-	3
Summa avsättningar och skulder	-	2 372	-	2 372
⁵⁾Förändring i koncernföretag				
Investering i koncernföretag	-	-8	-	-8
Försäljning av koncernföretag	-	1 170	-	1 090
Förändring av lån i koncernföretag	-	-	-	-
Summa förändring i koncernföretag, likvidpåverkan	-	1 161	-	1 082
⁶⁾Förändring i intresseföretag				
Investering i intresseföretag	-115	114	-115	-32
Försäljning av intresseföretag	13	12	13	12
Förändring av lån i intresseföretag	-13	-	-13	146
Summa förändring i intresseföretag	-115	126	-116	126
⁷⁾Förändring av materiella tillgångar				
Investering i materiella tillgångar	-21	-41	-21	-36
Summa förändring av materiella tillgångar	-21	-41	-21	-36
⁸⁾Förändring av immateriella tillgångar				
Investering i immateriella tillgångar	-265	-	-265	-
Summa förändring av immateriella tillgångar	-265	-	-265	-
⁹⁾Aktieägartillskott				
Inbetalt aktieägartillskott	51	24	45	-
Utbetalt aktieägartillskott	-51	-24	-6	-24
Lämnade koncernbidrag	-	-	-1 964	-
Summa	-	-	-1 925	-24

Kassaflödesanalys forts.

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
¹⁰⁾ Förändring av leasingskuldens kapitalbelopp				
Ingående balans	343	-	-	-
Kassaflöden	-53	-	-	-
Amortering	-53	-	-	-
Icke-kassaflödespåverkande förändringar				
Nya leasingavtal	153	-	-	-
Avslutade leasingavtal	-1	-	-	-
Utgående balans	442	-	-	-
Avser endast rörelsefastigheter				
Leasingavtal				
Kassautflöden hänförliga till leasingavtal	-100	-	-	-
Summa kassautflöden hänförliga till leasingavtal	-100	-	-	-

Ovanstående kassautflöde inkluderar såväl belopp för leasingavtal som redovisas som leasingskuld, som belopp som betalas för variabla leasingavgifter, korttidsleasing och leasar av lågt värde.

¹¹⁾ Likvida medel				
Kassa och banktillgodohavanden	2 332	3 802	2 083	3 495
Summa delkomponenter som ingår i likvida medel	2 332	3 802	2 083	3 495
¹²⁾ Ej tillgängliga likvida medel				
Andra legala restriktioner	129	69	129	69
Summa ej tillgängliga likvida medel	129	69	129	69

Noter

Not 1. Redovisningsprinciper

Innehållsförteckning

1. Allmän information
2. Grunder för upprättande av de finansiella rapporterna
  - 2.1 Överensstämmelse med normgivning och lag
  - 2.2 Förutsättningar vid upprättande av Folksam Saks finansiella rapporter
  - 2.3 Uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna
  - 2.4 Ändrade redovisningsprinciper
  - 2.5 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB för räkenskapsår 2020 eller senare
  - 2.6 Koncernredovisning
  - 2.7 Utländsk valuta
  - 2.8 Försäkringsavtal
3. Principer för poster i resultaträkningen
  - 3.1 Premieinkomst
  - 3.2 Kapitalavkastning
  - 3.3 Utbetalda försäkringsersättningar
  - 3.4 Driftskostnader
  - 3.5 Leasing
  - 3.6 Skatter
4. Principer för poster i balansräkningen
  - 4.1 Immateriella tillgångar
  - 4.2 Fastigheter
  - 4.3 Finansiella tillgångar och skulder
  - 4.4 Materiella anläggningstillgångar
  - 4.5 Försäkringstekniska avsättningar
  - 4.6 Andra avsättningar
  - 4.7 Eventualförpliktelser
  - 4.8 Kassaflödesanalys
5. Moderföretagets redovisningsprinciper
  - 5.1 Skillnader mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper

1 Allmän information

Årsredovisningen avges per den 31 december 2019 och avser räkenskapsåret 2019 för Folksam ömsesidig sakförsäkring med organisationsnummer 502006-1619. Folksam ömsesidig sakförsäkring är ett ömsesidigt sakförsäkringsföretag med säte i Stockholm. adressen till huvudkontoret är Bohusgatan 14, 106 60 Stockholm. Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen i Folksam ömsesidig sakförsäkring den 21 mars 2020. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställande på stämman den 16 april 2020.

2 Grunder för upprättande av de finansiella rapporterna

2.1 Överensstämmelse med normgivning och lag

Koncernredovisningen är upprättad i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) och IFRIC-tolkningar utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) antagna av EU. Tillämpning sker även av Rådet för finansiell rapportering (RFR) rekommendation RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner. Även tillämpliga delar av Finansinspektionens föreskrifter FFFS 2015:12 och dess ändringsföreskrifter samt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) tillämpas i koncernredovisningen.

Moderföretaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen med de undantag som beskrivs i avsnitt 5. Moderföretagets redovisningsprinciper.

2.2 Förutsättningar vid upprättande av Folksam Saks finansiella rapporter

Folksam Saks funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste miljontal kronor. Till följd av detta kan avrundningsdifferenser förekomma. Siffror inom parentes avser föregående år. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna om inte annat framgår nedan eller enligt femårsöversikten i förvaltningsberättelsen.

2.3 Uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna

Vid upprättande av de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS görs uppskattningar och bedömningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. De områden som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse på de finansiella rapporterna anges nedan.

2.3.1 Uppskattningar

2.3.1.1 Försäkringstekniska avsättningar

Redovisningsprinciper för försäkringsavtal återfinns i avsnitt 2.8 i not 1 Redovisningsprinciper. Metoder och antaganden som ligger till grund för värderingen av de försäkringstekniska avsättningarna beskrivs i avsnitt 4.5 i not 1 Redovisningsprinciper. Känsligheten i de antaganden som ligger till grund för värderingen av avsättningarna beskrivs i not 2 Upplysningar om risker.

2.3.1.2 Finansiella instrument

Värdering av finansiella tillgångar och skulder återfinns i avsnitt 4.3 i not 1 Redovisningsprinciper. Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument beskrivs i not 28 Finansiella tillgångar och skulder. Känslighetsanalyser för de olika risktyperna finns i not 2 Upplysningar om risker.

2.3.1.3 Förvaltningsfastigheter och rörelsefastigheter

Värdering av fastigheterna återfinns i avsnitt 4.2 i not 1 Redovisningsprinciper. Fastställande av verkligt värde på fastigheterna beskrivs i not 15 Byggnader och mark. Känslighetsanalys avseende marknadsvärdet på fastighetsinnehavet finns i not 2 Upplysningar om risker.

2.3.1.4 Pensioner och liknande förpliktelser

Redovisningsprinciperna för pensioner och liknande förpliktelser återfinns i avsnitt 4.6.1 i not 1 Redovisningsprinciper. Till grund för värdering av pensionsförpliktelser ligger aktuariella antaganden som beskrivs i not 38 Pensioner och liknande förpliktelser.

2.3.2 Bedömningar

2.3.2.1 Försäkringsavtal

Klassificering av avtal återfinns i avsnitt 2.8 i not 1 Redovisningsprinciper.

2.3.2.2 Finansiella tillgångar och skulder

Klassificering av finansiella tillgångar och skulder i olika kategorier återfinns i avsnitt 4.3 i not 1 Redovisningsprinciper. Information om redovisade värden per kategori av finansiella tillgångar och skulder finns i not 28 Finansiella tillgångar och skulder.

2.3.2.3 Ej konsoliderade företag

Redovisningsprinciper för konsolidering återfinns i avsnitt 2.6.1 i not 1 Redovisningsprinciper.

2.4 Ändrade redovisningsprinciper

2.4.1 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB för räkenskapsår 2019

2.4.1.1 IFRS 16 Leasing

Koncernen tillämpar IFRS 16 Leasingavtal från och med 1 januari 2019. Till följd av detta har koncernen ändrat sina redovisningsprinciper för leasingavtal enligt nedan. Koncernen har valt att tillämpa den modifierade retroaktiva ansatsen vid övergången. Jämförelsetal för tidigare perioder har inte räknats om. Ingen ackumulerad effekt har uppstått på ingående balansmedel med hänsyn till att på första tillämpningsdagen värderas nyttjanderätten till ett belopp som motsvarar leasingskulden, justerat för förutbetalda eller upplupna leasingavgifter.

Tidigare fastställde koncernen huruvida ett avtal innehöll leasing enligt IFRIC 4 Fastställande av huruvida ett avtal innehåller ett leasingavtal. Fr o m 1 januari 2019 bedömer koncernen om ett avtal innehåller leasing baserat på definitionen av leasingavtal i IFRS 16.

Vid övergång till IFRS 16 har lättnadsregeln tillämpats som innebär att tidigare definition enligt IAS 17 Leasingavtal har använts vid övergång. Det betyder att IFRS 16 tillämpas på avtal som tidigare identifierats som leasingavtal och att IFRS 16 inte tillämpas på avtal som tidigare bedömts inte innehålla leasingavtal. Följaktligen tillämpas definition av leasingavtal enligt IFRS 16 endast på de avtal som ändrats eller ingåtts efter 1 januari 2019.

Leasegivare

I egenskap av leasegivare av operationella leasingavtal, som avser uthyrning av förvaltningsfastigheter, har inga justeringar gjorts i koncernredovisningen vid övergång till ny redovisningsstandard IFRS 16 Leasingavtal. Det innebär att leasingavtalen inte redovisas i balansräkningen och att intäkterna i sin helhet redovisas som hyresintäkter i resultaträkningen. Ingen skillnad föreligger mellan koncernen och juridisk person.

Leasetagare

Tidigare klassificerade koncernen leasingavtal som operationella eller finansiella leasingavtal baserat på om avtalet överförde de betydande risker och förmåner som ett ägande av den underliggande tillgången medför för koncernen. Operationella leasingavtal redovisades inte som en tillgång och skuld i rapporten över finansiell ställning och leasingkostnaden redovisades linjärt över leasingperioden.

I egenskap av leasetagare har omklassificering gjorts i koncernredovisningen vid övergång till IFRS 16, från att avtalen klassificerats som operationella leasingavtal till att enbart klassificeras som leasingavtal. Avtalen redovisas som en tillgång, benämnd nyttjanderätt, och som en finansiell leasingkund i balansräkningen, undantag finns för leasingavtal av mindre värde och kortfristiga leasingavtal. En väsentlighetsbedömning har gjorts och utöver de två möjligheterna till undantag enligt standarden redovisas endast rörelsefastigheter som leasingavtal.

Nyttjanderätten värderas till anskaffningsvärde med avdrag för av- och nedskrivningar och leasingkulden värderas till upplupet anskaffningsvärde. Kostnadsförd leasingavgift i juridisk person har i koncernen ersatts av en avskrivningskostnad på nyttjanderätten, beräknad linjärt och av en räntekostnad beräknad på leasingkulden.

I samband med övergång till att redovisa leasingavtalen i balansräkningen ska nedskrivningsprövning utföras av

Effekt på de finansiella rapporterna

Vid övergång till IFRS 16 har nyttjanderätt och leasingkund redovisats till 343 miljoner kronor.

nyttjanderätten enligt IAS 36 Nedskrivningar. Som en praktisk lösning, i samband med övergång till nya regler, tillämpas istället IAS 37 Avsättningar, eventalförpliktelser och eventaltillgångar, för att bedöma om avtalen är förlustbringande. Ytterligare en praktisk lösning som valts vid övergång till ny standard är att initiala utgifter, som kan uppkomma när ett avtal påbörjas, inte ingår i värdering av nyttjanderätten utan ska fortsätta kostnadsföras. Vid övergång har också möjlighet använts att göra en ny bedömning av leasingperioden med hänsyn till kontraktuella rättigheter att förlänga och att säga upp avtalen. Lättnadsregel har tillämpats som innebär att för portföljer med någorlunda liknande egenskaper har en enda diskonteringsfaktorer använts.

Den slutliga totala leasingkostnaden för hela avtalsperioden förändras inte och ingen skillnad kommer att föreligga mellan koncern och juridisk person när avtalet har löpt ut. Skillnader i kostnader under löpande period mellan koncernen och juridisk person består av periodiseringseffekter.

I den juridiska personen fortsätter motsvarande avtal att klassificeras och redovisas som operationella leasingavtal. Det innebär att kostnaderna i sin helhet redovisas som hyreskostnader i juridisk person och ingen nyttjanderätt och leasingkund redovisas i balansräkningen.

Beräkning av ingående balans avseende leasade tillgångar

	Koncernen
Mkr	2019
Åtaganden för operationella leasingavtal per 31 dec 2018	427
(Avgår): Leasingavtal för vilka den underliggande tillgången är av lågt värde som kostnadsförs linjärt	-51
(Avgår): Andra leasingavtal med hänsyn till materialitet	-49
Tillkommer rimligt säkra förlängningsperioder	204
Summa operationella leasingavtal före diskontering och erhållna betalningar 1 jan 2019	531
Diskonteringseffekt 1 jan 2019 ¹⁾	-188
Leasingkund redovisad per 1 jan 2019	343

¹⁾För leasingkulder tillämpas vägda genomsnittliga marginella låneräntan 1,87%.

2.4.1.2 Årliga förbättringar av befintliga IFRS

Företagsledningen har bedömt att övriga ändringar i befintliga IFRS-standarder inte har haft någon väsentlig inverkan på Folksam Saks finansiella rapportering.

2.4.2 Övriga ändringar för räkenskapsår 2019

2.4.2.1 Immateriella tillgångar

Från och med den 1 januari 2019 redovisar företaget en egenutvecklad immateriell tillgång i balansräkningen när kriterierna för en tillgång är uppfyllda. Tidigare har egenutvecklade immateriella tillgångar kostnadsförts i enlighet med RFR 2 IAS 38 p 4. Eftersom tidigare kostnadsförd utveckling inte får aktiveras ger bytet av

redovisningsprincip inte någon effekt retroaktivt. Ovanstående innebär inte någon ändrad princip på koncernnivå. Mer information om immateriella tillgångar, se avsnitt 4.1 eller not 14.

2.5 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB samt andra regelverk för räkenskapsår 2020 eller senare

Nedanstående nya eller ändrade standarder och tolkningsuttalanden träder ikraft för räkenskapsår som börjar efter den 1 januari 2020 eller senare och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nedan beskrivs förväntade effekter som tillämpningen förväntas få på den finansiella rapporteringen.

2.5.1 IFRS 9 Finansiella instrument

IFRS 9 Finansiella instrument omfattar nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument. Standarden, som är godkänd av EU, ersätter IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. Genom tillägg till IFRS 4 Försäkringsavtal medges tillfälligt undantag från IFRS 9 för perioden 2018 till och med utgången av 2020, varvid första tillämpning av IFRS 9 skulle ske senast 1 januari 2021. IASB har dock föreslagit att detta tillägg ska gälla ytterligare ett år. Detta skulle innebära en tillämpning av IFRS 9 från och med 1 januari 2022. För fortsatt tillfälligt undantag från IFRS 9 (senare ikraftträdandedatum för IFRS 9) krävs att IASB:s förslag som en förlängd uppskovsperiod antas av EU för att förslaget skall vara gällande. Folksam planerar att börjat tillämpa IFRS 9 den 1 januari 2022 förutsatt att den föreslagna ändringen om en utökad uppskovstid antas av EU.

Vid klassificering i enlighet med IFRS 9 föreligger ett tydligare samband med företagets affärsmodeller för förvaltning av finansiella tillgångar. Affärsmodeller identifieras på portföljnivå, om t ex tillgångar innehåses för att inkassera kontraktuella kassaflöden eller om andra affärsmodeller tillämpas som att tillgångarna förvaltas och utvärderas baserat på verkliga värden eller innehåses för handel. Därefter sker en gruppering på typ av tillgång: skuldinstrument (t ex obligationer, lånefordringar, bankkonton), egetkapitalinstrument (t ex aktier) och derivat. Vid klassificering i olika värderingskategorier beaktas därefter affärsmodeller för typ av tillgång, t ex för skuldinstrument görs bedömning om syfte med innehav är om tillgångarna innehåses för att inkassera kontraktuella kassaflöden i kombination med att avtalsvillkoren innebär att betalningar endast avser kapital och ränta, tillgången värderas då till upplupet anskaffningsvärde, om affärsmodellen innebär att tillgången även kan säljas värderas innehavet till verkligt värde via övrigt totalresultat. Om ingen av dessa affärsmodeller tillämpas värderas innehaven obligatoriskt till verkligt värde baserat på en affärsmodell som innebär att de förvaltas och utvärderas på verkliga

värden eller att de innehåses för handel, denna värderingskategori kan avse både skuld- och egetkapitalinstrument. Oavsett affärsmodell hänförs alltid derivat och repor till kategori innehav för handel. Oberoende av affärsmodell kan företaget vid första redovisningstillfället identifiera en finansiell tillgång till verkligt värde, det avser egetkapitalinstrument och kan även tillämpas för skuldinstrument i de fall syftet är att eliminera inkonsekvenser i värdering mellan tillgångar och skulder.

Vad gäller finansiella skulder överensstämmer merparten med de tidigare reglerna i IAS 39. Skulder redovisas till upplupet anskaffningsvärde eller till verkligt värde via resultaträkningen. Skulder som värderas till verkligt värde inkluderar innehav för handel, till denna grupp hänförs alltid derivat och repor. Finansiella skulder omfattar också sådana som vid första redovisningstillfället identifierats till verkligt värde via resultaträkningen, antingen för att värderingen leder till eliminering av inkonsekvenser i värdering av tillgångar och skulder eller för en grupp av finansiella skulder, eller tillgångar och skulder om de förvaltas och utvärderas baserat på verkliga värden, den sistnämnda värderingskategorin tillämpas på fondförsäkringsåtaganden.

Ny metod för nedskrivningar omfattar för Folksam primärt skuldinstrument som värderas till upplupet anskaffningsvärde. Metoden utgår från tre steg där respektive steg representerar typ av kreditförsämrad tillgång. Det första steget avser tillgångar för vilka kreditrisken inte har ökat väsentligt jämfört med första redovisningen, reservering redovisas för ett års förväntad förlust vid fallissemang. Det andra steget avser tillgångar för vilka det har skett en väsentlig ökning av kreditrisken utan att vara fallerade jämfört med första redovisningen. Det tredje steget omfattar fallerade tillgångar och för dessa utförs en individuell bedömning. För andra och tredje steget görs förväntad reservering med utgångspunkt för hela återstående löptiden.

Resultat, eget kapital och solvenskvot kan komma att påverkas med hänsyn till nya nedskrivningsregler och omklassificeringar. Ett arbete pågår för att utreda storlek på påverkan.

2.5.2 IFRS 17 Insurance contracts

I maj 2017 publicerade IASB standarden IFRS 17 Insurance Contracts som har föreslagits träda i kraft den 1 januari 2023. Denna standard är ännu ej antagen i EU. Standarden har varit omdebatterad och innebär stora förändringar i värdering och presentation av försäkringskontrakt. Under sommaren 2019 publicerade IASB ett förslag på ändringar av IFRS 17 med syfte att förenkla och tydliggöra tillämpningen av standarden. Folksam har under hösten deltagit i remissförfarandet avseende de föreslagna

ändringarna via Svensk Försäkring. En uppdaterad IFRS 17 förväntas komma i mitten av 2020.

I Sverige tillämpas inte full IFRS i juridisk person. Styrande regler kring redovisning för försäkringsföretag finns bland annat i Lag (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2015:12). En tillämpning av IFRS 17 i juridisk person måste således ske på ett sådant sätt som är förenligt med svensk lagstiftning. Finansinspektionen har genomfört en förstudie kring IFRS 17 som en förberedelse inför deras kommande arbete med anpassningen av redovisningsföreskrifterna till den nya standarden. Finansinspektionen har i samband med detta kommit med ett uttalande där Finansinspektionen anger att man överväger att införa en tvåårig implementeringstid av redovisningsföreskrifterna för juridisk person och onoterade försäkringsföretags koncernredovisningar. Vidare har Finansinspektionen angett att man under 2020 avser att inleda ett regelprojekt i syfte att ta bort kravet för onoterade försäkrings- och tjänstepensionsföretag att tillämpa full IFRS i koncernredovisningen. I vilken utsträckning IFRS 17 blir tillämplig på försäkringsföretagen i Folksam är därför ännu inte klart. Folksam arbetar för närvarande med en förstudie som syftar till att analysera effekterna av den nya standarden och följer utvecklingen inom detta område.

2.5.3 Övriga ändringar

Företagsledningens bedömning är att övriga nya och ändrade standarder och tolkningar inte kommer att få någon väsentlig påverkan på Folksam Saks finansiella rapportering den period de tillämpas för första gången.

2.6 Koncernredovisning

2.6.1 Konsolideringsprinciper dotterföretag

Folksam Sak konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Bestämmande inflytande innebär direkt eller indirekt en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Vid bedömningen om ett bestämmande inflytande föreligger, beaktas potentiella röstberättigande aktier som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras. För att bestämmande inflytande ska föreligga ska följande kriterier vara uppfyllda: Folksam Sak har inflytande över investeringsobjektet. Folksam Sak är exponerad för eller har rätt till rörlig ersättning från sitt engagemang samt kan använda sitt inflytande över investeringen till att påverka avkastningen.

Livförsäkringsaktiebolag med utdelningsförbud konsolideras inte. Folksam Sak har inte bestämmande inflytande då hela överskottet i ej vinstutdelande livförsäkringsaktiebolag tillfaller försäkringstagarna i form av återbäring och således inte kan disponeras av moderföretaget. Folksam Sak kan inte

heller styra allokeringen av de synergieffekter som finns i kapitalförvaltning, gemensamma funktionen, lokaler och system.

2.6.1.1 Förförvärv

Koncernredovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden. Förvärvsmetoden innebär att ett förvärv av dotterföretag betraktas som en transaktion varigenom moderföretaget indirekt förvärvar dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder. I förvärvsanalysen fastställs det verkliga värdet på förvärvsdagen av förvärvade identifierbara tillgångar och övertagna skulder samt eventuella innehav utan bestämmande inflytande. Transaktionsutgifter, med undantag av transaktionsutgifter som är hänförliga till emission av eget kapitalinstrument eller skuldinstrument, som uppkommer redovisas direkt i årets resultat. Överförd ersättning i samband med förvärvet inkluderar inte betalningar som avser reglering av tidigare affärsförbindelser. Denna typ av regleringar redovisas i resultatet. Vid rörelseförvärv där överförd ersättning, eventuellt vid innehav utan bestämmande inflytande och vid stegvisa förvärv, överstiger det verkliga värdet av förvärvade tillgångar och övertagna skulder som redovisas separat, redovisas skillnaden som goodwill. När skillnaden är negativ, så kallat förvärv till lågt pris, redovisas denna direkt i årets resultat. Vid förvärv som sker i steg fastställs goodwillen den dag då bestämmande inflytande uppkommer. Tidigare innehav värderas till verkligt värde och värdeförändringen redovisas i årets resultat. Kvarvarande innehav värderas till verkligt värde och värdeförändringen redovisas i årets resultat när avyttringar leder till att bestämmande inflytande upphör.

Villkorade köpeskillningar redovisas till verkligt värde vid förvärvstidpunkten. I de fall den villkorade köpeskillningen är klassificerad som eget kapitalinstrument, görs ingen omvärdering och reglering görs inom eget kapital. För övriga villkorade köpeskillningar omvärderas dessa vid varje rapporttidpunkt och förändringen redovisas i årets resultat. Dotterföretags finansiella rapporter inkluderas i koncernredovisningen från och med förvärvstidpunkten till det datum då det bestämmande inflytandet upphör. I de fall dotterföretagets redovisningsprinciper inte överensstämmer med koncernens redovisningsprinciper har justeringar gjorts till koncernens redovisningsprinciper. Det finns två alternativ att redovisa innehav utan bestämmande inflytande. Dessa två alternativ är att antingen redovisa innehav utan bestämmande inflytandes andel av proportionella nettotillgångar alternativt att innehav utan bestämmande inflytande redovisas till verkligt värde, vilket innebär att innehav utan bestämmande inflytande har andel i goodwill. Förluster hänförliga till innehav utan bestämmande inflytande fördelas även i de fall innehav utan bestämmande inflytande kommer att vara negativt.

2.6.2 Konsolideringsprinciper intresseföretag

Intresseföretag är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande, över den driftsmässiga och finansiella styrningen, vanligtvis genom andelsinnehav på mellan 20 och 50 procent av röstetalet. Från och med den tidpunkt som det betydande inflytandet erhålls redovisas andelar i intresseföretag enligt kapitalandelsmetoden i koncernredovisningen. Kapitalandelsmetoden innebär att det i koncernen redovisade värdet på aktierna i intresseföretagen motsvaras av koncernens andel i intresseföretagens egna kapital samt koncernmässig goodwill och andra eventuella kvarvarande värden på koncernmässiga över- och undervärden. I koncernens resultaträkning redovisas som "Andel i intresseföretags resultat" koncernens andel i intresseföretagens nettoresultat efter skatt och innehav utan bestämmande inflytande justerat för eventuella avskrivningar, nedskrivningar eller upplösningar av förvärvade över- respektive undervärden. Transaktionsutgifter, med undantag av transaktionsutgifter som är hänförliga till emission av eget kapitalinstrument eller skuldinstrument, som uppkommer inkluderas i anskaffningsvärdet. När koncernens andel av redovisade förluster i intresseföretaget överstiger det redovisade värdet på andelarna i koncernen reduceras andelarnas värde till noll. Avräkning för förluster sker även mot långfristiga finansiella mellanhavanden utan säkerhet, vilka till sin ekonomiska innebörd utgör del av ägarföretagets nettoinvestering i intresseföretaget. Fortsatta förluster redovisas inte såvida inte koncernen har lämnat garantier för att täcka förluster uppkomna i intresseföretaget. Kapitalandelsmetoden tillämpas fram till den tidpunkt när det betydande inflytandet upphör.

2.6.3 Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och orealiserade vinster eller förluster som uppkommer från koncerninterna transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen. Orealiserade vinster som uppkommer från transaktioner med intresseföretag elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i företaget. Orealiserade förluster elimineras på samma sätt som orealiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns något nedskrivningsbehov.

2.7 Utländsk valuta

2.7.1 Transaktioner i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Vid värdering av tillgångar och skulder i utländsk valuta används balansdagens stängningskurser.

Valutakursförändringar redovisas i resultaträkningen netto på raden Kapitalavkastning, intäkter respektive Kapitalavkastning, kostnader. Icke-monetära tillgångar och skulder

som redovisas till historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till verkliga värden omräknas till den funktionella valutan till den kurs som råder vid tidpunkten för värdering till verkligt värde.

2.7.2 Utländska verksamheters finansiella rapporter

Tillgångar och skulder i utlandsverksamheter, inklusive andra koncernmässiga över- och undervärden, omräknas från utlandsverksamhetens funktionella valuta till koncernens rapporteringsvaluta, svenska kronor, till den valutakurs som råder på balansdagen. Intäkter och kostnader i en utlandsverksamhet omräknas till svenska kronor till en genomsnittskurs som utgör en approximation av de valutakurser som förelegat vid respektive transaktions-tidpunkt. Omräkningsdifferenser som uppstår vid valutaomräkning av utlandsverksamheter redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i eget kapital i en omräkningsreserv.

2.8 Försäkringsavtal

Folksam Sak har genomfört en klassificering av alla avtal utifrån den försäkringsrisk de innehåller och därmed den ekonomiska påverkan som en försäkringshändelse har för företaget. För att räknas som ett försäkringsavtal ska den ekonomiska påverkan vara betydande. Företaget har bedömt att den ekonomiska påverkan är betydande om försäkringsrisken motsvarar minst fem procents påslag på eller reduktion av aktuellt försäkringsvärde före försäkringshändelse. Även för pensionsförsäkringsavtal med försäkringsrisk mindre än fem procent som tecknas utan personlig rådgivare bedöms den ekonomiska påverkan vara betydande. Är ekonomisk påverkan försumbar räknas avtalet som ett investeringsavtal. Samtliga avtal har klassificerats som försäkringsavtal.

3 Principer för poster i resultaträkningen

3.1 Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas den totala bruttopremien för direkt försäkring och mottagen återförsäkring som inbetalats eller kan tillgodoföras företaget för försäkringsavtal där försäkringsperioden påbörjats före räkenskapsårets utgång. Som premieinkomst redovisas också premier för försäkringsperioder som påbörjas först efter räkenskapsårets utgång, om de enligt avtal förfaller till betalning under räkenskapsåret. Med bruttopremie menas den avtalsbestämda premien för hela försäkringsperioden efter avdrag för sedvanliga kundrabatter. Premieintäkten motsvarar den del av premieinkomsten som är intjänad. Ej intjänad premie avsätts till Avsättning för ej intjänade premier. Förnyelsepremier som inte är bekräftade av försäkringstagaren samt premier för nytecknade försäkringsavtal räknas in med de belopp som de beräknas inflyta med. Annulationer reducerar premie-

inkomsten så snart beloppet är känt. Tilläggspremier räknas in med de belopp som de beräknas inflyta med. Premië-inkomst redovisas exklusive skatter och andra offentliga avgifter som belastar försäkringspremien.

3.1.1 Avgiven återförsäkring

Som premie för avgiven återförsäkring redovisas belopp som betalats ut under räkenskapsåret eller belopp som tagits upp som en skuld till försäkringsföretag som mottagit återförsäkring enligt ingångna återförsäkringsavtal, inklusive portföljpremier. Premierna periodiseras så att kostnaden fördelas till den period som försäkringsskyddet avser. Avdrag görs för belopp som gottskrivits på grund av portfölj-återdragning eller en förändring av återförsäkrarens andel av proportionella återförsäkringsavtal.

3.2 Kapitalavkastning

Kapitalavkastningen består av posterna Kapitalavkastning, intäkter, Kapitalavkastning, kostnader, Orealiserade vinster på placeringstillgångar samt Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Kapitalavkastning på övriga koncernföretag samt kapitalavkastning avseende skadeförsäkringsrörelsen redovisas i den icke-tekniska redovisningen. Kapitalavkastning på övriga placeringstillgångar redovisas i den icke-tekniska redovisningen.

3.2.1 Kapitalavkastning, intäkter

Kapitalavkastning, intäkter består av hyresintäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter, valutakursvinster (netto), återförda nedskrivningar och realisationsvinster (netto) per tillgångsslag.

3.2.2 Kapitalavkastning, kostnader

Kapitalavkastning, kostnader består av driftskostnader för byggnader och mark, kapitalförvaltningskostnader, räntekostnader, valutakursförluster (netto) av- och nedskrivningar samt realisationsförluster (netto) per tillgångsslag.

3.2.3 Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar

Orealiserat resultat består av årets förändring av skillnaden mellan anskaffningsvärde och verkligt värde. Orealiserade vinster och förluster redovisas netto per tillgångsslag.

3.2.4 Realiserade och orealiserade värdeförändringar

För placeringstillgångar värderade till anskaffningsvärde utgör realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde. För placeringstillgångar som värderas till verkligt värde är realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet

det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga placeringstillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Vid försäljning av placeringstillgångar redovisas tidigare orealiserade värdeförändringar som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Årets värdeförändringar, såväl realiserade som orealiserade redovisas över resultaträkningen i den period de uppstår.

3.3 Utbetalda försäkringsersättningar

Som utbetalda försäkringsersättningar redovisas utbetalningar som försäkringstagare under räkenskapsåret på grund av försäkringsavtal eller inträffade försäkringsskador, oberoende av när skadan inträffat.

3.4 Driftskostnader

Med driftskostnader avses verksamhetsrelaterade kostnader, exempelvis kostnader för anställd eller inhyrd personal, lokaler, IT-kostnader, planenliga avskrivningar på materiella, immateriella tillgångar och materiella tillgångar nyttjanderätt leasing. Driftskostnaderna delas in i följande funktioner; anskaffning, administration, skadereglering, kapitalförvaltning och fastighetsförvaltning. Anskaffnings- och administrationskostnader redovisas i posten Driftskostnader. Skaderegleringskostnader redovisas i posten Utbetalda försäkringsersättningar. Kapitalförvaltnings- och fastighetsförvaltningskostnader redovisas i posten Kapitalavkastning, kostnader. Kostnaderna redovisas i resultaträkningen när de uppstår.

3.5 Leasing

När ett avtal ingås görs bedömning om avtalet är, eller innehåller, ett leasingavtal. Ett avtal är, eller innehåller, ett leasingavtal om avtalet överlåter rätten att under en viss period bestämma över användningen av en identifierad tillgång i utbyte mot ersättning.

3.5.1 Leasingavtal där koncernen är leasegivare

När koncernen är leasegivare fastställer den vid varje leasingavtals inledningsdatum huruvida leasingavtalet ska klassificeras som ett finansiellt eller operationellt leasingavtal. Vid fastställande av klassificering görs en övergripande bedömning av om leasingavtalet i allt väsentligt överför de ekonomiska riskerna och förmåner som är förknippade med ägandet av den underliggande tillgången. Om så är fallet är leasingavtalet ett finansiellt leasingavtal, i annat fall är det ett operationellt leasingavtal. Som en del av denna bedömning tar koncernen hänsyn till ett flertal indikatorer. Exempel på sådana indikatorer är om leasingperioden utgör en större del av tillgångens ekonomiska livslängd eller om äganderätten till den underliggande tillgången överförs till leasetagaren när leasingavtalet löpt ut.

Koncernen redovisar leasingavgifter från operationella leasingavtal som intäkt linjärt över leasingperioden som del av posten Kapitalavkastning, intäkter/Byggnader och mark. I egenskap av leasegivare av förvaltningsfastigheter redovisar koncernen leasingintäkter som omfattar bashyra, variabla avgifter som beror på index och hyrestillägg, t.ex. underhåll, el, vatten m.m.

3.5.2 Leasingavtal där koncernen är leasetagare

För leasingavtal som har en leasingperiod på tolv månader eller mindre eller med en underliggande tillgång av lågt värde, understigande 50 000 kronor, redovisas inte någon nyttjanderättstillgång och leaseingskuld. Leasingavgifter för dessa leasingavtal redovisas som kostnad linjärt över leasingperioden. En väsentlighetsbedömning har gjorts och utöver de två möjligheterna till undantag enligt standarden redovisas endast rörelsefastigheter som leasingavtal.

Koncernen redovisar en nyttjanderättstillgång och en leaseingskuld vid leasingavtalets inledningsdatum. Nyttjanderättstillgången värderas initialt till anskaffningsvärde, vilket består av leaseingskuldens initiala värde med tillägg för leasingavgifter som betalats vid eller före inledningsdatumet plus eventuella initiala direkta utgifter.

Nyttjanderättstillgången skrivs av linjärt från inledningsdatumet till det tidigare av slutet av tillgångens nyttjandeperiod och leasingperiodens slut, vilket i normalfallet för koncernen är leasingperiodens slut. Leaseingskulden värderas initialt till nuvärdet av återstående leasing-avgifter under den bedömda leasingperioden. Leasingperioden utgörs av den ej uppsägbara perioden med tillägg för ytterligare perioder i avtalet om det vid inledningsdatumet bedöms som rimligt säkert att dessa kommer att nyttjas. Leasingavgifterna diskonteras med koncernens marginella upplåningsränta, vilken utöver koncernens/företagets kreditrisk återspeglar respektive avtals leasingperiod, valuta och kvalitet på underliggande tillgång som tänkt säkerhet. Leaseingskulden för rörelsefastigheter omfattar nuvärdet av följande avgifter under bedömd leasingperiod: fasta avgifter, inklusive till sin substans fasta avgifter och variabla leasingavgifter kopplade till index, initialt värderade med hjälp av det index som gällde vid inledningsdatumet.

I egenskap av leasetagare av rörelsefastigheter har val gjorts att inte skilja på icke-leasingkomponenter från leasingkomponenter. I leaseingskulden för rörelsefastigheter inkluderas bashyra och variabla avgifter som beror på index, variabla avgifter som inte beror på index såsom t.ex. underhåll, el, vatten m.m. inkluderas inte i leaseingskulden men ingår vid upplysning av periodens leasingkostnader. Skuldens värde ökas med räntekostnaden för respektive

period och reduceras med leasingbetalningarna. Räntekostnaden beräknas som skuldens värde gånger diskonteringsräntan. Leaseingskulden för koncernens rörelsefastigheter med hyra som indexuppräknas beräknas på den hyra som gäller vid respektive rapportperiods slut. Vid denna tidpunkt justeras skulden med motsvarande justering av nyttjanderättstillgångens redovisade värde. På motsvarande sätt justeras skuldens och tillgångens värde i samband med att en ny bedömning sker utav leasingperioden. Detta sker i samband med att sista uppsägningsdatumet inom tidigare bedömd leasingperiod för lokalhyresavtal har passerats alternativt då betydelsefulla händelser inträffar eller omständigheterna på ett betydande sätt förändras på ett sätt som är inom koncernens kontroll och påverkar den gällande bedömningen av leasingperioden.

3.5.3 Principer tillämpade till och med 31 december 2018

Koncernen klassificerade under perioder före 2019, såväl i egenskap av leasetagare som leasegivare, leasingavtal som operationella, baserat på att avtalet i allt väsentligt inte överförde de risker och fördelar som var förknippade med ägandet av tillgången. Som leasetagare redovisades kostnader avseende operationella leasingavtal i årets resultat linjärt över leasingperioden. Förmåner erhållna i samband med tecknandet av ett avtal redovisades i årets resultat som en minskning av leasingavgifterna linjärt över leasingavtalets löptid. Variabla avgifter kostnadsfördes i de perioder de uppkom. De redovisningsprinciper som har tillämpats under jämförelseperioden på avtal där koncernen är leasegivare skiljer sig inte från IFRS 16.

3.6 Skatter

3.6.1 Inkomstskatt

Med inkomstskatter avses aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i årets resultat utom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital.

3.6.1.1 Aktuell skatt

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

3.5.1.2 Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Temporära skillnader beaktas inte för skillnader som uppkommit vid första redovisningen av goodwill och inte heller vid första redovisningen av tillgångar och skulder som inte är rörelseförvärv som vid tidpunkten för transaktionen inte påverkar vare sig redovisat eller skattepliktigt resultat.

Vidare beaktas inte heller temporära skillnader hänförliga till andelar i dotter- och intresseföretag som inte förväntas bli återförda inom överskådlig framtid. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur underliggande tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade.

Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas. I juridisk person redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

4 Principer för poster i balansräkningen

4.1 Immateriella tillgångar

4.1.1 Goodwill

Goodwill representerar skillnaden mellan anskaffningsvärdet för rörelseförvärvet och det verkliga värdet av förvärvade tillgångar, övertagna skulder samt eventualförpliktelser. Goodwill värderas till anskaffningsvärde minus eventuella ackumulerade nedskrivningar i koncernredovisningen. Goodwill med obestämbar nyttjandeperiod skrivs inte av. Dessa tillgångar testas istället för nedskrivningsbehov både årligen och när det finns en indikation. Testen av nedskrivningsbehovet görs enligt IAS 36 Nedskrivningar. Goodwill som uppkommit vid förvärv av intresseföretag inkluderas i det redovisade värdet för andelar i intresseföretag.

4.1.2 Andra immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar är identifierbara icquemonetära tillgångar utan fysisk form. För att redovisa en immateriell tillgång ska kontroll över tillgången kunna påvisas, vilket innebär att man har förmågan att säkerställa att framtida ekonomiska fördelar från den kommer företaget till del. De immateriella tillgångar som är upptagna i Folksam Sak består av separat förvärvade och internt upparbetade immateriella tillgångar som bedöms ha ett ekonomiskt värde under kommande år. De internt upparbetade immateriella tillgångarna som avser egenutvecklade programvaror redovisas endast om samtliga följande kriterier uppfylls: att det finns en identifierbar tillgång, att det är troligt att den tillgång som upparbetas kommer att generera framtida ekonomiska fördelar, att företaget har kontroll över tillgången och att tillgångens anskaffningsvärde kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Tillgångarna redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerad avskrivning och ackumulerade nedskrivningar. Avskrivningstiden bedöms utifrån förväntad nyttjandeperiod. Avskrivningsbara

immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning. Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över den immateriella tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Nyttjandeperioderna omprövas årligen. Värdet på tillgångarna ska vid varje bokslutstillfälle prövas för att se om det finns nedskrivningsbehov, se avsnitt 4.4.1. Det belopp som aktiveras avseende internt upparbetade utvecklingsutgifter ska föras om från fritt eget kapital till fond för utvecklingsutgifter i bundet eget kapital. Fonden ska minskas i takt med att de aktiverade utvecklingsutgifterna skriva av eller ned, alternativt avyttras. Fonden får inte användas till förlusttäckning.

4.2 Fastigheter

Fastigheter delas upp i förvaltningsfastigheter och rörelsefastigheter.

4.2.1 Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter redovisas i enlighet med IAS 40 Förvaltningsfastigheter, då syftet med innehavet är att generera hyresintäkter och/eller värdestegring. Förvaltningsfastigheter redovisas till verkligt värde i balansräkningen med värdeförändringar över resultaträkningen. Det verkliga värdet baseras halvårsvis på värderingar utförda av oberoende värderingsmän. Vid kvartalsbokslutens första respektive tredje kvartal värderas fastigheterna internt. Det verkliga värdet fastställs genom en kombination av huvudsakligen en marknadsanpassad kassaflödeskalkyl samt avkastningsmetoden. Avkastningsmetoden är baserad på nuvärdet av beräknade framtida kassaflöden samt nuvärdet av ett beräknat restvärde för respektive fastighet. Såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar redovisas i resultaträkningen. Hyresintäkter redovisas under Kapitalförvaltning, intäkter och fastighetskostnaderna under Kapitalförvaltning, kostnader. Värdeförändringarna redovisas netto under Orealiserade vinster eller förluster på placeringstillgångar.

4.2.2 Rörelsefastigheter

Rörelsefastigheterna redovisas i enlighet med IAS 16, Materiella anläggningstillgångar, då syftet är att stadigvarande använda fastigheten i den egna verksamheten. För rörelsefastigheter utgörs anskaffningsvärdet av det redovisade värdet vid tidpunkten för bytet från att redovisa fastigheten som förvaltningsfastighet till att redovisa fastigheten som rörelsefastighet. Rörelsefastigheter redovisas enligt anskaffningsmetoden vilket innebär anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella ackumulerade nedskrivningar. Tillkommande utgifter läggs till det redovisade värdet i det fall investeringen anses värdehöjande. Rörelsefastigheterna delas in i komponenter och avskrivningsmetoden återspeglar när fastigheternas framtida fördelar förväntas bli förbrukade. Komponenten mark har bedömts ha obegränsad nyttjandetid

varför avskrivning inte görs. Utgifter avseende löpande underhåll och reparationer kostnadsförs i den period de uppkommer i posten Driftskostnader. Rörelsefastigheter redovisas i koncernredovisningen under Materiella anläggningstillgångar till skillnad från moderföretaget som redovisar dessa under Byggnader och mark. Upplysningar om fastigheternas komponenter och avskrivningstider hänvisas till noten för Materiella anläggningstillgångar.

4.3 Finansiella tillgångar och skulder

Ett finansiellt instrument är varje form av avtal som ger upphov till en finansiell tillgång i ett företag och en finansiell skuld i ett annat företag. Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan kundfordringar, aktier och andra egetkapitalinstrument, lånefordringar och räntebärande värdepapper, övriga finansiella placeringstillgångar samt derivat. Bland skulder återfinns leverantörsskulder, utgivna skuldinstrument, låneskulder samt derivat. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde består av derivatinstrument, finansiella tillgångar klassificerade som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen, samt finansiella skulder i fondförsäkringar.

4.3.1 Tillägg till IFRS 4 Försäkringskontrakt – tillfälligt undantag från IFRS 9 Finansiella instrument

Företaget använder möjligheten att samordna tillämpning av IFRS 17 Insurance contracts och IFRS 9 Finansiella instrument till och med utgången av år 2020, vilket kan komma att förlängas till utgången av år 2021. Företaget bedriver i huvudsak försäkringsverksamhet vilket innebär att företaget får tillämpa undantaget från IFRS 9. Som grund för uttalande att företagets verksamhet huvudsakligen är relaterat till försäkring har följande bedömning gjorts 31 december 2015: att andel försäkringsskulder som avser försäkringsavtal och som omfattas av standarden IFRS 4, är signifikant jämfört med totala skulder och, att den procentuella andelen av redovisat värde, hänförligt till försäkring, är större än 90 procent. Inga förändringar av företagets huvudsakliga verksamhet har skett under efterföljande perioder. Avseende år 2018 till 2020, preliminärt 2021, lämnas upplysningar i årsredovisningen som avser att efterlikna de grupperingar av finansiella tillgångar som görs i enlighet med IFRS 9, dock ändras inte redovisade värden utan endast värden för upplysningsändamål, se not 2 Upplysningar om risker i avsnitt kreditkvalitet samt not 28 Finansiella tillgångar och skulder - Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument.

4.3.2 Klassificering, värdering och redovisning

Finansiella instrument som inte är derivat redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader. Med

anskaffningsvärde avses upplupet anskaffningsvärde, det vill säga det med hjälp av den effektiva anskaffningsräntan diskonterade nuvärdet av de framtida betalningarna. Det gäller för samtliga finansiella instrument förutom de som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, vilka redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningen utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet värderas efter första redovisningstillfället såsom beskrivs nedan. Derivatinstrument redovisas både initialt och löpande till verkligt värde. Värdeökningar respektive värdeminskningar samt i förekommande fall betald och upplupen ränta på derivat redovisas som nettoresultat av finansiella transaktioner.

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då företaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången. En finansiell tillgång tas bort från rapport över finansiell ställning när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller företaget förlorar kontrollen över den. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från rapport över finansiell ställning när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld. En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i rapport över finansiell ställning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

4.3.3 Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper: finansiella tillgångar som innehas för handel och andra finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori (enligt den så kallade Fair Value Option). Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdet förändringar redovisade i resultaträkningen. I den första undergruppen ingår derivat med positivt verkligt värde. I undergruppen finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori ingår följande placeringstillgångar: aktier och andelar, obligationer och andra räntebärande värdepapper, placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk. Folksam Sak har som princip att hänföra samtliga placeringstillgångar som är finansiella instrument till kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen därför att företaget löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden.

4.3.3.1 Lån och andra fordringar

Lån och andra fordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och

som inte är noterade på en aktiv marknad. Till denna kategori hänförs lån med säkerhet i fast egendom, övriga lån, lån lämnade till koncern- och intresseföretag, övriga fordringar inklusive likvida medel samt upplupna ränterintäkter. Dessa tillgångar värderas till nominellt belopp plus upplupen ränta. Kund- och lånefordran redovisas till det belopp som beräknas inflyta, det vill säga efter avdrag för osäkra fordringar.

4.3.4 Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper, finansiella skulder som innehas för handel och finansiella skulder som vid första redovisningstillfället identifierats som tillhörig till denna kategori. I den förstnämnda delkategorin ingår derivat med negativt verkligt värde. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen.

4.3.4.1 Andra finansiella skulder

Upplåning samt övriga finansiella skulder, till exempel leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

4.3.5 Nedskrivning av finansiella instrument

Vid varje rapporttillfälle utvärderar Folksam Sak om det finns objektiva belägg som tyder på att en finansiell tillgång eller grupp av tillgångar är i behov av nedskrivning till följd av att en eller flera händelser (förlusthändelser) inträffat efter det att tillgången redovisats för första gången och att dessa förlusthändelser har en inverkan på de uppskattade framtida kassaflödena från tillgången eller gruppen med tillgångar. Om det finns objektiva bevis som tyder på att ett nedskrivningsbehov kan finnas så betraktas dessa tillgångar som osäkra. Objektiva bevis utgörs av observerbara förhållanden som inträffat och som har en negativ inverkan på möjligheten att återvinna anskaffningsvärdet. Objektiva belägg för att en eller flera händelser inträffat som påverkar uppskattade framtida kassaflöden är exempelvis följande: betydande finansiella svårigheter hos emittenten eller gäldenären, att långgivaren beviljat låntagaren en eftergift som en följd av dennes finansiella svårigheter och som annars inte hade övervägts, ett avtalsbrott, såsom uteblivna eller försenade betalningar av räntor eller kapitalbelopp, att det är sannolikt att låntagaren kommer att gå i konkurs eller genomgå annan finansiell rekonstruktion samt negativ värdeutveckling på pantsatta tillgångar.

Det redovisade värdet efter nedskrivningar på tillgångar tillhörande kategorin lånefordringar och kundfordringar vilka redovisas till upplupet anskaffningsvärde beräknas som nuvärdet av framtida kassaflöden diskonterade med den effektiva ränta som gällde då tillgången redovisades första gången. Tillgångar med en kort löptid diskonteras inte. En nedskrivning belastar resultaträkningen. En nedskrivning

återförs om det både finns bevis på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av det nedskrivna beloppet. Nedskrivningar av tillgångar inom kategorin lånefordringar och kundfordringar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde återförs om en senare ökning av återvinningsvärdet objektivt kan hänföras till en händelse som inträffat efter det att nedskrivningen gjordes.

4.4 Materiella anläggningstillgångar och Nyttjanderätter leasing materiella tillgångar

Materiella anläggningstillgångar är fysiska tillgångar som innehas för produktion eller distribution av varor eller tjänster, för uthyrning till andra, eller för administrativa ändamål. Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Materiella tillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Tillgångens avskrivningsbara belopp ska fördelas på ett systematiskt sätt över tillgångens nyttjandeperiod. Leasade tillgångar skrivs av över beräknad nyttjandeperiod eller, om den är kortare, över den avtalade leasingtiden. Tillgångens restvärde och nyttjandeperiod ska omprövas minst en gång per år. Koncernens rörelsefastigheter redovisas under denna post i enlighet med IAS 16 Materiella anläggningstillgångar, se avsnitt 4.2.2.

4.4.1 Nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar och immateriella tillgångar

De redovisade värdena för tillgångarna prövas vid varje balansdag. Om indikation på nedskrivningsbehov finns, beräknas tillgångens återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången. En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets (grupp av enheters) redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. En nedskrivning reverseras om det både finns indikation på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet. En reversering görs endast i den utsträckning som tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning där så är aktuellt, om ingen nedskrivning gjorts. En nedskrivning belastar resultaträkningen.

4.5 Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar består av Ej intjänade premier och kvardröjande risker, Oreglerade skador samt Återbäring och rabatter (tilldelad återbäring). Förändring av försäkringstekniska avsättningar för försäkringsavtal redovisas över resultaträkningen under respektive rubrik. Se även not 35, Ej intjänade premier och kvardröjande risker, not 36, Oreglerade skador samt not 37, Återbäring och rabatter.

4.5.1 Ej intjänade premier och kvardröjande risker

Avsättning för ej intjänade premier utgör värdet av företagets samlade ansvarighet för löpande försäkringar. Beräkningarna av avsättningarna har gjorts enligt vedertagen metodik innebärande att man beaktar hur stor del av premien för varje enskild försäkring som hänför sig till tiden efter redovisningsperioden. I grenar där premienivån har bedömts som otillräcklig ska den enligt ovan beräknade avsättningen för ej intjänade premier för vid redovisningsperiodens slut gällande försäkringar förstärkas med en avsättning för kvardröjande risker avseende perioden fram till nästa förfalldag

4.5.2 Oreglerade skador

Avsättning för kända men oreglerade skador har gjorts till sitt kända belopp med tillägg för beräknade återstående utbetalningskostnader samt beräknade återstående skaderegleringskostnader. Avsättning för okända skador avseende såväl utbetalningskostnader som skaderegleringskostnader har skett med hänsyn till erfarenhet av för varje tidpunkt inträffade men i efterhand rapporterade försäkringsfall. De metoder som används för person- och egendomsförsäkring är chain-ladder och Bornhuetter-Ferguson. Bägge metoder är vedertagna aktuariella metoder som är väl kontrollerade och accepterade. Chain-ladder ger bäst resultat för försäkringsgrenar med ett stabilt utbetalningsflöde, det vill säga att de kommande årens utbetalningar antas ske i samma takt som föregående års utbetalningar. För försäkringsgrenar där den historiska utvecklingen inte är tillräcklig eller instabil används Bornhuetter-Ferguson metoden. Den använder en kombination av chain-ladder och en uppskattad totalkostnad, till exempel baserad på marknadsdata eller riskpremieutveckling. Bornhuetter-Ferguson används framförallt för nyare skadeår och för försäkringsgrenar med betydande inslag av personskador. Oavsett metod finns dock ett naturligt inslag av osäkerhet beroende på ändrade förutsättningar inom och utom företaget över tiden, samt rent slumpmässiga svängningar.

För försäkringsgrenar där skadorna tar lång tid att slutreglera görs explicita antaganden om den framtida inflationsnivån för den aktuella grenen. För skador kopplade till prisbasbeloppets utveckling antas en skadeinflation på

2 procent och för skador kopplade till löneinflationen antas en skadeinflation på 3 procent. Utöver avsättningen för kommande skadeutbetalningar görs även avsättning för återstående skaderegleringskostnader. Denna avsättning baseras på erfarenheter från tidigare års skaderegleringskostnader och en uppskattning av den totalt utestående mängden skador som återstår att reglera. För skadelivräntor och sjukräntor beräknas avsättningarna med livaktuariella metoder. Detta innebär att man för skadelivräntor gör antaganden om förväntad dödlighet, branschgemensamma antagande om förväntad dödlighet uppdelat på kön och ålder, kommande värdesäkring, styrs av lagen av ändring i skadeståndslivräntor, diskonteringsräntekurvor, driftkostnadsbelastning. För sjukförsäkring baseras beräkningen på antaganden om sannolikheten för insjuknande/tillfrisknande, diskonteringsräntekurvor, driftkostnadsbelastning. Diskonteringsräntan beräknas med utgångspunkt i marknadsräntor för ränteswappar, justerade för kreditrisk, och med antagande om en långsiktig terminsränta. Marknadsräntorna ges full vikt upp till 10 år, varefter vikten avtar linjärt upp till 20 års löptid. Därefter konvergerar diskonteringsräntan mot den långsiktiga terminsräntan. Den långsiktiga terminsräntan uppgår till 4,2 procent.

4.5.3 Återbäring och rabatter

Avsättning för tilldelad återbäring består av återbäring som tilldelats försäkringstagarna men vid bokslutstillfället ännu ej fördelats till betalning.

4.5.4 Förlustprövning

Folksam Saks tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper för försäkringstekniska avsättningar innebär automatiskt en prövning av att avsättningarna är tillräckliga med avseende på förväntade framtida kassaflöden.

4.5.5 Avgiven återförsäkring

Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar motsvarar återförsäkrarens ansvar för försäkringstekniska avsättningar enligt ingångna avtal. Företaget bedömer nedskrivningsbehovet för tillgångarna avseende återförsäkringsavtal vid varje bokslutstillfälle. Om återvinningsvärdet är lägre än redovisat värde på tillgången så skrivs tillgången ned till återvinningsvärdet och nedskrivningen kostnadsförs i resultaträkningen.

4.6 Andra avsättningar

En avsättning är en skuld som är oviss vad gäller förfallotidpunkt och/eller belopp. En avsättning redovisas i balansräkningen när det uppstår en förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med skulden. En förpliktelse kan vara formell och informell. En avsättning redovisas enligt IAS 37. Om dessa villkor inte är uppfyllda redovisas ingen avsättning i balansräkningen, istället uppstår en eventalförpliktelse om kriterierna är uppfyllda för en eventalförpliktelse. Avsättningar omprövas vid varje bokslutstillfälle.

4.6.1 Pensioner och liknande förpliktelser

Pensionsförpliktelserna i Folksam Sak omfattar avgiftsbestämda och förmånsbestämda pensionsplaner reglerade genom kollektivavtal samt individuella pensionsutfästelser. De förmånsbestämda pensionsplanerna är tryggade genom avsättningar till Konsumentkooperationens pensionsstiftelse eller genom försäkring.

4.6.1.1 Avgiftsbestämda pensionsplaner

Som avgiftsbestämda pensionsplaner klassificeras de planer där Folksam Saks förpliktelse är begränsad till de avgifter företaget åtagit sig att betala. I sådant fall beror storleken på den anställdes pension på de avgifter som företaget betalar till planen eller till ett försäkringsföretag och den kapitalavkastning som avgifterna ger. Följaktligen är det den anställda som bär den aktuariella risken (att ersättningen blir lägre än förväntat) och investeringsrisken (att de investerade tillgångarna kommer att vara otillräckliga för att ge de förväntade ersättningarna). Företagets förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i resultaträkningen i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt företaget under en period.

4.6.1.2 Förmånsbestämda pensionsplaner

Koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättning som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder; denna ersättning diskonteras till ett nuvärde. Diskonteringsräntan är räntan på balansdagen på en svensk bostadsobligation med en löptid som motsvarar koncernens pensionsförpliktelser. Beräkningen utförs av en kvalificerad aktuarie med användande av den så kallade Projected Unit Credit Method. Vidare beräknas det verkliga värdet av eventuella förvaltningstillgångar per rapportdagen.

Koncernens nettoförpliktelse utgörs av nuvärdet av förpliktelsen, minus verkligt värde på förvaltnings-tillgångarna justerat för eventuella tillgångsbegränsningar. Räntekostnaden/intäkten netto på den förmånsbestämda förpliktelsen/tillgången redovisas i resultaträkningen. Räntenettet är baserat på den ränta som uppkommer vid diskontering av nettoförpliktelsen, det vill säga ränta på förpliktelsen, förvaltningstillgångar och ränta på effekt av eventuella tillgångsbegränsningar.

Omvärderingseffekter utgörs av aktuariella vinster och förluster, skillnad mellan faktisk avkastning på förvaltningstillgångar och den summa som inkluderas i räntenettet och eventuella ändringar av effekter tillgångsbegränsningar (exklusive ränta som inkluderas i räntenettet). Omvärderingseffekterna redovisas i övrigt totalresultat. När beräkningen leder till en tillgång för koncernen begränsas det redovisade värdet på tillgången till det lägsta av överskottet i planen och tillgångsbegränsningen beräknad med hjälp av diskonteringsräntan. Tillgångsbegränsningen utgörs av nuvärdet av de framtida ekonomiska fördelarna i form av minskade framtida avgifter eller kontant återbetalning. Ändringar eller reduceringar av en förmånsbestämd plan redovisas vid den tidigaste av följande tidpunkter; I, när ändringen i planen eller reduceringen inträffar eller II, när företaget redovisar relaterade omstruktureringskostnader och ersättningar vid uppsägning. Ändringarna/reduceringarna redovisas direkt i årets resultat.

Den särskilda löneskatten utgör en del av de aktuariella antagandena och redovisas därför som en del av nettoförpliktelsen/-tillgången. Den del av särskild löneskatt som är beräknad utifrån tryggandelagen i juridisk person redovisas av förenklingskäl som upplupen kostnad istället för som del av nettoförpliktelsen/-tillgången. Avkastnings-skatt redovisas löpande i resultatet för den period skatten avser och ingår därmed inte i skuldberäkningen. Vid fonderade planer belastar skatten avkastningen på förvaltningstillgångar och redovisas i övrigt totalresultat. Vid ofonderade eller delvis ofonderade planer, belastar skatten årets resultat.

4.7 Eventualförpliktelser

Under eventualförpliktelser redovisas förpliktelser som härrör från inträffade händelser som inte uppfyller krav på att redovisas som skuld eller avsättning. Detta då det inte är troligt att en kostnad kommer att uppstå och/eller att förpliktelsen inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

4.8 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är upprättad enligt indirekt metod, vilket innebär att den utgår från resultat före skatt justerat för icke likvidpåverkande poster samt förändringar i balansräkningen som har haft kassaflödespåverkan. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- och utbetalningar.

Företaget redovisar kassaflöde från löpande verksamhet, investeringsverksamhet och finansieringsverksamhet, med de anpassningar som krävs för försäkringsverksamhet. Den löpande verksamheten består av flöden från den huvudsakliga verksamheten, exempelvis premieinbetalningar, utbetalda försäkringsersättningar, resultat från kapitalförvaltning, driftskostnader. Investeringsverksamheten består av flöden från exempelvis immateriella och materiella tillgångar. Finansieringsverksamheten består av flöden från exempelvis amortering av leasingskulden, utdelningar. Med likvida medel avses banktillgodohavanden, vilket är samma post som kassa och bank/likvida medel i balansräkningen.

5 Moderföretagets redovisningsprinciper

Moderföretagets årsredovisning är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag, FFFS 2015:12 och dess ändringsföreskrifter samt Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2, redovisning för juridisk person. Moderföretaget tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och Finansinspektionens föreskrifter. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

5.1 Skillnader mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper

Skillnaderna mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper framgår nedan. De nedan angivna redovisningsprinciperna för moderföretaget har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderföretagets finansiella rapporter, där inte annat anges.

5.1.1 Byggnader och mark

I moderföretaget redovisas såväl förvaltnings- som rörelsefastigheter till verkligt värde i balansräkningen med värdeförändringar redovisade över resultaträkningen. Samtliga fastigheter redovisas under posten Byggnader och mark i moderföretagets balansräkning.

5.1.2 Dotterföretag och intresseföretag

Aktier i dotter- och intresseföretag redovisas i moderföretaget till anskaffningsvärden efter avdrag för erforderliga nedskrivningar. Aktieägartillskott som lämnas som kapitaltillskott bokförs som en höjning av andelsvärdet i balansräkningen. För att fastställa huruvida det föreligger nedskrivningsbehov av placeringar i koncern- och intresseföretag tillämpas IAS 36, Nedskrivningar. För att beräkna konsolideringskapitalet görs en värdering till verkligt värde av koncern- och intresseföretag dels genom en embedded value-metod, dels genom en substansvärdemetod, beroende på karaktären på innehavet. I samband med förvärv eller andra strukturella förändringar görs en djupare analys av företagets värde som även tar hänsyn till kassaflöde, framtida vinster, varumärke och värdering av kundstocken.

5.1.3 Förmånsbestämda pensionsplaner

I moderföretaget tillämpas andra principer för redovisning av förmånsbestämda pensionsplaner än de som anges i IAS 19. Moderföretaget följer Tryggandelagens bestämmelser och Finansinspektionens föreskrifter, FFFS 2015:12 med tillhörande ändringsföreskrifter, eftersom detta är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. De mest

väsentligaste skillnaderna jämfört med reglerna i IAS 19 är hur diskonteringsräntan fastställs, att beräkningen av den förmånsbestämda förpliktelsen sker utifrån nuvarande lönenivå utan antagande om framtida löneökningar, och att alla aktuariella vinster och förluster redovisas i resultaträkningen då de uppstår.

5.1.4 Skatter

I moderföretaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

5.1.5 Koncernbidrag

Erhållna koncernbidrag från dotterföretag redovisas i resultaträkningen som Kapitalavkastning intäkter/Erhållna koncernbidrag. Lämnade koncernbidrag till dotterföretag redovisas i balansräkningen som en ökning av värdet på aktier i dotterföretag. Skattekonsekvenser som kan uppstå i samband med koncernbidrag redovisas med utgångspunkt från den underliggande transaktionen, det innebär att skatt hänförlig till erhållna koncernbidrag redovisas i resultaträkningen. Skatt hänförligt till lämnade koncernbidrag redovisas i eget kapital.

5.1.6 Leasingavtal

Samtliga leasingavtal har klassificerats som operationella och redovisar enligt reglerna för operationell leasing. Kostnaderna avseende operationella leasingavtal redovisas i årets resultat linjärt över leasingperioden, det innebär att till skillnad mot redovisning i koncernen redovisas inte nyttjanderätter och leasingkulder i balansräkningen.

Not 2. Upplysningar om risker

Denna not beskriver Folksam Saks riskhantering och lämnar kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker, finansiella risker och verksamhetsrisker.

Företagets riskhanteringssystem

Folksam Saks riskhanteringssystem syftar till att skapa struktur och stöd för verksamheten i arbetet med att hantera risker. Riskhanteringssystemet omfattar strategier, processer, rutiner och metoder för hur risker ska identifieras, värderas/mätas, hanteras, övervakas, följas upp och rapporteras samt hur uppgifter och ansvar för detta är fördelat.

Riskhanteringssystemet är formaliserat genom styrande regelverk i form av policyer, riktlinjer och instruktioner.

Folksam Sak bedrivs enligt ömsesidiga principer vilket innebär att företagets risker ytterst bärs av försäkringstagar-kollektivet. Eftersom syftet med risktagandet är att skapa värde för kunderna är risk en central komponent i Folksam Saks affärsmodeller. Risktagandet i företaget ska ske medvetet och kunna ställas i relation till företagets solvens- och kapital situation.

Riskfilosofi i sammandrag

Riskfilosofin anger Folksam Saks övergripande inställning till risk och risktagande. Företagets riskfilosofi är att risk ska tas medvetet och att risktagandet ska styras som en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Företaget ska ta risker som förväntas addera sådant värde till kundnyttan att det motiverar tillskottet till det totala risktagandet. Risker som inte bedöms addera värde ska begränsas i den utsträckning som är ekonomiskt försvarbart. Företaget ska enbart ta risk inom områden där det finns ett stort kunnande och kapacitet att hantera risk.

Risktagandet styrs genom den formaliserade struktur som ges av företagets riskhanteringssystem. För att riskhanteringssystemet ska fungera och skapa nytta i den dagliga verksamheten arbetar Folksam Sak kontinuerligt med att följa upp och stärka företagets riskkultur. Riskkulturen är resultatet av medarbetarnas värderingar, attityder och beteenden samt förståelse för riskernas natur och företagets principer för riskhantering.

Riskaptitramverket

Företagets riskaptitramverk, som beslutas årligen av styrelsen, är ett stöd för verksamheten vid styrning av företagets riskexponering. Riskaptitramverket består av komponenterna riskaptit, risktolerans, risk- och kapitalmätt, eskaleringsrutiner och möjliga åtgärder. Riskaptitramverket binder samman företagets processer för mål- och strategiformulering, riskhantering och verksamhetsstyrning. Resultatet av företagets strategi- och affärsplaneringsprocess, samt företagets egen risk- och solvensbedömning,

ska stämmas av med gällande riskaptitramverk och utgör även underlag för riskaptitramverkets utformning.

Den kvalitativa riskaptiten uttrycks genom användandet av en skala från "söka" till "undvika". Risker som söks är risker som förväntas bidra positivt till företagets måluppfyllnad och där osäkerheten avseende möjligheten till måluppfyllnad är acceptabel och hanterbar. Risker som undviks är risker som företaget inte är villigt att exponera sig för då de positiva konsekvenserna inte förväntas överväga de negativa eller osäkerheten är större än vad företaget är villigt eller kapabelt att hantera. Risktoleransen uttrycker vilken nivå på dessa risker som styrelsen är villig att ta. Risktoleransen anges i form av en gräns med tillhörande eskaleringsrutiner och möjliga åtgärder som, i händelse av att toleransgränsen överträds, kan genomföras i syfte att återföra riskexponeringen inom risktoleransen.

Riskbaserad verksamhetsstyrning

Folksam Saks riskhanteringssystem baseras på principen om riskbaserad verksamhetsstyrning. Detta innebär att förändringar i företagets riskexponering, som kan uppstå till följd av beslut på olika nivåer, styrs genom att riskerna på ett strukturerat och transparent sätt identifieras, analyseras och hanteras. Detta görs samordnat med övriga analyser som genomförs i verksamheten. Särskilt väsentliga områden som omfattas av riskbaserad verksamhetsstyrning är företagets strategi- och affärsplanering, förvaltning av kapital, erbjudande- och produkthantering samt hantering av andra väsentliga verksamhetsförändringar.

Den samlade effekten som Folksam Saks övergripande strategier och affärsplaner har på riskexponering och kapitalbehov analyseras och stäms av mot riskaptiten genom en egen risk- och solvensbedömning. Styrelsen ges information om huruvida de långsiktiga mål och strategier samt affärsplaner och aktiviteter som föreslås, är förenliga med företagets riskaptit och kapitalbehov både på kort och lång sikt. Styrelsen beslutar årligen den egna risk- och solvensbedömningen.

Riskhanteringsprocessen

Företagets riskhanteringsprocess är integrerad i verksamhetsprocesserna och består av de olika steg som beskrivs ovan.

Risker på både kort och lång sikt identifieras med hjälp av olika metoder beroende på kategorier av risk. Syftet med riskidentifieringen är att öka insikten om vilka händelser som kan uppstå och deras konsekvenser. Identifierade risker, inklusive deras orsaker och konsekvenser, dokumenteras och kategoriseras. Därefter sker en bedömning av riskernas sannolikhet och konsekvens. Värdering av konsekvenser görs avseende kundpåverkan, påverkan på varumärke och ekonomisk påverkan. För risker som bedöms samverka eller enskilt ha stor påverkan på flera områden inom verksamheten tillämpas scenarioanalyser.

Företagets riskaptit är vägledande för beslut om hantering och risktagandet begränsas av företagets risktolerans. Metod för hantering av enskilda risker eller kategorier av risker beror på riskens art, omfattning och komplexitet. Beslut tas om riskerna ska accepteras, reduceras/ökas eller elimineras. Verksamheten genomför beslutade åtgärder samt följer upp att åtgärderna får avsedd effekt. Riskfunktionen övervakar och stödjer första ansvarslinjen och följer upp och utvärderar riskhanterande åtgärder. De risker som identifieras rapporteras kontinuerligt vidare i organisationen till berörda parter, inklusive riskfunktionen. Rapporterings- och eskaleringsrutiner är anpassade efter organisationsstrukturen och vad som är mest lämpligt för respektive riskkategori.

Enheten för kapitalförvaltning och hållbarhet rapporterar kontinuerligt till vd och styrelse i enlighet med krav på innehåll och periodicitet som ställs i placeringspolicyn och placeringsriktlinjerna. Rapporteringens syfte är att utgöra underlag för bedömningar av och beslut om placeringsverksamheten. CFO rapporterar, minst fyra gånger per år, företagets ekonomiska ställning till vd och styrelse.

Minst två gånger per år sammanställer riskfunktionen en riskrapport där en samlad bild av riskläget återges till vd och styrelse. Riskrapporten innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ information samt information om företagets risker samt övergripande status på riskhanterande åtgärder. Därutöver rapporterar riskfunktionen omgående till vd och/eller styrelse om det finns allvarliga brister avseende

riskhantering eller om händelser inträffat som kan leda till en materiell förändring av företagets riskexponering.

Risk- och kontrollorganisation

Styrelsen i Folksam Sak har det yttersta ansvaret för att verksamheten bedrivs med god riskhantering. Ansvaret för riskhantering inom företaget följer i övrigt principen om de tre ansvarslinjerna.

Första ansvarslinjen

Den första ansvarslinjen utgörs av verksamheten där riskerna tas, vilket även innebär ansvar för att riskerna hanteras. Inom första ansvarslinjen är affärsområdeschefer och chefer för centrala enheter ansvariga för att identifiera, analysera/värdera, hantera och dokumentera risker inom sina ansvarsområden. Detta innefattar även eventuell utlagd verksamhet. I chefsansvaret ingår att säkerställa god intern kontroll genom att se till att de processer och rutiner som används möjliggör ett medvetet risktagande. Detta sker genom implementerade effektiva kontroller och övervakning av processer. Chefer på alla nivåer ansvarar för att den verksamhet de leder bedrivs enligt fastställda principer för riskhantering. Alla medarbetare i företaget har, inom ramen för sina arbetsuppgifter, eget ansvar för att identifiera, hantera och rapportera risker. Medarbetarna ska även rapportera incidenter såväl som väsentliga brister, limitöverträdelser och andra avvikelser till närmaste chef och/eller till funktionerna i andra ansvarslinjen i enlighet med vid var tid gällande rutiner. Första ansvarslinjen ska ge andra och tredje ansvarslinjen tillgång till den information dessa behöver för att kunna genomföra kontroller och analyser av företagets riskexponering.

Andra ansvarslinjen

Den andra ansvarslinjen utgörs av aktuarie-, riskhanterings- och compliancefunktionerna. Dessa funktioner är underställda vd och stödjer vd och styrelse i deras arbete med att fullgöra sitt ansvar för riskhantering, intern kontroll och regelbunden levnad i företaget. Inom andra ansvarslinjen har riskfunktionen ansvar för att utveckla och förvalta riskhanteringssystemet i enlighet med de krav och principer som anges i företagsstyrningspolicyn och övriga styrande regelverk för riskhantering. Riskfunktionen ska stödja, övervaka och vid behov utmana första ansvarslinjens identifiering, analys, värdering och hantering av risker. När det gäller försäkringsrisker ansvarar aktuariefunktionen för

motsvarande aktiviteter. Riskfunktionen och aktuarietfunktionen ska även tillhandahålla metod- och dokumentationsstöd och stödja första ansvarslinjen vid tillämpningen av dessa. Ansvar, uppgifter och rapporteringsrutiner för andra ansvarslinjens funktioner fastställs i styrande regelverk.

Tredje ansvarslinjen

Den tredje ansvarslinjen utgörs av internrevisionen som arbetar på styrelsens uppdrag. Internrevisionen granskar och utvärderar riskhanteringssystemet, samt första och andra ansvarslinjens arbete med intern styrning och kontroll inklusive riskhantering. Ansvar och uppgifter för internrevisionen fastställs av styrelsen i styrande regelverk.

Styrelsens ansvar

Styrelsen är ytterst ansvarig för riskhanteringen. Ansvaret innebär bland annat att säkerställa att riskhanteringssystemet är ändamålsenligt och proportionerligt i förhållande till verksamhetens komplexitet och riskexponering. Styrelsen ansvarar även för uppföljning av att företagets riskhanteringssystem fungerar i enlighet med styrelsens avsikter. Styrelsen beslutar om företagets riskkaptit och risktolerans och säkerställer att riskkaptiten och principerna för riskhantering ligger i linje med företagets långsiktiga mål, strategier och affärsplaner. Styrelsen ska även säkerställa att den får tillgång till information om och har förståelse för de materiella riskerna som företaget är eller kan bli exponerat för. Slutligen ska styrelsen säkerställa att information från riskhanteringssystemet beaktas vid styrelsebeslut och dokumenteras.

Styrelsen för Folksam Sak har utsett ett risk- och kapitalutskott. Utskottet har bland annat till uppgift att utvärdera riskhanteringssystemet och företagets väsentliga risker.

Vd:s ansvar

Vd ska leda företaget i enlighet med de regelverk styrelsen fastställt. Vd ska därutöver fastställa de styrande regelverk som behövs för att tydliggöra ansvar och genomförande av riskhantering. För att säkerställa ett aktivt informationsutbyte mellan ansvarslinjerna och öka kvalitén i beslutsunderlag och rapportering till vd och styrelse har vd inrättat kommittéer där risk- och kapitalfrågor bereds och diskuteras. Första och andra ansvarslinjen är representerade i dessa kommittéer.

Väsentliga risker i Folksam Sak

Folksam Sak definierar risk som osäkerhet om framtida händelser och deras effekter på företagets möjligheter att nå sina mål. Händelser kopplade till försäkringsavtalen eller finansiella händelser som kan påverka företagets möjligheter att nå sina mål kallas försäkringsrisker respektive finansiella

risker. Risker kan även uppstå till följd av omvärldshändelser, internt beslutsfattande eller icke ändamålsenliga interna processer, system och bemanning. Dessa risker ryms inom kategorin verksamhetsrisker. I kommande avsnitt beskrivs Folksam Saks försäkringsrisker, finansiella risker samt verksamhetsrisker.

Försäkringsrisker

Målet med försäkringsverksamheten är att med god kontroll av försäkringsriskerna kunna erbjuda en väldiversifierad produktportfölj som svarar mot kundernas behov. Folksam Sak har därför ett brett utbud av försäkringsprodukter som riktar sig till stora delar av Sveriges befolkning. Genom sitt produkterbjudande exponeras Folksam Sak mot ett antal försäkringsrisker. Dessa risker uppstår med anledning av osäkerhet i skadefrekvens, skadebelopp, kostnadsutveckling och avveckling av inträffade skador. Risker förekommer i samband med prissättning av produkter, tecknande av försäkring och vid beräkning av försäkringstekniska avsättningar. Därutöver finns även koncentrationsrisker och katastrofrisker.

De generella styrningsverktygen för hantering av försäkringsrisker är de försäkringstekniska riktlinjerna och det försäkringstekniska beräkningsunderlaget. De försäkringstekniska riktlinjerna innehåller principer för hur premier bestäms och hur försäkringstekniska avsättningar beräknas. Riktlinjerna är också styrande för uppföljningen av gjorda antaganden. De försäkringstekniska riktlinjerna föreslås av aktuarietfunktionen och beslutas av styrelsen. I det försäkringstekniska beräkningsunderlaget, vilket föreslås av chefsaktuarie och beslutas av vd, anges vilka metoder och antaganden som ska gälla för att riktlinjerna ska uppfyllas.

Hantering av försäkringsrisker

Hantering och värdering av risker i försäkringsverksamheten är grundläggande för alla försäkringsföretag. Korrekt prissättning av riskerna tryggar Folksam Saks långsiktiga lönsamhet. I tillägg måste avsättningarna vara tillräckliga. Risker liksom principer och verktyg för riskhantering kan skilja sig åt mellan olika typer av försäkringskontrakt. Löpande rapportering av bland annat riskkänslighet, solvenskvot och konsolidering till styrelsen utgör en del av företagets interna uppföljning och riskhantering. Förväntad utveckling av solvenskvot prognostiseras regelbundet, både i ett normalscenario och i ett stressat scenario, och ingår i rapporteringen till styrelsen.

Frekvensrisk och ersättningsrisk

Inom skadeförsäkring bestäms i huvudsak den totala kostnaden för en försäkringsprodukt av antalet inträffade skador och storleken på dessa. Riskerna hänförliga till osäkerheten i antalet skador har Folksam Sak valt att benämna frekvensrisk. Riskerna med anledning av

osäkerheten i skadebelopp benämns ersättningsrisk. I skadeförsäkringsrörelse hanteras dessa risker med olika metoder för redan inträffade skador och sådana som ännu inte skett. Osäkerheten i avsättningarna för inträffade skador är kopplad till ersättningsnivå, förväntad avvecklingstid och eftersläpning i skaderapporteringen (inträffade men ännu ej rapporterade skador). När det gäller osäkerheten i avsättningen för icke inträffade skador är denna kopplad till såväl skadefrekvens som skadebelopp. En utförligare beskrivning av riskerna följer nedan.

Frekvensrisk

Frekvensrisken är mest signifikant för icke inträffade skador då skadefrekvens är en väsentlig faktor i premieberäkningen. En underskattning av skadefrekvens kan leda till att den beräknade premien inte kommer att motsvara de faktiska skadekostnaderna förknippade med försäkringen. För skador som redan inträffat men ännu inte kommit till företagets kännedom är denna risk kopplad till eftersläpningen i skaderapporteringen och kan leda till otillräcklig nivå på avsättningen för oreglerade skador.

Ersättningsrisk

Antaganden om skadebelopp för icke inträffade skador är, i likhet med antalet skador, en väsentlig faktor vid premieberäkningen. En underskattning av skadebelopp kan leda till att den beräknade premien och övriga intäkter i försäkringen inte kommer att motsvara de faktiska skade- och driftskostnaderna förknippade med försäkringen. När det gäller inträffade skador, rapporterade såväl som icke rapporterade, är ersättningsrisken främst kopplad till osäkerheten i avvecklingstid respektive ersättningsnivå.

Icke inträffade skador

Det finns olika metoder som syftar till att reducera frekvens- och ersättningsrisken för icke inträffade skador. För Folksam Sak, som har en stor exponering mot konsumentförsäkring, är det viktigt att löpande se över prissättningen av försäkringskontrakten. Underlag till analysen hämtas från databaser som innehåller information om historisk exponering och skaderesultat. Denna information analyseras regelbundet med hjälp av olika typer av statistiska metoder. Vid behov görs förändringar i prissättningen vilka sedan träder i kraft vid avtalsförnyelsen. Utöver prissättningen ser Folksam Sak även löpande över försäkringsvillkor och teckningsregler i syfte att diversifiera riskurvalet och få täckning för de kostnader som är förknippade med försäkringsavtalet. I samband med detta anges också limiter och andra begränsningar för att säkerställa att riskurvalet är anpassat efter den övergripande affärsplan och riktlinjer som styrelsen fastställt.

Frekvens- och ersättningsrisken för icke inträffade skador är generellt högre inom personförsäkring än exempelvis

egendomsförsäkring. Anledningen till detta är att personskador generellt sett tar längre tid att reglera och att det därmed är svårare att fånga upp nya trender. Den långa handläggningstiden innebär också att eventuella lagförändringar kan få större effekter. I stort sett samtliga försäkringskontrakt löper över ett år med en inbyggd rättighet för försäkringsgivaren att avböja förlängning, eller att ändra villkor och förutsättningar vid förlängning. Frekvens- och ersättningsrisk, tillsammans med katastrof- och koncentrationsrisk, hanteras genom löpande översyn av prissättning, villkor, riskurvals- och teckningsregler i syfte att främja en stabil och förutsägbar kostnadsutveckling. Därtill är det viktigt att ha ett adekvat återförsäkringsprogram. Inför varje verksamhetsår tas det fram ett förslag för ett till verksamhetens karaktär och omfattning anpassat återförsäkringsprogram. Programmet fastställs sedan av styrelsen. Syftet med återförsäkringsprogrammet är att ge skydd mot större skador och därigenom undanröja kraftiga svängningar i försäkringsresultatet mellan åren, samt att täcka överskjutande risknivåer i de eventuella fall där företagets exponering kan överskrida fastställda gränser.

Folksam Sak har för 2019 valt att återförsäkra sin verksamhet genom i första hand icke-proportionella återförsäkringslösningar med självbehåll anpassade till förutsättningarna i respektive försäkringsklass. Denna typ av återförsäkring minskar riskexponeringen för Folksam Sak. Återförsäkringsprogrammet omfattar samtliga försäkringsföretag inom Folksam Sak-gruppen.

Inträffade skador

Risken för att de försäkringstekniska avsättningarna inte är tillräckliga för reglering av inträffade skador, hanteras främst genom utvecklade aktuariella metoder och en noggrann kontinuerlig uppföljning av anmälda skador och utbetalningsmönster. Avsättningarna kontrolleras och utvärderas löpande i det ordinarie boksluts- och prognosarbetet. Eventuellt över- eller underskott redovisas i sin helhet som ett avvecklingsresultat i resultaträkningen.

Olika typer av skador hanteras på skilda sätt och ändrade lagar, regler, rutiner eller överenskommelser kan innebära att den framtida skadeutvecklingen skiljer sig från den historiska. Ansvars- och personskador är relativt få till antalet men tar lång tid att reglera vilket gör att de är svåra att skatta skadekostnaden för. Bedömningen försvåras även av exempelvis olikheter i inflationstakt och dödlighet över tiden. Egendomsskador är däremot betydligt fler till antalet och regleras väsentligt snabbare, vilket gör skattningarna av skadekostnaden säkrare. Större skadehändelser, exempelvis stormar, kan dock försvåra skattningen. Det handlar ofta om unika händelser där den historiska informationen och kunskapen inte alltid är tillämplig fullt ut.

Koncentrationsrisk inom skadeförsäkring

Folksam Sak tecknar försäkringar i hela Sverige i samtliga stora försäkringsklasser. Försäkringsportföljen är tack vare det stora antalet kunder väldiversifierad, dock med en viss övervikt för gruppförsäkringar. Försäkringarna som är knutna till gruppförsäkringsavtalen är väl spridda både åldersmässigt och geografiskt, vilket innebär en begränsad koncentrationsrisk.

Katastrofrisk

Katastrofrisken avser olika typer av katastrofhändelser, såsom naturkatastrofer, epidemier och katastrofer orsakade av mänskliga aktiviteter. Denna risk hanteras främst genom ett ändamålsenligt återförsäkringsprogram sammansatt i enlighet med den av styrelsen beslutade riskaptiten. De stora försäkringsbestånden inom olycksfall och boende gör att risken vid katastrofer är stor, men ett återförsäkringsprogram med ett maximalt självbehåll om 50 miljoner kronor finns och ses över årligen.

Dödlighetsrisk

För Folksam Sak innebär dödlighetsrisken att de försäkrade lever längre än vad som antagits vid beräkningen av avsättningen för skadelivräntor. En överskattad dödlighet medför att de beräknade avsättningarna blir otillräckliga. Företaget följer regelbundet upp dödligheten i livräntebeståndet.

Mätning av försäkringsrisker

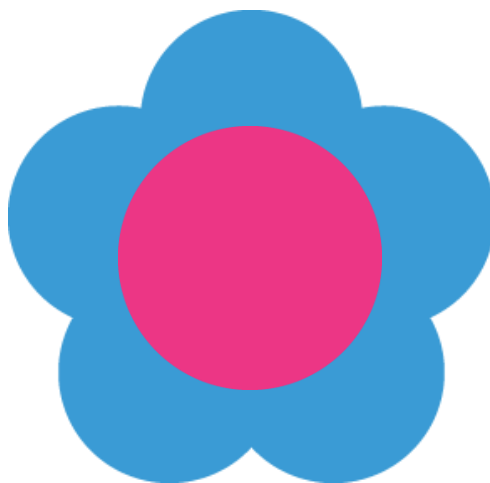
Försäkringsrisk mäts främst genom stresstester och känslighetsanalyser, samt tidigare nämnda analyser av

historiska skaderesultat, exponeringar och utbetalningsmönster. Kapitalkrav för försäkringsrisker under Solvens II ger även vägledning av företagets risksituation. Kapitalkraven analyseras närmare dels inom ramen för den årliga lämplighetsbedömningen av standardformeln under Solvens II och dels inom ramen för riskaptitramverket. Mätning av försäkringsrisker inom det sistnämnda sker genom ett internt kapitalkrav som är anpassat till företagets riskprofil.

Känslighet för risker hänförliga till försäkringsavtal – oreglerade skador

Skadeförsäkring

Avsättningarna för skadeförsäkring är känsliga för förändringar i de väsentliga antaganden som tidigare nämnts. Känsligheten för förändringar av några av dessa antaganden är svår att kvantifiera, exempelvis förändringar i regleringen av trafikförsäkringen. Känslighetsanalyser har gjorts genom att förändra centrala antaganden med rimligt sannolika förändringar. Effekterna har därefter mätts på brutto- och nettoavsättningar (exklusive skadelivräntor och avsättning för skaderegleringskostnader) samt resultat före skatt och bokslutsdispositioner. Effektmätningarna har gjorts antagande för antagande och med övriga antaganden konstanta. Någon hänsyn till eventuella korrelationer mellan antaganden har därmed inte tagits.

Känslighet för risker hänförliga till försäkringsavtal

Antagande	Koncernen			Moderföretaget		
	Förändring i antagande %	Avsättningar brutto	Resultat före skatt	Förändring i antagande %	Avsättningar brutto	Resultat före skatt
2019						
Avsättning för oreglerade skador (exkl. skadelivräntor)		18 309			17 379	
Genomsnittlig skadekostnad	+10%	20 080	-1 742	+10%	19 060	-1 652
Genomsnittligt antal skador	+10%	20 080	-1 742	+10%	19 060	-1 652
2018						
Avsättning för oreglerade skador (exkl. skadelivräntor)		17 807			16 941	
Genomsnittlig skadekostnad	+10%	19 527	-1 694	+10%	18 579	-1 611
Genomsnittligt antal skador	+10%	19 527	-1 694	+10%	18 579	-1 611

Skadelivräntor

Känslighetsanalyser har gjorts genom att förändra centrala antaganden. Effekterna har därefter mätts på brutto- och nettoavsättningar samt resultat före skatt och bokslutsdispositioner. Effektmätningarna har gjorts

antagande för antagande och med övriga antaganden konstanta. Någon hänsyn till eventuella korrelationer mellan antaganden har därmed inte tagits. Förändringar i tillämpade antaganden är icke-linjära.

Skadelivräntor

Antagande	Koncernen			Moderföretaget		
	Förändring i antagande %	Avsättningar brutto	Resultat före skatt	Förändring i antagande %	Avsättningar brutto	Resultat före skatt
2019						
Försäkringstekniska avsättningar		4 864			4 864	
Ökad livslängd	20%	5 104	-240	20%	5 104	-240
Ökad inflation	+1%-enhet	4 912	-48	+1%-enhet	4 912	-48
2018						
Försäkringstekniska avsättningar		4 820			4 820	
Ökad livslängd	20%	5 043	-223	20%	5 043	-223
Ökad inflation	+1%-enhet	4 868	-48	+1%-enhet	4 868	-48

Faktiska skadeanspråk jämfört med tidigare gjorda uppskattningar

Nedanstående tabeller visar utvecklingen av den uppskattade brutto- och nettoskadekostnaden, samt avsättningen för oreglerade skador (exklusive avsättning för skaderegleringskostnader och skadelivräntor), för respektive skadeår. Skadekostnaden inkluderar både kostnaden för

rapporterade skador och inträffade men ännu ej rapporterade skador (IBNR) till försäkringsföretaget. Tabellerna visar också utbetalda försäkringsersättningar (exklusive skaderegleringskostnader) per skadeår.

Faktiska skadeanspråk, Mkr								
Koncernen	Alla tidigare år	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Totalt
Uppskattad slutlig skadekostnad i slutet av skadeåret (brutto)		8 367	8 628	9 313	9 617	9 886	10 469	
Ett år senare		8 443	8 578	9 475	9 584	9 920		
Två år senare		8 341	8 596	9 449	9 575			
Tre år senare		8 278	8 521	9 362				
Fyra år senare		8 233	8 470					
Fem år senare		8 194						
Uppskattad slutlig skadekostnad 2019-12-31		8 194	8 470	9 362	9 575	9 920	10 469	
Akkumulerade utbetalda försäkringsersättningar		7 464	7 582	8 162	7 845	7 761	5 940	
Avsättning för oreglerade skador ¹⁾	6 470	730	888	1 200	1 730	2 159	4 530	17 707
Akkumulerat över/underskott		172	158	-50	42	-34		
D:o i % av initial skadekostnad		2,1%	1,8%	-0,6%	0,4%	-0,3%		
Avstämning mot balansräkning								
Avsättning för oreglerade skador ¹⁾	6 470	730	888	1 200	1 730	2 159	4 530	17 707
Diskonteringseffekt		-	-	-	-	-	-	-
Avsättning för skaderegleringskostnader								601
Avsättning för skadelivräntor								4 864
Total avsättning för oreglerade skador i balansräkningen (brutto)		-	-	-	-	-	-	23 173
Uppskattad slutlig skadekostnad i slutet på skadeåret (netto)		8 223	8 594	9 266	9 563	9 832	10 324	
Ett år senare		8 194	8 540	9 416	9 508	9 854		
Två år senare		8 116	8 562	9 395	9 435			
Tre år senare		8 069	8 489	9 304				
Fyra år senare		8 026	8 438					
Fem år senare		7 986						
Uppskattad slutlig skadekostnad 2019-12-31		7 986	8 438	9 304	9 435	9 854	10 324	
Akkumulerade utbetalda försäkringsersättningar		7 261	7 555	8 110	7 788	7 721	5 896	
Avsättning för oreglerade skador ¹⁾	6 404	725	883	1 194	1 647	2 133	4 428	17 414
Akkumulerat över/underskott		237	156	-38	128	-22		
D:o i % av initial skadekostnad		2,9%	1,8%	-0,4%	1,3%	-0,2%		
Avstämning mot balansräkning								
Avsättning för oreglerade skador ¹⁾	6 404	725	883	1 194	1 647	2 133	4 428	17 414
Diskonteringseffekt		-	-	-	-	-	-	-
Avsättning för skaderegleringskostnader								601
Avsättning för skadelivräntor								4 864
Total avsättning för oreglerade skador i balansräkningen (netto)		-	-	-	-	-	-	22 879

¹⁾ Exklusive avsättning för skaderegleringskostnader och skadelivräntor

Faktiska skadeanspråk, Mkr								
Moderföretaget	Alla tidigare år	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Totalt
Uppskattad slutlig skadekostnad i slutet av skadeåret (brutto)		7 750	8 007	8 643	8 954	9 157	9 716	
Ett år senare		7 839	7 948	8 804	8 917	9 179		
Två år senare		7 744	7 959	8 778	8 924			
Tre år senare		7 685	7 891	8 700				
Fyra år senare		7 644	7 846					
Fem år senare		7 610						
Uppskattad slutlig skadekostnad 2019-12-31		7 610	7 846	8 700	8 924	9 179	9 716	
Akkumulerade utbetalda försäkringsersättningar		6 925	7 009	7 569	7 289	7 175	5 546	
Avsättning för oreglerade skador ¹⁾	6 346	685	837	1 132	1 635	2 003	4 170	16 808
Akkumulerat över/underskott		140	161	-58	30	-22		
D:o i % av initial skadekostnad		1,8%	2,0%	-0,7%	0,3%	-0,2%		
Avstämning mot balansräkning								
Avsättning för oreglerade skador ¹⁾	6 346	685	837	1 132	1 635	2 003	4 170	16 808
Diskonteringseffekt		-	-	-	-	-	-	-
Avsättning för skaderegleringskostnader								571
Avsättning för skadelivräntor								4 864
Total avsättning för oreglerade skador i balansräkningen (brutto)		-	-	-	-	-	-	22 243
Uppskattad slutlig skadekostnad i slutet av skadeåret (netto)		7 612	7 973	8 596	8 899	9 104	9 572	
Ett år senare		7 600	7 910	8 745	8 841	9 113		
Två år senare		7 528	7 925	8 723	8 784			
Tre år senare		7 484	7 858	8 642				
Fyra år senare		7 445	7 814					
Fem år senare		7 410						
Uppskattad slutlig skadekostnad 2019-12-31		7 410	7 814	8 642	8 784	9 113	9 572	
Akkumulerade utbetalda försäkringsersättningar		6 730	6 982	7 517	7 233	7 136	5 502	
Avsättning för oreglerade skador ¹⁾	6 280	680	832	1 126	1 551	1 977	4 070	16 515
Akkumulerat över/underskott		202	159	-46	116	-9		
D:o i % av initial skadekostnad		2,7%	2,0%	-0,5%	1,3%	-0,1%		
Avstämning mot balansräkning								
Avsättning för oreglerade skador ¹⁾	6 280	680	832	1 126	1 551	1 977	4 070	16 515
Diskonteringseffekt		-	-	-	-	-	-	-
Avsättning för skaderegleringskostnader								571
Avsättning för skadelivräntor								4 864
Total avsättning för oreglerade skador i balansräkningen (netto)		-	-	-	-	-	-	21 950

¹⁾ Exklusive avsättning för skaderegleringskostnader och skadelivräntor

Rapportering av försäkringsrisk

Regelbunden rapportering till vd och styrelse sker genom risk- och aktuarierapport. I riskrapporten, som tas fram av riskfunktionen, ges en samlad bild av riskläget, inklusive försäkringsrisker. Riskrapporten innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ uppföljning av risker. Aktuarierapporten, som tas fram av aktuariefunktionen, fokuserar på försäkringstekniska avsättningar och därmed sammanhängande metoder och risker. Rapporten ger även en fördjupad bild av försäkringsrisker.

Vidare får styrelsen en samlad bedömning av företagets totala försäkringsrisker via så kallade statusrapporter. Extern rapportering sker i form av rapporter till Finansinspektionen, där bl.a. skadeutveckling för olika skadeår redovisas. En rapport med en egen risk- och solvensbedömning har tagits fram och rapporterats under 2019. Rapporten innehåller bl. a. ett antal möjliga framtida åtgärder för att minska försäkringsrisken.

Dokumentation av försäkringsrisk

Försäkringspolicyn beslutas av styrelsen och innehåller bland annat försäkringstekniska riktlinjer, övriga bestämmelser kring försäkringstekniska avsättningar, bestämmelser vid teckning av försäkring, reservsättning, fördelning av överskott, hantering av försäkringsrisker samt återförsäkring.

Kontroll av försäkringsrisk

Utfall av analyser dokumenteras dels vid översyn av prissättning och försäkringsvillkor för olika produkter, dels vid reservsättning i samband med bokslut och solvensrapportering. Även kontroller av försäkringstekniska avsättningar dokumenteras. Uppföljning av risker görs även i samband med att underlag tas fram för tillsynsrapportering.

Finansiella risker

Med finansiell risk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av finansiella händelser. Exempel på händelser kan vara marknadshändelser såsom aktiekursfall eller förändring av marknadsräntor men även andra finansiella händelser som förändrad kreditvärdighet eller fallissemang hos motparter.

Målet för förvaltningen av tillgångarna är att under gällande risk- och placeringsrestriktioner på bästa sätt bidra till en stabil och konkurrenskraftig premie. Valet av tillgångsportfölj görs med utgångspunkten att företaget ska tåla en mycket svag utveckling på de finansiella marknaderna. Ytterligare begränsningar vid valet av sammansättningen av tillgångsportföljer är att regulatoriska krav, som solvens, ska uppfyllas med marginal beslutad av styrelsen.

Styrelsen har det yttersta ansvaret för förvaltningen av företagets tillgångar och anger ramar och limiter för exponeringar samt riktlinjer för verksamheten. Vd ansvarar för att förvaltningen av företagets tillgångar sker inom de ramar och anvisningar som styrelsen angivit samt för översynen av placeringsriktlinjerna. Finanskommittén är vd:s forum för styrning och uppföljning av placeringsverksamheten.

Vid valet av placeringsinriktning beaktas tillgångarnas och skuldernas egenskaper såsom förväntad avkastning, risk och korrelation samt prognoser för försäkringsrörelsens utveckling. Därutöver gör företaget en miljö- och etikanalys av de företag där placeringar görs. Den placeringsinriktning som fastställs ger ramar för tillgångsförvaltningen. Inom dessa ramar och limiter ansvarar avdelningen för kapitalförvaltning och hållbarhet för den löpande förvaltningen och för spridningen mellan olika tillgångsslag såsom aktier, obligationer, valutor, fastigheter samt andra placeringar (såsom hedgefonder eller placeringar i syfte att uppnå en exponering mot råvaror och infrastruktur).

Placeringar sköts både internt och genom externt utlagda förvaltningsuppdrag. Löpande aktie- och ränteförvaltning samt värdepappersadministration har lagts ut till Swedbank Robur. Placeringar vars huvudsyfte är att matcha placeringsrisker i åtagandena eller justera portföljens risknivå hanteras internt inom enheten för kapitalförvaltning och hållbarhet. Detta gäller även alternativa placeringar och placeringar i fastigheter.

Hantering av finansiella risker

Enheten för kapitalförvaltning och hållbarhet ansvarar för att styra, följa upp och utvärdera hur de utlagda förvaltningsuppdragen sköts. Swedbank Robur ansvarar för daglig kontroll av gällande placeringsriktlinjer samt att resultatet av utförd kontroll rapporteras till riskfunktionen och enheten för kapitalförvaltning och hållbarhet. Riskfunktionen genomför självständig uppföljning av exponeringar på daglig basis av de limiter som fastställts av styrelsen i placeringsriktlinjerna. Rapportering sker regelbundet till vd och styrelse avseende utvecklingen av de finansiella riskerna och omgående av eventuella överträdelser av limiterna.

I placeringsriktlinjerna anges principerna för vilka instrument, emittenter och motparter som är tillåtna att använda i förvaltningen av placeringstillgångarna. Den totala tillgångsportföljen i Folksam Sak är sammansatt av fem delportföljer: aktier, räntor, fastigheter, alternativa placeringar och företagsstrategiska innehav. I huvudsak används derivat för att skräddarsy portföljens risknivå. Ett annat syfte med derivat är att matcha placeringsrisker i åtagandena, till exempel med ränteswappar för att förändra balansräkningens räntekänslighet.

Företagsstrategiska innehav är innehav som anses vara av särskilt strategiskt värde för företaget. Endast styrelsen får fatta beslut om placeringar av detta slag. Exempel på en sådan placering är aktier i koncernföretag samt innehavet av aktier i Swedbank. Inom enheten för kapitalförvaltning och hållbarhet finns Riskstyrningskommittén som sammanträder veckovis. Vid dessa möten diskuteras riskexponeringen i förvaltningsportföljerna och beslut fattas och protokollförs.

Marknadsrisker

Med marknadsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadspriser. Marknadsrisken är en betydande risk för Folksam Sak och delas i sin tur in i ränterisk, aktiekursrisk, fastighetsprisrisk, spreadrisk samt valutarisk. Dessa risker

mäts på flera sätt genom SCR- och ICR- beräkningar. I tabellerna nedan redovisas känslighetsanalyser för respektive risktyp. I känslighetsanalyserna tas hänsyn till effekten av eventuella derivatpositioner.

Känslighetsanalys av aktiekursrisk

Med aktiekursrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i aktiekurser. I tabellen nedan, känslighetsanalys aktiekursrisk, redovisas effekten på resultat före skatt och eget kapital av en nedgång med 10 procent i marknadsvärdet på samtliga aktieinnehav. För aktiederivat redovisas risken som värdeförändringen på derivatpositionen då den underliggande tillgången minskar i värde i samma utsträckning som övriga aktieinnehav.

Känslighetsanalys aktiekursrisk	Koncernen				Moderföretaget			
	2019		2018		2019		2018	
Mkr	Marknads- värde	Känslig- het	Marknads- värde	Känslig- het	Marknads- värde	Känslig- het	Marknads- värde	Känslig- het
Aktier	7 134	-713	6 623	-662	7 134	-713	6 623	-662
Investeringsfonder	402	-40	238	-24	347	-35	199	-20
Andra investeringar	29	-3	50	-5	29	-3	50	-5
Övriga lån	145	-15	71	-7	145	-15	71	-7
Kapitalandelsbevis	17	-2	4	-	17	-2	4	-
Aktierelaterade derivatinstrument	-	-16	-	-7	-	-16	-	-7
Nettopåverkan resultat före skatt		-789		-706		-783		-702
Nettopåverkan eget kapital		-620		-550		-615		-547

Känslighetsanalys av fastighetsprisrisk

Med fastighetsprisrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadsvärde på fastigheter. I tabellen nedan, känslighetsanalys fastighetsprisrisk, redovisas effekten på resultat före skatt och eget kapital vid en nedgång med tio procent i marknadsvärde på fastighetsinnehaven.

Värderingen av företagets tillgångar i tabellen nedan utgår från redovisningsmetoder enligt Solvens II-regelverket. Avvikelser från värderingsmetoderna enligt redovisningsstandard härrör främst från skillnader i värderingsgrunder för innehav i fastigheter för eget bruk.

Känslighetsanalys fastighetsprisrisk	Koncernen				Moderföretaget			
	2019		2018		2019		2018	
Mkr	Marknads- värde	Känslig- het	Marknads- värde	Känslig- het	Marknads- värde	Känslig- het	Marknads- värde	Känslig- het
Fastigheter för eget bruk	1 511	-151	898	-90	1 511	-151	1 464	-146
Fastigheter annat än för eget bruk	2 515	-252	2 372	-237	365	-36	354	-35
Fastighetsfonder	128	-13	160	-16	128	-13	160	-16
Nettopåverkan resultat före skatt		-415		-343		-200		-198
Nettopåverkan eget kapital		-326		-268		-157		-154

Känslighetsanalys av ränterisk

Med ränterisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadsräntor. Värderingen av företagets åtaganden är av stor betydelse för det finansiella resultatet och företagets stabilitet.

För Folksam Sak är det ofördelaktigt med stigande marknadsräntor eftersom avsättningsbehovet då ökar mer än vad värdet av räntebärande placeringar ökar. Denna räntekänslighet justeras löpande till önskad nivå genom

justering av utlagda räntemandat och genom handel med räntederivat.

I tabellen nedan, känslighetsanalys ränterisk, redovisas effekten på resultat före skatt och eget kapital vid ett ränteskifte med +/- 1 procentenheter. För Folksam Sak sker känslighetsanalys av ränterisk för åtaganden genom en parallellförskjutning av diskonteringsräntan med +/- 1 procentenheter. Diskonteringskurvan har ett golv vid noll.

Känslighetsanalys ränterisk	Koncernen				Moderföretaget			
	2019		2018		2019		2018	
Mkr	Marknads- värde	Känslig- het	Marknads- värde	Känslig- het	Marknads- värde	Känslig- het	Marknads- värde	Känslig- het
Ökning av marknadsräntan								
Värdeförändring räntebärande tillgångar	30 928	-1 189	31 415	-1 024	29 406	-1 144	29 889	-988
Minskning redovisat värde på försäkringstekniska avsättningar	4 864	427	-	-	4 864	427	-	-
Nettopåverkan resultat före skatt		-761		-1 024		-717		-988
Nettopåverkan eget kapital		-598		-799		-564		-770
Minskning av marknadsräntan								
Värdeförändring räntebärande tillgångar	31 073	1 104	31 415	976	29 406	1 072	29 889	946
Ökning redovisat värde på försäkringstekniska avsättningar	4 864	-118	-	-	4 864	-118	-	-
Nettopåverkan resultat före skatt		986		976		954		946
Nettopåverkan eget kapital		775		761		750		738

Nedanstående tabell illustrerar hur företaget är exponerat för ränterisk utifrån räntebärande tillgångar och skulders räntebindingstid.

Räntebindingstider för tillgångar och skulder						
Ränteexponering, Mkr						
Koncernen 2019	< 1 år	1–3 år	3–5 år	5–10 år	> 10 år	Totalt
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive upplupen ränta)	2 065	13 376	9 393	4 986	677	30 497
Övriga lån	145	-	445	-	-	590
Andra räntebärande finansiella instrument, netto	2 190	-	-	-	-	2 190
Summa tillgångar före ekonomisk säkring med derivat	4 400	13 376	9 839	4 986	677	33 278
Skadelivräntor	258	502	482	900	2 721	4 864
Övriga skulder	85	-	-	-	-	85
Summa skulder före ekonomisk säkring med derivat	343	502	482	900	2 721	4 949
Netto, tillgångar och skulder före ekonomisk säkring med derivat	4 057	12 874	9 356	4 086	-2 045	28 329
Nominellt värde räntederivat	485	-	-	-	-	485
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	4 542	12 874	9 356	4 086	-2 045	28 814
Koncernen 2018						
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive upplupen ränta)	4 493	10 779	11 117	3 810	668	30 867
Övriga lån	71	-	101	305	-	477
Andra räntebärande finansiella instrument, netto	3 660	-	-	-	-	3 660
Summa tillgångar före ekonomisk säkring med derivat	8 224	10 779	11 219	4 115	668	35 004
Skadelivräntor	258	506	490	905	2 660	4 820
Övriga skulder	25	-	-	-	-	25
Summa skulder före ekonomisk säkring med derivat	283	506	490	905	2 660	4 845
Netto, tillgångar och skulder före ekonomisk säkring med derivat	7 941	10 272	10 728	3 209	-1 992	30 159
Nominellt värde räntederivat	-2 123	-	-	-	-	-2 123
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	5 818	10 272	10 728	3 209	-1 992	28 036

Räntebindingstider för tillgångar och skulder						
Räntee exponering, Mkr						
Moderföretaget 2019	< 1 år	1–3 år	3–5 år	5–10 år	> 10 år	Totalt
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive upplupna ränta)	1 790	12 579	8 942	4 863	656	28 830
Övriga lån	290	-	445	-	-	735
Andra räntebärande finansiella instrument, netto	2 083	-	-	-	-	2 083
Summa tillgångar före ekonomisk säkring med derivat	4 163	12 579	9 387	4 863	656	31 648
Skadelivräntor	258	502	482	900	2 721	4 864
Övriga skulder	85	-	-	-	-	85
Summa skulder före ekonomisk säkring med derivat	343	502	482	900	2 721	4 949
Netto, tillgångar och skulder före ekonomisk säkring med derivat	3 820	12 077	8 905	3 963	-2 065	26 699
Nominellt värde räntederivat	534	-	-	-	-	534
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	4 355	12 077	8 905	3 963	-2 065	27 234
Moderföretaget 2018						
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive upplupna ränta)	4 030	10 282	10 678	3 699	653	29 341
Övriga lån	216	-	101	305	-	622
Andra räntebärande finansiella instrument, netto	3 495	-	-	-	-	3 495
Summa tillgångar före ekonomisk säkring med derivat	7 740	10 282	10 779	4 004	653	33 458
Skadelivräntor	258	506	490	905	2 660	4 820
Övriga skulder	25	-	-	-	-	25
Summa skulder före ekonomisk säkring med derivat	283	506	490	905	2 660	4 845
Netto, tillgångar och skulder före ekonomisk säkring med derivat	7 458	9 776	10 289	3 098	-2 007	28 613
Nominellt värde räntederivat	-1 990	-	-	-	-	-1 990
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	5 468	9 776	10 289	3 098	-2 007	26 624

Ränterisk kassaflöde

I tabellen nedan framgår hur en ökning eller sänkning av marknadsräntan på 0,5 procentenheter påverkar ränteintäkter respektive räntekostnader för tillgångar och skulder med räntebindingstider på upp till ett år.

Ränterisk kassaflöde, Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Ökning av marknadsräntan				
Ränteintäkter för obligationer och andra räntebärande värdepapper	-1	8	-2	7
Ränteintäkter för andra räntebärande finansiella instrument	11	21	10	17
Räntekostnader för övriga skulder	1	1	1	1
Summa	10	30	9	25
Minskning av marknadsräntan				
Ränteintäkter för obligationer och andra räntebärande värdepapper	1	-8	2	-7
Ränteintäkter för andra räntebärande finansiella instrument	-11	-21	-10	-17
Räntekostnader för övriga skulder	-1	-1	-1	-1
Summa	-10	-30	-9	-25

Duration

Den genomsnittliga durationen för försäkringstekniska avsättningar för hela beståndet i koncernen är 5,8 (5,8) år och i moderföretaget 5,9 (5,9) år per den 31 december 2019.

Under 2020 beräknas 4 917 (4 868) miljoner kronor i försäkringsersättning betalas ut från avsättningen för

oreglerade skador i koncernen och 4 584 (4 546) miljoner kronor i moderföretaget.

Vad avser försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring) framgår durationen per försäkringsgren av nedanstående tabell.

Mkr	Koncernen				Moderföretaget			
	2019		2018		2019		2018	
	Sammanlagda-avsättningar	Duration, år	Sammanlagda-avsättningar	Duration, år	Sammanlagda-avsättningar	Duration, år	Sammanlagda-avsättningar	Duration, år
Försäkringsgren								
Sjukvårdsförsäkring	228	2	212	2	228	2	212	2
Sjuk- och olycksfallsförsäkring	8 913	7	8 864	7	8 535	7	8 549	7
Motorfordon	2 624	1	2 662	1	2 495	1	2 535	1
Trafik	7 116	6	6 813	6	6 766	6	6 487	6
Sjöfart och transport	5	1	30	1	5	1	30	1
Hem och villa	4 217	1	4 247	1	3 647	1	3 676	1
Företag och Fastighet	486	1	402	1	480	1	396	1
Övrig Egendom	601	1	622	1	601	1	622	1
Ansvar	319	3	244	3	307	3	233	3
Assistans	25	1	41	1	25	1	41	1
Inkomst och avgångsbidrag	79	1	58	1	76	1	55	1
Skadelivräntor	4 864	13	4 820	12	4 864	13	4 820	12
Mottagen återförsäkring	99	3	48	1	99	3	48	1
Summa	29 575	6	29 063	6	28 126	6	27 702	6

Valutarisk

Med valutarisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i valutakurser. I de fall tillgångar eller skulder är exponerade mot andra valutor än svenska kronor uppstår valutarisk. Valutaexponering får endast förekomma mot de valutor mot vilka exponering kan uppstå genom placeringar i räntor, aktier, fastigheter, specialplaceringar och bolagsstrategiska placeringar eller där exponeringen har sitt ursprung i försäkringsåtagandena. Valutaexponeringen begränsas genom fastställda limiter och

styrts främst genom nyttjandet av valutaterminer och valutaswappar.

I tabellen nedan, känslighetsanalys valutarisk, redovisas effekten på resultat före skatt och eget kapital vid en förstärkning av 10 procent i den svenska kronan mot samtliga aktuella valutaexponeringar. Företagets valutaexponering före och efter säkring med derivat redovisas i nedanstående tabell.

Valutakursexponering, Mkr									
Koncernen 2019	USD	EUR	GBP	JPY	CAD	AUD	CHF	DKK	Övrigt
Placeringstillgångar									
Aktier och andelar	3 130	688	242	378	147	95	177	30	89
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	3 208	87	-	-	-	-	-	-	-
Övriga tillgångar	89	296	-	3	-	1	-	120	2
Summa tillgångar	6 427	1 071	242	380	147	96	177	150	91
Försäkringstekniska avsättningar	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Övriga skulder och avsättningar	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa skulder och avsättningar	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat									
	6 427	1 071	242	380	147	96	177	150	91
Nominellt värde valutaterminer	-2 816	-849	360	541	224	92	-6	-139	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	3 611	222	602	921	371	188	171	11	91
Koncernen 2018									
USD	EUR	GBP	JPY	CAD	AUD	CHF	DKK	Övrigt	
Placeringstillgångar									
Aktier och andelar	2 080	515	191	266	97	78	121	145	74
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 299	31	-	-	-	-	-	-	-
Övriga tillgångar	122	156	-	1	-	-	-	116	-
Summa tillgångar	4 501	702	191	267	97	78	122	261	74
Försäkringstekniska avsättningar	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Övriga skulder och avsättningar	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa skulder och avsättningar	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat									
	4 501	702	191	267	97	78	122	261	74
Nominellt värde valutaterminer	-1 797	-717	324	507	201	87	-6	-134	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	2 704	-15	515	774	298	165	116	127	74

Valutakursexponering, Mkr									
Moderföretaget 2019	USD	EUR	GBP	JPY	CAD	AUD	CHF	DKK	Övrigt
Placeringstillgångar									
Aktier och andelar	3 130	688	242	378	147	95	177	30	89
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	3 208	87	-	-	-	-	-	-	-
Övriga tillgångar	89	296	-	3	-	1	-	120	2
Summa tillgångar	6 427	1 071	242	380	147	96	177	150	91
Försäkringstekniska avsättningar	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Övriga skulder och avsättningar	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa skulder och avsättningar	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat									
Nominellt värde valutaterminer	-2 816	-849	360	541	224	92	-6	-139	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	3 611	222	602	921	371	188	171	11	91
Moderföretaget 2018	USD	EUR	GBP	JPY	CAD	AUD	CHF	DKK	Övrigt
Placeringstillgångar									
Aktier och andelar	2 080	515	191	266	97	78	121	145	74
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 299	31	-	-	-	-	-	-	-
Övriga tillgångar	122	156	-	1	-	-	-	116	-
Summa tillgångar	4 501	702	191	267	97	78	122	261	74
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat									
Nominellt värde valutaterminer	-1 797	-717	324	507	201	87	-6	-134	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	2 704	-15	515	774	298	165	116	127	74

Känslighetsanalys - valutarisk

Tabellen visar hur en ogynnsam förändring med 10 procent av företagets exponering i respektive valuta (efter ekonomisk säkring med derivat) påverkar resultat före skatt och eget kapital.

Känslighetsanalys valutarisk	Koncernen				Moderföretaget			
	2019		2018		2019		2018	
Mkr	Marknads- värde	Känslig- het	Marknads- värde	Känslig- het	Marknads- värde	Känslig- het	Marknads- värde	Känslig- het
USD	3 611	-361	2 704	-270	3 611	-361	2 704	-270
DKK	11	-1	127	-13	11	-1	127	-13
GBP	602	-60	515	-52	602	-60	515	-52
CHF	171	-17	116	-12	171	-17	116	-12
CAD	371	-37	298	-30	371	-37	298	-30
AUD	188	-19	165	-17	188	-19	165	-17
EUR	222	-22	-15	2	222	-22	-15	2
JPY	921	-92	774	-77	921	-92	774	-77
Övriga	91	-9	74	-7	91	-9	74	-7
Nettopåverkan resultat före skatt		-619		-476		-619		-476
Nettopåverkan eget kapital		-486		-371		-486		-371

Värderingen av företagets tillgångar i tabellen ovan tillämpar redovisningsmetoder enligt solvens II-regelverket. Avvikelser från värderingsmetoderna enligt redovisningsstandard härrör främst från skillnader i värderingsgrunder för innehav i dotter- och intresseföretag.

Känslighetsanalys av spreadrisk

Med spreadrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar av inbördes differenser av räntor för värdepapper. Företaget har som policy att endast tillåta placeringar i värdepapper med hög kreditvärdighet. Känslighet mot spreadrisk mäts utifrån rating och tillgångsklass men kan uppskattas till en ökning av spreaden med 10 baspunkter ovan den riskfria räntan. Beräkningen kompletteras med stresstest för kartläggning av hur en negativ utveckling av spreaden påverkar företagets resultat. Därutöver följs utvecklingen av relevanta spreadar upplöpande. Spreadrisken i Folksam Sak bedöms inte vara väsentlig. Därmed presenteras ingen känslighetsanalys.

Kreditrisk

Med kredit-, motparts- och emittentrisk avses risker för att motparter eller emittenter inte fullgör sina finansiella förpliktelser och att eventuella säkerheter inte täcker fordran. Företaget har som policy att i huvudsak endast tillåta

placeringar i värdepapper med hög kreditvärdighet och för en förteckning över godkända emittenter och motparter. Kredit- och motpartsriskerna i denna del av verksamheten bedöms vara små. Kreditrisk uppstår i placeringsverksamheten, men även inom återförsäkring.

Kreditrisk i derivat

För standardiserade derivat begränsas kreditrisken till medel på konto hos den så kallade clearingkontohållaren. För icke standardiserade derivat begränsas kreditrisken i enlighet med ISDA-avtal och CSA-avtal.

Mätning av kreditrisk

Den kreditriskexponering (efter avdrag för förlustreserver, kvittning och efter värde av säkerheter) som företaget har i olika klasser av finansiella tillgångar framgår av tabellen nedan (Maximal kreditexponering). Kredit- och motpartsriskerna bedöms vara små.

Maximal kreditrisexponering, Mkr	2019			2018		
	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto
Koncernen						
Tillgångsklass						
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till, intresseföretag	101	53	48	87	46	41
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	30 374	-	30 374	30 698	-	30 698
Lån med säkerhet i fast egendom	10	10	-	10	10	-
Övriga lån	474	-	474	376	-	376
Utlåning till kreditinstitut	250	-	250	185	-	185
Derivat ¹⁾	116	115	1	90	60	30
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	1	-	1	1	-	1
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar ²⁾	294	-	294	165	-	165
Fordringar ³⁾	5 403	1	5 402	5 397	-	5 397
Kassa och bank	2 332	-	2 332	3 802	-	3 802
Upplupna ränteintäkter	130	-	130	171	-	171
Övriga upplupna intäkter	7	-	7	-	-	-
Summa i balansräkningen	39 492	180	39 312	40 982	116	40 866
Åtaganden						
Kreditlöften	454	-	454	274	-	274
Summa utanför balansräkningen	454	-	454	274	-	274
Summa	39 946	180	39 767	41 256	116	41 140

Maximal kreditrisexponering, Mkr	2019			2018		
	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto
Moderföretaget						
Tillgångsklass						
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till koncernföretag	145	-	145	145	-	145
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till, intresseföretag	101	53	48	87	46	41
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	28 713	-	28 713	29 181	-	29 181
Lån med säkerhet i fast egendom	10	10	-	10	10	-
Övriga lån	474	-	474	376	-	376
Utlåning till kreditinstitut	249	-	249	185	-	185
Derivat ¹⁾	116	115	1	90	60	30
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	1	-	1	1	-	1
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar ²⁾	293	-	293	165	-	165
Fordringar ³⁾	4 912	-	4 912	4 905	-	4 905
Kassa och bank	2 083	-	2 083	3 495	-	3 495
Upplupna ränteintäkter	123	-	123	163	-	163
Övriga upplupna intäkter	7	-	7	-	-	-
Summa i balansräkningen	37 227	179	37 048	38 803	116	38 687
Åtaganden						
Kreditlöften	454	-	454	274	-	274
Summa utanför balansräkningen	454	-	454	274	-	274
Summa	37 681	179	37 502	39 077	116	38 961

¹⁾ Erhållna säkerheter för derivat avser kvittningsbar och ej kvittningsbar kontantsäkerhet. Derivat med kvittningsrätt återfinns i not Kvittning av finansiella instrument, fördelat på vad som kvittas och inte kvittas i balansräkning. För de derivattillgångar som relaterade belopp inte kvittas i balansräkningen finns säkerheter som reducerar kreditrisken, det avser dels kvittningsrätt enligt avtal, vilket i not Kvittning av finansiella instrument återfinns under rubrik Finansiella instrument dels erhållna kontantsäkerheter, i balansräkningen härrör posten från Skulder kreditinstitut. Derivat finns också utan avtal om kvittning eller erhållna kontantsäkerheter, vilket förklarar skillnad derivattillgångarnas värde i balansräkningen, benämnt Derivat/Brutto i ovan tabell och not Kvittning av finansiella instrument.

²⁾ Avser oreglerade skador.

³⁾ Fordringar avseende direkt försäkring, återförsäkring och övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdesskatt.

Kreditkvalitet exkl. återförsäkring, Mkr											
Låg-hög kreditrisk ¹⁾	Låg kreditrisk					Normal kreditrisk		Hög kreditrisk		Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar ⁴⁾	Brutto före kvittning och förlustreserveringar
	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating		
Koncernen 2019											
Tillgångsklass											
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till koncernföretag	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till intresseföretag	-	-	-	-	101	-	-	-	-	-	101
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ²⁾	29 002	1 355	-	-	-	-	17	-	-	-	30 374
Lån med säkerhet i fast egendom	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	10
Övriga lån	-	-	-	-	-	-	474	-	-	-	474
Utlåning kreditinstitut	-	110	19	-	120	-	-	-	-	-	250
Derivat	-	10	107	-	-	-	-	-	-	-	116
Fordringar ³⁾	-	-	-	-	609	-	115	-	-	-	724
Kassa och bank	-	1 592	88	-	652	-	-	-	-	-	2 332
Upplupna ränteintäkter	122	2	-	-	6	-	-	-	-	-	130
Övriga upplupna intäkter	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	7
Summa i balansräkningen	29 124	3 069	214	-	1 488	-	613	-	10	-	34 517
Åtagande											
Kreditlöften	-	-	-	-	73	-	381	-	-	-	454
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	73	-	381	-	-	-	454
Summa	29 124	3 069	214	-	1 562	-	994	-	10	-	34 971
<i>Varav tillgångar med avtalsenliga kassaflöden i balansräkningen ¹⁾</i>	-	-	-	-	1 257	-	122	-	-	-	1 379
<i>Verkligt värde för tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som inte har låg kreditrisk ¹⁾</i>	-	-	-	-	-	-	127	-	-	-	127

¹⁾ Under år 2018–2020 tillämpas ett tillfälligt undantag från den nya redovisningsstandarden IFRS 9 Finansiella instrument. upplysningar lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Upplysningar avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket. Upplysningar om kreditkvalitet förtydligas genom att företaget delar in kvaliteten i grupper för låg, normal och vad företaget anser vara hög kreditrisk. Vidare lämnas separat information för Finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t.ex. övriga fordringar och banktillgodohavanden för t.ex. leverantörsbetalningar. För upplysningar om avtalsenliga kassaflöden per slag av tillgång se not Finansiella tillgångar och skulder/Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument, där lämnas även information för jämförelseåret 2017. Upplysningar om låg, normal och hög kreditrisk för föregående år 2017 lämnas inte eftersom bedömning av kreditkvalitet för tillgångar som saknar externa kreditvärderingar inte blir relevant att upprätta i efterhand.

²⁾ Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

³⁾ Fordringar avser övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdesskatt.

⁴⁾ Upplysning om förfallna, nedskrivna och omförhandlade fordringar lämnas för finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Kreditkvalitet exkl. återförsäkring, Mkr											
Låg-hög kreditrisk ¹⁾	Låg kreditrisk					Normal kreditrisk		Hög kreditrisk		Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar ⁴⁾	Brutto före kvittning och förlustreserveringar
	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating		
Koncernen 2018											
Tillgängsklass											
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till intresseföretag	-	-	-	-	87	-	-	-	-	-	87
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ²⁾	29 145	1 549	-	-	-	-	4	-	-	-	30 698
Lån med säkerhet i fast egendom	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	10
Övriga lån	-	-	-	-	-	-	376	-	-	-	376
Utlåning kreditinstitut	-	55	14	-	116	-	-	-	-	-	186
Derivat	-	10	80	-	-	-	-	-	-	-	90
Fordringar ³⁾	-	-	-	-	741	-	104	-	-	-	845
Kassa och bank	-	887	90	-	2 825	-	-	-	-	-	3 802
Upplupna ränteintäkter	169	1	-	-	1	-	-	-	-	-	171
Övriga upplupna intäkter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa i balansräkningen	29 313	2 502	184	-	3 770	-	484	-	10	-	36 263
Åtagande											
Kreditlöften	-	-	-	-	89	-	185	-	-	-	274
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	89	-	185	-	-	-	274
Summa	29 313	2 502	184	-	3 859	-	669	-	10	-	36 537
Varav tillgångar med avtalsenliga kassaflöden i balansräkningen ¹⁾	-	-	-	-	3 226	-	104	-	-	-	3 330
Verkligt värde för tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som inte har låg kreditrisk ¹⁾	-	-	-	-	-	-	104	-	-	-	104

¹⁾ Under år 2018–2020 tillämpas ett tillfälligt undantag från den nya redovisningsstandarden IFRS 9 Finansiella instrument. Upplysningar lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Upplysningar avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket. Upplysningar om kreditkvalitet förtydligas genom att företaget delar in kvaliteten i grupper för låg, normal och vad företaget anser vara hög kreditrisk. Vidare lämnas separat information för Finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t.ex. övriga fordringar och banktillgodohavanden för t.ex. leverantörsbetalningar. För upplysningar om avtalsenliga kassaflöden per slag av tillgång se not Finansiella tillgångar och skulder/Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument, där lämnas även information för jämförelseåret 2017. Upplysningar om låg, normal och hög kreditrisk för föregående år 2017 lämnas inte eftersom bedömning av kreditkvalitet för tillgångar som saknar externa kreditvärderingar inte blir relevant att upprätta i efterhand.

²⁾ Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

³⁾ Fordringar avser övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdesskatt.

⁴⁾ Upplysning om förfallna, nedskrivna och omförhandlade fordringar lämnas för finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Kreditkvalitet exkl. återförsäkring, Mkr											
Låg-hög kreditrisk ¹⁾	Låg kreditrisk					Normal kreditrisk		Hög kreditrisk		Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar ⁴⁾	Brutto före kvittning och förlustreserveringar
	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Ingen rating	B-CCC	Utan rating		
Moderföretaget 2019											
Tillgångsklass											
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till koncernföretag	-	-	-	-	145	-	-	-	-	-	145
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till intresseföretag	-	-	-	-	101	-	-	-	-	-	101
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ²⁾	27 445	1 251	-	-	-	-	17	-	-	-	28 713
Lån med säkerhet i fast egendom	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	10
Övriga lån	-	-	-	-	-	-	474	-	-	-	474
Utlåning kreditinstitut	-	110	19	-	120	-	-	-	-	-	249
Derivat	-	10	107	-	-	-	-	-	-	-	116
Fordringar ³⁾	-	-	-	-	615	-	109	-	-	-	724
Kassa och bank	-	1 571	88	-	424	-	-	-	-	-	2 083
Upplupna ränteintäkter	115	2	-	-	6	-	-	-	-	-	123
Övriga upplupna intäkter	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	7
Summa i balansräkningen	27 560	2 944	213	-	1 411	-	607	-	10	-	32 745
Åtagande											
Kreditlöften	-	-	-	-	73	-	381	-	-	-	454
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	73	-	381	-	-	-	454
Summa	27 560	2 944	213	-	1 484	-	988	-	10	-	33 200
<i>Varav tillgångar med avtalsenliga kassaflöden i balansräkningen ¹⁾</i>											
<i>Verkligt värde för tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som inte har låg kreditrisk ¹⁾</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>1 035</i>	<i>-</i>	<i>116</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>1 151</i>
<i>Verkligt värde för tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som inte har låg kreditrisk ¹⁾</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>116</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>116</i>

¹⁾ Under år 2018–2020 tillämpas ett tillfälligt undantag från den nya redovisningsstandarden IFRS 9 Finansiella instrument, upplysningar lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Upplysningar avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket. Upplysningar om kreditkvalitet förtydligas genom att företaget delar in kvaliteten i grupper för låg, normal och vad företaget anser vara hög kreditrisk. Vidare lämnas separat information för Finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t.ex. övriga fordringar och banktillgodohavanden för t.ex. leverantörsbetalningar. För upplysningar om avtalsenliga kassaflöden per slag av tillgång se not Finansiella tillgångar och skulder/Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument, där lämnas även information för jämförelseåret 2017. Upplysningar om låg, normal och hög kreditrisk för föregående år 2017 lämnas inte eftersom bedömning av kreditkvalitet för tillgångar som saknar externa kreditvärderingar inte blir relevant att upprätta i efterhand.

²⁾ Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

³⁾ Fordringar avser övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdesskatt.

⁴⁾ Upplysning om förfallna, nedskrivna och omförhandlade fordringar lämnas för finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Kreditkvalitet exkl. återförsäkring, Mkr											
Låg-hög kreditrisk ¹⁾	Låg kreditrisk					Normal kreditrisk		Hög kreditrisk		Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar ⁴⁾	Brutto före kvittning och förlustreserveringar
	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Ingen rating	B-CCC	Utan rating		
Moderföretaget 2018											
Tillgångsklass											
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till koncernföretag	-	-	-	-	145	-	-	-	-	-	145
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till intresseföretag	-	-	-	-	87	-	-	-	-	-	87
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ²⁾	27 738	1 439	-	-	-	-	4	-	-	-	29 181
Lån med säkerhet i fast egendom	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	10
Övriga lån	-	-	-	-	-	-	376	-	-	-	376
Utlåning kreditinstitut	-	55	14	-	116	-	-	-	-	-	185
Derivat	-	10	80	-	-	-	-	-	-	-	90
Fordringar ³⁾	-	-	-	-	744	-	85	-	-	-	829
Kassa och bank	-	852	89	-	2 554	-	-	-	-	-	3 495
Upplupna ränteintäkter	160	1	-	-	2	-	-	-	-	-	163
Övriga upplupna intäkter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa i balansräkningen	27 898	2 357	182	-	3 648	-	465	-	10	-	34 561
Åtagande											
Kreditlöften	-	-	-	-	89	-	185	-	-	-	274
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	89	-	185	-	-	-	274
Summa	27 898	2 357	182	-	3 737	-	650	-	10	-	34 835
<i>Varav tillgångar med avtalsenliga kassaflöden i balansräkningen ¹⁾</i>											
<i>Verkligt värde för tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som inte har låg kreditrisk ¹⁾</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>3 110</i>	<i>-</i>	<i>85</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>3 195</i>
<i>Verkligt värde för tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som inte har låg kreditrisk ¹⁾</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>85</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>85</i>

¹⁾ Under år 2018–2020 tillämpas ett tillfälligt undantag från den nya redovisningsstandarden IFRS 9 Finansiella instrument. Upplysningar lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Upplysningar avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket. Upplysningar om kreditkvalitet förtydligas genom att företaget delar in kvaliteten i grupper för låg, normal och vad företaget anser vara hög kreditrisk. Vidare lämnas separat information för Finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t.ex. övriga fordringar och banktillgodohavanden för t.ex. leverantörsbetalningar. För upplysningar om avtalsenliga kassaflöden per slag av tillgång se not Finansiella tillgångar och skulder/Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument, där lämnas även information för jämförelseåret 2017. Upplysningar om låg, normal och hög kreditrisk för föregående år 2017 lämnas inte eftersom bedömning av kreditkvalitet för tillgångar som saknar externa kreditvärderingar inte blir relevant att upprätta i efterhand.

²⁾ Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

³⁾ Fordringar avser övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdesskatt.

⁴⁾ Upplysning om förfallna, nedskrivna och omförhandlade fordringar lämnas för finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Kreditrisk i fordringar på återförsäkrare

Folksam Saks återförsäkringspolicy innebär att avtal endast ingås med återförsäkrare med kreditbetyg A eller högre. Återförsäkrarnas kreditvärdighet ses över regelbundet för att säkerställa att det beslutade återförsäkringsskyddet upprätthålls.

Kreditkvalitet återförsäkrare, Mkr											
Låg-hög kreditrisk	Låg kreditrisk					Normal Kreditrisk		Hög kreditrisk		Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar	Brutto före kvittning och förlustrereringar
	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating		
Koncernen 2019											
Tillgångsklass											
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar ¹⁾	-	82	106	-	-	-	106	-	-	-	294
Fordringar avseende återförsäkrare	-	8	6	-	-	-	24	-	-	-	38
Summa	-	90	113	-	-	-	129	-	-	-	332
Koncernen 2018											
Tillgångsklass											
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar	-	49	35	-	-	-	81	-	-	-	165
Fordringar avseende återförsäkrare	-	13	14	-	-	-	17	-	-	-	44
Summa	-	62	50	-	-	-	97	-	-	-	209
Moderföretaget 2019											
Tillgångsklass											
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar ¹⁾	-	82	106	-	-	-	106	-	-	-	293
Fordringar avseende återförsäkrare	-	8	6	-	-	-	24	-	-	-	37
Summa	-	89	112	-	-	-	129	-	-	-	330
Moderföretaget 2018											
Tillgångsklass											
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar ¹⁾	-	49	35	-	-	-	81	-	-	-	165
Fordringar avseende återförsäkrare	-	13	14	-	-	-	17	-	-	-	44
Summa	-	62	50	-	-	-	97	-	-	-	209

¹⁾ Avser oreglerade skador

Väsentliga koncentrationer av kreditrisk

Vid årsskiftet hade Folksam Sak följande stora exponeringar (för räntebärande värdepapper, aktier, derivat och övriga finansiella placeringstillgångar):

Väsentliga koncentrationer av kreditexponering, Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	Totalt	Varav säkerställda bostadsobligationer	Totalt	Varav säkerställda bostadsobligationer
2019				
Handelsbanken	5 460	5 460	5 126	5 126
Swedbank	5 083	2 904	4 764	2 693
Nordea	4 159	4 128	3 905	3 874
SEB	3 882	3 880	3 656	3 655
SBAB	754	754	710	710

2018				
Swedbank	8 172	4 306	7 020	4 127
Handelsbanken	5 836	5 836	5 510	5 510
Nordea	4 211	4 080	3 991	3 876
SEB	3 443	3 439	3 206	3 203
Ellevio	305	-	305	-

Väsentliga koncentrationer av aktieinnehav, Mkr	Koncernen	Moderföretaget
2019		
Swedbank	2 097	2 097
Volvo AB	201	201
Aberdeen	181	181
Apple	170	170
Ellevio	167	167

2018		
Swedbank	2 966	2 966
Volvo AB	191	191
Ellevio	183	183
Aberdeen	163	163

Finansiell koncentrationsrisk

Med finansiell koncentrationsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig diversifiering av tillgångar, motparter eller emittenter.

Folksam Saks största koncentrationsrisk är exponeringen mot Swedbank. Denna koncentrationsrisk beaktas vid valet av placeringsinriktning och särskilt vid sammansättningen av företagets aktieportfölj. I relation till marknadsriskerna bedöms övriga koncentrationsriskerna vara låga genom den diversifiering som ges av företagets placeringsinriktning.

Den finansiella koncentrationsrisken följs upp för stora koncentrationer av riskexponeringar.

Likviditetsrisker

Företaget definierar likviditetsrisk som risken att företaget inte kan infria sina betalningsförpliktelser eller att finansiella transaktioner inte kan genomföras alternativt endast

genomföras till avsevärd merkostnad, förlust eller oönskad riskexponering.

Företaget hanterar likviditetsrisk med hjälp av buffertar som står i proportion mot prognoser av likviditetsbehov på kort och lång sikt. Likviditetsbehov på kort sikt hanteras genom att hålla en tillräcklig kassa i form av banktillgodohavanden. Likviditetsbehov på lång sikt hanteras genom att en tillräckligt hög andel av företagets tillgångar består av likvida värdepapper.

Företaget mäter och följer upp likviditetsrisk med hjälp av likviditetsriskkvoter. Kvoten för likviditetsrisk på kort sikt baseras på banktillgodohavanden, in- och utflöden. Likviditetsrisken på lång sikt mäter andelen likvida tillgångar i relation till företagets försäkringstekniska avsättningar. Vid årsskiftet var andelen likvida tillgångar 78 %.

För att hantera risken att finansiella transaktioner inte kan genomföras alternativt endast genomföras till avsevärd merkostnad, förlust eller oönskad riskexponering placeras tillgångarna i huvudsak i värdepapper med god likviditet. För

derivat har handel i huvudsak skett i marknader med god likviditet, varför likviditetsrisken bedöms vara låg.

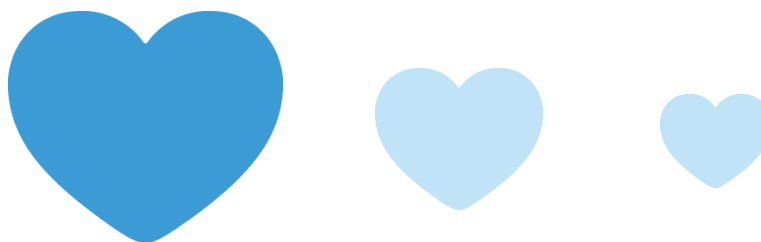
Företagets och koncernens likviditetsrisk anses vara av ringa betydelse i den totala riskbilden.

Likviditetsrisk, Mkr	Återstående löptider					Summa
	På anmodan	Mindre än 1	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid	
Koncernen 2019						
Derivat	-	23	8	-	-	32
Finansiella skulder leasing ¹⁾	-	58	198	231	-	487
Andra finansiella skulder	-	807	-	-	-	807
Summa balansräkning	-	888	206	231	-	1 326
Kreditlöften	454	-	-	-	-	454
Leasingavtal som inte har påbörjats ²⁾	-	-	1	1	-	2
Summa utanför balansräkningen	454	-	1	1	-	457
Summa	454	889	207	232	-	1 782
Koncernen 2018						
Derivat	-	53	1	1	-	56
Andra finansiella skulder	-	1 309	-	-	-	1 309
Summa balansräkning	-	1 362	1	1	-	1 365
Kreditlöften	274	-	-	-	-	274
Summa utanför balansräkningen	274	-	-	-	-	274
Summa	274	1 362	1	1	-	1 639

¹⁾ För koncernen ingår fasta leasingavgifter och variabla avgifter kopplade till index i den finansiella leasingsskulden. Moderföretaget redovisar ingen finansiell leasingsskuld utan kostnadsför leasingavgifterna direkt i resultatet som operationella leasingavtal, för löptidsfördelning se not Leasing, avsnitt likviditetsrisker. För beskrivning av löptider se not Leasing avsnitt Löptider leasingavtal - leasetagare.

²⁾ Ingår inte i koncernens leasingsskulder i balansräkningen.

För upplysningar om förväntade löptider, se not Förväntade återvinningstidpunkter.

Likviditetsrisker, Mkr	Återstående löptider					Summa
	På anmodan	Mindre än 1	1–5 år	Mer än 5 år	Utan löptid	
Moderföretaget 2019						
Derivat	-	23	8	-	-	32
Andra finansiella skulder	-	755	-	-	-	755
Summa balansräkning	-	778	8	-	-	786
Kreditlöften	454	-	-	-	-	454
Summa utanför balansräkningen	454	-	-	-	-	454
Summa	454	778	8	-	-	1 241

Moderföretaget 2018						
Derivat	-	53	1	1	-	56
Andra finansiella skulder	-	1 235	-	-	-	1 235
Summa balansräkning	-	1 288	1	1	-	1 291
Kreditlöften	274	-	-	-	-	274
Summa utanför balansräkningen	274	-	-	-	-	274
Summa	274	1 288	1	1	-	1 564

För upplysningar om förväntade löptider, se not Förväntade återvinningstidpunkter.

Verksamhetsrisker

Med verksamhetsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av händelser i verksamhetens omvärld eller interna miljö eller till följd av strategiska, affärsrelaterade eller operativa beslut. Verksamhetsrisk delas in i följande underkategorier:

Affärsrisk

Affärsrisk, som avser risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av strategiska eller affärsrelaterade beslut eller händelser utanför företagets direkta kontroll. Affärsrisker kan till exempel uppstå till följd av innovationer och marknadsförändringar, regelverksförändringar, makroekonomiska och politiska händelser eller vid strategiska eller affärsrelaterade beslut. Affärsriskerna påverkas av företagets förmåga att hantera förändringar. Affärsrisk delas in i omvärldsrisk (händelser utanför företagets direkta kontroll) och beslutsrisk (att strategiska eller affärsrelaterade beslut baseras på otillräckliga underlag eller analyser).

Operativ risk

Med operativ risk avses risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av händelser i den löpande verksamhetens genomförande, som uppstår till följd av processer, system eller människor.

Hantering av verksamhetsrisker

En grundläggande princip inom företaget är att risk ska tas medvetet och riskhanteringen är därför en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Riskhanteringen i företaget sker systematiskt både i verksamhetsprocesserna (löpande verksamheten) som i affärsplanering och inför väsentliga förändringar.

Vid riskidentifiering av verksamhetsrisker är utgångspunkten verksamhetens mål, en aktuell omvärldsanalys och nulägesbedömning, informationsklassning samt eventuella incidenter. Omvärldsanalysen ska innefatta bevakning av nya riskområden.

Riskhanteringsprocessen för verksamhetsrisk följer i allt väsentligt den process som beskrivs under rubrik "Riskhanteringsprocessen". Rapportering av verksamhetsrisker sker två gånger per år till vd och styrelse i den riskrapport som sammanställs av riskfunktionen. Därutöver rapporterar riskfunktionen sina analyser och bedömningar till koncernledningen som en del av företagets affärsplaneringsprocess.

Kontinuitetsplanering

Om oönskade händelser inträffar trots att riskreducerande åtgärder har vidtagits begränsas konsekvenserna med hjälp av kontinuitetsplanering och krisberedskap. Kris- och kontinuitetsplaner är upprättade inom företaget och övas i syfte att kunna hantera en eventuell krissituation och begränsa effekterna av negativa händelser. Styrelsens övergripande mål och krav när det gäller kontinuitetshantering för Folksam Sak tydliggörs i interna regelverk.

Incidenthantering

Incidenter rapporteras av alla medarbetare. Incidenterna kategoriseras och värderas och vidtagna åtgärder dokumenteras och följs upp. Till stöd för detta finns riktlinjer och instruktioner. Information om incidenter används vid identifiering och analys av verksamhetsrisker.

Kapitalhantering

I kapitalhanteringspolicyn fastställer styrelsen de övergripande principerna för kapitalhantering och likviditetshandling i Folksam Sak. Policyn utgör styrelsens verktyg för styrning av Folksam Sak med avseende på härledning och hantering av målintervall, kapitalbas och likviditetsriskhantering.

Policyn säkerställer att företaget är ändamålsenligt kapitaliserat för att vid varje tidpunkt klara den dagliga driften, täcka risker och åtaganden i verksamheten samt skapa god avkastning för befintliga och framtida kunder i Folksam Sak. Detta möjliggörs genom regelbunden utvärdering av målintervall samt analys av solvenssituation i företaget. Kapitalhanteringsprocessen ska vara samordnad med affärsplanering, egen risk- och solvensbedömning samt riskhanteringssystem för företaget.

Kapitalhanteringen ska vara ändamålsenlig för styrning och måluppfyllnad, samt uppfylla alla gällande regelverkskrav. Kapitalhanteringen ska vara i enlighet med egen risk- och solvensbedömning och gällande affärsplaner för företaget.

Mål för kapitalisering

Företaget har definierat ett kapitalmål kompletterat med ett målintervall uttryckta i SCR-kvot. Kapitalmålet definieras som en långsiktig målbild kring vilken SCR-kvoten tillåts fluktuera beroende av exempelvis svängningar på de finansiella marknaderna och variationer i försäkringsrörelsens resultat. Fluktuationen förväntas ske i huvudsak mellan målintervallets nedre och övre kapitalmål nivå. Kapitalmålet ska ta sin utgångspunkt i den stipulerade risktoleransnivån samt i övervägande om ytterligare kapital krävs i form av kapitalbuffertar.

Företaget ska vara kapitaliserat med betryggande kapitalbuffert vilken ska täcka tilläggsbelopp, avkastningsskatt, långsiktighetsbuffert, kapitaltillskott för dotterföretags fortlevnad, investeringar/tillväxt, förvärv samt eventuell ytterligare marknadsbuffert. Hänsyn tas till företagets och dotterföretagens driftsform som bedrivs enligt ömsesidiga principer och deras begränsade förmåga att anskaffa ytterligare kapital.

Kapitalbas

Företagets kapitalbas består i huvudsak av kapitalposter av hög kvalitet, det vill säga nivå-1 kapital. I primärkapitalet ingår främst eget kapital, säkerhetsreserv och den avstämningsreserv som tillkommer genom att värdering av posterna i Solvens II-balansräkningen respektive den finansiella rapporteringen skiljer sig åt. Vid bestämning av säkerhetsreservens belopp i kapitalbasen görs en årlig bedömning om en betalning av skatt på grund av upplösning av säkerhetsreserven kommer att ske under det kommande året, exempelvis till följd av att bedömningen görs att maximal säkerhetsreserv kommer att uppnås. Det belopp som avsätts till säkerhetsreserven i nivå 1 ska endast vara den del företaget bedömer att man ej kommer att betala i skatt.

Aktuell kapitalsituation

Företaget har under året genomfört en egen risk- och solvensbedömning för perioden 2020 till 2024. Det övergripande syftet med den egna risk- och solvensbedömningen är att utifrån företagets strategier, affärsplaner och exponeringar bedöma företagets solvensbehov samt säkerställa att företaget klarar att möta riskerna och regulativt kapitalkrav.

SCR-kvoten i basscenariot (i enlighet med affärsplanen) sjunker något under planeringsperioden, vilket bland annat beror på utfasning av övergångsregler. Folksam Sak har dock en stark kapitalsituation och är finansiellt stabilt över de analyserade affärsscenarierna och stresstesterna. Företaget är tillräckligt kapitaliserat för att genomföra beslutade strategier och affärsplaner. Om förändringar skulle ske, kan företaget som åtgärd bland annat minska den finansiella risken eller öka återförsäkringens omfattning för att minska kapitalkravet och på så sätt förbättra SCR-kvoten.

För kvantitativa upplysningar se avsnitt femårsöversikt.

Not 3. Premieinkomst

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Direkt försäkring i Sverige	14 050	14 034	12 933	12 258
Premier för mottagen återförsäkring ¹⁾	17	15	17	33
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	14 067	14 049	12 950	12 291
Premier för avgiven återförsäkring	-141	-128	-137	-119
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	13 926	13 921	12 813	12 171
¹⁾ Varav mottagen återförsäkring från koncernföretag	-	-	-	17

Not 4. Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen

Kapitalunderlaget utgörs av ett genomsnitt av de försäkringstekniska avsättningarna för egen räkning. Kalkylräntesatsen som har använts motsvarar räntenivån på statsobligationer med en löptid som motsvarar de försäkringstekniska avsättningarnas genomsnittliga löptid.

cirka 2 respektive 7 år. Hänsyn har tagits till de försäkringstekniska avsättningar som gjorts respektive år. Använd kalkylräntesats varierar mellan 0,0 procent och 0,5 procent beroende på produkt. Negativa kalkylräntesatser används inte.

Not 5. Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)

Koncernen	2019			2018		
	Brutto	Avgiven	Netto	Brutto	Avgiven	Netto
Mkr						
Skadekostnader hänförliga till årets verksamhet						
Utbetalda skadeersättningar	-5 940	44	-5 896	-5 622	23	-5 599
Förändring i avsättning för oreglerade skador	-4 530	101	-4 428	-4 290	40	-4 250
Förändring i avsättning för skaderegleringskostnader	-	-	-	8	-	8
Driftskostnader för skadereglering	-1 043	-	-1 043	-1 163	-	-1 163
Summa	-11 512	145	-11 367	-11 067	63	-11 005
Skadekostnader hänförliga till tidigare års verksamhet						
Utbetalda skadeersättningar	-3 783	61	-3 722	-3 818	54	-3 763
Förändring i avsättning för oreglerade skador	4 028	27	4 055	4 027	-11	4 016
Utbetalda skadelivräntor	-243	-	-243	-287	2	-285
Förändring i avsättning för skadelivräntor	-44	-	-44	-101	1	-101
Summa	-41	88	47	-178	45	-133
Summa försäkringsersättningar	-11 553	234	-11 319	-11 246	108	-11 138
Utbetalda försäkringsersättningar						
Utbetalda skadeersättningar	-9 723	106	-9 617	-9 439	77	-9 363
Utbetalda skadelivräntor	-243	-	-243	-287	2	-285
Driftskostnader för skadereglering	-1 043	-	-1 043	-1 163	-	-1 163
Summa	-11 008	106	-10 902	-10 890	78	-10 811
Förändring i Avsättning för oreglerade skador						
Förändring i avsättning för inträffade och rapporterade skador	-86	128	42	-72	29	-43
Förändring i avsättning för inträffade men ej rapporterade skador (IBNR)	-415	-	-415	-191	-	-191
Förändring i avsättning för skadelivräntor	-44	-	-44	-101	1	-101
Förändring i avsättning för skaderegleringskostnader	-	-	-	8	-	8
Summa	-545	128	-417	-356	30	-327
Summa försäkringsersättningar	-11 553	234	-11 319	-11 246	108	-11 138

Not 5. Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring) forts.

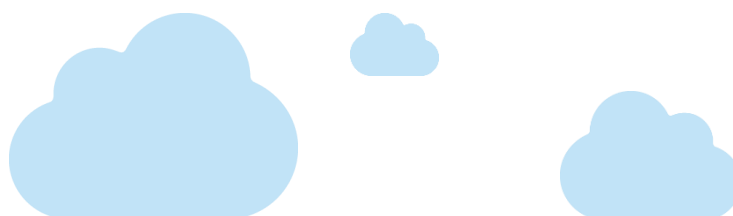
Moderföretaget	2019			2018		
	Mkr	Brutto	Avgiven	Netto	Brutto	Avgiven
Skadekostnader hänförliga till årets verksamhet						
Utbetalda skadeersättningar	-5 546	43	-5 502	-5 134	21	-5 113
Förändring i avsättningar för oreglerade skador	-4 170	101	-4 070	-3 950	32	-3 918
Förändring i avsättning för skaderegleringskostnader	-	-	-	9	-	9
Driftskostnader för skadereglering	-982	-	-982	-1 033	-	-1 033
Summa	-10 698	144	-10 554	-10 108	53	-10 055
Skadekostnader hänförliga till tidigare års verksamhet						
Utbetalda skadeersättningar	-3 520	61	-3 459	-3 277	54	-3 223
Förändring i avsättning för oreglerade skador	3 733	27	3 761	3 792	-8	3 784
Utbetalda skadelivräntor	-243	-	-243	-238	-	-238
Förändringar i avsättning för skadelivräntor	-44	-	-44	-99	-	-99
Summa	-73	88	15	178	46	224
Summa försäkringsersättningar	-10 771	232	-10 539	-9 930	99	-9 831
Totalt utbetalda försäkringsersättningar						
Utbetalda skadeersättningar	-9 065	104	-8 961	-8 411	75	-8 336
Utbetalda skadelivräntor	-243	-	-243	-237	-	-237
Driftskostnader för skadereglering	-982	-	-982	-1 033	-	-1 033
Summa	-10 290	104	-10 186	-9 681	75	-9 606
Förändring i Avsättning för oreglerade skador						
Förändring i avsättning för inträffade och rapporterade skador	-82	128	46	-44	24	-20
Förändring i avsättning för inträffade men ej rapporterade skador (IBNR)	-355	-	-355	-115	-	-155
Förändring i avsättning för skadelivräntor	-44	-	-44	-99	-	-99
Förändring i avsättning för skaderegleringskostnader	-	-	-	9	-	9
Summa	-481	128	-353	-249	24	-225
Summa försäkringsersättningar	-10 771	232	-10 539	-9 930	99	-9 831

Not 6. Driftskostnader

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Specifikation av resultatposten driftskostnader				
Anskaffningskostnader ¹⁾	-690	-761	-529	-541
Förändring av Förutbetalda anskaffningskostnader	-	-166	-	-166
Administrationskostnader ²⁾	-1 559	-1 883	-1 316	-1 585
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	4	3	4	3
Summa	-2 246	-2 806	-1 842	-2 289
Övriga driftskostnader				
Skaderegleringskostnader ingående i Utbetalda försäkringsersättningar	-1 043	-1 163	-982	-1 033
Kostnader för finansförvaltning ingående i Kapitalavkastning, kostnader	-28	-34	-26	-29
Kostnader för fastighetsförvaltning ingående i Kapitalavkastning, kostnader	-6	-6	-6	-6
Summa	-1 077	-1 203	-1 014	-1 068
Summa driftskostnader	-3 320	-4 010	-2 855	-3 356
¹⁾ Varav provisioner i direktförsäkring	-236	-218	-78	-66
²⁾ Varav erlagda provisioner till koncernföretag i mottagen återförsäkring	-	-	-	-
Totala driftskostnader uppdelade på kostnadslag				
Direkta och indirekta personalkostnader	-2 038	-2 017	-1 929	-1 821
Lokalkostnader	-177	-169	-175	-156
Avskrivningar	-32	-290	-32	-200
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	-157	-144	4	3
Andra verksamhetsrelaterade kostnader	-833	-1 390	-722	-1 184
Summa	-3 237	-4 010	-2 855	-3 356
Arvode och kostnadsersättningar till revisorer				
KPMG AB				
Revisionsuppdrag ³⁾	-4	-5	-4	-5
Skatterådgivning	-1	-	-1	-
Övriga tjänster	-	-1	-	-1
Övriga revisorer	-1	-	-	-
Summa	-6	-6	-5	-6

³⁾Med revisionsuppdrag avses lagstadgad revision av års- och koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och vd:s förvaltning samt revision och annan granskning utförd i enlighet med överenskommelse eller avtal.

Detta inkluderar övriga arbetsuppgifter som det ankommer på företagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

Not 7. Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Betalda trafikförsäkringsavgifter	72	75	67	69
Finansiella intäkter och övriga intäkter	38	38	35	36
Skadekostnader TFF	-124	-117	-116	-108
Driftskostnader TFF	-36	-33	-31	-30
Övrigt	3	8	2	9
Summa	-48	-28	-43	-25

Övriga tekniska kostnader

Trafikförsäkringsföreningen (TFF) är ett samarbetsorgan för de försäkringsföretag som har rätt att meddela trafikförsäkring i Sverige. Dessa försäkringsföretag är enligt lag skyldiga att vara med i TFF. Föreningens verksamhet styrs till övervägande del av reglerna i trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen. Regeringen fastställer TFF:s stadgar. En av föreningens huvuduppgifter är att reglera skador som orsakas av okända, oförsäkrade och utländska fordon. Andra huvuduppgifter är att ta ut en lagstadgad avgift (trafikförsäkringsavgift) av ägare till oförsäkrade fordon samt att delta i det internationella trafikförsäkringsarbetet (Gröna Kortsamarbetet och vissa andra funktioner). TFF har också till uppgift att hantera vissa försäkringsfrågor gällande motorfordon inom det frivilliga

branschsamarbetet i Sverige (Bilförsäkringskommittén). TFF svarar även för administration av Trafikskadenämnden. TFF:s egna intäkter utgörs främst av betalda trafikförsäkringsavgifter och finansiella intäkter. Driftskostnaderna och skadekostnaderna överstiger regelmässigt intäkterna och det uppkommer årligen ett nettounderskott i TFF:s verksamhet. Av regler i trafikskadelagen följer att medlemsföretagen har ett solidariskt ansvar att finansiera detta nettounderskott. Underskottet fördelas mellan medlemsföretagen på basis av Företagens premievolymer för trafikförsäkring genom en årlig avräkning som fastställs av TFF:s stämma. Nettounderskottet redovisas i enlighet med en branschgemensam rekommendation.

Not 8. Kapitalavkastning, intäkter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Hysesintäkter från byggnader och mark	178	181	69	71
Erhållna utdelningar	352	284	562	530
varav övriga erhållna utdelningar	352	284	562	530
varav koncernbidrag	-	-	-	-
Ränteintäkter m.m.	279	287	204	164
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	198	190	192	154
Koncernföretag	-	-	2	1
Övriga ränteintäkter	81	96	11	9
varav från finansiella tillgångar som inte värderas till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen	13	96	13	10
Valutakursvinst netto	377	240	377	240
Återförda nedskrivningar	3	29	25	164
Aktier och andelar	3	29	25	164
Realisationsvinst, netto	140	2 025	119	1 879
Aktier och andelar	77	1 857	78	1 775
Räntebärande värdepapper	63	168	41	103
Summa	1 329	3 046	1 357	3 048

Not 9. Orealiserade vinster på placeringstillgångar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Byggnader och mark	130	19	120	124
Aktier och andelar	7	-	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	71	-	31	-
Summa	208	19	151	125

Not 10. Kapitalavkastning, kostnader

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Driftskostnader för byggnader och mark	-82	-94	-37	-37
Kapitalförvaltningskostnader	-28	-37	-26	-29
Räntekostnader med mera				
Övriga räntekostnader	-130	-174	-34	-74
varav från finansiella skulder som inte värderas till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen	-33	-174	-26	-74
Av- och nedskrivningar				
Aktier och andelar	-	-6	-49	-8
Realisationsförlust, netto				
Byggnader och mark	-	-114	-	-114
Aktier och andelar	-4	-	-25	-255
Räntebärande värdepapper	-3	-	-	-
Summa	-247	-426	-172	-517

Not 11. Orealiserade förluster på placeringstillgångar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Byggnader och mark	-	42	-	-
Aktier och andelar	-190	-1 246	-190	-1 230
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-39	-59	-	-25
Summa	-229	-1 263	-190	-1 255

Not 12. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument

Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen					
Koncernen 2019, Mkr	Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Summa
Finansiella tillgångar					
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	-	6	-	6
Aktier och andelar	476	-	-	-	476
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	552	-	-	-	552
Övriga lån ¹⁾	5	-	24	-	29
Utlåning till kreditinstitut	-	-	-1	-	-1
Övriga finansiella placeringstillgångar ²⁾	1	-	-	-	1
Övriga fordringar	-	-	-2	-	-2
Likvida medel	-	-	18	-	18
Summa	1 033	-	45	-	1 078
Finansiella skulder					
Derivat, netto	-	-196	-	-	-196
Finansiella skulder leasing	-	-	-	-7	-7
Övriga skulder	-	-	-	-16	-16
Summa	-	-196	-	-23	-219
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	1 033	-196	45	-23	859
Koncernen 2018					
Finansiella tillgångar					
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	-	1	-	1
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	-	6	-	6
Aktier och andelar	-575	-	-	-	-575
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	432	-	-	-	432
Övriga lån ¹⁾	4	-	23	-	27
Utlåning till kreditinstitut	-	-	-1	-	-1
Övriga finansiella placeringstillgångar ²⁾	-	2	-	-	2
Övriga fordringar	-	-	8	-	8
Likvida medel	-	-	3	-	3
Summa	-139	2	40	-	-97
Finansiella skulder					
Derivat, netto	-	-147	-	-	-147
Finansiella skulder leasing	-	-	-	-	-
Övriga skulder	-	-2	-	-27	-29
Summa	-	-148	-	-28	-176
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	-139	-146	40	-28	-273

¹⁾ Lån värderade till verkligt värde värderas genom att kurs erhålls som ligger till grund för värdering av underliggande fond, det innebär att förändring i sin helhet hänförs till marknadsrisk.

²⁾ Posten avser avkastning på repor (gäller innehav för handelsändamål).

Not 12. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument forts.

Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen					
Moderföretaget 2019, Mkr	Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Summa
Finansiella tillgångar					
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	-	2	-	2
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	-	6	-	6
Aktier och andelar	464	-	-	-	464
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	542	-	-	-	542
Övriga lån ¹⁾	5	-	24	-	29
Utlåning till kreditinstitut	-	-	-1	-	-1
Övriga finansiella placeringstillgångar ²⁾	1	-	-	-	1
Övriga fordringar	-	-	-2	-	-2
Kassa och bank	-	-	18	-	18
Summa	1 012	-	47	-	1 059
Finansiella skulder					
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	-1	-1
Derivat, netto	-	-187	-	-	-187
Övriga skulder	-	-	-	-16	-16
Summa	-	-187	-	-17	-203
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	1 012	-187	47	-17	855
Moderföretaget 2018					
Finansiella tillgångar					
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	-	1	-	1
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	-	6	-	6
Aktier och andelar	-574	-	-	-	-574
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	425	-	-	-	425
Övriga lån ¹⁾	4	-	23	-	27
Utlåning till kreditinstitut	-	-	-1	-	-1
Övriga finansiella placeringstillgångar ²⁾	-	2	-	-	2
Övriga fordringar	-	-	8	-	8
Kassa och bank	-	-	4	-	4
Summa	-144	2	41	-	-101
Finansiella skulder					
Derivat, netto	-	-144	-	-	-144
Övriga skulder	-	-2	-	-27	-29
Summa	-	-146	-	-28	-174
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	-144	-144	41	-28	-275

¹⁾ Lån värderade till verkligt värde värderas genom att kurs erhålls som ligger till grund för värdering av underliggande fond, det innebär att förändring i sin helhet hänförs till marknadsrisk.

²⁾ Posten avser avkastning på repor (gäller innehav för handelsändamål).

Not 13. Skatter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Skatt på årets resultat				
Aktuell skattekostnad	216	-338	242	-386
varav inkomstskatt	216	-338	242	-386
Uppskjutna skattekostnader/skatteintäkter	-431	409	-57	291
Summa	-216	70	185	-95
Aktuell skattekostnad avseende inkomstskatt				
Periodens skattekostnad	-47	-331	-21	-380
Justering av skattekostnad hänförlig till tidigare år	263	-7	263	-6
Summa	216	-338	242	-386
Specifikation av uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt				
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader andra finansiella placeringstillgångar	-69	288	-60	234
Uppskjuten skatt avseende förändring i skattesats ³⁾	3	25	3	59
Uppskjuten skatt avseende utnyttjade underskottsavdrag	-355	355	-	-
Uppskjuten skatt övriga temporära skillnader	17	-3	-	-3
Uppskjuten skatt avseende obeskattade reserver	-26	-257	-	-
Summa	-431	409	-57	291
Skatt avseende inkomstskatt				
Aktuell skatt avseende inkomstskatt	216	-338	242	-386
Uppskjuten skatt	-431	409	-57	291
Summa	-215	70	185	-95
Avstämning av effektiv skattesats avseende inkomstskatt				
Resultat före skatt	1 068	1 158	1 222	236
Summa	1 068	1 158	1 222	236
Skatt enligt gällande skattesats för moderföretaget, 21.4% (22.0%)	-229	-255	-261	-52
Skatteeffekt andra icke avdragsgilla kostnader/ej skattepliktiga intäkter	-120	170	96	119
Skatteeffekt av förändring av underskottsavdrag	-217	741	-	-
Skatteeffekt hänförlig till tidigare år samt ändrade skattesatser ^{1,3)}	266	31	265	53
Skatteeffekt hänförlig till avräkning av utländsk skatt	10	8	10	8
Skatteeffekt hänförlig till övrigt ²⁾	74	-626	74	-224
Summa	-215	70	185	-95

¹⁾ Folksam Sak har i februari 2019 lämnat ett koncernbidrag om 1 615 mkr till Förenade Liv. Koncernbidraget har hanterats i bolagens inkomstdeklarationer för beskattningsåret 2018.

²⁾ Folksam Sak har i december 2019 lämnat ett koncernbidrag om 348 mkr till Förenade Liv. Föregående års skatteeffekt om -224 mkr är hänförlig till beståndsöverlåtelsen från Förenade Liv.

³⁾ I juni 2018 beslutades att bolagsskatten ska sänkas och att sänkningen ska ske stegvis. För åren 2019–2020 har bolagsskatten sänkts till 21,4 procent och för åren 2021 och framåt sänks bolagsskatten till 20,6 procent. Dock finns det särskilda regler för periodiseringsfonder. Återföring av existerande periodiseringsfonder 2019 ska räknas upp för att balansera den lägre skattesatsen. Återföringen sker till mellan 100 och 106 procent av avdraget, beroende på vilket år periodiseringsfonden avsattes och vilket år den upplöses. Uppräkning sker endast i koncernen. Det utgår en engångsschablonintäkt om totalt 6 procent på säkerhetsreserven som finns vid början av beskattningsår 2021 (särskild schablonintäkt). År 2019 har en löpande schablonintäkt införts på säkerhetsreserven liknande den som finns på periodiseringsfonden. Uppskjuten skatt som återförs till beskattning 2020 eller senare omvärderas i bokslutet 2019 till den beslutade skattesatsen som gäller för det år den uppskjutna skatten beräknas återföras.

Koncernen	Före skatt	Skatt	Efter skatt	Före skatt	Skatt	Efter skatt
Skatt hänförlig till övrigt totalresultat, Mkr		2019			2018	
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner	-202	42	-160	-410	84	-325

Not 14. Immateriella tillgångar

Koncernen	Goodwill		Separat förvärvat		Internt upparbetat		Immateriella tillgångar		
	Mkr	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Akkumulerade anskaffningsvärden									
Ingående balans	37	44	1	1	1 000	1 125	1 039	1 170	
Kursdifferenser	-	-	-	-	-	4	-	4	
Övriga investeringar	-	-	4	-	263	-	267	-	
Försäljningar	-	-7	-	-	-	-129	-	-136	
Utgående balans	37	37	6	1	1 263	1 000	1 306	1 038	
Akkumulerade av- och nedskrivningar									
Ingående balans	-7	-7	-1	-1	-919	-931	-928	-939	
Årets avskrivningar	-	-	-	-	-81	-77	-81	-78	
Årets nedskrivning	-	-	-4	-	-	-	-4	-	
Försäljningar	-	-	-	-	-	89	-	89	
Utgående balans	-7	-7	-5	-1	-1 000	-919	-1 013	-928	
Redovisade värden	30	30	-	-	263	81	293	111	
Årets av- och nedskrivningar ingår i nedanstående rader i resultaträkningen									
Driftskostnader	-	-	-4	-	-81	-77	-84	-78	

Under 2019 har koncernen kostnadsfört 38 (58) miljoner kronor avseende utgifter för forskning, samt 164 (137) miljoner kronor avseende utgifter för utveckling. Under samma period har moderbolaget kostnadsfört 37 (53) miljoner kronor avseende utgifter för forskning, samt 160 (137) miljoner kronor avseende utgifter för utveckling. Utgifter för forskning och utveckling innefattar samtliga utgifter som direkt kan hänföras till forsknings- eller utvecklingsinvesteringar.

Not 14. Immateriella tillgångar forts.

Moderföretaget	Goodwill		Separat förvärvat		Internt upparbetat		Immateriella tillgångar	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Mkr								
Akkumulerade anskaffningsvärden								
Ingående balans	-	-	1	1	-	-	1	1
Övriga investeringar	-	-	4	-	261	-	265	-
Utgående balans	-	-	6	1	261	-	266	1
Akkumulerade avskrivningar								
Ingående balans	-	-	-1	-1	-	-	-1	-1
Årets nedskrivningar	-	-	-4	-	-	-	-4	-
Utgående balans	-	-	-5	-1	-	-	-5	-1
Redovisade värden	-	-	-	-	261	-	261	-
Årets av- och nedskrivningar ingår i nedanstående rader i resultaträkningen								
Driftskostnader	-	-	-4	-	-	-	-4	-

Avskrivningstider			
Typ av immateriell tillgång	Nyttjande period	Avskrivningsmetod	
Goodwill	Obestämbar	-	
Varumärke	2 år	Linjär	
Kundbas	5 år	Linjär	
IT-system	5–10 år	Linjär	

Not 15. Förvaltningsfastigheter / Byggnader och mark

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Marknadsvärde				
Redovisat värde vid årets ingång	2 372	2 561	1 714	1 750
Förvärv via företag	-	-	-	-
Fastighetsförvärv	-	-	-	-
Investeringar	14	11	41	34
Avyttrade fastigheter	-	-307	-	-255
Omklassificeringar	-	-	-	-
Orealiserade värdeförändringar ¹⁾	129	107	120	186
Valutakursdifferenser	-	-	-	-
Redovisat värde vid årets utgång	2 515	2 372	1 876	1 714
Värden uppdelade på rörelse- och förvaltningsfastigheter				
Rörelsefastigheter				
Anskaffningsvärde vid årets ingång	-	-	548	519
Investeringar	-	-	34	29
Avyttrade fastigheter	-	-	-	-
Omklassificeringar	-	-	-	-
Anskaffningsvärde vid årets utgång	-	-	582	548
Redovisat värde vid årets utgång	-	-	1 511	1 361
Förvaltningsfastigheter				
Anskaffningsvärde vid årets ingång	1 452	1 656	304	494
Förvärv via bolag	-	-	-	-
Investeringar	14	11	7	4
Avyttringar	-	-215	-	-194
Omklassificeringar	-	-	-	-
Valutakursdifferenser	-	-	-	-
Anskaffningsvärde vid årets utgång	1 466	1 452	312	304
Redovisat värde vid årets utgång	2 515	2 372	365	354
Taxeringsvärden				
Taxeringsvärden byggnader (i Sverige)	825	755	456	453
Taxeringsvärden mark (i Sverige)	419	263	269	183
Summa	1 244	1 018	724	636

¹⁾ Orealiserade värdeförändringar bokförs i resultaträkningen i posterna realiserade vinster/förluster på placeringstillgångar.

Koncernens rörelsefastigheter redovisas under materiella anläggningstillgångar.

Klassificeringen av rörelse- respektive förvaltningsfastigheter har gjorts med utgångspunkt från den internt nyttjade andelen av respektive fastighet, med yta som bas. För de fastigheter där andelen internt nyttjande uppgår till mer än 5 procent har fastigheten klassificerats som rörelsefastighet. 18 procent av den uthyrbarsbara ytan (koncernen) används i Folksam-

gruppens verksamhet. Rörelsefastighet redovisas i koncernen som materiell anläggningstillgång i not 30. Samtliga fastigheter har marknadsvärderats. För företaget finns inga begränsningar i rätten att sälja förvaltningsfastigheter. Det finns inte heller några förpliktelser att köpa, uppföra eller exploatera förvaltningsfastigheter eller att utföra reparationer, underhåll eller förbättringar.

Not 15. Förvaltningsfastigheter / Byggnader och mark forts.

Bedömt marknadsvärde

Geografisk marknad, Mkr	Typ av fastighet	Kontrakterad årshyra ¹⁾	Driftsöverskott ²⁾	Direktavkastning ³⁾	Marknadsvärde	Marknadsvärde ⁴⁾	Avkastningskrav ⁵⁾
Koncernen							
Stockholm med närförort							
	Kommersiella fastigheter	24	19	3,9%	496	87 959	4,0 - 4,0 %
Övriga Sverige							
	Bostäder	13	8	3,2%	256	24 132	3,1 - 3,9 %
	Kommersiella fastigheter	101	70	4,0%	1 764	35 396	4,0 - 6,5 %
Summa		138	98	3,9%	2 515	38 076	3,1 - 6,5 %

Moderföretaget

Stockholm och Göteborg med närförort							
	Kommersiella fastigheter	53	44	4,1%	1 075	63 587	4,3 - 4,3 %
Övriga Sverige							
	Kommersiella fastigheter	58	39	4,9%	801	21 038	4,6 - 6,5 %
Summa		111	83	4,4%	1 876	34 957	4,3 - 6,5 %

¹⁾Hyreskontrakt per 1 januari omräknat till helår.

²⁾Driftsöverskott omräknat med hyreskontrakt per 1 januari.

³⁾Driftsöverskott omräknat med hyreskontrakt per 1 januari i förhållande till marknadsvärde.

⁴⁾Marknadsvärde per kvm lokalarea (exkl. garage).

⁵⁾Vid värderingarna antaget direktavkastningskrav för bedömning av restvärde.

Påverkan på periodens resultat	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Mkr				
Hyresintäkter brutto	207	204	98	97
Internhyror	-26	-25	-25	-25
Summa	181	179	73	72
Direkta kostnader för fastigheter som genererat hyresintäkter under perioden	-68	-70	-37	-38
Summa	113	109	36	34

Not 15. Förvaltningsfastigheter / Byggnader och mark forts.

Fastställande av verkligt värde

Marknadsvärdebedömningarna har genomförts i enlighet med riktlinjer framtagna av Svenskt Fastighetsindex och har utförts av externa oberoende värderingsmän auktoriserade av Samfundet för Fastighetsekonomi. Marknadsvärdet har bedömts med en marknadsanpassad flerårig kassaflödesanalys. Kalkylperioden uppgår till 5 alternativt 10 år. Metoden innebär en analys av de förväntade framtida betalningsströmmar

(hyror, vakans, drift- och underhållskostnader med mera) som en förvaltning av fastigheten kan antas generera. I kassaflödeskalkylen görs en nuvärdesberäkning av de bedömda framtida betalningsströmmarna. Som grund för bedömningar om marknadens avkastningskrav ligger ortsprisanalyser av gjorda jämförbara fastighetsköp.

Balansposten har kategoriserats som tillhörande nivå 3 i värderingshierarkin.

Värderingsantaganden	Stockholm	Övriga landet	Övriga landet
	Kommersiellt	Kommersiellt	Bostäder (inkl. vårdboende)
Viktat inflationsantagande År 1	2,00%	2,00%	2,00%
Viktad kalkylränta restvärde	6,20%	6,60%	5,60%
Viktat direktavkastningskrav restvärde	4,20%	4,50%	3,50%
Långsiktig vakansgrad	4,70%	5,00%	0,90%
Drift & Underhållskostnader År 1 (i genomsnitt)	392 kr/kvm	410 kr/kvm	455 kr/kvm
Investeringar År 1 (i genomsnitt)	510 kr/kvm	220 kr/kvm	113 kr/kvm
Marknadshyra vid noll vakans (i genomsnitt)	3477 kr/kvm	2107 kr/kvm	1350 kr/kvm

Det uppskattade verkliga värdet skulle minska om:

- Förväntade marknadsmässiga hyresintäkter var lägre.
- Förväntade drifts- och underhållskostnader var högre.
- Direktavkastningskravet var högre.

Nedan presenteras en känslighetsanalys som visar effekter på verkligt värde om väsentliga antaganden skulle förändras.

Antagande 2019	Koncernen		Moderföretaget	
	Förändring antagande	Effekter på verkligt värde	Förändring antagande	Effekter på verkligt värde
Mkr				
Förväntade marknadsmässiga hyresintäkter	-5%	-142	-5%	-93
Förväntade drifts- och underhållskostnader	5%	-39	5%	-25
Direktavkastningskrav	50 punkter	-183	50 punkter	-117

Not 16. Aktier och andelar i koncernföretag

Moderföretaget					Bokfört värde 2019	Bokfört värde 2018
Mkr	Organisationsnummer	Säte	Antal	Kapitalandel i %		
Tre Kronor Försäkring AB	516406-0369	Stockholm	25 000	100	315	360
Förenade Liv Grupp-försäkring AB (publ)	516401-6569	Stockholm	15 000	100	2 003	39
Katsan AB	556894-1842	Stockholm	1 000	100	83	83
Katsan KB	969671-2042	Stockholm	1	1	-	-
Lutfisken Holding AB	559062-0950	Stockholm	50 000	100	662	662
Fastighets AB Glenntan	559105-3102	Stockholm	50 000	100	630	630
Pigghajen Holding AB	559051-6778	Stockholm	1 000	100	75	75
Saco Folksam Försäkrings AB	516404-6726	Stockholm	4 080 000	51	4	4
Hoki Holding AB	556957-8726	Stockholm	1 000	100	52	46
Goldcup 19779 AB	559230-0825	Stockholm	50 000	100	-	-
Bokfört värde					3 824	1 899
Verkligt värde					4 778	3 007

Samtliga aktier är onoterade.

Mkr	Moderföretaget	
	2019	2018
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Ingående balans	2 000	2 854
Avyttring	-	-374
Likvidation	-	-509
Förändringar till följd av under året lämnade koncernbidrag och aktieägartillskott	1 925	29
Utgående balans	3 925	2 000
Akkumulerade nedskrivningar		
Ingående balans	-101	-235
Under året återförda nedskrivningar	-	134
Utgående balans	-101	-101
Bokfört värde 31 december 2019	3 824	1 899

Koncernföretag	Kapitalandel i %		
	Säte	2019	2018
Tre Kronor Försäkring AB	Stockholm	100	100
Katsan AB	Stockholm	100	100
Katsan KB	Stockholm	100	100
Lutfisken Holding AB	Stockholm	100	100
Fastighets AB Glenntan	Stockholm	100	100
Saco Folksam Försäkrings AB	Stockholm	51	51
Förenade Liv Grupp-försäkring AB (publ)	Stockholm	100	100
Pigghajen Holding AB	Stockholm	100	100
Hoki Holding AB	Stockholm	100	100
Goldcup 19779 AB	Stockholm	100	-

Not 17. Aktier och andelar i intresseföretag

Koncernen, Mkr				Bokfört värde		Koncernens andel av totalresultat	
Intresseföretag som bedöms vara väsentliga för koncernen	Karakteristik på investeringen	Säte	Kapitalandel i %	2019	2018	2019	2018
				Saco Folksam Försäkrings AB	Strategiskt innehav i försäkringsföretag som erbjuder inkomstförsäkring	Stockholm	51

Innehavet klassificeras som intresseföretag eftersom Folksam Sak inte har bestämmande inflytande.

Intresseföretag för ej väsentliga innehav i koncernen baserat på de belopp som ingår i koncernredovisningen

Mkr	2019	2018
Bokfört värde	204	300
Koncernens andel av Resultat	-50	72
Övrigt totalresultat	-	-
Summa	-50	72

Not 18. Moderföretagets andelar i intresseföretag

Moderföretaget						
Mkr	Organisations-nummer	Säte	Antal	Kapital andel i %	Bokfört värde 2019	Bokfört värde 2018
CAB Group AB	556131-2223	Örebro	1 209	22	6	6
Folksam Cruise Holding AB	556767-4121	Stockholm	525	25	33	33
Kulltorp Holding AB	556767-4147	Stockholm	200	20	-	12
Rosengård Invest AB	556756-0528	Malmö	5 625	25	-	-
Sicklaön Bygg Invest AB	556911-5479	Solna	125	13	4	4
SOS International A/S	17 013 718	Köpenhamn	499 896	24	85	-
Bokfört värde					128	55

Moderföretaget		
Mkr	2019	2018
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Ingående balans	55	81
Aktieägartillskott	-	-
Avyttring	-37	-46
Nedskrivning	-49	-9
Återförd nedskrivning	25	29
Utgående balans	128	55
Bokfört värde	128	55
Verkligt värde	204	262

Avyttring och återförd nedskrivning av aktier och andelar i intresseföretag är hänförligt till Kulltorp Holding AB som likviderades december 2019 samt Rosengård Invest AB som likviderades september 2019.

Not 19. Aktier och andelar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Bokfört värde	9 767	7 121	7 695	7 082
Anskaffningsvärde	6 848	4 287	4 799	4 249
Verkligt värde	9 767	7 121	7 695	7 082
varav:				
Noterade aktier	6 812	6 163	6 757	6 124
Onoterade aktier	2 955	958	938	958

Not 20. Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Upplupet anskaffningsvärde				
Svenska staten	5 423	5 662	5 129	5 350
Svenska kommuner	2 894	3 425	2 643	3 192
Svenska bostadsinstitut	13 414	14 133	12 553	13 427
Övriga svenska emittenter	3 864	3 443	3 638	3 209
Utländska stater	1 160	551	1 160	551
Övriga utländska emittenter	3 139	3 044	3 119	3 021
Utländska räntefonder	17	4	17	4
Summa	29 909	30 261	28 258	28 754
varav:				
Noterade	29 892	30 257	28 242	28 750
Onoterade	17	4	17	4
Verkligt värde				
Svenska staten	5 691	5 937	5 395	5 624
Svenska kommuner	2 935	3 463	2 682	3 227
Svenska bostadsinstitut	13 485	14 240	12 621	13 529
Övriga svenska emittenter	3 879	3 460	3 653	3 225
Utländska stater	1 179	550	1 179	550
Övriga utländska emittenter	3 188	3 044	3 167	3 021
Utländska räntefonder	17	4	17	4
Summa	30 374	30 698	28 713	29 181
varav:				
Noterade	30 357	30 694	28 696	29 176
Onoterade	17	4	17	4
Positiv skillnad till följd av att bokfört värde överstiger nominella värden	2 156	2 171	2 080	2 100
Negativ skillnad till följd av att bokfört värde understiger nominella värden	10	30	10	30

Moderföretaget

Vid värdering av räntebärande värdepapper enligt upplupet anskaffningsvärde skulle balansposten redovisas till ett belopp på 28 258 (28 754) miljoner kronor.

Not 21. Övriga lån

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Upplupet anskaffningsvärde				
Efterställda lån alternativa placeringar	329	305	329	305
Bokfört värde/Upplupet anskaffningsvärde	329	305	329	305
Lån värderade till verkligt värde ¹⁾	145	71	145	71
Summa bokfört värde	474	376	474	376
Verkligt värde				
Efterställda lån alternativa placeringar	329	305	329	305
Lån värderade till verkligt värde	145	71	145	71
Verkligt värde	474	376	474	376

¹⁾ Anskaffningsvärdet för Lån värderade till verkligt värde uppgår till 145 (71) miljoner kronor för koncernen och moderföretaget.

Eftersom övriga lån främst består av lån med fast ränta och en räntebindningstid på max ett år anses verkligt värde överensstämma med bokfört värde.

Not 22. Utlåning till kreditinstitut

Mkr	Verkligt värde		Upplupet anskaffningsvärde	
	2019	2018	2019	2018
Koncernen				
Kreditinstitut Sverige	19	13	19	12
Kreditinstitut inom EU	231	173	231	173
Summa	250	185	250	185

Posten avser kontaktsäkerheter samt andra fastförräntade placeringar

Mkr	Verkligt värde		Upplupet anskaffningsvärde	
	2019	2018	2019	2018
Moderföretaget				
Kreditinstitut Sverige	19	12	19	12
Kreditinstitut inom EU	231	173	231	173
Summa	249	185	249	185

Posten avser i sin helhet kontantsäkerheter hos kreditinstitut

Not 23. Derivat

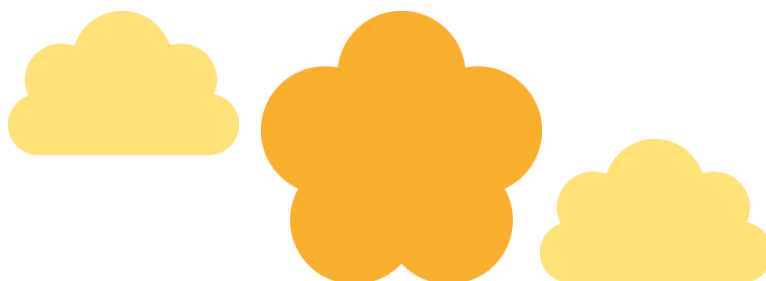
Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Derivatinstrument med positiva värden eller värde noll				
Verkligt värde				
Ränteterminer	1	-	1	-
Valutaterminer	108	87	108	87
Ränteswappar	8	3	8	3
Summa	116	90	116	90
Nominellt belopp/återstående kontraktssenlig löptid				
Derivatinstrument med positiva värden				
Under 1 år				
Ränteterminer	1994	841	1872	812
Valutaterminer	98	83	98	83
Summa	2 092	924	1 970	895

Not 24. Upplysningar om kvittning

Företaget har ISDA avtal för OTC derivatavtal. Detta avtal ger parterna en kvittningsrätt av marknadsvärdet på skulder mot marknadsvärdet på fordringarna på motparten i fall av allvarligt betalningsfallissemang. Vidare har företaget i flera

fall CSA avtal som kräver att den ena parten i derivatavtalet ska ställa säkerhet till den andra om marknadsvärdet på en skuldposition överstiger en överenskommen nivå under en överenskommen tidsperiod.

		Relaterade belopp, som inte kvittas i balansräkningen						
Mkr								
Koncernen 2019		Brutto- belopp	Kvittning i balans- räkningen	Netto- belopp i balans- räkningen	Finansiella instrument	Erhållen/ Erlagd säkerhet värde- papper	Erhållen/ Erlagd kontant säkerhet	Netto- belopp
Balanspost	Tillgångar							
Derivat	Derivat (OTC)	116	-	116	-30	-	-82	4
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	30	-	30	-30	-	-	-
Koncernen 2018								
Balanspost	Tillgångar							
Derivat	Derivat (OTC)	91	-	91	-50	-	-6	34
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	57	-	57	-50	-	-5	2
Moderföretaget 2019								
Balanspost	Tillgångar							
Derivat	Derivat (OTC)	116	-	116	-30	-	-82	4
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	30	-	30	-30	-	-	-
Moderföretaget 2018								
Balanspost	Tillgångar							
Derivat	Derivat (OTC)	91	-	91	-50	-	-6	34
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	57	-	57	-50	-	-5	2

Not 25. Fordringar avseende direkt försäkring

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Försäkringstagare	4 626	4 438	4 135	3 967
Försäkringsföretag	8	81	8	76
Summa	4 634	4 519	4 143	4 043

Not 26. Fordringar avseende återförsäkring

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Övrigt	45	33	44	33
Summa	45	33	44	33

Not 27. Övriga fordringar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Fordringar på koncernföretag	1	1	7	8
Fordringar på närstående företag	604	672	604	672
Övriga fordringar	146	171	138	149
Summa	752	845	749	829

Not 28. Finansiella tillgångar och skulder

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Koncernen 2019-12-31	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen						Nivåindelning verkligt värde			Tillfälligt undantag från IFRS 9 Finansiella instrument verkligt värde ^{d)}	
	Innehav som bestämts tillhör kategorin	Innehav för handelsändamål	Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Finansiella tillgångar med avtalsenliga raskflöden SPPI ²⁾	Andra finansiella tillgångar ³⁾
Tillgångar											
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	-	101	-	101	101	-	-	-	-	101
Aktier och andelar	9 767	-	-	-	9 767	9 767	8 828	-	938	-	9 767
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	30 374	-	-	-	30 374	30 374	30 325	49	-	-	30 374
Lån med säkerhet i fast egendom	-	-	10	-	10	10	-	-	-	-	10
Övriga lån	145	-	329	-	474	474	-	-	145	-	474
Utlåning till kreditinstitut	-	-	250	-	250	250	-	-	-	-	250
Derivat	-	116	-	-	116	116	1	116	-	-	116
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	-	-	1	-	1	1	-	-	-	1	-
Övriga fordringar	-	-	724	-	724	724	-	-	-	718	6
Likvida medel	-	-	2 332	-	2 332	2 332	-	-	-	652	1 680
Upplupna ränteintäkter	123	1	6	-	130	130	123	1	-	-	130
Övriga upplupna intäkter	-	-	7	-	7	7	-	-	-	7	-
Summa finansiella tillgångar	40 409	117	3 759	-	44 285	44 285	39 277	165	1 084	1 379	42 906
Förvaltningsfastigheter	-	-	-	-	2 515	2 515	-	-	2 515	-	-
Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag	-	-	-	-	318	318	-	-	-	-	-
Nyttjanderätter leasing materiella tillg.	-	-	-	-	438	438	-	-	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	7 040	7 040	-	-	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	10 311	10 311	-	-	2 515	-	-
Summa tillgångar	40 409	117	3 759	-	54 596	54 596	39 277	165	3 599	-	-
Skulder											
Depåer från återförsäkrare	-	-	-	23	23	23	-	-	-	-	-
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	86	86	86	-	-	-	-	-
Derivat	-	32	-	-	32	32	1	30	-	-	-
Finansiella skulder leasing	-	-	-	442	442	442	-	-	-	-	-
Övriga skulder	-	-	-	360	360	360	-	-	-	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	607	607	607	-	-	-	-	-
Summa finansiella skulder	-	32	-	1 519	1 551	1 551	1	30	-	-	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	35 379	35 379	-	-	-	-	-
Summa skulder	-	32	-	1 519	36 929	36 929	1	30	-	-	-

Not 28. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Koncernen 2018-12-31	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen						Nivåindelning verkligt värde			Tillfälligt undantag från IFRS 9 Finansiella instrument verkligt värde ¹⁾	
	Innehav som bestämts tillhöras kategorin	Innehav för handelsändamål	Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden SPPI ²⁾	Andra finansiella tillgångar ³⁾
Mkr											
Tillgångar											
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	-	87	-	87	87	-	-	-	-	87
Aktier och andelar	7 121	-	-	-	7 121	7 121	6 163	-	958	-	7 121
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	30 698	-	-	-	30 698	30 698	30 694	4	-	-	30 698
Lån med säkerhet i fast egendom	-	-	10	-	10	10	-	-	-	-	10
Övriga lån	71	-	305	-	376	376	-	-	71	-	376
Utlåning till kreditinstitut	-	-	185	-	185	185	-	-	-	-	185
Derivat	-	90	-	-	90	90	-	90	-	-	90
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	-	-	1	-	1	1	-	-	-	1	-
Övriga fordringar	-	-	845	-	845	845	-	-	-	647	198
Likvida medel	-	-	3 802	-	3 802	3 802	-	-	-	2 683	1 119
Upplupna räntetäckter	170	-2	4	-	171	171	170	-2	-	-	171
Övriga upplupna intäkter	-	-	35	-	35	35	-	-	-	29	7
Summa finansiella tillgångar	38 059	88	5 275	-	43 421	43 421	37 026	92	1 029	3 360	40 062
Förvaltningsfastigheter	-	-	-	-	2 372	2 372	-	-	2 372	-	-
Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag	-	-	-	-	405	405	-	-	-	-	-
Nyttjanderätter leasing materiella tillg.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	6 421	6 421	-	-	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	9 198	9 198	-	-	2 372	-	-
Summa tillgångar	38 059	88	5 275	-	52 619	52 619	37 026	92	3 401	-	-
Skulder											
Depåer från återförsäkrare	-	-	-	23	23	23	-	-	-	-	-
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	10	10	10	-	-	-	-	-
Derivat	-	56	-	-	56	56	1	55	-	-	-
Finansiella skulder leasing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Övriga skulder	-	-	-	959	959	959	-	-	-	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	556	556	556	-	-	-	-	-
Summa finansiella skulder	-	56	-	1 548	1 604	1 604	1	55	-	-	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	34 046	34 046	-	-	-	-	-
Summa skulder	-	56	-	1 548	35 650	35 650	1	55	-	-	-

Not 28. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Moderföretaget 2019-12-31	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen						Nivåindelning verkligt värde			Tillfälligt undantag från IFRS 9 Finansiella instrument verkligt värde ¹⁾	
	Innehav som bestämts tillhöras kategorin	Innehav för handelsändamål	Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden SPP ²⁾	Andra finansiella tillgångar ³⁾
Tillgångar											
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	-	145	-	145	145	-	-	-	-	145
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	-	101	-	101	101	-	-	-	-	101
Aktier och andelar	7 695	-	-	-	7 695	7 695	6 757	-	938	-	7 695
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	28 713	-	-	-	28 713	28 713	28 675	38	-	-	28 713
Lån med säkerhet i fast egendom	-	-	10	-	10	10	-	-	-	-	10
Övriga lån	145	-	329	-	474	474	-	-	145	-	474
Utlåning till kreditinstitut	-	-	249	-	249	249	-	-	-	-	249
Derivat	-	116	-	-	116	116	1	116	-	-	116
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	-	-	1	-	1	1	-	-	-	1	-
Övriga fordringar	-	-	724	-	724	724	-	-	-	719	6
Kassa och bank	-	-	2 083	-	2 083	2 083	-	-	-	424	1 659
Upplupna ränteintäkter	117	1	6	-	123	123	116	1	-	-	123
Övriga upplupna intäkter	-	-	7	-	7	7	-	-	-	7	-
Summa finansiella tillgångar	36 670	117	3 655	-	40 442	40 442	35 549	155	1 084	1 151	39 291
Byggnader och mark	-	-	-	-	1 875	1 875	-	-	1 875	-	-
Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag	-	-	-	-	3 953	4 986	-	-	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	5 388	5 388	-	-	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	11 216	12 249	-	-	1 875	-	-
Summa tillgångar	36 670	117	3 655	-	51 658	52 691	35 549	155	2 959	-	-
Skulder											
Depåer från återförsäkrare	-	-	-	23	23	23	-	-	-	-	-
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	85	85	85	-	-	-	-	-
Derivat	-	32	-	-	32	32	1	30	-	-	-
Övriga skulder	-	-	-	346	346	346	-	-	-	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	300	300	300	-	-	-	-	-
Summa finansiella skulder	-	32	-	755	786	786	1	30	-	-	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	30 073	30 073	-	-	-	-	-
Summa skulder	-	32	-	755	30 859	30 859	1	30	-	-	-

¹⁾ Under år 2018–2020 tillämpas ett tillfälligt undantag från den nya redovisningsstandarden IFRS 9 Finansiella instrument, upplysningar lämnas för att möjliggöra jämförelse med företaget som tillämpar IFRS 9. Upplysningar lämnas för finansiella tillgångar och avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket.

²⁾ Avser Finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t.ex. övriga fordringar och banktillgodohavanden för t.ex. leverantörsbetalningar. Tillgångarna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

³⁾ Andra finansiella tillgångar avser alla andra finansiella tillgångar som inte hänförs till kategorin Finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden. Tillgångarna värderas till verkligt värde via resultaträkningen.

Not 28. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Moderföretaget 2018-12-31	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen						Nivåindelning verkligt värde			Tillfälligt undantag från IFRS 9 Finansiella instrument verkligt värde ¹⁾	
	Innehav som beståm tillhör kategorin	Innehav för handelsändamål	Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden SPPI ²⁾	Andra finansiella tillgångar ³⁾
Tillgångar											
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	-	145	-	145	145	-	-	-	-	145
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	-	87	-	87	87	-	-	-	-	87
Aktier och andelar	7 082	-	-	-	7 082	7 082	6 124	-	958	-	7 082
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	29 181	-	-	-	29 181	29 181	29 176	4	-	-	29 181
Lån med säkerhet i fast egendom	-	-	10	-	10	10	-	-	-	-	10
Övriga lån	71	-	305	-	376	376	-	-	71	-	376
Utlåning till kreditinstitut	-	-	185	-	185	185	-	-	-	-	185
Derivat	-	90	-	-	90	90	-	90	-	-	90
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	-	-	1	-	1	1	-	-	-	1	-
Övriga fordringar	-	-	829	-	829	829	-	-	-	641	188
Kassa och bank	-	-	3 495	-	3 495	3 495	-	-	-	2 554	941
Upplupna ränteutgifter	161	-2	4	-	163	163	161	-2	-	-	163
Övriga upplupna intäkter	-	-	24	-	24	24	-	-	-	24	-
Summa finansiella tillgångar	36 494	88	5 085	-	41 667	41 667	35 462	92	1 029	3 220	38 447
Byggnader och mark	-	-	-	-	1 714	1 714	-	-	1 714	-	-
Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag	-	-	-	-	1 955	2 914	-	-	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	4 415	4 415	-	-	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	8 085	9 043	-	-	1 714	-	-
Summa tillgångar	36 494	88	5 085	-	49 752	50 710	35 462	92	2 743	-	-
Skulder											
Depåer från återförsäkrare	-	-	-	23	23	23	-	-	-	-	-
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	10	10	10	-	-	-	-	-
Derivat	-	56	-	-	56	56	1	55	-	-	-
Övriga skulder	-	-	-	885	885	885	-	-	-	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	317	317	317	-	-	-	-	-
Summa finansiella skulder	-	56	-	1 235	1 291	1 291	1	55	-	-	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	29 145	29 145	-	-	-	-	-
Summa skulder	-	56	-	1 235	30 436	30 436	1	55	-	-	-

¹⁾ Under år 2018–2020 tillämpas ett tillfälligt undantag från den nya redovisningsstandarden IFRS 9 Finansiella instrument, upplysningar lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Upplysningar lämnas för finansiella tillgångar och avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket.

²⁾ Avser Finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t.ex. övriga fordringar och banktillgodohavanden för t.ex. leverantörsbetalningar. Tillgångarna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

³⁾ Andra finansiella tillgångar avser alla andra finansiella tillgångar som inte hänförs till kategorin Finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden. Tillgångarna värderas till verkligt värde via resultaträkningen.

Not 28. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om finansiella instruments verkliga värden

I ovanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

Folksam Sak har under året överfört obligationer till ett värde av 21 miljoner kronor från nivå 1 till nivå 2 i moderföretaget och i koncernen. Anledningen är att innehavet inte bedöms vara noterad på en aktiv marknad. Inga betydande överföringar har skett till eller från nivå 3 under året.

Information om verkligt värde för finansiella tillgångar och skulder som inte värderas till verkligt värde i balansräkningen

För finansiella tillgångar och skulder som inte värderas till verkligt värde i balansräkningen, såsom utlåning till kreditinstitut, övriga fordringar, kassa och bank, upplupna räntetäckter, övriga upplupna intäkter, skulder till kreditinstitut, övriga skulder och övriga upplupna kostnader anses det bokförda värdet reflektera det verkliga värdet.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (till exempel courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. Den största delen av företagets finansiella instrument åsätts ett verkligt värde med priser som är kvoterade på en aktiv marknad.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så tar företaget fram det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter och företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt.

Värderingstekniker används för följande klasser av finansiella instrument: derivat, vissa innehav i så kallade alternativa placeringar, samt onoterade innehav av aktier vilka redovisas i balansposten aktier och andelar samt vissa organisatoriska innehav som redovisas bland övriga finansiella placeringstillgångar.

Aktier och andelar

Aktier och andelar värderas till verkligt värde. Aktier och andelar som är officiellt noterade värderas med hjälp av senaste officiella köpkurs, i lokal valuta.

För innehav i onoterade andelar, främst riskkapitalbolag, ska värderingen i första hand följa IPEVC:s principer eller likvärdiga värderingsprinciper och ska i första hand vara baserat på tillgängliga marknadspriser, men även andra värderingsmetoder som t.ex. diskonterat kassaflöde, substansvärdemetoden, nyligen genomförda transaktioner och multipelvärdering används. Generellt gäller att innehaven ska uppvisa verkligt värde med beaktande av försiktighet och konsekvens i värderingen. Värderingen uppdateras då ny värdering erhålls och justeras för eventuella kassaflöden fram till bokslutstillfället.

Verkligt värde för så kallade fond-i-fond ska fastställas utifrån underlag erhållet från extern part utsedd av fond i fondförvaltaren. Det verkliga värdet beräknas genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknadsvärderas och kursställs. Värderingen uppdateras då ny värdering erhålls och justeras för eventuella kassaflöden fram till bokslutstillfället.

För aktier som inte är noterade på en aktiv marknad används värderingstekniker för att bestämma det verkliga värdet. De tekniker som används är främst diskonterade kassaflöden och substansvärdering.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Obligationer och andra räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde. Både svenska och utländska obligationer och andra räntebärande värdepapper med officiell handel marknadsvärderas dagligen med hjälp av senaste officiella köpkurs i lokal valuta.

För instrument utan officiell handel och där tillförlitliga marknadspriser inte finns att tillgå värderas instrumentet med hjälp av allmänt vedertagna värderingsmodeller som innebär att kassaflöden diskonteras till relevant värderingskurva. Obligationer och andra räntebärande värdepapper utan officiell handel marknadsvärderas med hjälp av en yieldkurva baserad på Stibor (för löptider upp till 9 månader) respektive swapräntor (för löptider över 1 år)

samt en marknadsmässig justering med en för respektive värdepapper bedömd rimlig kreditspread.

Derivat

Derivat värderas till verkligt värde. Börshandlade ränte- och aktieterminer tas upp till det verkliga värdet utifrån senast officiella köp- eller säljkurs. Ränteswappar värderas med hjälp av yieldkurvor baserade på köp- och säljkurs. OTC-aktieindexoptioner marknadsvärderas med hjälp av Black & Scholes värderingsmodell, med marknadsdata som input. Valutaterminer värderas med hjälp av noterad köpkurs mot kronor för aktuell valuta vid värderingsdagens slut och yieldkurvor för de två valutorna för aktuell löptid. Transaktionskostnader för derivat kostnadsförs.

Värderingsprocessen för finansiella instrument

Verkliga värden för finansiella tillgångar och skulder som handlas på en aktiv marknad baseras på noterade priser. För övriga finansiella instrument använder sig företaget av andra värderingstekniker. Finansiella instrument där handeln inte är frekvent och det verkliga värdet därför mindre objektivt, krävs i varierande utsträckning att bolaget gör bedömningar beroende på likviditet, koncentrationer, osäkerheter beträffande marknadsfaktorer, prisantaganden och andra risker som påverkar ett specifikt instrument.

Företaget har ett värderingsforum för att uppfylla intern kontroll med hänsyn till finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde i balansräkningen.

Värderingsforum, där CFO är beslutande, har övergripande ansvar för att kontrollera alla väsentliga värderingar till verkligt värde.

Värderingsforum hålls kvartalsvis för att analysera väsentliga ej observerbara indata och justeringar i värderingar. Om tredjepartsinformation används vid värdering utvärderas om informationen uppfyller kraven enligt IFRS, inklusive i vilken nivå i verkligtvärdehierarkin som innehavet ska kategoriseras.

Värderingsforumets huvuduppgift är att fastställa värderingsramverket för samtliga finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Detta innefattar en värderingsinstruktion som är gemensam för samtliga försäkringsföretag. Väsentliga värderingsfrågor rapporteras till Revisionskommittén.

Företaget har ett flertal kontroller för att säkerställa korrekt värdering för finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Det innebär bland annat oberoende kontroller av priser, uppföljning av avkastning mot index mm.

Tilläggsinformation avseende innehav inom nivå 3

I tabellen nedan presenteras en avstämning mellan ingående och utgående balans för sådana finansiella instrument som värderats till verkligt värde i balansräkningen med utgångspunkt från en värderingsteknik som bygger på icke-observerbara marknadsdata (nivå 3).

Mkr	Aktier och andelar				Övriga finansiella placeringstillgångar			
	Koncernen		Moderföretaget		Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Ingående balans	958	1 706	958	1 706	71	24	71	24
Totalt redovisade vinster och förluster	-	-	-	-	-	-	-	-
redovisat i årets resultat ¹⁾	-128	-836	-128	-836	4	4	4	4
Anskaffningsvärde förvärv	360	124	360	124	71	47	71	47
Försäljningslikvid	-251	-36	-251	-36	-	-4	-	-4
Utgående balans	938	958	938	958	145	71	145	71
Vinster och förluster redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen ¹⁾	-36	-836	-36	-836	4	4	4	4

¹⁾Redovisas i kapitalavkastning, intäkter och kostnader samt realiserade vinster och förluster på placeringstillgångar i årets resultat.

Värderingstekniker och väsentliga indata för innehav tillhörande nivå 2

Folksam Sak har innehav i företagsobligationer, swappar samt valutaterminer vilka hänförs till värderingskategori 2.

Företagsobligationer värderas med en teoretisk metod och motivering till metodval är att det inte finns någon tillräckligt aktiv handel och att två olika indata för priser används för värdering. Värdering utförs med hjälp av allmänt vedertagna värderingsmodeller som innebär att värdering utförs med hjälp av yieldkurva och spread. Yieldkurva uppdateras dagligen, beroende på innehav används räntekurva stibor, FRA (Forward Rate Agreement) eller swapränta. Kassaflöden diskonteras till relevant värderingskurva. Marknadsvärdering utförs med hjälp av en yieldkurva baserad på Stibor (för löptider upp till 9 månader) respektive swapräntor (för löptider över 1 år) samt en marknadsmässig justering med en för respektive värdepapper bedömd rimlig kreditspread.

Valutaterminer värderas med hjälp av noterad köpkurs mot svenska kronor för aktuell valuta och yieldkurvor för de två valutorna för aktuell löptid.

Swappar värderas med hjälp av yieldkurvor.

Värderingstekniker och väsentliga ej observerbara indata för innehav tillhörande nivå 3

Till nivå 3 hänförs onoterade andelar i investeringsfonder, onoterade aktier samt lån.

Folksam Saks innehav i investeringsfonder avser private equityfonder, private equityfond-i-fonder, hedgefond-i-fonder samt fastighetsfond-i-fonder. Fonderna värderas med alternativ värderingsmetod för vilka observerbara indata inte finns tillgänglig.

För private equityfonder och private equity-fond-i-fonder baseras värdering på kurser och andelsvärden som erhålls från fondförvaltaren. Värderingen följer IPEVC:s principer (International Private Equity and Venture Capital) utfärdade av EVCA (European Venture Capital Association), som är en sammanslutning av riskkapitalföreningar som har gått samman och tagit fram värderingsprinciper för beräkning av verkliga värden. Det verkliga värdet beräknas genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknadsvärderas och kurssetts. IPEVC:s värderingsmetoder inkluderar användning av diskonterat kassaflöde, substansvärdeметод, nyligen genomförda transaktioner och multipelvärdering, som innebär att jämförelse görs av relativa värden för aktie och/eller företaget s.k. multiplar (nyckeltal).

Värdering av fastighetsfond-i-fond baseras på kurser och andelsvärden som erhålls från fondförvaltaren och följer INREV:s principer (Investors in Non-listed Real Estate Vehicles). Det verkliga värdet beräknas genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknadsvärderas.

Onoterade aktier värderas antingen med hjälp av prognosticerade diskonterade kassaflöden med icke noterad indata som input eller till substansvärdet. Innehav i ekonomiska föreningar värderas till nominellt belopp.

Ett antal lån värderas till verkligt värde. Lånen avser lån till alternativa investeringsfonder och värderas med hjälp av NAV som erhålls från respektive fond.

Not 29. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder

Koncernen	2019			2018		
	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Tillgångar						
Goodwill	-	30	30	-	30	30
Andra immateriella tillgångar	-	263	263	71	10	81
Förvaltningsfastigheter	-	2 515	2 515	-	2 372	2 372
Aktier och andelar i intresseföretag	-	318	318	-	405	405
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till intresseföretag	-	101	101	-	87	87
Aktier och andelar	2 232	7 535	9 767	509	6 612	7 121
Obligationer och räntebärande värdepapper	594	29 779	30 374	2 182	28 515	30 698
Lån med säkerhet i fast egendom	-	10	10	-	10	10
Övriga lån	-	474	474	-	376	376
Utlåning till kreditinstitut	250	-	250	185	-	185
Derivat	109	8	116	87	3	90
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	1	-	1	1	-	1
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar						
Oreglerade skador	131	163	294	70	96	165
Fordringar avseende direkt försäkring	4 634	-	4 634	4 519	-	4 519
Fordringar avseende återförsäkring	20	25	45	17	16	33
Övriga fordringar	752	-	752	845	-	845
Materiella anläggningstillgångar	-	906	906	-	898	898
Nyttjanderätter leasing materiella tillgångar	56	381	438	-	-	-
Likvida medel	2 332	-	2 332	3 802	-	3 802
Aktuell skattefordran	359	-	359	39	-	39
Uppskjuten skattefordran	1	287	288	355	224	579
Upplupna ränte- och hyresintäkter	130	-	130	171	-	171
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	201	-	201	113	-	113
Summa tillgångar	11 803	42 794	54 596	12 966	39 653	52 619
Skulder och avsättningar						
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)						
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	5 750	207	5 958	6 004	-	6 004
Oreglerade skador	4 917	18 256	23 173	4 868	17 759	22 627
Återbäring och rabatter	348	96	444	387	43	430
Pensioner och liknande förpliktelser	-	1 076	1 076	-	825	825
Aktuell skatteskuld	17	-	17	19	-	19
Uppskjuten skatteskuld	-	3 653	3 653	-	3 554	3 554
Depåer från återförsäkrare	23	-	23	23	-	23
Skulder avseende direkt försäkring	342	-	342	273	-	273
Skulder avseende återförsäkring	3	4	7	-	-	-
Skulder till kreditinstitut	86	-	86	10	-	10
Derivat	23	8	32	53	3	56
Finansiella skulder leasing	50	392	442	-	-	-
Övriga skulder	651	-	651	959	-	959
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 024	-	1 024	870	-	870
Summa skulder och avsättningar	13 235	23 694	36 929	13 467	22 183	35 650

Not 29. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder forts.

Moderföretaget	2019			2018		
	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Tillgångar						
Andra immateriella tillgångar	-	261	261	-	-	-
Byggnader och mark	-	1 875	1 875	-	1 714	1 714
Aktier och andelar i koncernföretag	-	3 825	3 825	-	1 900	1 900
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till koncernföretag	-	145	145	-	145	145
Aktier och andelar i intresseföretag	-	128	128	-	55	55
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till intresseföretag	-	101	101	-	87	87
Aktier och andelar	161	7 535	7 695	470	6 612	7 082
Obligationer och räntebärande värdepapper	405	28 308	28 713	1 824	27 357	29 181
Lån med säkerhet i fast egendom	-	10	10	-	10	10
Övriga lån	-	474	474	-	376	376
Utlåning till kreditinstitut	249	-	249	185	-	185
Derivat	109	8	116	87	3	90
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	-	-	1	-	1
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	1	-	1	1	-	1
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar						
Oreglerade skador	130	163	293	69	95	165
Fordringar avseende direkt försäkring	4 143	-	4 143	4 043	-	4 043
Fordringar avseende återförsäkring	20	25	44	17	16	33
Övriga fordringar	749	-	749	829	-	829
Materiella anläggningstillgångar	-	92	92	-	103	103
Kassa och bank	2 083	-	2 083	3 495	-	3 495
Aktuell skattefordran	346	-	346	-	-	-
Upplupna ränte- och hyresintäkter	123	-	123	163	-	163
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	190	-	190	95	-	95
Summa tillgångar	8 709	42 949	51 658	11 278	38 473	49 752
Skulder och avsättningar						
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)						
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	5 231	207	5 439	5 511	-	5 511
Oreglerade skador	4 584	17 659	22 243	4 546	17 215	21 761
Återbäring och rabatter	348	96	444	387	43	430
Aktuell skatteskuld	-	-	-	9	-	9
Uppskjuten skatteskuld	-	992	992	-	934	934
Depåer från återförsäkrare	23	-	23	23	-	23
Skulder avseende direkt försäkring	339	-	339	268	-	268
Skulder avseende återförsäkring	3	4	7	-	-	-
Skulder till kreditinstitut	85	-	85	10	-	10
Derivat	23	8	32	53	-	53
Övriga skulder	623	-	623	885	-	885
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	632	-	632	548	-	548
Summa skulder och avsättningar	11 892	18 967	30 859	12 239	18 196	30 435

Not 30. Materiella anläggningstillgångar

Byggnader och mark avser koncernens rörelsefastigheter

Koncernen, 2019						
Mkr	Konst	Byggnader och mark	Kontors- utrustning	Data- utrustning	Övriga tillgångar	Totalt
Ackumulerade anskaffningsvärden						
Ingående balans	31	896	215	22	1	1 165
Övriga förvärv	-	34	18	3	-	55
Utgående balans	31	930	233	25	1	1 220
Ackumulerade avskrivningar						
Ingående balans	-	-101	-155	-9	-1	-266
Årets avskrivningar	-	-16	-29	-4	-	-48
Utgående balans	-	-117	-183	-13	-1	-314
Redovisat värde 1 januari	31	795	60	13	-	898
Redovisat värde 31 december	31	813	49	12	-	905

Koncernen, 2018						
Mkr						
Ackumulerade anskaffningsvärden						
Ingående balans	27	854	198	17	7	1 103
Övriga förvärv	4	42	23	9	-	78
Avyttringar och utrangeringar	-	-	-6	-	-	-6
Valutakursdifferens	-	-	-	-4	-6	-10
Utgående balans	31	896	215	22	1	1 165
Ackumulerade avskrivningar						
Ingående balans	-	-71	-129	-10	-1	-211
Årets avskrivningar	-	-30	-31	-2	-	-63
Avyttringar och utrangeringar	-	-	5	3	-	8
Utgående balans	-	-101	-155	-9	-1	-266
Redovisat värde 1 januari	27	783	69	7	6	892
Redovisat värde 31 december	31	795	60	13	-	899

Följande huvudgrupper av komponenter har identifierats och ligger till grund för avskrivningen på rörelsefastigheter.

Byggnad		Installationer	
Utvändig mark	35 år	Hiss	55 år
Grund	100 år	El	45 år
Stomme	100 år	Luft	45 år
Yttertak	35 år	Rör	60 år
Fasader övrigt	30 år		
Fasader marmor	100 år		
Stomkomplettering	60 år		
Ytskikt	15 år		

Not 30. Materiella anläggningstillgångar forts.

Moderföretaget, 2019					
Mkr	Konst	Kontors- utrustning	Data- utrustning	Övriga tillgångar	Totalt
Ackumulerade anskaffningsvärden					
Ingående balans	31	215	22	1	269
Förvärv	-	18	3	-	21
Avyttringar och utrangeringar	-	-	-	-	-
Utgående balans	31	233	25	1	290
Ackumulerade avskrivningar					
Ingående balans	-	-155	-9	-1	-165
Årets avskrivningar	-	-29	-4	-	-32
Avyttringar och utrangeringar	-	-	-	-	-
Utgående balans	-	-183	-13	-1	-197
Redovisat värde 1 januari	31	60	13	-	103
Redovisat värde 31 december	31	49	12	-	92
Moderföretaget 2018					
Mkr					
Ackumulerade anskaffningsvärden					
Ingående balans	27	192	13	1	232
Förvärv	4	23	9	-	36
Utgående balans	31	215	22	1	269
Ackumulerade avskrivningar					
Ingående balans	-	-123	-7	-1	-131
Årets avskrivningar	-	-31	-2	-	-34
Utgående balans	-	-155	-9	-1	-165
Redovisat värde 1 januari	27	68	6	-	101
Redovisat värde 31 december	31	60	13	-	103

Not 31. Förutbetalda anskaffningskostnader

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Ingående balans	-	166	-	166
Årets avskrivning	-	-166	-	-166
Utgående balans	-	-	-	-

Not 32. Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Förutbetalda kostnader	130	77	124	71
Upplupna intäkter	71	35	66	24
Summa	201	113	190	95

Not 33. Disposition av företagets vinst eller förlust

Styrelsen och verkställande direktör föreslår att vinstmedlen 9 354 416 064,92 balanseras i ny räkning.

Till stämmans förfogande

Balanserad vinst	7 948 046 713,10
Årets vinst	1 406 369 351,82
Summa	9 354 416 064,92

En överföring om 261 miljoner kronor från fritt eget kapital till fond för utvecklingsutgifter i bundet eget kapital har skett. Fonden får inte användas till förlusttäckning.

Not 34. Obeskattade reserver

Moderföretaget			
Mkr	Periodiserings- fond	Säkerhets- reserv	Totalt
Ingående balans 2018	1 192	8 803	9 995
Avsättning/ Upplösning	588	525	1 113
Utgående balans 2018	1 780	9 328	11 108
Ingående balans 2019	1 780	9 328	11 108
Avsättning/ Upplösning	-350	426	76
Utgående balans 2019	1 430	9 754	11 184

Periodiseringsfond	2019	2018
Avsättning 2014	177	177
Avsättning 2015	425	425
Avsättning 2016	203	203
Avsättning 2017	387	387
Avsättning 2018	190	589
Avsättning 2019	49	-
Summa	1 430	1 780

Not 35. Ej intjänade premier och kvardröjande risker

Mkr	2019			2018		
	Brutto	Avgiven	Netto	Brutto	Avgiven	Netto
Koncernen						
Avsättning för ej intjänade premier						
Ingående balans	5 976	-	5 975	6 329	-4	6 324
Beståndsoverlåtelse	-	-	-	114	-	114
Premieinkomst	14 067	-141	13 926	14 049	-128	13 921
Intjänade premier under året	-14 108	141	-13 967	-14 260	128	-14 114
Såld verksamhet	-	-	-	-256	4	-270
Utgående balans	5 935	-	5 935	5 976	-	5 975
Avsättning för kvardröjande risk						
Ingående balans	29	-	29	24	-	24
Förändring av avsättning	-6	-	-6	5	-	5
Utgående balans	23	-	23	29	-	29
Moderföretaget						
Avsättning för ej intjänade premier						
Ingående balans	5 482	-	5 482	5 580	-	5 580
Beståndsoverlåtelse	-	-	-	114	-	114
Premieinkomst	12 950	-137	12 813	12 291	-119	12 171
Intjänade premier under året	-13 016	137	-12 879	-12 503	119	-12 384
Utgående balans	5 416	-	5 416	5 482	-	5 482
Avsättning för kvardröjande risk						
Ingående balans	28	-	28	23	-	23
Förändring av avsättning	-6	-	-6	5	-	5
Utgående balans	22	-	22	28	-	28

Not 36. Oreglerade skador

Mkr	2019			2018		
	Brutto	Avgiven	Netto	Brutto	Avgiven	Netto
Koncernen						
Avsättningar för oreglerade skador						
IB Rapporterade skador	12 033	-165	11 868	12 475	-213	12 262
IB Inträffade ännu ej rapporterade skador (IBNR)	10 594	-	10 594	9 707	-	9 707
Ingående balans	22 627	-165	22 462	22 182	-213	21 969
Beståndsöverlåtelse	-	-	-	1 203	-2	1 201
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år (avvecklingsresultat)	-155	-88	-243	-362	-45	-408
Andra förändringar	701	-40	661	763	21	784
Såld verksamhet	-	-	-	-1 160	74	-1 086
Utgående balans	23 173	-294	22 879	22 627	-165	22 462
UB Rapporterade skador	12 164	-294	11 870	12 033	-165	11 868
UB Inträffade ännu ej rapporterade skador (IBNR)	11 009	-	11 009	10 594	-	10 594
Avsättningar						
Avsättning för inträffade rapporterade skador	6 699	-294	6 405	6 612	-165	6 447
Avsättning för inträffade ännu ej rapporterade skador	11 009	-	11 009	10 594	-	10 594
Avsättning för skadelivräntor	4 864	-	4 864	4 820	-	4 820
Avsättning för skaderegleringskostnader	601	-	601	601	-	601
Summa	23 173	-294	22 879	22 627	-165	22 462
Moderföretaget						
Avsättningar för oreglerade skador						
IB Rapporterade skador	11 736	-165	11 571	11 530	-139	11 391
IB Inträffade ännu ej rapporterade skador (IBNR)	10 025	-	10 025	8 780	-	8 780
Ingående balans	21 761	-165	21 596	20 310	-139	20 171
Beståndsöverlåtelse	-	-	-	1 203	-2	1 201
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år (avvecklingsresultat)	-123	-88	-211	-354	-45	-399
Andra förändringar	605	-41	564	603	21	624
Utgående balans	22 243	-293	21 950	21 761	-165	21 597
UB Rapporterade skador	11 863	-293	11 570	11 736	-165	11 571
UB Inträffade ännu ej rapporterade skador (IBNR)	10 380	-	10 380	10 025	-	10 025
Avsättningar						
Avsättning för inträffade rapporterade skador	6 428	-293	6 135	6 345	-165	6 181
Avsättning för inträffade ännu ej rapporterade skador	10 380	-	10 380	10 025	-	10 025
Avsättning för skadelivräntor	4 864	-	4 864	4 820	-	4 820
Avsättning för skaderegleringskostnader	571	-	571	571	-	571
Summa	22 243	-293	21 950	21 761	-165	21 597

Not 37. Återbäring och rabatter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Ingående balans	430	373	430	373
Beståndsöverlåtelse	-	41	-	41
Under perioden reglerad återbäring och rabatt	-311	-325	-311	-325
Andra förändringar	4	-13	4	-13
Årets avsättningar för rabatter	321	354	321	354
Utgående balans	444	430	444	430

Not 38. Pensioner och liknande förpliktelser

Mkr	Koncernen	
	2019	2018
Pensionsförpliktelser		
Nuvärde av helt eller delvis fonderade förpliktelser	4 583	4 214
Totalt nuvärde av förmånsbestämda förpliktelser	4 583	4 214
Verkligt värde på förvaltningstillgångar	-3 506	-3 389
Netto redovisat avseende förmånsbestämda planer i balansräkning	1 076	825
Nettobeloppet för förmånsbestämda planer redovisas i följande poster i balansräkning		
Avsättningar till pensioner	1 076	825
Nettobeloppet i balansräkning	1 076	825
Förändring av nuvärdet för fonderade förpliktelser		
Förpliktelser för förmånsbestämda planer per den 1 januari	4 214	3 591
Utbetalda ersättningar	-142	-152
Kostnader för tjänstgöring innevarande period	103	90
Räntekostnad	88	96
Omvärderingar:		
Aktuariella vinster och förluster avseende ändrade finansiella antaganden	320	304
Erfarenhetsbaserade justeringar		
Effekt av ändrad fördelningsmodell inom Folksamkoncerner ¹⁾	-	285
Förpliktelser för förmånsbestämda planer per den 31 december	4 583	4 214
¹⁾ Se not 1 Redovisningsprinciper för mer information		
Förändring av nuvärdet för ofonderade pensionsförpliktelser		
Förpliktelser för förmånsbestämda planer per den 1 januari	-	11
Aktuariella vinster och förluster	-	-11
Nuvärdet av förpliktelsen fördelar sig på planerna / medlemmar enligt följande		
Aktiva medlemmar	22%	23%
Fribrevsinnehavare	37%	36%
Pensionärer	42%	41%

Not 38. Pensioner och liknande förpliktelser forts.

Mkr	Koncernen	
	2019	2018
Förändringar av förvaltningstillgångarnas verkliga värde		
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde per den 1 januari	3 389	3 202
Avgifter från arbetsgivaren	33	53
Utbetalda ersättningar	-142	-152
Ränteintäkt redovisad i resultatet	70	85
Reduceringar och regleringar	-2	-1
Avkastning på förvaltningstillgångar exklusive ränteintäkt	157	202
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde per den 31 december	3 506	3 389

Förvaltningstillgångarna består av följande	2019	%	2018	%
Eget kapitalinstrument	1 227	35%	983	29%
Skuldinstrument	1 823	52%	1 932	57%
Fastigheter	456	13%	474	14%
Summa	3 506	100%	3 389	100%
Eget kapitalinstrument				
Sverige	491	14%	373	11%
Nordamerika	456	13%	339	10%
Europa exkl. Sverige	140	4%	136	4%
Japan	35	1%	34	1%
Asien exkl. Japan	35	1%	34	1%
Utvecklingsmarknader	70	2%	68	2%
Summa	1 227	35%	983	29%
varav				
Noterade innehav	1 227	100%	983	100%
Skuldinstrument				
Bostadsobligationer	1 052	30%	1 284	38%
Statsobligationer	526	15%	766	23%
Realränteobligationer	140	4%	197	6%
Kassa	105	3%	-315	-9%
Summa	1 823	52%	1 932	57%
varav				
Noterade innehav	1 823	100%	1 932	100%

Förvaltningstillgångar

Pensionsstiftelsens tillgångar utgör förvaltningstillgångar för pensioner och värderas till marknadsvärde.

Pensionsstiftelsen investerar på sådant sätt att likviditeten för pensionsstiftelsen är säkrad. Investeringstiden är långsiktig och ska täcka ökning av pensionsförpliktelser. Den genomsnittliga löptiden på pensionsförpliktelserna uppgår till cirka 17 år.

Förvaltningen av Folksam:s tillgångar i pensionsstiftelsen har en fördelning där tillgångsfördelningen är cirka 52 procent skuldinstrument, cirka 35 procent eget kapitalinstrument och cirka 13 procent fastigheter. Alla fastigheter är belägna i Sverige.

Investeringsplaner beslutas av styrelsen för Pensionsstiftelsen och en gång per år görs en översyn av strategierna och tillgångsfördelningen.

Not 38. Pensioner och liknande förpliktelser forts.

Mkr	Koncernen	
	2019	2018
Kostnad redovisad i årets resultat		
Kostnader avseende tjänstgöring innevarande period	105	90
Netto ränteintäkt/räntekostnad	17	11
Nettokostnad (+) / Intäkt (-) avseende förmånsbestämda pensionsplaner	123	101
Nettokostnad (+) / Intäkt (-) avseende avgiftsbestämda pensionsplaner	51	47
Total pensionskostnad i årets resultat	174	148
Kostnaden redovisas i följande rader ingående i årets resultat		
Administrationskostnader	105	90
Kapitalavkastning intäkter	-70	-85
Kapitalavkastning kostnader	88	96
Summa	123	101
Verklig avkastning på förvaltningstillgångar	296	24
Kostnad redovisad i övrigt totalresultat		
Aktuariella vinster (-) och förluster (+) inkl. löneskatt	-428	-349
Skillnad mellan faktisk avkastning och avkastning enligt diskonteringsräntan på förvaltningstillgångarna	226	-61
Netto redovisat i övrigt totalresultat	-202	-410
Antaganden för förmånsbestämda förpliktelser	2019	2018
Diskonteringsränta	1,54%	2,18%
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	1,54%	2,18%
Framtida löneökning	3,30%	3,46%
Framtida ökning av inkomstbasbelopp	3,30%	3,46%
Framtida ökning av pensioner (inflation)	1,80%	1,96%
Avgångsintensitet	5,00%	5,00%
Livslängdsantaganden	FFFS 2007:31	FFFS 2007:31

Livslängd

Antagandena om livslängd följer Finansinspektionens trygghandgrunder (generationsdödlighet). Tabellen nedan visar förväntad återstående livslängd för män och kvinnor i olika åldrar. Samma antaganden om livslängd används för Folksam samtliga pensionsplaner.

Förväntad återstående livslängd, år	Ålder	Man	Kvinna
	30	56	57
	50	34	37
	70	15	18

Not 38. Pensioner och liknande förpliktelser forts.

Aktuariella antaganden

Den aktuariella beräkningen av pensionsförpliktelser och pensionskostnader baseras på följande antaganden.

Diskonteringsränta

För att bestämma diskonteringsräntan använder Folksam den marknadsmässiga avkastningen på balansdagen som erhålles på svenska bostadsobligationer med en löptid som motsvarar längden på pensionsförpliktelsen.

Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar

Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar beräknas baserat på den marknadsmässiga avkastningen på balansdagen som erhålles på svenska bostadsobligationer med en löptid som motsvarar längden på pensionsförpliktelsen.

Framtida löneökning

Framtida löneökning avspeglar förväntade framtida procentuella löneökningar som en sammansatt effekt av inflation, tjänsteålder och befordran.

Inflation

Beträffande inflationsantagande har Folksam valt att följa Riksbankens uppsatta inflationsmål som utgångspunkt vid beräkningarna.

Framtida ökning av pensioner

Inflationsantaganden används för uppräknig av framtida ökning av pensioner.

Inkomstbasbeloppet

Inkomstbasbeloppet fastställs årligen av regeringen och används bland annat för att bestämma taket i pensionsgrundande lön i det allmänna pensionssystemet.

Koncernen			
Mkr		Ökning	Minskning
Känslighetsanalys			
	Diskonteringsränta 1% förändring på pensionsskuld	-727	947
	Framtida löneökning 1% förändring på pensionsskuld	182	-162

Känslighetsanalyserna baseras på en förändring i ett antagande medan det andra antagandet är konstant.

Finansiering

Koncernen uppskattar att 0 (97) mkr blir betalda under 2020 till fonderade och ofonderade förmånsbestämda planer.

Aktuariella beräkningar görs för Folksam Liv- och Folksam Sak-koncernerna på förmånsbestämda pensionsavsättningar enligt IAS 19. Beräkningarna görs per pensionsplan och arbetsgivare.

KTP planen, som är den största pensionsplanen inom Folksam, är tryggad i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse. Folksam Sak har betalningsansvaret för pensionsplanen för samtliga anställda inom Folksam.

Inom Folksam fördelas kostnaderna och åtaganden inom respektive koncern enligt en fördelningsnyckel baserad på lönesummor för respektive företag som ingår i Folksam Liv-

och Folksam-Sak koncernerna. Detta görs för att återspegla en så korrekt bild som möjligt av kostnader och åtaganden inom koncernerna.

Lönesummorna varierar mellan åren varför den procentuella fördelningen av utgående pensionsavsättningen ändras mellan Folksam Liv- och Folksam Sak koncernerna. Fördelningsnyckeln avseende ingående pensionsskuld baseras på ett vägt tal av historiskt data medan fördelningsnyckeln avseende årets avsättning baseras på årets fördelade lönekostnader. Mer om pensionsplaner och pensionsåtaganden finns att läsa i not 52 Medelantal anställda samt löner och ersättningar samt i not 1 Redovisningsprinciper.

Not 38. Pensioner och liknande förpliktelser forts.

Moderföretaget		
Mkr	2019	2018
Förpliktelser för förmånsbestämda planer per den 1 januari	-	10
Kostnader för tjänstgöring innevarande år	-	-
Räntekostnad	-	-
Aktuariella vinster och förluster	-	-10
Fordran (-) /skuld (+) mellan Folksamkoncerner	-	-
Förpliktelser för förmånsbestämda planer per den 31 december	-	-

Antaganden för förmånsbestämda förpliktelser		
	2019	2018
Diskonteringsränta	-	2,18%
Framtida löneökning	-	3,46%
Framtida ökning av inkomstbasbelopp	-	3,46%
Framtida ökning av pensioner (inflation)	-	1,96%
Avgångsintensitet	-	5,00%
Livslängdsantaganden	-	FFFS 2007:31

Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser i moderföretaget avser ej tryggade förpliktelser enligt kollektivavtal. Anställda födda 1955 eller tidigare och som var anställda den 1 juni 2006 har rätt att gå i pension vid 62 års ålder. Från år 2019 har Folksam Sak inte längre någon

utfästelse till anställda, vilket innebär att ingen reserv behöver sättas av.

Not 39. Uppskjuten skatteskuld

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Uppskjutna skattefordringar (-) och skatteskulder (+)				
Andra immateriella tillgångar	-	17	-	-
Byggnader och mark	396	338	282	254
Aktier och andelar	599	585	597	585
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	98	93	96	91
Derivat	18	7	18	7
Övriga finansiella placeringstillgångar	1	-	1	-
Obeskattade reserver	2 542	2 516	-	-
Avsättning för pensioner utanför tryggandelag	-289	-225	-2	-2
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-	-1	-	-1
Underskottsavdrag	-	-355	-	-
Övriga uppskjutna skattefordringar och skatteskulder, netto	3 365	2 975	992	934

I moderföretaget har samtliga förändringar avseende uppskjuten skattefordring/skatteskuld redovisats över resultaträkningen. I koncernen har årets förändring av uppskjuten skatt redovisats med -431 (409) miljoner kronor över resultaträkningen och 42 (84) miljoner kronor över övrigt totalresultat.

Ej aktiverade underskottsavdrag uppgår till 0 (0) miljoner kronor i koncernen, och i moderföretaget 0 (0) miljoner kronor.

I juni 2018 beslutades att bolagsskatten ska sänkas och att sänkningen ska ske stegvis. För åren 2019–2020 sänks bolagsskatten till 21,4 procent och för åren 2021 och framåt sänks bolagsskatten till 20,6 procent. Dock finns det särskilda regler för periodiseringsfonder samt säkerhetsreserven. Återföring av existerande

periodiseringsfonder 2019 ska räknas upp för att balansera den lägre skattesatsen. Återföringen sker till mellan 100 och 106 procent av avdraget, beroende på vilket år periodiseringsfonden avsattes och vilket år den upplöses. Uppräkning sker endast i koncernen. Det utgår en engångsschablonintäkt om totalt 6 procent på säkerhetsreserven som finns vid början av beskattningsår 2021 (särskild schablonintäkt). Vidare införs en löpande schablonintäkt på säkerhetsreserven liknande den som finns på periodiseringsfonden. Uppskjuten skatt som återförs till beskattning 2020 eller senare omvärderas i bokslutet 2019 till den beslutade skattesatsen som gäller för det år den uppskjutna skatten beräknas återföras.

Not 40. Skulder avseende direkt försäkring

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Skulder avseende försäkringstagare	291	196	294	196
Skulder avseende försäkringsföretag	51	77	45	72
Summa	342	273	339	268

Not 41. Skulder avseende återförsäkring

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Skulder till koncernföretag	7	-	7	-
Summa	7	-	7	-

Not 42. Skulder till kreditinstitut

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Kreditinstitut övriga världen	86	10	85	10
Summa	86	10	85	10

Posten avser i sin helhet kontantsäkerheter hos kreditinstitut.

Not 43. Derivat

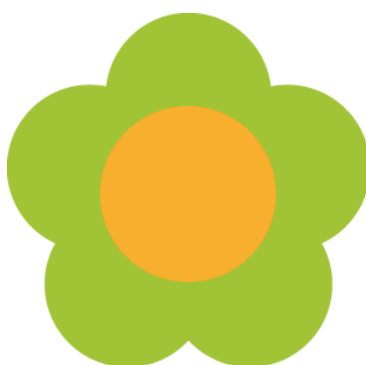
Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Derivatinstrument med negativa värden				
Verkligt värde				
Valutaterminer	22	52	22	52
Ränteterminer	1	1	1	1
Ränteswappar	9	3	9	3
Summa	32	56	32	56
Nominellt belopp/återstående kontraktssenlig löptid på derivat med negativa värden eller värde noll				
Under 1 år				
Aktieterminer	-	51	-	51
Ränteterminer	1 909	6 738	1 738	6 345
Valutaterminer	20	-	20	-
Summa	1 929	6 789	1 758	6 396

Not 44. Övriga skulder

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Skulder till närstående företag	-3	19	-	19
Övrigt	653	940	622	866
Summa	651	959	623	885

Not 45. Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Upplupna kostnader	778	670	470	431
Förutbetalda intäkter	246	200	162	117
Summa	1 024	870	632	548

Not 46. Resultat per försäkringsklass

Moderföretaget 2019		Motorförsäkring				
Mkr	Olycksfall och sjukdom	Ansvar mot 3:e man	Övriga klasser	Sjöfart, luftfart och transport	Brand & annan skada på egendom	Allmän ansvarighet
Premieinkomst, brutto	3 056	1 134	3 433	7	3 752	194
Premieintäkt, brutto	3 063	1 127	3 492	7	3 795	195
Försäkringsersättningar, brutto	-2 272	-1 344	-2 693	-2	-3 165	-207
Driftskostnader, brutto	-437	-233	-437	-1	-542	-32
Resultat av avgiven återförsäkring	-3	12	-8	-	59	24

	Kredit och borgen	Rätts-skydd	Övriga försäkringsklasser	Direkt försäkring	Mottagen återförsäkring	Totalt
Premieinkomst, brutto	-	268	1 088	12 932	17	12 950
Premieintäkt, brutto	-	276	1 050	13 004	18	13 022
Försäkringsersättningar, brutto	-	-217	-796	-10 696	-75	-10 771
Driftskostnader, brutto	-	-41	-122	-1 845	-	-1 845
Resultat av avgiven återförsäkring	-	2	-6	81	18	99

Moderföretaget 2018		Motorförsäkring				
Mkr	Olycksfall och sjukdom	Ansvar mot 3:e man	Övriga klasser	Sjöfart, luftfart och transport	Brand & annan skada på egendom	Allmän ansvarighet
Premieinkomst, brutto	2 780	1 144	3 462	6	3 483	163
Premieintäkt, brutto	2 913	1 132	3 374	6	3 637	173
Försäkringsersättningar, brutto	-2 171	-1 169	-2 634	-3	-2 801	-132
Driftskostnader, brutto	-508	-302	-571	-1	-670	-35
Resultat av avgiven återförsäkring	-4	14	-5	-	-21	8

	Kredit och borgen	Rätts-skydd	Övriga försäkringsklasser	Direkt försäkring	Mottagen återförsäkring	Totalt
Premieinkomst, brutto	-	240	980	12 258	33	12 291
Premieintäkt, brutto	-	261	970	12 466	32	12 498
Försäkringsersättningar, brutto	-	-195	-786	-9 891	-39	-9 930
Driftskostnader, brutto	-	-48	-156	-2 291	-1	-2 292
Resultat av avgiven återförsäkring	-	-1	-8	-18	-	-18

Not 47. Ställda säkerheter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
För försäkringstagarnas räkning registerförda tillgångar				
Förvaltningsfastigheter	2 515	2 372	-	-
Byggnader och mark	-	-	1 875	1 714
Aktier och andelar i koncernföretag	-	-	3 825	1 900
Aktier och andelar i intresseföretag	322	405	124	55
Aktier och andelar	7 661	6 918	7 605	6 879
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	30 263	30 564	28 608	29 051
Lån med säkerhet i fast egendom	10	10	10	10
Övriga lån	474	376	474	376
Övriga finansiella fordringar	101	-	246	-
Derivat	116	34	116	34
Kassa och Bank	1 598	954	1 577	917
Upplupna räntor och hyresintäkter	129	171	123	162
Materiella tillgångar	813	795	-	-
Summa	44 002	42 589	44 584	41 089
För andras räkning pantsatta tillgångar				
Obligationer och räntebärande värdepapper	111	133	105	130
Övriga fordringar	67	33	67	33
Likvida medel	250	188	249	185
Summa	427	355	421	348
Summa ställda panter	44 430	42 943	45 005	41 437

Ställda säkerheter

I händelse av obestånd har försäkringstagarna förmånsrätt i de registerförda tillgångarna. Folksam Sak har rätt att föra tillgångar in och ut ur registret så länge som tillgångarna enligt Försäkringsrörelselagen överstiger de åtaganden som företaget har mot försäkringstagarna. De försäkringstekniska åtagandena uppgår till 29 575 miljoner kronor för koncernen och 28 126 miljoner kronor för moderföretaget.

För andras räkning pantsatta tillgångar avser obligationer och/eller likvida medel pantsatta för positioner i börshandlade derivat. Pantsättning är ett krav från clearinginstitutet och således en förutsättning för handel.

För andras räkning pantsatta tillgångar avser också likvida medel pantsatta för positioner i OTC-derivat samt depositioner. Pantsättningen avser reglering av realiserat resultat och regleras via med motparterna ingångna ISDA-avtal.

Säkerheter har ställts i enlighet med clearing-institutens angivna marginalsäkerhetskrav.

Not 48. Eventualförpliktelser

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Borgensförbindelser till förmån för intresseföretag	34	34	34	34
Garantier	12	12	12	9
Solidariskt betalningsansvar för skulder i HB	-	-	106	112
Övriga eventualförpliktelser	299	288	299	288
Summa	345	334	451	443
Varav till förmån för koncern-/intresseföretag ¹⁾	34	34	140	145

¹⁾ Jämförelsetalen för posten har ändrats då förbindelser för år 2016 var inkluderade år 2018.

Eventualförpliktelser Trafikförsäkringsföreningen (TFF)

Av trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen följer att försäkringsföretag som meddelar trafikförsäkring i Sverige är skyldiga att vara medlemmar i Trafikförsäkringsföreningen. Av reglerna följer att medlemsföretagen har ett solidariskt ansvar att finansiera verksamheten i Trafikförsäkringsföreningen. Detta hanteras genom att det årliga nettounderskottet för Trafikförsäkringsföreningen fördelas mellan medlemsföretagen på basis av företagets premievolum för trafikförsäkring genom en årlig avräkning som fastställs av

TFF:s stämma. Av det solidariska ansvaret följer att det enskilda medlemsföretaget kan ha en eventuell tillkommande förpliktelse gentemot Trafikförsäkringsföreningen i det fall något annat medlemsföretag inte kan fullgöra sina förpliktelser eller i det fall de reserver för oreglerade skador som hålls av Trafikförsäkringsföreningen visar sig otillräckliga. Av not 7 Övriga tekniska kostnader framgår att Folksam Saks andel av nettounderskottet för Trafikförsäkringsföreningen uppgick till cirka 45 miljoner kronor för 2019. Detta motsvarar cirka 17 procent av det totala nettounderskottet för Trafikförsäkringsföreningen.

Not 49. Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Redovisat åtagande för avtalat men ännu ej investerat riskkapital	1 304	491	554	491
Redovisat åtagande för avtalat men ännu ej utbetalt lån	381	185	381	185
Redovisat åtagande för avtalat men ännu ej utbetalt lån till intresseföretag	73	89	73	89
Summa	1 758	765	1 008	765
Varav till förmån för koncern-/intresseföretag	73	89	73	89

Not 50. Leasing

Operationella leasingavtal – företaget är leasegivare

Operationella leasingavtal – leasegivare

Avtal där koncernen är leasegivare har definierats som operationella leasingavtal. Avtalen redovisas inte som tillgång i balansräkning då ekonomiska risker och fördelar förknippade med ägandet av underliggande tillgång i allt väsentligt inte överförs från leasegivaren till leasetagaren. I juridisk person klassificeras avtalen alltid som operationella leasingavtal oavsett risker förknippade med ägandet. De underliggande tillgångarna som hyrs ut avser förvaltningsfastigheter, se balansräkning rad Förvaltningsfastigheter/Byggnader och mark. Upplysningar lämnas i not Byggnader och mark om värdering av förvaltningsfastigheterna till verkligt värde, kriterier för klassificering, begränsningar och förpliktelser.

Leasingintäkter från operationella leasingavtal

Leasingintäkter för lokaler omfattar avgifter som till sin substans är fasta, hit förs lokalhyra och variabla avgifter för fastighetsindex. Hyresintäkter inkluderar även variabla avgifter som inte beror på index, de avser tillägg för t.ex. underhåll, el, vatten och avgift för fastighetsskatt. Hyresintäkter inklusive tillägg aviseras i förskott och redovisas linjärt som hyresintäkt i resultaträkningen över kontraktperiodens längd. I not Kapitalavkastning, intäkter, benämns leasingintäkter som Hyresintäkter från byggnader och mark.

Direkta kostnader för förvaltningsfastigheter

Upplysning om driftskostnader för förvaltningsfastigheter lämnas i not Kapitalavkastning, kostnader på rad Driftskostnader för byggnader och mark. Kostnaderna omfattar bl. a. fastighetsförvaltning, underhåll, hyresgäst Anpassningar och fastighetsskatt.

Periodens leasingintäkter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
<i>Förvaltningsfastigheter</i>				
Leasingavgifter ¹⁾	108	119	26	33
varav variabla leasingavgifter som inte beror på index eller ränta	27	26	15	15

¹⁾ Ändrade jämförelsetal avser dels att tilläggshyror utöver omsättningshyror har inkluderats dels att vissa avtal inte längre klassificeras som leasingavtal.

Löptidsanalys framtida leasingintäkter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
<i>Förvaltningsfastigheter</i>				
Inom ett år	106	108	20	21
2 år	86	91	14	16
3 år	55	74	11	9
4 år	36	44	6	6
5 år	14	29	2	2
Senare än 5 år	29	30	14	3
Summa leasingavgifter exkl. variabla leasingavgifter som inte beror på index eller ränta	326	376	67	56

Ändrade jämförelsetal avser att vissa avtal inte längre klassificeras som leasingavtal, för övrigt har antalet löptidsintervall utökats vilket för jämförbarhetens skull även ändrats för föregående år.

Not 50. Leasing forts.

Leasingavtal - företaget är leasetagare

Leasingavtal - leasetagare - koncernen

Avtalen redovisas i balansräkningen som en tillgång (nyttjanderätt) och som en finansiell skuld då ekonomiska risker och fördelar förknippade med ägandet av underliggande tillgång i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren.

Operationella leasingavtal - leasetagare - juridisk person

Motsvarande avtal som i koncernen klassificeras som leasingavtal, klassificeras i moderföretaget och i förekommande fall dotterföretag, som operationella leasingavtal.

Löptider leasingavtal - leasetagare

Rörelsefastigheter

Löptiden vid tecknande av hyresavtal för rörelsefastigheter är vanligtvis mellan några månader till sju år, med uppsägningstid på mellan nio till tolv månader, vilket gäller både för leasetagare och leasegivare. Betalning görs kvartalsvis i förskott. I samband med att kontraktet löper ut kan hyresnivån komma att förändras. Vid beräkning av leasingkulden för koncernen utgörs leasingperioden av den ej uppsägningsbara perioden med tillägg för ytterligare perioder i avtalet om det vid inledningsdatumet bedöms som rimligt säkert att dessa kommer utnyttjas, respektive med avdrag för perioder om det bedöms som rimligt säkert att dessa inte kommer utnyttjas.

Leasingavgifter - leasetagare

Rörelsefastigheter

Vid beräkning av leasingkulden för koncernen ingår bashyra och en variabel avgift med koppling fastighetsindex, som i sin tur är baseras på konsumentprisindex, index fastställs i oktober och påverkar hyrorna för påföljande år. Bashyran och den variabla avgiften kopplad till index betraktas som fasta till sin substans, när hyror ändras till följd av ändring i index ligger den avgiftsförändringen till grund för värdering av hela återstående löptiden, dvs. inga uppskattningar görs av kommande indexförändringar.

Variabla avgifter utan koppling till index eller ränta avser tillägg för kostnader för el, värme, kyla, vatten, underhåll etc., dessa kostnader ingår inte vid beräkning av leasingkulden utan kostnadsförs när de inträffas. Fastighetsskatt beräknas på fastighetens taxeringsvärde och betalas av fastighetsägaren som vidaredebiterar hyrestagaren. Som hyrestagare tecknas försäkring, det görs för hela verksamheten och inte specifikt för den hyrda fastigheten.

Nyttjanderätter

Rörelsefastigheter

Leasingavtal som innebär att företaget hyr lokaler för eget bruk redovisas i koncernen som en nyttjanderätt. Nyttjanderätten redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för av- och nedskrivningar. I juridisk person redovisas inte nyttjanderätten som en tillgång.

Nyttjanderätter leasing

Mkr	Koncernen	
	2019	2018
<i>Rörelsefastigheter</i>		
Redovisat värde		
Redovisat värde vid årets utgång	438	-
Periodens avskrivningar	-57	-
Periodens tillkommande nyttjanderätter	153	-

Not 50 Leasing forts.

Leasingskulder och leasingkostnader - leasetagare

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
<i>Rörelsefastigheter</i>				
Redovisat värde leasingskulder 31 dec	442	-	-	-
Räntekostnader för leasingskulder	-7	-	-	-
Fasta (bashyra) och variabla leasingavgifter (index) ¹⁾	-	-	-59	-57
Variabla leasingavgifter som inte beror på index eller ränta ²⁾	-16	-	-16	-14
<i>Datorer m.m.</i>				
Leasingavgifter tillgångar av lågt värde - datorer m.m.	-25	-	-25	-41

¹⁾ För koncernen ingår fasta leasingavgifter och variabla avgifter kopplade till index i den finansiella leasingskulden. Moderföretaget redovisar ingen finansiell leasingskuld utan kostnadsför leasingavgifterna direkt i resultatet som operationella leasingavtal.

²⁾ I koncernens leasingskuld ingår inte variabla leasingavgifter som inte beror på index eller ränta. Det innebär att i både koncernen och moderföretaget kostnadsförs variabla avgifter som inte beror på index eller ränta när de inträffar.

Koncernens kostnader för leasing omfattar Räntekostnader för leasingskuld, Variabla leasingavgifter som inte beror på index eller ränta och Periodens avskrivningar, se ovan tabell Nyttjanderätt leasing. Moderföretagets kostnader omfattar Fasta (bashyra) och variabla leasingavgifter (index) och Variabla leasingavgifter som inte beror på index eller ränta.

Likviditetsrisker - framtida leasingavgifter - leasetagare

För upplysning om löptidsanalys för koncernens leasingskulder vilka klassificeras som finansiella skulder, se not Upplysningar om risker, avsnitt Likviditetsrisker. Motsvarande leasingavtal är operationella i juridisk person, dvs. redovisas inte som finansiella skulder och presenteras nedan.

Avtalade belopp

Mkr	Moderföretaget	
	2019	2018
Inom ett år	58	57
Längre än ett år är men högst 5 år	150	158
Senare än 5 år	90	111
Summa fasta leasingavgifter och variabla avgifter kopplade till index eller ränta	298	327

Kassautflöde leasingavtal

Upplysningar om kassaflöden hänförliga till leasingskuld i koncernen lämnas i Kassaflödesanalys.

Not 51. Upplysningar om närstående

Närstående parter

Denna not innehåller en beskrivning av väsentliga relationer mellan Folksam Sak och närstående företag i Folksam (Folksam Sak-koncernen respektive Folksam Liv-koncernen, inklusive RPA Pension) samt övriga närstående parter. Samtliga företag i Folksam definieras som närstående.

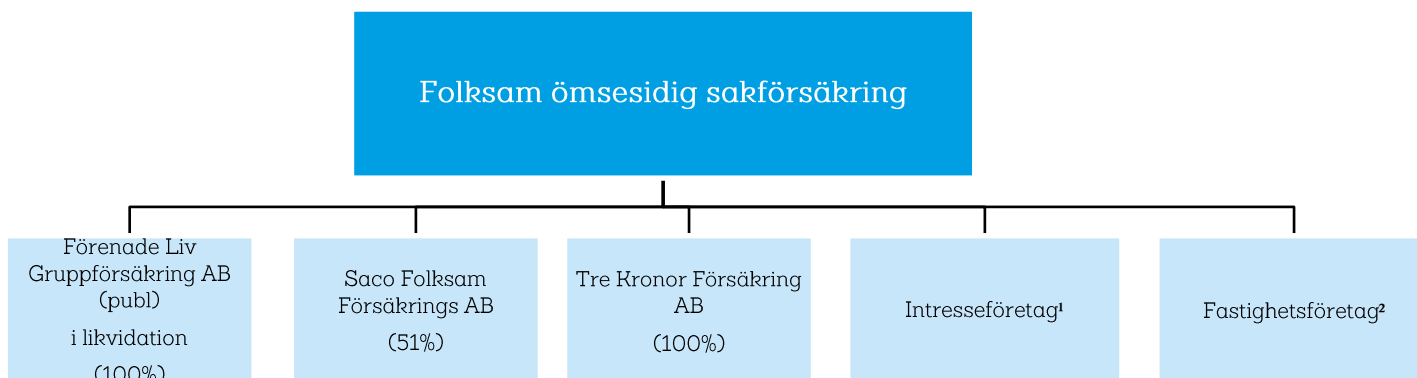
Övriga närstående parter utgörs av nyckelpersoner, nyckelpersoners nära familjemedlemmar (enligt definitionen i IAS 24) samt företag som står under bestämmande eller betydande inflytande av nyckelpersoner eller deras nära familjemedlemmar. Med företag avses alla typer av företag och organisationer förutom företag i Folksam och företag/organisationer med inflytande i Folksam genom styrelserepresentation. Nyckelpersoner överensstämmer med de ledande befattningshavare för vilka upplysning lämnas avseende "Ersättning och förmåner till ledande

befattningshavare" i Not 52. Det förekommer inga transaktioner med övriga närstående parter utöver normala kundtransaktioner på marknadsmässiga villkor.

Som närstående parter räknas inte de organisationer som har styrelserepresentation i företag i Folksam. Dessa agerar inte i direkt eget intresse utan representerar försäkringstagarna.

Bolagsstruktur i Folksam

Folksam består av två koncerner, Folksam Sak-koncernen och Folksam Liv-koncernen. Bilden nedan visar legal struktur för Folksam Sak-koncernen. Detaljerad redovisning av samtliga Liv-koncernföretag finns i not 18 i Folksam ömsesidig livförsäkrings årsredovisning och samtliga Sak-koncernföretag finns i not 16.

- 1) Detaljerad redovisning av andelar i intresseföretag finns i Not 17.
- 2) Detaljerad redovisning av andelar i fastighetsföretag finns i Not 15.

Not 51. Upplysningar om närstående forts.

Upplysningar om hur närståendetransaktioner ingås och följs upp

Varje år beslutar styrelsen om en verksamhetsplan som bland annat beskriver ekonomiska mål och nyttjandet av gemensamma resurser. Vid ska regelbundet under året informera styrelsen om prognos och utfall av verksamhetsplanen. Principiella avvikelser från beslutad verksamhetsplan ska godkännas av styrelsen. I samband med årsbokslutet ska den slutliga fördelningen av kostnader mellan företagen beslutas av styrelsen.

Kostnadsfördelning

Varje företag, verksamhetsområde och produkt ska bära sina direkta och/eller indirekt hänförliga kostnader. Driftskostnader fördelas så långt som möjligt efter faktiskt nyttjande på företag och produkt. Exempel på sådana kostnader är datorutrustning, lokaler och telefoni. För övriga kostnader görs en bedömning av faktiskt nyttjande, utifrån bland annat tidsredovisning, antal transaktioner eller antal försäkringar kopplade till kostnaden. Exempel på sådana kostnader är utnyttjande av vissa stödenheter och marknadsföring.

Överenskommelser

Den kostnadsfördelning som överenskommit på övergripande nivå operationaliseras genom att interna överenskommelser upprättas mellan kostnadsställen/företag som interndebiteras. Överenskommelserna dokumenteras och innehåller uppgifter om hur uppföljning och kontroll ska utföras.

Internränta

Internränta betalas för fordringar och skulder mellan företag inom Folksam. Räntan är STIBOR 1 vecka. I Folksam Sak-koncernen uppgick internräntan 2019 från konsoliderade koncernföretag till 2 (1) miljoner kronor i intäkt och 0 (0) miljoner kronor i kostnad.

Lån

Folksam Sak har lånefordringar på koncernföretag med 145 (145) miljoner kronor och på intresseföretag med 101 (87)

miljoner kronor. Ränteintäkter från lån till koncernföretag uppgick för år 2019 till 2 (1) miljoner kronor och från intresseföretag till 6 (6) miljoner kronor

Garantier/eventualförpliktelser

Solidariskt betalningsansvar för handelsbolagets skulder redovisas bland ansvarsförbindelser med 106 (112) miljoner kronor. Avtal har upprättats mellan Folksam Sak och Folksam Liv gällande fördelning av ansvar för borgensförbindelse till förmån för intresseföretag samt övriga eventalförpliktelser, uppgående till totalt 332 (321) miljoner kronor.

Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen

Avtalat, ännu ej utbetalt lån till intresseföretag redovisas under Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen med 73 (89) miljoner kronor.

Återförsäkring

Folksam Sak har mottagit intern återförsäkring genom att Folksam Skadeförsäkring Ab har återförsäkrat sig hos Folksam Sak med en premievolyum uppgående till 0 (17,3) miljoner kronor år 2019. Folksam Sak sålde under november 2018 sitt innehav i Folksam Skadeförsäkring Ab.

Aktieägartillskott

Tre Kronor har återbetalt ett villkorat aktieägartillskott om 45 miljoner kronor. Folksam Sak har lämnat ett ovillkorat aktieägartillskott om 6 miljoner kronor till Hoki Holding AB.

Koncernbidrag

Under 2019 har ovillkorade aktieägartillskott om 1 963 miljoner kronor lämnats till Förenade Liv, varav 1 615 miljoner har hanterats i bolagens inkomstdeklarationer för beskattningsåret 2018.

Not 51. Upplysningar om närstående forts.

Följande transaktioner har skett mellan moderföretaget Folksam Sak och närstående parter inom:

Tkr	2019				2018			
	Erlagd	Erhållen	Fordran	Skuld	Erlagd	Erhållen	Fordran	Skuld
Folksam Sak-koncernen								
Dotterföretag:	-	-	6 978	-	-	-	7 979	2
Administrativt stöd	39	11 285	-	-	84	20 097	-	-
Försäkringsrörelsen	-	2 933	-	-	-	2 616	-	-
IT	-	16 597	-	-	-	31 839	-	-
Försäkringsrörelsen	2	13 995	-	-	38	13 478	-	-
Summa	41	44 810	6 978	-	122	68 030	7 979	2
Folksam Liv-koncernen								
Moderföretag:	-	-	581 625	-	-	-	647 168	18 632
Administrativt stöd	2 462	147 239	-	-	4 254	176 331	-	-
Kapitalförvaltning	-	46 868	-	-	-	40 963	-	-
IT	96 083	272 588	-	-	95 252	298 317	-	-
Försäkringsrörelsen	1 394	79 458	-	-	9 422	140 870	-	-
Dotterföretag:	-	-	9 903	-	-	-	3 054	71
Administrativt stöd	555	18 767	-	-	489	30 972	-	-
Kapitalförvaltning	-	969	-	-	-	-	-	-
IT	-	26 842	-	-	-	18 259	-	-
Försäkringsrörelsen	-	20 700	-	-	-	26 481	-	-
Summa	100 494	613 431	591 528	-	109 417	732 193	650 222	18 703
KPA koncernen								
Moderföretag:	-	-	127	-	-	-	-	-
Administrativt stöd	-	-	-	-	-	6	-	-
IT	-	154	-	-	-	749	-	-
Försäkringsrörelsen	-	-	-	-	-	4	-	-
Koncernföretag:	-	-	12 673	-	-	-	21 215	-
Administrativt stöd	-	31 480	-	-	-	36 918	-	-
IT	42	39 207	-	-	1 008	40 981	-	-
Försäkringsrörelsen	229	6 250	-	-	-	6 079	-	-
Summa	271	76 937	12 673	-	1 008	83 978	21 215	-
Övriga närstående parter								
Konsumentkoopera-								
tionens pensionsstiftelse	-	-	143	-	-	-	-	-
Administrativt stöd	-	19	-	-	-	13	-	-
IT	-	-	-	-	-	36	-	-
Försäkringsrörelsen	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa	-	23	143	-	-	59	-	-
Summa	100 807	735 356	611 449	-	110 547	885 019	679 416	18 705

¹⁾ Moderföretag i KPA-koncernen är KPA AB som även är ett dotterföretag till Folksam Liv.

Posten försäkringsrörelsen består framförallt av kostnader för den gemensamma marknadsorganisationen. Här ingår bland annat distribution, skadehantering, kundservice och försäkringsadministration. Med kapitalförvaltning avses kapitalförvaltningskostnaderna. Bland IT-transaktionerna ingår bland annat datautrustning, drift och utveckling av system, trycksaker samt telefoni. Administrativt stöd avser kostnader inom övriga centrala enheter, exempelvis kostnader för redovisning, revision och marknadsföring.

Not 52. Medelantal anställda samt löner och ersättningar

Medelantal anställda ¹⁾	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Tjänstemän	2 662	2 619	2 645	2 605
varav män	48%	48%	48%	48%

¹⁾Folksam tillämpar tillikaanställning vilket innebär att personalen är anställd i flera företag inom Folksam. Varje anställd är organisatoriskt placerad på ett kostnadsställe. Ett kostnadsställe kan endast tillhöra ett företag. Den anställdes lönekostnader belastar initialt det organisatoriskt tilldelade kostnadsstället, varefter lönekostnaderna fördelas mellan kostnadsställen inom Folksam i förhållande till utfört arbete. Utifrån tillikaanställningsmodellen är medelantalet anställda 2 191 (2 144) personer.

Löner, ersättningar och övriga förmåner	Koncernen		Moderföretaget	
Tkr	2019	2018	2019	2018
Anställda i Sverige				
Styrelse	-3 844	-3 283	-3 635	-3 121
Vd	-4 998	-4 587	-3 573	-3 200
Vice vd	-1 091	-1 601	-1 091	-1 601
Andra ledande befattningshavare	-12 456	-12 020	-12 456	-12 020
Summa ledande befattningshavare	-22 389	-21 491	-20 755	-19 942
Tjänstemän	-1 434 841	-1 350 940	-1 426 549	-1 344 156
Summa	-1 457 230	-1 372 431	-1 447 304	-1 364 098
Sociala kostnader	-801 781	-764 774	-796 726	-761 598
varav pensionskostnader vd, inklusive löneskatt	-1 671	-2 427	-791	-1 346
varav pensionskostnader vice vd, inklusive löneskatt	-367	-589	-367	-589
varav pensionskostnader andra ledande befattningshavare, inklusive löneskatt	-4 566	-4 411	-4 566	-4 411
varav pensionskostnader tjänstemän, inklusive löneskatt	-313 908	-300 780	-312 919	-301 101

Fördelning kvinnor och män, ledande befattningshavare i Sverige, antal	Koncernen				Moderföretag			
	2019		2018		2019		2018	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Styrelse	10	10	12	10	7	8	9	8
Vd	1	1	-	2	1	-	-	1
Vice vd	-	-	1	-	-	-	1	-
Andra ledande befattningshavare	5	5	5	4	5	5	5	4
Summa kvinnor och män, ledande befattningshavare i Sverige	16	16	18	16	13	13	15	13

Not 52. Medeltal anställda samt löner och ersättningar forts.

Ersättningspolicy

Ersättningspolicy Folksam Sak utgår från grundläggande värderingar i Folksam Sak och har som mål att långsiktigt attrahera, motivera och behålla kvalificerade medarbetare med rätt kompetens vilka bidrar till att Folksam Sak når sina mål och strategier på kort och lång sikt. Ersättningen ska vara individuell och differentierad, den ska motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med ägarnas och kundernas förväntningar på Folksam Sak. Ersättningarna ska utformas och bestämmas utan hänsyn till kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. För vd och ledamot i koncernledningen gäller dessutom, "Övergripande principer vid avtal om ersättning och andra anställningsvillkor för Folksam Saks och Folksam Livs vd samt för ledamöterna i koncernledningen".

Folksam Sak har en restriktiv hållning till rörliga ersättningar och där rörliga ersättningar förekommer ska dessa vara prestationsbaserade utifrån i förväg fastställda prestationskriterier. Utformning av rörliga ersättningar ska inte uppmuntra till överdrivet risktagande eller medföra intressekonflikter där kundens intressen inte tas till vara med tillbörlig omsorg. Rörliga ersättningar ska utgöra en liten del av den totala ersättningen samt att alla rörliga lönomodeller ska ha ett fast övre tak. Inom Folksam Sak utgår endast rörlig lön kopplad till försäljning av sak- och riskprodukter.

För ledande befattningshavare och för chefen för internrevision utgår ingen rörlig ersättning. För övriga anställda som kan påverka Folksam Saks risknivå utgår ingen rörlig ersättning dock med undantag för kollektiva program baserade på Folksam Saks övergripande mål fastställda av styrelsen för Folksam Sak och som gäller för alla anställda inom Folksam Sak inklusive dotterföretag.

Beslutsgång för ersättningspolicy

Ersättningspolicyen är fastställd av Folksam Saks styrelse. Styrelsens beslut grundades på en riskanalys av hur ersättningar påverkar de risker företaget utsätts för och hur dessa risker hanteras. Riskanalysen har utvisat att de existerande rörliga lönomodellerna samt befintliga belöningsprogram inte äventyrar Folksam Saks ekonomiska

ställning. Moderföretagets styrelser har därefter verkat för att dotterföretagen inom koncernen fastställer sina egna ersättningspolicyer i linje med moderföretagets policy.

Ersättningsutskottets sammansättning och mandatperiod

Ersättningsutskottet är gemensamt för Folksam Sak och Folksam Liv och består av tre ledamöter. Ledamöterna utses inom styrelserna i Folksam Sak och Folksam Liv för en period av ett år. Utskottet utser inom sig en ordförande. Ordförande är Ulf Andersson och övriga ledamöter är Lars Ericsson och Eva Nordström.

Utskottet ska bereda styrelsens beslut om ersättning och andra anställningsvillkor för vd och koncernledningen. Utskottet ska också lämna, under bolagstämman, förslag till principer för ersättning och andra anställningsvillkor för vd och koncernledningen i övrigt i Folksam Sak och Folksam Liv.

Anställda som kan påverka Folksam Saks risknivå

I Folksam Saks ersättningspolicy definieras vilka anställda som anses kunna påverka företagets risknivå. Denna grupp omfattar ledande befattningshavare; vd och koncernledning, samt vd och vice vd i dotterföretag som står under Finansinspektionens tillsyn. Utöver dessa omfattas också chefer och medarbetare i de centrala funktionerna (Aktuariefunktionen, Riskfunktionen, Compliancefunktionen samt Internrevision).

Folksam Saks belöningsprogram

Folksam har ett belöningsprogram som omfattar samtliga medarbetare inom Folksam verksamhet utom vd, koncernledning, vd/vice vd i dotterföretagen och chefinternrevision. Syftet med belöningsprogrammet för 2019 var att skapa fokus på Folksam Saks strategi och övergripande mål; att Folksam ska ha försäkrings- och pensionssparande-branschens mest nöjda kunder samt ett ökat kostnadsfokus. Nöjda kunder samt att hålla nere driftkostnader utgjorde de belöningsgrundande målen i belöningsprogrammet. Belöningsprogrammet kan falla ut med 0 kronor till maximalt 20 000 kronor per medarbetare beroende på grad av måluppfyllelse. Utfallet i belöningsprogrammet växlas obligatoriskt till en avsättning i en individuell tjänstepensionsförsäkring.

Not 52. Medeltal anställda samt löner och ersättningar forts.

Ersättning styrelse och utskott ⁵⁾ , Tkr	Styrelse- arvoden	Revisions- och compliance -utskott	Ersättnings- utskott	Risk- och kapital- utskott	Övriga förmåner	Sociala kostnader ³⁾	Totalt
Moderföretaget 2019							
Styrelsens ordförande							
Karl-Petter Thorwaldsson	-312	-	-	-	-1	-98	-410
Eva Nordmark vice ordförande	-204	-	-	-69	-	-86	-359
Övriga styrelseledamöter							
Ulf Andersson ⁴⁾	-183	-100	-57	-	-	-107	-448
Björn Eriksson	-168	-	-	-100	-	-84	-353
Anders Lago	-183	-	-	-	-1	-58	-241
Leif Linde	-199	-69	-	-31	-1	-94	-393
Malin Ackholt	-175	-	-	-	-1	-55	-231
Pia Carlsson Thörnqvist	-175	-100	-	-100	-1	-118	-494
Helena Liljedahl	-183	-	-	-	-1	-58	-241
Patrik Nygren	-183	-31	-	-	-1	-68	-283
Heidi Stensmyren	-175	-	-	-	-1	-55	-231
Åsa Fahlén ¹⁾	-168	-	-	-	-	-53	-221
Suppleanter							
Kristina Edin, Personalföreningen	-	-	-	-	-	-	-
Magnus Johansson, HKF	-	-	-	-	-	-	-
Mats Kjellgren, Forena	-	-	-	-	-	-	-
Ledamöter ersättningsutskott	-	-	-110	-	-	-35	-145
Personalrepresentanter, 3 (3) personer	-558	-	-	-	-1	-176	-735
Summa ersättning styrelse och utskott	-2 867	-301	-167	-300	-7	-1 144	-4 785
Moderföretaget 2018							
Styrelsens ordförande							
Karl-Petter Thorwaldsson nyvald ordförande	-269	-	-	-	-1	-84	-354
Eva Nordmark vice ordförande	-187	-	-	-98	-1	-90	-376
Övriga styrelseledamöter							
Ulf Andersson ⁴⁾	-149	-114	-73	-	-	-105	-441
Björn Eriksson	-149	-	-	-31	-1	-29	-210
Bo Jansson ²⁾	-88	-	-	-60	-	-47	-195
Anders Lago	-126	-	-	-	-	-40	-166
Leif Linde	-149	-114	-	-	-	-82	-345
Malin Ackholt	-149	-	-	-	-	-47	-196
Pia Carlsson Thörnqvist	-142	-114	-	-98	-1	-111	-466
Helena Liljedahl	-157	-	-	-	-1	-49	-207
Patrik Nygren	-157	-	-	-	-1	-49	-207
Heidi Stensmyren	-157	-	-	-	-1	-49	-207
Åsa Fahlén ¹⁾	-69	-	-	-	-1	-23	-93
Suppleanter							
Kristina Edin, Personalföreningen	-	-	-	-	-	-	-
Magnus Johansson, HKF	-	-	-	-	-	-	-
Personalrepresentanter, 3 (5) personer	-463	-	-	-	-1	-145	-609
Summa ersättning styrelse och utskott	-2 411	-341	-73	-287	-9	-951	-4071

¹⁾ Invaldes på årsstämman april 2018²⁾ Avgick vid årsstämman april 2018³⁾ Varav inga pensionskostnader⁴⁾ Gemensamt Ersättningsutskott med Folksam Liv, utbetalningen sker från Folksam Sak.⁵⁾ Under året utbetalda arvoden

Not 52. Medeltal anställda samt löner och ersättningar forts.

Tkr	2019	2018
Arvodesnivåer styrelsen		
Styrelseordförande, fast årsarvode	-198,9	-195
Vice ordförande, fast årsarvode	-107,1	-105
Övriga exklusive vd, fast årsarvode	-76	-74,5
Sammanträdesarvode per tillfälle	-7,8	-7,7
Personalrepresentanter		
Ordinarie ledamot	-76	-74,5
Sammanträdesarvode per tillfälle	-7,8	-7,7
Arvoden beslutade av stämman 2019		
Arvoden till ordförande i Revisions- och complianceutskottet		
Årsarvode	-76	-46
Sammanträdesarvode per tillfälle	-7,8	-7,7
Arvoden till ledamöter i Revisions- och complianceutskottet		
Årsarvode	-47	-46
Sammanträdesarvode per tillfälle	-7,8	-7,7
Arvoden till ledamöter i Ersättningsutskottet ¹⁾		
Årsarvode	-18	-18
Sammanträdesarvode per tillfälle	-3,9	-3,8
Arvoden till ordförande i Risk- och kapitalutskottet		
Årsarvode	-76	-46
Sammanträdesarvode per tillfälle	-7,8	-7,7
Arvoden till ledamöter i Risk- och kapitalutskottet		
Årsarvode	-47	-46
Sammanträdesarvode per tillfälle	-7,8	-7,7

¹⁾ Ledamöter i Ersättningsutskottet (gemensamt med Folksam Liv) - arvodet avser Folksam Saks andel.

Not 52. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Löner, ersättningar, arvoden och förmåner		
Moderföretaget, Tkr	2019	2018
Koncernchef och vd		
Jens Henriksson ¹⁾ , t o m 2019-09		
Grundlön	-2 814	-3 194
Övriga förmåner och ersättningar ²⁾	-5	-6
Pensionskostnad ³⁾	-589	-1 346
Ylva Wessén ¹⁾ , fr o m 2019-09		
Grundlön	-738	-
Övriga förmåner och ersättningar ²⁾	-16	-
Pensionskostnad ³⁾	-201	-
Summa	-4 364	-4 546
Vice vd		
Ylva Wessén ¹⁾ t o m 2019-09		
Grundlön	-1 059	-1 555
Övriga förmåner och ersättningar ²⁾	-32	-46
Pensionskostnad ³⁾	-367	-589
Summa	-1 459	-2 191
Andra ledande befattningshavare		
Andra ledande befattningshavare 10 (9) personer, varav 0 (0) personer med rörlig ersättning ^{1,4)}		
Grundlön	-12 196	-11 760
Övriga förmåner och ersättningar ²⁾	-260	-260
Pensionskostnad ³⁾	-4 566	-4 411
Summa	-17 022	-16 431
Övriga anställda som kan påverka företagets risknivå		
Övriga anställda som kan påverka företagets risknivå 19 (20) personer, varav 14 (19) personer med rörlig ersättning		
Grundlön	-15 191	-18 052
Rörlig ersättning ⁵⁾	-115	-139
Övriga förmåner och ersättningar ²⁾	-352	-365
Pensionskostnad ³⁾	-5 649	-7 741
Summa	-21 307	-26 297
Övriga tjänstemän		
Övriga anställda 2 572 (2 574) personer, varav 2 572 (2 573) personer med rörlig ersättning		
Grundlön	-1 371 247	-1 326 104
Rörlig ersättning ⁵⁾	-31 474	-16 431
Övriga förmåner och ersättningar ²⁾	-39 759	-32 370
Pensionskostnad ³⁾	-307 271	-293 360
Summa	-1 749 751	-1 668 265

¹⁾Ersättningar och förmåner för koncernchef/vd, vice vd och övriga ledande befattningshavare delas lika mellan Folksam Sak och Folksam Liv. Enligt ovan redovisas den del som avser Folksam Sak.

²⁾Övriga förmåner och ersättningar avser huvudsakligen tjänstebil.

³⁾Pensionskostnader avser kostnader, inklusive särskild löneskatt, hänförligt till respektive år.

⁴⁾Med andra ledande befattningshavare avses de 10 (9) personer vilka tillsammans med vd och vice vd utgör koncernledningen.

⁵⁾Rörlig ersättning avser Folksamns belöningsprogram.

Not 52. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Övrig information om ersättningar till anställda enligt Finansinspektionens föreskrift FFFS 2015:12

Under 2019 har det totalt inom Folksam utbetalats 44 026 tusen kronor inklusive särskild löneskatt avseende utfall från belöningsprogrammet för 2018. För räkenskapsåret 2019 har det totalt inom Folksam avsatts 57 892 tusen kronor inklusive särskild löneskatt, för utbetalning under 2020. Av dessa avser 35 679 tusen kronor inklusive särskild löneskatt Folksam Sak och resterande 22 213 tusen kronor inklusive särskild löneskatt avser internt fördelade kostnader till övriga bolag inom Folksam. Belöningsprogrammet är inte föremål för uppskjuten utbetalning.

Räkenskapsårets kostnadsförda totalbelopp för avgångsvederlag uppgick till 33 643 tusen kronor. Räkenskapsårets ackumulerade totalbelopp för avgångsvederlag uppgick till 23 743 tusen kronor och räkenskapsårets utbetalda avgångsvederlag uppgick till 11 829 tusen kronor. Överenskommelserna om avgångsvederlag har alla haft individuella behov. Inga avgångsvederlag avser anställda i ledande position eller anställda som kan påverka företagets risknivå.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Ersättning till styrelsen

Bolagsstämman beslutar om de arvoden som ska utgå till styrelsen i form av årsarvoden och sammanträdesarvoden. Valberedningen ska enligt sin instruktion föreslå bolagsstämman arvoden som utgår från Folksam Saks grundläggande värderingar och som medverkar till att verksamheten bedrivs effektivt och rationellt. Arvodensnivåerna ska motivera goda prestationer och önskvärda beteenden som ligger i linje med ägarnas förväntningar. I syfte att bidra till ett sunt risktagande ska i rimlig omfattning hänsyn tas till vad som utgör marknadsmässiga arvoden. Arvodensnivåerna i kooperativa och folkrörelseägda företag ska därvid särskilt beaktas. Vid sidan av årsarvode och sammanträdesarvode kan förslag lämnas om att andra förmåner i begränsad omfattning ska utgå. Även sådana förslag ska vara i överensstämmelse med de angivna principerna.

Ersättningar till vd, vice vd och andra ledande befattningshavare

Principer för ersättning till vd, vice vd och andra ledande befattningshavare fastställs årligen av bolagsstämman. Ersättning utgörs av fast grundlön, övriga förmåner och

pension. Lönesättningen för vd, vice vd och andra ledande befattningshavare ska utgå från Folksam Saks grundläggande värderingar och ska medverka till att verksamheten bedrivs effektivt och rationellt samt bidra till ett sunt risktagande. Ersättningsnivåerna ska motivera goda prestationer och önskvärda beteenden som ligger i linje med ägarnas förväntningar. I rimlig omfattning ska hänsyn tas till vad som utgör marknadsmässiga löner på motsvarande nivå. Vid sidan av lön och pension får andra anställningsförmåner förekomma i begränsad omfattning. Sådana förmåner är en del av den totala ersättningen och får därför endast utgå i överensstämmelse med ovanstående principer för lönesättning. Inga belöningsprogram eller rörliga ersättningar utgår till ledande befattningshavare. Enligt Folksam Saks ersättningspolicy fastställer styrelsen, efter förslag från ersättningsutskottet, lönen för vd, vice vd och ledande befattningshavare. Ersättningen till vd, vice vd och ledande befattningshavare revideras en gång per år.

Pensionsförmåner för vd, vice vd och andra ledande befattningshavare

Pensionsåldern för vd är 65 år. Vd har en premiebaserad pensionsförmån motsvarande 35 procent av den årliga bruttolönen. För vice vd och övriga ledande befattningshavare är pensionsåldern 65 år. Samtliga ledande befattningshavare har en premiebaserad pensionsplan motsvarande 31 procent av den årliga bruttolönen. I anställningsavtal för ledande befattningshavare finns inskrivet att flytträtt av pensionen inte får utnyttjas om det kan antas att personen har kunskap om att en flytt i det enskilda fallet påverkar övriga försäkringstagare negativt.

Avgångsvederlag

Avgångsvederlag utgår för vd med 12 månadslöner. För vd gäller en uppsägningstid på 6 månader från företagets sida och från vd:s sida gäller en uppsägningstid på 6 månader. Avgångsvederlag utgår för samtliga ledande befattningshavare med 12 månadslöner. För samtliga ledande befattningshavare gäller en uppsägningstid på 6 månader från ledande befattningshavarens sida. Från företagets sida gäller en uppsägningstid på 6 eller 12 månader.

Pensionsförmåner för personer som ansvarar för centrala funktioner

Pensionsförmåner utgår från den i kollektivavtal gällande planen för Kooperationens tilläggspension, KTP.

Not 52. Medeltal anställda samt löner och ersättningar forts.

Pensionsåtaganden moderföretaget

Folksamns pensionsplaner utgörs främst av pensionsförmåner som framgår i kollektivavtal gällande planen för Kooperationens tilläggs pension, KTP, för tjänstemän av den 1 juli 2011. Pensionsplanerna omfattar i huvudsak ålderspension, sjukpension och familjepension. Den som är född 30 juni 1978 eller tidigare omfattas av KTP avdelning 2 som i huvudsak är ett förmånsbestämt system. Detta kompletteras med KTP-K som är den premiebestämda delen inom KTP avdelning 2. Den som är född 1 juli 1978 eller senare omfattas av KTP avdelning 1 som är helt premiebestämd. Dock hade den som var född 1 juli 1978 t o m 30 juni 1983 möjlighet vid införandet av den nya planen 2011 rätt att välja att stanna kvar i den förmånsbestämda pensionen.

För de medarbetare som omfattas av kollektivavtal mellan KFO och Hotell- och Restauranganställdas förbund samt Telefonrådgivare, TR, gäller en premiebestämd pensionsplan, GTP.

Pensionsplanerna för förmånsbestämda pensioner är tryggade genom avsättningar till Konsumentkooperationens pensionsstiftelse. Folksam Sak har betalningsansvaret för pensionsplanen för förmånsbestämd pension för samtliga anställda inom Folksam. Folksam Sak har gett Konsumentkooperationens pensionsstiftelse i uppdrag att ombesörja utbetalning av pension.

Vid redovisning av pensionsåtaganden i juridisk person tillämpas reglerna i tryggandelagen och Finansinspektionens föreskrifter. Tillämpning av tryggandelagen är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. Reglerna i IAS 19 avseende förmånsbestämda pensionsplaner tillämpas därför inte utan upplysningar lämnas enligt relevanta delar av vad som anges i IAS 19. Pensionsberäkningarna bygger på löne- och pensionsnivåer på balansdagen.

Mkr	2019	2018
Pensionsåtagande tryggade i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse		
Verkligt värde på särskilt avskilda tillgångar	4 638	4 383
Pensionsåtagande tryggade i Pensionsstiftelsen	-4 005	-3 895
Övervärde (inkl. buffertkapital)	632	488
Specifikation av verkligt värde på särskilt avskilda tillgångar i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse		
Räntebärande värdepapper	2 412	2 498
Aktier	1 623	1 276
Övriga tillgångar	603	609
Totalt värde på särskilt avskilda tillgångar	4 638	4 383
Kostnader för pensioner pensionering i egen regi		
Avsättning till Pensionsstiftelsen	78	19
Utbetalade pensioner	189	197
Gottgörelse för pensionsutbetalningar och administration	-189	-197
Särskild löneskatt på pensionskostnader, 24,26%	19	5
Avgår avkastning på särskilt avskilda tillgångar	-398	-27
Nettokostnad för pensioner i egen regi	-300	-3

Not 53. Avstämning av totalavkastningstabell

		Ingående marknads- värde	Utgående marknads- värde	Total- avkastning
Mkr	Not	2019-01-01	2019-12-31	2019
Räntebärande				
Obligationer	20	29 181	28 713	
Upplupen ränta	28	161	117	
Räntederivat, netto	23, 43	-3	-	
Valutaderivat, netto		35	86	
Utlåning till kreditinstitut		69	129	
Skulder till kreditinstitut		-10	-85	
Omklassificering till specialplaceringar		-4	-17	
Likvida medel		798	1 622	
Räntebärande innan värderingsskillnader		30 227	30 565	339
Prisskillnader		27	31	-7
Värderingsprinciper terminer		2	-1	7
Räntebärande enligt TAT		30 256	30 595	339
Aktier				
Aktier och andelar	19	7 082	7 695	
Restitutioner		2	3	
Likvida medel		14	16	
Omklassificering till specialplaceringar		-958	-938	
Aktier innan värderingsskillnader		6 140	6 776	580
Skillnad värderingskurs bid/traded		6	2	-4
Aktier enligt TAT		6 146	6 778	576
Specialplaceringar				
Omklassificering från aktier		958	938	
Omklassificering från räntebärande		4	17	
Aktier och andelar i intresseföretag	18	55	128	
Lån till intresseföretag		87	101	
Upplupen ränta på lån till intresseföretag		4	6	
Övriga lån		376	474	
Utlåning till kreditinstitut		116	120	
Inteckningslån		10	10	
Likvida medel		40	23	
Specialplaceringar innan värderingsskillnader		1 650	1 817	79
Värderingsskillnader		213	85	-128
Specialplaceringar enligt TAT		1 863	1 902	-49

Not 53. Avstämning av totalavkastningstabell forts.

Mkr	Not	Ingående	Utgående	Total-
		marknads- värde	marknads- värde	
		2019-01-01	2019-12-31	2019
Fastigheter				
Byggnader och mark	15	1 714	1 875	
Tillkommer dotterföretag som förvaltar indirekt ägda fastigheter	16	1 497	1 503	
Tillkommer intresseföretag som förvaltar fastigheter				
Lån till intresseföretag		145	145	
Upplupen ränta på fastighetsrelaterade lån				
Rörelseskuld fastighet		-13	-26	
Omklassificering från aktier				
Likvida medel				
Fastigheter innan värderingsskillnader		3 343	3 497	192
Eliminering av internhyra				26
Marknadsvärdering av indirekt ägda fastigheter		384	503	119
Fastigheter enligt TAT		3 727	4 000	337
Bolagsstrategiska innehav				
Aktier och andelar koncernföretag till bokfört värde	16, 18	1 900	3 825	
Avgår innehav i dotterföretag som förvaltar fastigheter		-1 497	-1 503	
Skulder till koncernföretag				
Bolagsstrategiska innehav innan värderingsskillnader		403	2 322	1
Uppdaterade marknadsvärden		367	454	88
Bolagsstrategiska innehav enligt TAT		770	2 776	89
Summa		42 762	46 051	1 293

	Not	2019
Kapitalavkastning intäkter	8	1 357
Orealiserade vinster	9	151
Kapitalavkastning kostnader	10	-172
Orealiserade förluster	11	-190
Kapitalavkastning enligt resultaträkningen		1 147
Justeringar för poster i kapitalavkastning som inte ingår i Totalavkastningstabell (TAT) ¹⁾		72
Justeringar pga. skillnad i prisprofiler mellan resultaträkningen och TAT		-4
Justeringar pga. skillnad i värderingsprinciper mellan resultaträkningen och TAT ²⁾		78
Totalavkastning enligt TAT		1 293

¹⁾ Avser avkastning på tillgångar och skulder som inte ingår i placeringsriktlinjerna. Ingår därför inte i TAT.

²⁾ Avser avkastning på tillgångar som värderas till anskaffningsvärde i balansräkningen men till marknadsvärde i TAT. Avser främst aktier i dotterföretag.

Not 54. Tvister

Det förekommer inte några tvister som väsentligt kan påverka företagets eller koncernens finansiella ställning. Inom ramen för den ordinarie affärsverksamheten förekommer visserligen löpande ett antal försäkringstvister, men de flesta avser mindre belopp och bedöms inte väsentligt påverka företagets eller koncernens finansiella ställning. Om det i något fall skulle röra större belopp görs regelmässigt en bedömning av det sannolika ekonomiska utfallet och behovet av en eventuell avsättning.

Not 55. Väsentliga händelser efter balansdagen

Styrelserna i Folksam Liv och Folksam Sak beslutade vid sina respektive styrelsemöten i februari 2020 att utnämna

Michael Kjeller till ny vice verkställande direktör och ställföreträdande koncernchef i Folksam. Samtidigt lämnade Britta Burreau koncernledningen, men är kvar som VD i KPA Pension. Dessutom utsågs Björn Nordin till ny stabschef.

Coronavirusets framfart är oroande och skapar stor volatilitet på de finansiella marknaderna. Folksamgruppen är dock finansiellt stabilt och kan stå emot avsevärd turbulens. I relation till den mycket starka börsutvecklingen 2019, med kursuppgångar på runt 30 procent på flertalet aktiemarknader, har utvecklingen hittills också haft begränsad påverkan i våra bolag. Vi följer naturligtvis utvecklingen mycket noggrant.

Årsredovisningens undertecknande

Stockholm den 26 mars 2020

Karl-Petter Thorwaldsson
Styrelsens ordförande

Malin Ackholt

Ann-Louise Andersson

Ulf Andersson

Mikael A Karlsson

Björn Eriksson

Anneli Ersson

Åsa Fahlén

Anders Lago

Helena Liljedahl

Leif Linde

Patrik Nygren

Heidi Stensmyren

Pia Carlsson Thörnqvist

Ylva Wessén
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den 3 april 2020

KPMG AB
Magnus Ripa
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Folksam ömsesidig sakförsäkring, org. nr 502006-1619

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Folksam ömsesidig sakförsäkring för år 2019 med undantag för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 33-46 och hållbarhetsrapporten på sidorna 30-32. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 20-29 och 47-159 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), så som de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Våra uttalanden omfattar inte bolagsstyrningsrapporten på sidorna 33-46 och hållbarhetsrapporten på sidorna 30-32. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till revisionsutskottet i enlighet med revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har

tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerande företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Värdering av placeringstillgångar i nivå 3 som innehas till verkligt värde

Se redovisningsprinciper för placeringstillgångar i not 1, not 2 samt not 28 i års- och koncernredovisningen årsredovisningen för detaljerade upplysningar och beskrivning av området.

Beskrivning av området

Koncernen innehar placeringstillgångar som värderas till verkligt värde via resultaträkningen och som klassificeras i nivå 3 enligt IFRS värderingshierarki.

Placeringstillgångar i nivå 3 uppgår per den 31 december 2019 till 3 599 mkr i koncernen, vilket motsvarar 7 procent av koncernens totala tillgångar och 2 959 mkr i moderbolaget, vilket motsvarar 6 procent av moderbolagets totala tillgångar.

Placeringstillgångarna i nivå 3 utgörs av onoterade aktier och andelar, lånefordringar samt förvaltningsfastigheter.

Verkligt värde bestäms med hjälp av värderingsmodeller som bedöms vara lämpliga för respektive innehav. Vid modellvärderingen används antaganden och icke observerbara indata för beräkningar av verkligt värde vilket innebär att värderingen av placeringstillgångar som klassificeras i nivå 3 enligt IFRS värderingshierarki innefattar bedömningar av företagsledningen.

Hur området har beaktats i revisionen

Vi har tagit del av och utvärderat bedömningen av verkliga värden för placeringstillgångar i nivå 3.

Vi har testat nyckelkontroller i värderingsprocessen, innefattande företagsledningen fastställande och godkännande av antaganden och metoder som använts i modellbaserade beräkningar, kontroller av kvalitet i data samt genomgång av värderingar utförda av externa specialister.

Vi har bedömt metoderna i modellerna mot praxis och värderingsriktlinjer. Vi har jämfört använda antaganden med lämpliga referensvärden och priskällor samt undersökt betydande avvikelser.

Vi har bedömt de omständigheter som presenteras i upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen och om informationen är tillräckligt omfattande som beskrivning av företagsledningens bedömningar.

Avsättning för oreglerade skador inom försäkringstekniska avsättningar

Se redovisningsprinciper för försäkringstekniska avsättningar i not 1, känslighet i antaganden som ligger till grund för värderingen i not 2 samt not 36 i års- och koncernredovisningen för detaljerade uppgifter och beskrivning av området.

Beskrivning av området

Avsättningar för oreglerade skador inom försäkringstekniska avsättningar innefattar betydande bedömningar avseende osäkra framtida utfall, främst avseende tidpunkt och storlek för inträffade skador.

Koncernens avsättningar för oreglerade skador uppgår till 23 173 mkr per 31 december 2019, vilket motsvarar 42 procent av koncernens balansomslutning. Moderbolagets avsättningar för oreglerade skador uppgår till 22 243 mkr per 31 december 2019, vilket motsvarar 43 procent av moderbolagets balansomslutning.

Koncernen använder etablerade aktuariella modeller för beräkningarna av avsättningen för oreglerade skador. Modellernas komplexitet ger dock upphov till risk för fel på grund av otillräcklig och/eller ofullständig data och/eller felaktiga antaganden och/eller felaktiga aktuariella beräkningar.

Avsättningen för oreglerade skador avser ett flertal olika produkter med olika karaktär såsom avvecklingstid, skademönster och antaganden. Förändringar i bedömningen av dessa parametrar kan påverka värderingen av avsättningen för oreglerade skador.

Hur området har beaktats i revisionen

Vi har tagit del av och utvärderat värderingen av avsättningen för oreglerade skador.

Vi har med hjälp av RPMGs interna specialister på aktuariella frågor bedömt de modeller och antagandena som använts vid värderingen av oreglerade skador.

Vi har utmanat de modeller och antaganden som använts vid prognostidering av kassaflöden och värderingen av avsättningarna. Vi har bedömt aktuariella antaganden utifrån koncernens egna utredningar, myndighetskrav och branschstatistik.

Vi har stickprovsvis testat kontroller i koncernens process för extrahering av indata till de aktuariella beräkningarna och vi har stickprovsvis genomfört kontrollberäkningar av redovisade avsättningar.

Vi har också bedömt de omständigheter som presenteras i upplysningarna i års- och koncernredovisningen och bedömt om informationen är tillräckligt omfattande för att förstå koncernens bedömningar.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av sidorna 1-19, 30-32, 33-46 samt 165-167 men innefattar inte årsredovisningen och vår revisionsberättelse avseende denna

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i

försäkrings-företag och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.

utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör

de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan eller när, i ytterst sällsynta fall, vi bedömer att en fråga inte ska kommuniceras i revisionsberättelsen på grund av att de negativa konsekvenserna av att göra det rimligen skulle väntas vara större än allmänintresset av denna kommunikation.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Folksam ömsesidig sakförsäkring för år 2019 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisions sed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Som en del av en revision enligt god revisions sed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 33-46 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FARs uttalande RevU 16 Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplýsningar i enlighet med 6 kap. 6 § andra stycket punkterna 2-6 årsredovisningslagen samt 7 kap. 31 § andra stycket samma lag är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar samt är i överensstämmelse med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

Stockholm den 3 april 2020

KPMG AB

Magnus Ripa
Auktoriserad revisor

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten på sidorna 30-32 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FAR:s rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

En hållbarhetsrapport har upprättats.

KPMG AB, Box 382, 101 27. Stockholm, utsågs till Folksam ömsesidig sakförsäkrings revisor av bolagsstämman den 11 april 2019. KPMG AB har varit bolagets revisor sedan före den 17 juni 1994.

Definitioner och begrepp

Aktiefonder

En fond som placerar sitt kapital i aktier och andra aktierelaterade instrument. Avkastningen är i regel starkt kopplad till hur den aktiemarknad där fonden investerar utvecklas.

Aktieoptioner

En option som har en aktie som underliggande vara. En aktieoption ger innehavaren rätten men inte skyldigheten att när som helst under löptiden köpa eller sälja aktier till ett på förhand bestämt lösenpris.

Direktavkastning, i procent

Kapitalavkastning, intäkter, minskat med driftskostnader för byggnader och mark, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med Kapitalavkastning, intäkter menas hyresintäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter m.m.

Driftskostnadsprocent

Driftskostnader i procent av premieintäkt. Med driftskostnader menas anskaffningskostnader, förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader, administrationskostnader samt provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring.

Försäkrad

Den person som omfattas av försäkringen.

Försäkringstagare

Den som har ingått försäkringsavtal med ett försäkringsföretag.

Förvalt kapital

Totala tillgångar med avdrag för finansiella skulder (andra avsättningar, skulder samt upplupna kostnader och förutbetalda intäkter) enligt balansräkningen.

Förvaltningskostnadsprocent

Driftskostnader jämte skaderegleringskostnader, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med driftskostnader menas anskaffningskostnader, förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader, administrationskostnader samt provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring.

ICR

Med ICR avses det interna kapitalkravet

ICR-kvot

Med ICR-kvot avses kapitalbas i förhållande till internt kapitalkrav (ICR).

Kapitalandelsmetoden

Förvärv av andelar i ett intresseföretag (inte dotterföretag). Det förvärvande företags andel av kapitalet i det förvärvade företaget beräknas. Beräkningen görs på samma sätt som enligt förvärvsmetoden (som används vid förvärv av dotterföretag).

Kapitalavkastning

Intäkter och kostnader samt orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångarna i årets resultat.

Kapitalbas (enligt Solvens II)

Kapitalbasen består av primärkapital och tilläggskapital som har godkänts av Finansinspektionen.

I primärkapital ingår följande poster, den positiva skillnaden mellan tillgångar och skulder, inklusive försäkringstekniska skulder samt efterställda skulder. Tilläggskapital är en post som inte ingår i primärkapitalet men som kan krävas in för att täcka förluster.

Konsolideringsgrad

Konsolideringskapitalet i procent av premieinkomsten för egen räkning.

Konsolideringskapital

Konsolideringskapital utgörs av i balansräkningen redovisat eget kapital, obeskattade reserver, uppskjuten skatt samt övervärden och undervärden i placeringstillgångar som inte redovisats i balansräkningen.

Medelantal anställda

Medelantalet anställda beräknas med utgångspunkt från antalet arbetstimmar, betald tid, relaterad till en årsarbetstid, exklusive ombud.

Minimikapitalkrav

Minimikapitalkravet utgör den minsta storlek på det medräkningsbara primärkapitalet som krävs för att försäkringsföretaget med 85 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet

av åtagandena gentemot försäkringstagare och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

Obligationer

En räntebärande löpande skuldförbindelse, eller ett skuldebrev, som ges ut (emitteras) av stat, kommun, kreditmarknadsföretag, hypoteksinstitut eller större företag. Obligationer har i allmänhet lång löptid, minst ett år. Obligationens nominella belopp återbetalas när löptiden gått ut, däremellan sker periodiska ränteutbetalningar.

ORSA

"Own Risk Solvency Assessment" det vill säga egen risk- och solvensbedömning där företagets risker och kapitalbehov bedöms.

Placeringstillgångar

Tillgångar som har karaktären av kapitalplacering, det vill säga räntebärande värdepapper, aktier och fondandelar.

Premieinkomster

Med premieinkomst avses vederlaget till försäkringsföretag för det försäkringsskydd som har börjat gälla under perioden. Premieinkomsten beräknas exklusive rabatter, kreditförluster på premiefordringar, premieskatter och övriga offentliga avgifter. Premieinkomsten uppges till bruttobelopp före avräkning av återförsäkrarens andel.

Premieintäkter

Premieintäkter beräknas som summan av premieinkomsten och förändringen i premieansvaret efter avräkning av återförsäkrarens andel. Med premieintäkter avses ersättningen till försäkringsföretag för företagets försäkringsskydd för egen räkning som gäller under perioden.

SCR-kvot

Med SCR-kvot avses kapitalbas i förhållande till solvenskapitalkrav.

Skadeprocent

Försäkringsersättningar i procent av premieintäkter.

Solvens

Förmågan att lösa sina skulder eller stå för sina åtaganden till försäkringstagarna.

Solvens II

De regler för försäkringsföretags ekonomiska ställning och styrka (solvens) som arbetats fram inom EU. Reglerna började gälla den 1 januari 2016.

Solvenskapitalkrav

Solvenskapitalkravet (SCR) utgör den minsta storlek på det medräkningsbara primärkapitalet som krävs för att försäkringsföretaget med 99,5 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagare och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

Solvensmarginal

Solvensmarginalen (under Solvens I) var den lägsta nivå som kapitalbasen skulle uppgå till. Den beräknades utifrån verksamhetens art och omfattning. I Solvens II införs i stället begreppet solvenskapitalkrav (SCR) med mer detaljerade och riskbaserade beräkningsregler.

Termin

Med termin menas ett avtal om köp av egendom vid en framtida tidpunkt till ett bestämt pris (som fastställdes i samband med upprättandet av kontraktet), eller alternativt rätt till kontantavräkning. Ibland används det engelska uttrycket futures även på svenska.

Totala sjuktal

Det totala antalet sjuktimmar dividerat med schemalagd tid.

Totalavkastning

Totalavkastningen i procent är beräknad som kapitalavkastning i förhållande till genomsnittligt förvaltad kapital.

Totalavkastning, i procent

Kapitalavkastning, intäkter jämte värdeförändringar och realisationsresultat vid försäljning av placeringstillgångar i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med Kapitalavkastning, intäkter menas hyresintäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter m.m.

Totalkostnadsprocent

Summan av försäkringsersättningar enligt skadeprocent och driftskostnader enligt driftskostnadsprocent i procent av premieintäkter.

Valutakurssäkring

Används för att skydda utländska innehav från valutakursfall.

Bolagsbenämningar

Folksam och Folksamgruppen

Folksam och Folksamgruppen omfattar Folksam Liv-koncernen och Folksam Sak-koncernen. I begreppet koncern ingår konsoliderade och ej konsoliderade företag.

Folksam Liv-koncernen

I de finansiella rapporterna används begreppet koncern för att beskriva konsoliderade och ej konsoliderade företag. I koncernens balans- och resultaträkningar med tillhörande noter avses företag som konsolideras. Folksam Liv konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Intresseföretag konsolideras och är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande. För information om vilka företag som ingår i koncernen se not Aktier och andelar i koncernföretag samt not Aktier och andelar i intresseföretag.

Folksam Sak-koncernen

I de finansiella rapporterna används begreppet koncern för att beskriva konsoliderade och ej konsoliderade företag. I koncernens balans- och resultaträkningar med tillhörande noter avses företag som konsolideras. Folksam Sak konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Intresseföretag konsolideras och är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett

bestämmande inflytande. För information om vilka företag som ingår i koncernen se not Aktier och andelar i koncernföretag samt not Aktier och andelar i intresseföretag.

Folksam Liv-gruppen

Avser den försäkringsgrupp som rapporteras enligt Solvens II-regelverket, för Folksam Liv motsvarar det företag som ingår i Folksam Liv-koncernen det vill säga företag som både konsolideras och ej konsolideras i de finansiella rapporterna.

Folksam Sak-gruppen

Avser den försäkringsgrupp som rapporteras enligt Solvens II-regelverket, för Folksam Sak motsvarar det företag som ingår i Folksam Sak-koncernen det vill säga företag som både konsolideras och ej konsolideras i de finansiella rapporterna. Det som skiljer mellan Folksam Sak-koncern (finansiella rapporter) och Folksam Sak-gruppen (Solvens II) är hur vissa företag konsolideras. Ett företag kan t ex klassificeras som intresseföretag i de finansiella rapporterna men i Solvens II ingår de inte i gruppen då regelverket i Solvens II innebär en strikt gräns på att innehav mindre än 20 procent inte ingår i gruppen.

Sicklaön Bygg Invest konsolideras som intresseföretag i de finansiella rapporterna men ingår inte i gruppen enligt Solvens II utan tas upp som ett externt innehav.